

NELJAPÄEV, 22. OKTOOBER 2009

ISTUNGI JUHATAJA: MIGUEL ANGEL MARTÍNEZ MARTÍNEZ

asepresident

1. Osaistungjärgu avamine

(Istung algas kell 9.00.)

2. Assigneeringute ümberpaigutamine (vt protokoll)

3. Esitatud dokumendid (vt protokoll)

4. Teatavate vaktsiinide piiratud kättesaadavus arengumaades (arutelu)

Juhataja. – Esimene päevakorrapunkt on suuline küsimus, mille Charles Goerens esitas Sotsiaaldemokraatide ja demokraatide fraktsiooni nimel Euroopa Komisjonile teatavate vaktsiinide piiratud kättesaadavuse kohta arengumaades (O-0100/2009 – B7-0214/2009).

Charles Goerens, küsimuse esitaja. – (FR) Austatud juhataja! Selle Euroopa Komisjonile esitatud küsimuse raames soovin ma aidata uurida võimalusi, kuidas kaotada ebaõiglus, mis seisneb selles, et 80%-le maailma rahvastikust ei ole eeskätt A (H1N1) gripi vaktsiin, aga ka vaktsiinid üldiselt kättesaadavad.

See probleem ei ole uus. See küsimus kerkib tegelikult esile igal aastal seoses gripihooajaga. Üldiselt võib öelda, et uued hooajalised gripiviirused ilmnevad kõigepealt arengumaades. Seejärel hakatakse tööstusriikide laboratooriumides uut vaktsiini tootma. Neil on võimalik alustada tootmisega alles siis, kui nad on saanud gripitüve riigist – tavaliselt arengumaalt –, kus uut tüüpi gripp kõigepealt avaldus. Kui vaktsiin on välja töötatud, piisab sellest vaid tööstusriikide elanikkonna kaitseks. Selle tõttu ei saa lõuna pool elavaid inimesi pandeemia eest kaitsta.

Pöördun Euroopa Komisjoni poole, et saada teada, mida ta kavatseb sellise ebaõigluse kaotamiseks ette võtta. Kas see on kõlbelisest aspektist vastuvõetav, et elanikkonnale kättesaadava tervisekaitse tase oleneb riigi rahalistest vahenditest? Seetõttu soovin ma teada, kas komisjon saab meile öelda, mis vahendeid on tal võimalik selle tühimiku täitmiseks kasutada. Milline on komisjoni strateegia, kui seda peaks vaja olema, ja millist koostööd on tal kavas teha asjaomaste riikide ja ÜRO süsteemi institutsioonide või erasektoriga, et püüda arengumaade kodanikele tagada juurdepääs vaktsiinile?

Kas Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) intellektuaalomandi kaitse süsteem, mida ma oma küsimuse kirjalikus versioonis ei nimetanud, takistab vaktsiini tootmist arengumaades? Kui jah, siis kas Euroopa Liit oleks valmis algatama WTOs arutelu selleks, et see takistus kõrvaldada?

Ma soovin esitada viimase küsimuse. Kas komisjon saab anda ülevaate meetmetest, mida võetakse, et parandada arengumaade tervishoiu infrastruktuuri standardit, mis oleks oluline eeltingimus vaktsiinidele õiglasema juurdepääsu tagamisel?

Leonard Orban, komisjoni liige. – (RO) Ma soovin tänada austatud parlamendiliiget Charles Goerensit küsimuse eest, mis annab mulle võimaluse käsitleda nii neid aspekte, mis seonduvad otseselt A (H1N1) gripi pandeemiaga, kui ka üldisemaid aspekte, mis puudutavad Euroopa Komisjoni panust tervishoiu infrastruktuuri parandamisse arengumaades.

Ühendus on võtnud A (H1N1) gripi pandeemia vastaseid meetmeid nii liidusiseselt kui ka -väliselt. Tegelikult on meil tegemist kriisiga, mis eeldab üleilmset lähenemisviisi. Eesmärk on kahetine: tõhustada meie kodanike kaitset ja väljendada solidaarsust vähem arenenud riikidega.

Me räägime nii kiirhoiatussüsteemi kui ka pandeemia ja viiruse enda arengu hoolika jälgimise tõhususest, aga ka nende ennetus- ja ravimeetmete tõhususe hindamisest, mis võeti vastu riikides, kus pandeemia kõigepealt avaldus, ning need on kõik olulised elemendid meie enda reaktsiooni ettevalmistamise ja kohandamise seisukohalt. Me räägime aga ka solidaarsusest, sest Euroopa Liidul tuleb ametliku arenguabi

peamise rahastaja ja paljude arengumaade peamise partnerina neid riike toetada, kui nad seisavad vastamisi nimetatud uute ohtudega.

Nendele ohtudele reageerides ei pea Euroopa Komisjon ega Euroopa Liit tervikuna alustama täiesti algusest. Viiruse H5N1 tagajärjel tekkinud linnugripi juhtumi põhjal on EL saanud koostöös niisuguste rahvusvaheliste organisatsioonidega nagu Maailma Terviseorganisatsioon (WHO), Maailmapank ja teised kehtestada nii tõhusa teabevahetuse ja tehnilise abi koordineerimise korra kui ka luua finantsvahendid, nt Maailmapanga usaldusfond. Nagu WHO peadirektor Margaret Chan ütles, ei ole maailm olnud kunagi nii hästi valmis pandeemiaga võitlemiseks kui praegu. Komisjon on juba etendanud ja etendab ka tulevikus olulist osa nendes süsteemides, mille elemente on laiendatud nii, et need hõlmavad mis tahes tüüpi gripi ohtu.

Mis puudutab arengumaade üldist juurdepääsu vaktsiinidele, siis uus gripipandeemia elavdas arutelu, mis on kestnud nii WHO kui ka gripipandeemiavastaseid meetmeid ettevalmistavas töörühmas juba üle kahe aasta. Kõnealune töörühm loodi maailma terviseassamblee taotlusel pärast Indoneesia otsust, millele härra Goerens viitas.

Sellel nädalal tutvustab WHO Genfis oma esimesi soovitusi sellelt töörühmalt, milles ka ühendus on aktiivset osa täitnud. Maailma terviseassamblee resolutsiooni kohaselt tuleb lõplikud soovitusused esitada WHO täitevnõukogule, mille kohtumine leiab aset jaanuari lõpus. Selles otsustavas punktis tuleb leida parim võimalik tasakaal kahe aspekti vahel: ühest küljest edendada teadusuuringuid, mille raames töötatakse välja uusi meditsiinitooteid, mis pärinevad peamiselt erasektori uuringutest, mille olulisimaks motiivatsiooniks tänapäeval on intellektuaalomandi õigused, ja kiirendada nende meditsiinitoodete arendamist ning teisest küljest tagada õiglane juurdepääs nende uuringute raames välja töötatud toodetele.

Euroopa Ühendusel on teatavaid kahtlusi niisuguste teadusuuringute korraldamiseks vajaliku bioloogilise materjali vahetamisele seatavate mis tahes piirangute suhtes. Tõhus läbipaistev rahvusvaheline koostöö, mida reguleerivad õiguspärased institutsioonid, nagu WHO ja tema võrk, võimaldab pandeemiale reageerimise lahendusi kiiresti välja töötada ja levitada.

Konkreetselt A (H1N1) gripi juhtumi puhul, mille jaoks vaktsiinivarud puudusid, on olnud probleemiks ka tootmisvõimsus ja küsimus, kellel on esmane õigus toodetud vaktsiinile, kui vajalikke vahendeid omavad riigid on tellinud seda suures koguses. Mõnede vaktsiinitootjate ja hiljuti ka mõnede riikide võetud kohustus annetada 10% toodangust või tellimusest või müüa seda soodushinnaga arengumaadele on julgustav märk üleilmse solidaarsuse kohta.

Mis puudutab Euroopa Komisjoni, siis kolmandatele riikidele pandeemia ohjamiseks abi andmine on oluline ning see ei peaks piirduma üksnes juurdepääsuga vaktsiinidele, kui need on saadaval. Ülioluline on, et komisjon ja liikmesriigid jätkaksid abi andmist mitmesuguses vormis, et tugevdada tervishoiu infrastruktuure, ja toetaksid projekte, partnerriikide valdkondlikku või üldist eelarvet ning isegi rahvusvahelisi organisatsioone.

Tuleb hoolitseda selle eest, et järgitaks põhimõtet, mille kohaselt võimaldatakse riikidel vastutada ise oma arengu ja tõhusa abi andmise kohustuste eest, ning et seejuures oleksid jätkuvalt tähelepanu keskmes olulisemad haigused ja sekkumised. Tegelikult on pandeemiale reageerimise aluseks eeskätt hästi varustatud tervishoiu infrastruktuur, mille abil saaks juhtumeid käsitleda võimalikult vara, nii et siis, kui ennetusvahendid on kättesaadavad, oleksid need kättesaadavad õiglaselt.

Raske kriisi korral on Euroopa Komisjonil võimalik kasutada oma humanitaar- ja hädaolukordade jaoks ette nähtud vahendeid ning ta saab näidata üles ka paindlikkust abi palunud partnerriikidele juba eraldatud vahendite kasutamisel. Niisuguste raskete kriiside ajal täidavad vabatahtlused ja tegelikult ka suured institutsioonilised võrgud kahtlemata olulist osa. Seega komisjon teab, et võib nendele ametkondadele loota ning et nad asuvad vajaduse korral tõhusalt tegutsema.

Gay Mitchell, fraktsiooni PPE nimel. – Austatud juhataja! Gripipandeemia paratamatu teke ja kordumine on muutnud vaktsineerimise üheks tähtsaimaks uudiste temaks. See on aga arengumaade jaoks olnud pikaajaline ja püsiv probleem. Täna hommikul esitatud suulises küsimuses tõstatati oluline teema lääneriikide silmakirjalikkuse ja ebaõiglase hoiaku kohta: nad nõuavad arengumaadelt vaktsiinide jaoks vajalikku materjali, et kaitsta oma rikkaid kodanikke, ning seejärel on neil julgust müüa sedasama vaktsiini uuesti vaestele.

Peale selle, et arengumaadel peab olema võrdväärne juurdepääs gripivaktsiinile, peame püüdma luua süsteemi, mille raames oleks maailma kõige vaesematel inimestel, kes üldjuhul puutuvad haigustega sagedamini kokku, võimalus kaitsta ennast ennetatavate haiguste eest, mida meie läänes peame endastmõistetavaks. Tuberkuloos on hea näide suurtest erinevustest meie ja meiega piirnevate arengumaade vahel. Euroopas manustatakse

lastele harjumuspäraselt tuberkuloosivaktsiini, mille efektiivsus on üle 80%. Tänu sellele ei kujuta tuberkuloos Euroopas enam püsivat ohtu nagu varem.

Võrdluseks olgu toodud arengumaad, kus 26% ennetatavatest surmadest on põhjustanud tuberkuloos. Tuberkuloosi mõju nendes riikides suurendab veelgi asjaolu, et see on äärmiselt nakkav haigus, mis levib õhu kaudu ja seega kergesti ka piiratud aladel, nagu paljudes arengumaade peamiseks elukohaks olevates armetutes slummides. Kui võtta arvesse ka asjaolu, et Sahara-taguses Aafrikas, kus HIV/AIDS on laialt levinud, haigestuvad pooled AIDSi-haigetest tuberkuloosi, siis me näeme, kui õnnelikud me oleme, et elame suhteliselt kontrollitud immuunsel alal ja et meil on olemas vastavad programmid.

Vaktsineerimise mõju särava eduloo ja arenguabi üldise vajaduse esiletoomiseks piisab vaid sellest, kui vaadata näiteks leetritega seonduvat Aafrikas, kus peamiselt tänu vaktsineerimisprogrammidele vähenes aastatel 2000–2006 surmade arv 90%.

Austatud juhataja, selge on see, et vaktsineerimine on tõhus, ja ka see, et meil on kohustused nende inimeste ees, kes kannatavad vaktsiini puudumise pärast. Ma palun tungivalt, et me avaldaksime siin Euroopa Parlamendis jätkuvalt survet, et niisugused vahendid oleksid kättesaadavad ka kõige vaesematele.

Enne kui ma istun, soovin tõstatada töökorraldusliku küsimuse: palun võtke midagi ette selle maja liftidega. Ma sõitsin liftiga üles ja alla, kui liftiüksed kinni kiilusid, ning ma jõudsin siia arutelule vaevu õigeaks ajaks. Kõik kurdavad liftide üle. Midagi tuleb ette võtta.

Juhataja. – (ES) Härra Mitchell, seoses küsimusega, mille te tõstatasite liftide kohta, soovin ma avalikustada midagi, mis võib kuuluda juhatuse arutelude salastatud info hulka. Viimasel juhatuse koosolekul kritiseerisin ma olukorda, mida te äsja kirjeldasite ja mis ei ole häbiväärne probleem üksnes Strasbourgis. Ka Brüsselis valitses mitu nädalat olukord, kus oli tõepoolest võimatu liikuda mööda parlamendi labürinditaolisi hooneid, sest liftid ei töötanud.

Juhatus edastab selle küsimuse asjaomastele talitustele, nii et olukord liftidega muutub igal juhul paremaks.

Michael Cashman, fraktsiooni S&D nimel. – Austatud juhataja! Ma soovin parlamendi tuua liftide juurest tagasi vaktsiinide juurde, mille abil on võimalik surmasid ennetada. Arvan, et just nimelt sellele küsimusele tulebki keskenduda. Möistagi toetan ma üleskutset, mida me kuulsime A (H1N1) viiruse kohta, kuid ma soovin vaadata teemat palju laiemalt: tegelikult, volinik, on olemas tõhusad süsteemid, ja vaktsiinid on samuti tõhusad. Vaadagem pneumokokkhaigust. Tegu on bakteriaalse nakkusega, mille tagajärjel tekib kopsupõletik, meningiit või sepsis ning mis on üsna vähe tuntud haigus olenemata sellest, et tegemist on kogu maailmas kõige enam alla viieaastaste laste surma põhjustava haigusega, mida oleks võimalik vaktsiini abil ennetada.

Pneumokokid on peamised kopsupõletiku tekitajad ning selle haiguse tagajärjel sureb igal aastal kaks miljonit last. See on üleilmne tervishoiuprobleem, millele on olemas lahendused. Võib-olla oleks teil huvitav teada, et Euroopa Komisjon ja paljud liikmesriigid on juba lubanud toetada vaktsineerimist maailma kõige vaesemates riikides immuniseerimise rahvusvahelise rahastamisvahendi ja pneumokokki käsitleva varase turukohustuse kaudu, mida te ei nimetanud.

Kuid me saame teha rohkem ja peame tegema rohkem, et muuta pneumokokkhaigus olemasolevate tervishoiu- ja arengualaste püüdluste raames prioriteetseks ja teha koostööd arengumaadega, et nad toimiksid niisamuti. Pneumokokki käsitleva varase turukohustusega luuakse riikidele enneolematu võimalus kaitsta oma lapsi selle ennetatava surmaja eest. Siiski on aga tõsi see, et 71 abikõlblikust riigist on vähem kui 20 taotlenud varase turukohustuse raames vahendeid, mille abil saaks päästa palju elusid.

Ma soovin parlamendile meelde tuletada, et ulatuslikum juurdepääs olulistele vaktsiinidele on peamine hoob, mille abil saavutada aastatuhande arengueesmärk number 4: vähendada laste suremust aastaks 2015 kahe kolmandiku võrra. Me peame tegema nii, et vaktsiinid jõuaksid nendesse riikidesse, kus neid enim vajatakse. See on lihtne samm, mis aitab hõlpsasti päästa miljonite laste elu. Parlamendi ees on kirjalik deklaratsioon, mis käsitleb seda teemat ja ka patentide ühiskasutust. Ma palun parlamendiliikmetel tungivalt sellele alla kirjutada ja teha midagi, mis on oluline.

Frédérique Ries, fraktsiooni ALDE nimel. – (FR) Austatud juhataja! Nagu me teame, alustab sellel nädalal enamik meie liikmesriikidest esimest vaktsineerimist A-tüüpi gripi vastu, kuid samal ajal oleme sunnitud mõnema, et edusammud, mis on saavutatud vaktsiinile juurdepääsu tagamisel arengumaadele, on olnud kasinad.

Nagu juba öeldud, surevad nendes riikides suure hulga haiguste tagajärjel igal aastal miljonid inimesed, peamiselt lapsed, ning seda toonitas eriti kolleeg Mitchell veidi aega tagasi.

Ma ei ütle, et lahendus on lihtne, eriti – mitte ainult, vaid eriti – seepärast, et vaktsiinidele juurdepääsu küsimus ei ole mingil juhul võrreldav ravimitele juurdepääsu küsimusega ja seda vähemalt kahel konkreetsel põhjusel: väikese arvu tootjate pärast ja külmutusahela kontrollimise pärast, mis on ikka veel keeruline. Siiski saab tuua välja ka häid külgi: asjaolu, et mõnda aega viirus ei muteeru, ning teadaanne kolme miljoni iga-aastase doosi kättesaadavuse kohta. Need on ilmselged faktid, mis eeldavad üleilmse strateegia väljatöötamist ja julgustavad seda tegema.

Kuna sõnavõtuks antud aeg on lühike, ütlen ma kokkuvõtteks, lugupeetud juhataja, et minu arvates peaks Euroopa Liit siiralt toetama WHO üleskutset vaktsiini õiglase jagamise kohta, seda eeskätt kõrge surevusega piirkondades, ning et meil tuleb luua tingimused erasektori ja avaliku sektori partnerluseks ning niisuguse partnerluse arendamise julgustamiseks, et võidelda tõhusalt vaktsiinipuuduse vastu maailmas.

Marisa Matias, fraktsiooni GUE/NGL nimel. – (PT) Lugupeetud juhataja, volinik! Ma soovin kõigepealt tuua esile härra Goerensi esitatud küsimuse tähtsuse, sest see on põhiõiguse küsimus. Me teame väga hästi, et A-tüüpi gripi pandeemia korral kannatavad selle probleemi ja viiruse leviku tagajärgede tõttu kõige rängemalt lõunapoolsed riigid, mitte põhjapoolsed. Igal aastal vaatame tegevusetult pealt, kuidas tuhanded kodanikud surevad haiguste tõttu, mis on põhjapoolsetes riikides juba kaotatud või ravitavad, ning nende haiguste loetelu on väga pikk: malaaria, Dengue palavik, kollapalavik, tuberkuloos ... See loetelu on lõputu, kuid siiski me vaatame lihtsalt kõrvalt ega tee midagi.

Tegelikult me kasutame lõunapoolseid riike hoopis viiruste uute tüvede näidistega varustajatena – maksmata selle eest midagi –, et me saaksime parandada ravi põhjapoolsetes riikides, kuid sellega ei paku me tõhusat lahendust nende probleemidele. Seetõttu soovin ma esitada veel mõned küsimused peale nende, mis on juba esitatud.

Kas me soovime seda probleemi ka tegelikult käsitleda rahvatervise probleemina või ärina? Kui me soovime seda käsitleda rahvatervise probleemina, siis tuleb meil tagada maailma kõikides piirkondades võrdne juurdepääs ravile, mistõttu peavad meie jõupingutused olema palju tõhusamad. Sellele vaatamata soovin ma küsida – ehkki ma loodan, et see pole nii –, kas me ootame, kuni Euroopas tekib lõpuks vaktsiinide ülejääk või et kõrvaltoimed osutuvad liiga kahjulikuks, enne kui näitame üles lahkust ja alustame äkki vajalike vaktsiinide saatmist lõunapoolsetesse riikidesse.

Lõpetuseks soovin ma küsida, kas Euroopa Liit ja Euroopa Komisjon on rahul ning kas meie, eurooplased, oleme rahul süsteemi või mudeliga, mille kohaselt tegeldakse põhjapoolsetes riikides pandeemiatega ennetavalt ja lõunapoolsetele riikidele antakse palliatiivid või lihtsalt ülejäägid.

Juhataja. – Nüüd on härra Guerrero Salomi kord sõna võtta ning ma soovin öelda, et mul on väga hea meel ja ma olen mõnevõrra liigutatud, et saan esimest korda anda sõna kellelegi, kes on olnud minu väga hea sõber ja kolleeg palju aastaid.

Enrique Guerrero Salom (S&D). – (ES) Austatud juhataja, tänan teid lahkete sõnade eest. Mul on au töötada institutsioonis, mille asepresident te praegu olete.

Ma võtsin sõna selleks, et anda oma toetus selle küsimusega tõstatatud teemale, mis käsitleb nimelt arengumaadele abi andmist, et ennetada H1N1 gripi pandeemiat ja selle vastu võidelda.

Peale pandeemia küsimuse soovin ma samuti esile tuua, et haigused mõjutavad praegu rohkem arengumaid kui arenenud riike. Paljud haigused, mis on arenenud riikides kaotatud, nõuavad arengumaades endiselt kümneid miljoneid inimesi.

Need riigid peavad kaitsma oma elanike tervist, oma kodanike tervist, kuid neil puuduvad selleks vahendid. Selleks, et võidelda AIDSi, tuberkuloosi, malaaria ja teiste nakkushaigustega, vajavad need riigid vaktsiine, millele neil praegu juurdepääs puudub ja mida nad ei suuda osta.

Ma soovin julgustada komisjoni – just nii, nagu volinik seda kirjeldas – otsima võimalusi, et moodustada liite, edendada programme, motiveerida doonorriike ja teha tööd selle nimel, et arengumaadel oleks juurdepääs geneerilistele ravimitele niisuguse hinnaga, mida nende kodanikud maksta suudavad.

Leonard Orban, komisjoni liige. – (RO) Peale selle, mida ma sõnavõtu alguses ütlesin, soovin ma esile tuua ka järgmisi punkte. Euroopa Komisjon annab pidevalt rahalist abi paljudele arengumaadele tervisega seotud valdkondade projektide ja programmide ning eelarvetoetuse raames.

Et pidada kinni riiklikest prioriteetidest, uurib komisjon koos partneritega, kuidas kasutada neid vahendeid nii, et sellega tugevdaks pandeemia vastu võitlemise meetodeid. Ehkki ma andsin seda juba mõista, ütlen ma selle veel kord sõnaselgelt välja: Euroopa Komisjonil ei ole tehnilisi ega rahalisi vahendeid, et osta ise vaktsiini.

Tihedas koostöös Maaailma Terviseorganisatsiooniga, samuti mitmesuguste sidusrühmadega liitude moodustamise ja lepingute allkirjastamise kaudu töötame üheskoos selle nimel, et olla valmis reageerima nimetatud teemal esitatud taotlustele.

Juhataja. – Sellega on päevakorrapunkti käsitus lõppenud.

5. Finants- ja majandusolukord Moldovas (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on Euroopa Komisjoni avaldus majandus- ja finantsolukorra kohta Moldovas.

Leonard Orban, komisjoni liige. – (RO) Valimised, mis korraldati Moldova Vabariigis 29. juulil uuesti, panid proovile riigi võime tugevdada demokraatlikku arengut ja jätkata edusamme Euroopa Liidule lähenemise suunas. Meil on hea meel, et valimised toimusid rahumeelses ja distsiplineeritud õhkkonnas ning et peale selle, et uus valitsus väljendas kindlameelset kavatsust toetada riigi Euroopa-meelset kurssi, on ta võtnud ka mitu sellekohast meetet.

Samas aga seisavad Moldova Vabariigi uuel ametivõimul ees tohutud raskused. Üks tõsisemaid kriise ja keerulisemaid ülesandeid on vajadus tegelda majandus- ja finantskriisi tagajärgedega. Euroopa Liidu idanaabrite seas on Moldova Vabariik tõenäoliselt kõige ebakindlamas majandusolukorras. Kaubandus ja tootmine on kokku varisenud ja seda mitte üksnes kriisist tingituna, vaid ka aprillis pärast parlamendivalimisi vallandunud poliitiliste rahutuste tõttu.

Välismaal elavate Moldova kodanike poolt ülekantavad rahasummad, mis kuni eelmise aastani moodustasid rohkem kui ühe kolmandiku riigi SKTst, on väiksemad kui tavaliselt. Eksport ja import on jõuliselt vähenenud. Sama kehtib ka sisenõudluse ja tootmise kohta. 2009. aastaks ennustatakse järsku langust, isegi üle 10% SKTst.

Võttes arvesse, et Moldova Vabariik on niigi juba Euroopa kõige vaesem riik, on niisugune langus tema jaoks iseäranis ränk ja süvendab veelgi rahva, eriti ühiskonna kõige kaitsetumate inimeste probleeme. Moldova Vabariigi ja tema rahva abistamiseks on Euroopa Liit valmis seda riiki toetama, pakkudes talle koos Rahvusvahelise Valuutafondiga (IMF) ühiste jõupingutuste raames makromajanduslikku abi, mis lisandub nimetatud organisatsiooni antavale. Samuti pakume eriotstarbelist abi ja kiirendame riigile tavapärase toetuse väljamaksmist.

Mis puudutab makromajanduslikku abi, siis nagu niisugust tüüpi abi puhul vajalik, sõltub meie toetus toetusprogrammi käsitleva lepingu sõlmimisest Moldova Vabariigi ja IMFi vahel. IMFi esindajad on praegu Chişinăus ning me ootame huviga nende aruannet. Me ei saa jätkata makromajandusliku abi programmi ettevalmistusi enne, kui programm IMFiga ei ole käivitatud. Seetõttu ei tea me veel, missugune on see makromajandusliku abi programm, mille raames Euroopa Komisjon riiki toetab.

Me ootame, et riigi ametiasutused paluksid peale valuutareservide tugevdamise ka abi eelarvedefitsiidi katmiseks. Ma pean siinkohal ütleva, et Moldova Vabariik on kõlblik saama nii toetust kui ka võtma laenu. Selle abipaketi lõplik sisu oleneb mõistagi kindlaks tehtud vajadustest.

Vahepeal saatis Euroopa Komisjon Chişinăusse missioonile ekspertide rühma, keda juhib majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat, et aidata Moldova Vabariigi ametiasutustel koostada nende majandusprogrammi. Missiooni eesmärk, mis pärineb hiljuti Chişinău ametiasutustega toimunud kohtumiselt, oli aidata analüüsida riigi reaktsiooni praegusele majandusolukorrale. Seejuures kasutati komisjoni talitust selleks, et koguda makromajandusliku abi programmi väljatöötamiseks vajalikku teavet.

Komisjon on valmis andma Chişinăus asuvatele ametiasutustele pidevalt nõu asjaomasel valdkonnas. Samal ajal püüame kiirendada Euroopa naabrus- ja partnerlusinstrumendi eelarvetoetuste väljamakseid. Septembris

kiitis Euroopa Komisjon heaks käesoleva aasta eelarvetoetusele ette nähtud maksete ülemmäära suurendamise 30,5 miljonilt eurolt 34,5 miljonile. Mõistagi soovime eelarvetoetuse vormis abi andmisega julgustada eeskätt reformide korraldamist kokkulepitud valdkondades, mitte üksnes eelarveauke täita.

Praeguses olukorras on aga see midagi enamat kui vahend, mille abil suurendada piiratud eelarveressursse. Me saame sellega aidata Moldova Vabariigi elanikel tulla toime tõeliste raskustega, mis neil ees seisavad.

Meil on iseäranis hea meel, et Euroopa Parlamendi liikmed on palunud anda Moldova Vabariigile viivitamatut abi. Lähikuudel kutsume teid üles toetama meie püüdlusi selles valdkonnas. Me oleme kindlad, et Euroopa Parlament kiidab Moldova Vabariigile mõeldud makromajandusliku abipaketi kohe heaks, kui see talle esitatakse. See aitab meil tagada, et abi antakse õigel ajal.

Head kolleegid, enne kui ma kõne lõpetan, lubage mul käsitleda lühidalt ka Transnistria olukorda. Kõigepealt soovin ma toonitada, et meile on väga oluline, et Moldova Vabariigis aset leidvate märkimisväärsete poliitiliste muutuste kõrval ei jäetaks tähelepanuta ka seda probleemi. Konflikti lahendamise läbirääkimised peaksid 5 + 2 formaadis jätkuma võimalikult kiiresti. Me oleme selle suhtes lootusrikkad, sest uus valitsus kinnitas, et toetab seda põhimõtet oma programmis. Euroopa Liidu mõju selles protsessis on järjest olulisem.

Me loodame, et uus valitsus Chişinăus läheneb sellele probleemile proaktiivselt, aidates seega konflikti lahendada. Mis meisse puutub, siis me alustasime äsja kahe Euroopa Komisjoni rahastatava projektipaketiga, et suurendada usaldust tervishoiu-, keskkonnakaitse-, sotsiaal- ja majandusvaldkonna vastu. See tegevus on osa meie pidevatest laiematest konfliktilahendamise püüdlustest.

Kolleegid, Moldova Vabariik asub praegu teelahkmel nii poliitilises kui ka majanduslikus mõttes. Me oleme täielikult pühendunud riigi edaspidise arengu toetamisele. Anname jätkuvalt endast kõik, et tagada selles iseäranis olulises pöördepunktis see, et meie toetus oleks piisav ja tõhus ning et seda antaks õigel ajal.

Marian-Jean Marinescu, *fraktsiooni PPE nimel.* – (RO) Moldova Vabariik elab praegu läbi rasket majandus-, finants- ja institutsioonilist kriisi, mille on põhjustanud osalt üleilmne majandus- ja finantsolukord, eeskätt aga siiski kommunistliku valitsuse kaheksa aasta pikkune tegevus.

2009. aasta juulis peetud ennetähtaegsed valimised ja Euroopa Integratsiooni Alliansi võit tähendavad olulist sammu Moldova kodanike Euroopa-püüdluste saavutamise suunas. Võit saadi tänu allianssi kuuluvate erakondade jõupingutustele, mis olid suunatud nii kommunistlike meetodite kui ka Transnistrias valitseva olukorra mõju ja Vene Föderatsiooni mõju vastu. Me peame imetlema neid, kes saavutasid selle võidu peaaegu iseseisvalt, võites sealjuures Moldova kodanike usalduse.

Moldova vajab abi. Sellest oleneb nii Chişinăus asuva uue valitsuse stabiilsus kui ka selle endise Nõukogude vabariigi edasine areng kas lääne või ida suunas. Ma olen veendunud, et Moldova saab abi mitmelt poolt. Üheks abiandjaks peame olema meie.

Euroopa Liidul ei ole muud võimalust kui reageerida heatahtlikult Euroopa Integratsiooni Alliansi püüdlustele Moldovas. See tähendab eeskätt seda, et võimalikult ruttu alustatakse läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Moldova vahelise assotsiatsioonilepingu sõlmimiseks ja konstruktiivset dialoogi Moldova kodanikele kehtiva viisanõude kaotamiseks ning Moldova Vabariigile antakse eelarvedefitsiidi katmiseks finantsabi. Euroopa Komisjonil tuleb anda Moldovale niipea kui võimalik makromajanduslikku abi, mida see hädasti vajab.

Volinik, ma kuulasin hoolikalt teie sõnavõttu ja mul on hea meel, et komisjon pöörab Moldova Vabariigile tähelepanu ja valmistab ette makromajandusliku abi paketti, kuid kahjuks oleneb see kõik koostööst IMFiga. Ma palun teilt, et komisjon ja IMF ei tegeleks Moldovaga paralleelselt, vaid et nad teeksid selles küsimuses üksteisega koostööd, et me ei jõuaks olukorrani, kus IMF ootab, et komisjon tegutseks ja vastupidi.

Kristian Vigenin, *fraktsiooni S&D nimel.* – (BG) Mul oli väga meeldiv kuulata härra Orbanit kõnelemas Euroopa Komisjoni eesmärkidest ja hoiakust Moldova suhtes. Ma arvan, et me peame edastama Moldovale väga selge sõnumi Euroopa institutsioonidelt ja Euroopa Liidult tervikuna ning andma vajalikku finants- ja majandusabi. Ma soovin aga siinkohal rõhutada, et praegune valitsus vajab oma püüdlustes tuua Moldova sellest raskest olukorrast välja ka poliitilist abi. Pärast kahtesid järjestikuseid valimisi püüab valitsus mõistagi käsitleda rahva tõelisi probleeme, mille puhul näib, et need on viimaste kuude – kui mitte aastate – jooksul unarusse jäetud. Lisaks tuleb meil silmas pidada, et isegi kui Moldova poliitiline olukord näib praegu olevat stabiilsem ja positiivsem kui varem, võib see väga kiiresti võtta uue suuna. Minu arvates on ikka veel ebaselge, kas Moldova suudab valida omaale presidendi, ja kui ta seda ei suuda, seisavad riigil järgmisel aastal ilmselgelt ees uued valimised. See oleks võimalikest arengutest kõige halvem ja seda mitte ainult riigile, vaid ka Moldova rahvale.

Seetõttu me toetamegi komisjoni püüdlusi. Ma usun, et meie fraktsioon ja parlament toetavad Euroopa Komisjoni eesmärgi. Lisaks tuleb meil Moldovat, tema valitsust ja praegust opositsiooni selgelt hoiatada, et kätte on jõudnud hetk, mil riik peab hakkama tegelema inimeste tõeliste probleemidega ning nad ei tohi mängida poliitilisi mängu kodanike arvel. Mulle näib, et niisugust jõulist hoiatust mõistab praegu ka Moldova opositsioon. Me toetame samuti ideed, mille kohaselt tuleb kiiresti allkirjastada assotsiatsioonileping, mis, nagu kolleeg Marinescu ütles, peaks hõlmama ka viisanõudest loobumist, mis kujutab endast Moldova ja Rumeenia vahel pingeid tekitanud tõsist probleemi, ning samuti vabakaubanduspiirkonna loomist. Me oleme seisukohal, et peale komisjoni välja pakutud kiireloomuliste meetmete peame seisma hea ka selle eest, et käesoleva aasta keskel alanud idapartnerlus hakkaks nõuetekohaselt toimima. Meil tuleb näidata Euroopa Liidu nimetatud poliitika tegelikke tulemusi.

Cristian Silviu Bușoi, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (RO) Moldova Vabariigi majanduslik olukord on äärmiselt raske. Euroopa Liidu finantskriis on mõjutanud ka meie naaberriike ja meie kohustus on neid aidata.

Moldova majanduskriis ei ole üksnes üleilmse kriisi tagajärg, vaid selle on põhjustanud eeskätt asjaolu, et ajal, mil kriis Moldova Vabariigis tekkis, ei võetud vajalikke kiireloomulisi meetmeid. Tegelikult moonutas kommunistlik valitsus valimiste pärast kohalikke eelarveid, eelistades raha eraldamisel kommunistide kontrollitud ameteid. Lisaks otsustati hoida leu ja euro vahelist kunstlikku vahetuskurssi sellisel tasemel, mis pidi tagama, et meie naaberriigi elanikke kriis ei mõjuta. Nüüd, kui talv on lähenemas, on oht, et kohalikud ametkonnad ei suuda maksta soojusenergia eest, ning valitsusel on probleeme palkade ja pensionite väljamaksmisega.

Meil on hea meel, et Moldova Vabariigi valitsuse ning IMFi ja Maailmapanga vahel alustati läbirääkimisi. Ma olen veendunud, et nende tulemusena sõlmitakse leping, milles võetakse arvesse Moldova Vabariigi majanduslikku, poliitilist ja sotsiaalset tegelikkust. Moldova Vabariik ei vaja seda, et talle kehtestataks tingimused, mida ta ei suuda täita, kui võtta arvesse riigi tundlikku poliitilist ja majanduslikku olukorda.

Aprillis arutasime parlamendis mõnel korral Moldovaga seonduvat. Me kõik nõustusime, et Euroopa Liit peab andma finantsabi. Nüüd, kui liberaalsed Euroopa-meelsed jõud on võimul, on see veelgi olulisem. Sellepärast palun ma Euroopa Demokraatide ja Liberaalide Liidu fraktsiooni nimel komisjoni teha nii, et koostatav ettepanek sisaldaks makromajandusliku abi konkreetseid pakkumisi, sest Moldova vajab viivitamatult abi, et ta saaks katta eelarvepuudujäägi, mis võib 2009. aasta lõpuks suurendada 14%-ni riigi SKTst.

Keskpiikas perspektiivis võib idapartnerlus osutuda oluliseks vahendiks, kuid see peab hakkama toimima niipea kui võimalik ja sellele tuleb eraldada piisavalt raha. Samuti palume lisada tulevasse assotsiatsioonilepingusse ettepaneku luua laiendatud, igakülgne ja ühine vabakaubanduspiirkond ning loobuda Moldova kodanikele kehtivast viisanõudest.

Werner Schulz, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (DE) Austatud juhataja, volinik, kolleegid! Tõenäoliselt leevendub Moldova poliitiline olukord juba homme pärast Euroopa Integratsiooni Alliansi toetatud presidendi valimist. Vastasel korral – nagu me juba kuulsime – tuleb korraldada uued ennetähtaegsed valimised ja kui see peaks juhtuma, peab EL andma konstruktiivset abi.

See ei saa mõistagi piirduda valimiste vaatlemisega ning ma soovin siinkohal käsitleda küsimust, kuidas saaks suurendada valijate osalust ja muuta tulemus läbipaistvamaks. Ligikaudu miljon moldovlast töötab ja elab lääneriikides, peamiselt Itaalias, Portugalis ja Austrias. Nende osaluse määra viimastel valimistel näitas ühekohaline arv ning sellel on loogiline seletus. Näiteks oli Itaalias võimalik hääletada vaid Roomas ja Bolognas ning paljud moldovlased, kes elavad hajutatuna üle riigi, ei kasutanud seda võimalust sellega kaasnevate kulude pärast.

Meil Euroopa Parlamendis, komisjonil, nõukogul ja ka Moldova valitsusel tuleb tagada, et järgmistel valimistel oleks rohkem hääletuskaste ja valimisjaoskondi, et välismaal elavad moldovlased saaksid valimistel osaleda, sest neilt saame oodata tõelist pühendumist Euroopale, ning seepärast soovin ma juhtida teie tähelepanu peale majandus- ja finantstoetuse ka vajadusele tagada vastutustundlik ja konstruktiivne poliitiline toetus.

Charles Tannock, *fraktsiooni ECR nimel.* – Austatud juhataja! Moldova on Euroopa vaeseim riik ning tal puudub merepiir, kuid hiljuti toimusid seal edukad demokraatlikud valimised. Uus parlament peab nüüd valima arukalt riigile presidendi.

See riik oleks kindlasti paremal järjel ja riigi olukord turvalisem, kui ta ei kannataks kunstliku territoriaalse jagunemise tõttu. Väga vähe on saavutatud edu Transnistria külmutatud konflikti lahendamisel – see on

probleem, mis sai alguse 17 aastat tagasi. Selle põhjuseks on suuresti asjaolu, et Venemaa toetab rahaliselt Tiraspoli ebaseaduslikku režiimi ning hoiab jätkuvalt vägesid Transnistrias.

Tavaliselt me saame hinnata Venemaa siirust selle järgi, kui palju ta panustab niisuguste konfliktide lahendamisse, kuid fakt on see, et Transnistrias, nagu ka Gruusias ja Ukrainas, ei suuda Venemaa vastu seista kiusatusel sekkuda olukorda. Venemaa on seisukohal, et Moldova kuulub endise Nõukogude vabariigina tema mõjusfääri. Niisugused kontseptsioonid on iganenud. Moldova võib väljakuulutatud suveräänse, Euroopa riigina ühineda ühel päeval NATO ja isegi ELiga.

ELil tuleb mitmekordistada oma jõupingutusi, et leida lahendus Moldova probleemidele ja anda piisavalt vajalikku finantsabi, kuid see ei saa toimuda siis, kui naiivselt püütakse luua uusi suhteid Kremliga.

Jiří Maštálka, fraktsiooni GUE/NGL nimel. – (CS) Ma soovin rääkida nii nendest probleemidest kui ka järgnevast aruandest Gruusia kohta. Meile antakse liiga vähe aega, et niisuguseid keerulisi küsimusi analüüsida. Ma tunnen, et olen kohustatud ütlema, et Tšehhi president Václav Klaus ei eksinud ei oma avalduses Moldova olukorra kohta ega ka avalduses Gruusia ja Venemaa piirikonflikti kohta. Mõistagi on see kõik minevik ning meil seisavad ees uued probleemid, olenemata sellest, et meil on olemas komisjoni president, kuid mitte uut komisjoni.

Ma soovin vähemasti tunnustada Gruusia ja Venemaa konflikti käsitlevat aruannet ja püüdlust hinnata kogu olukorda objektiivselt. Me oleme teinud teatavaks edasipüüdliku idapartnerluse programmi ja ma soovin teha mõned lühikesed ettepanekud, mis puudutavad nii Moldovat kui ka Gruusiat. Esiteks ei tohiks idapartnerlust vaadata kui Venemaa-vastast poliitilist vahendit, vaid kui vahendit, mille abil lahendada probleeme Venemaaga ühiselt. Teiseks tuleb nii Moldova kui ka Gruusia territoriaalse terviklikkuse küsimus lahendada vastavalt rahvusvahelisele õigusele, mitte nn Thessaloníki-Kosovo variandile tuginedes. Kolmandaks on mõlemad riigid väljendanud oma huvi teha tihedamat koostööd Euroopa Liiduga ning see peab hõlmama nii piisavat finantstoetust kui ka tegelikku poliitilist toetust, näiteks viisakorra lihtsustamise näol. Neljandaks vajavad mõlemad riigid palju abi konsultatsioonide vallas, eriti seoses riiklike institutsioonide, nagu presidendi ameti, parlamendi, riigiprokuröri ameti jms juhtimisega. Viiendaks vajavad mõlemad riigid viivitamatult abi, eriti sõna- ja ajakirjandusvabadust käsitleva õigusraamistiku kehtestamisel, mille kaudu saavad nad suurendada kodanike usaldust.

Selle kõige saavutamiseks peab Euroopa Liit olema valmis ja suuteline viima lõpule nende kahe riigi lõimumise uue Euroopaga, kasutades selleks poliitilist ja finantstoetust ning muid mehhanisme. Kui see ebaõnnestub, käsitletakse idapartnerlust lihtsalt geopolitiilise manöövrina ning see jääbki üksnes idee tasandile. Kui see ebaõnnestub, riskime vaid petlikest lootustest vabanemisega ja sellega, et meie ametiaja lõpus räägitakse palju vajadusest oranži, roosa või mis tahes muu revolutsiooni järele. Me võime neid küll toetada, kuid need ei aita olukorda tegelikult lahendada ega elanike elu parandada.

Bastiaan Belder, fraktsiooni EFD nimel. – (NL) Austatud juhataja! Moldova finants- ja majandusolukorra saab kokku võtta mõne sõnaga. See on täielik katastroof, nagu üks Euroopa juhtivaid eksperte Moldova teemal dr Aneli Gabani mulle eile ütles. Uue valitsuse meeskond võis küll paljutootava nime – Euroopa Integratsiooni Allianss – ja programmiga 25. septembril Chişinău ametisse asuda, kuid kommunistlik partei on jätkuvalt tugev ja valmistub juba võimule naasma, nõudes uusi valimisi, nagu oligi oodata.

Kui Euroopa Liit soovib toetada praeguse Moldova valitsuse Euroopa kurssi, peab Brüssel väga kiiresti tegutsema. Seetõttu tuleb nõukogul ja komisjonil sundida IMFi tagant, et Moldovale antaks abi nii kiiresti kui võimalik, nõudmata sealjuures viivitamatut sotsiaalkulude kokkuvõtet. Jätkem reformimeelsele valitsuskabinetile poliitilist hingamisruumi. Sealjuures on ütlema tagi selge, et Euroopa Liit peab sellisel juhul tagama samuti helde toetuse. Lõppude lõpuks on Moldova poliitiline tulevik täna siin Euroopa päevakorras.

Cristian Dan Preda (PPE). – (RO) Ka mina soovin avaldada heameelt komisjoni kavatsuse üle toetada Moldova Vabariiki. Moldova Vabariik vajab toetust, mis peab olema suunatud riigi elanike abistamiseks. Vaid nii suureneb Moldova kodanike usaldus, mida neil on vaja selleks, et leida tee stabiilsuse ja majanduskasvu juurde.

Makromajandusliku abi pakett, mille suhtes siin üksmeelel ollakse, tuleb ilmselgelt panna kokku niipea kui võimalik. Meetmetega ei tohi viivitada, sest muidu tekib Moldovas usalduse asemel pettumus. Lisaks olen ma seisukohal, et Chişinău valitsust tuleb toetada poliitiliselt, sest pika aja järel on riik lõpuks Euroopa Liidule tõeliselt avanemas. Valitsuskoalitsioon ei valinud oma nime kindlasti juhuslikult. See koalitsioon koosneb erakondadest, kes tahavad pakkuda Moldovale teistsugust võimalust, kui on riigile seni valitud.

Poliitiline toetus on tähtis, seda enam, et on oht – ma soovin seda iseäranis rõhutada –, et Moldova küsimust peetakse kohalikuks probleemiks, tehes sellest Euroopa Liidus rumeenlaste probleemi. See on aga kõike muud kui seda. See on Euroopa probleem ja mul on hea meel, et parlamendiliikmed räägivad siin sellel teemal mitmest vaatepunktist lähtudes. Lõppude lõpuks on Moldova Euroopale lähedane ja teda tuleb toetada ajal, mil ta on Euroopale avatud. Muidu riskime sellega, et pöördume tagasi viivituste ja edasilükkamiste tsükklisse, mis oli omane Voronini valitsusajale.

Demokraatlik areng ja ELi toetus võivad tegelikult aidata ka jõuda Transnistria olukorra lahenduseni, nimelt ei ole selle piirkonna küsimusele seni lahendust leitud. Põhjus on selles, et Chişinău asuv valitsus ei soovinud ummikseisu lõpetada ning võttis selle kohta ebaselge ja ebakonstruktiivse seisukoha.

Ja lõpuks, Moldova kodanikelt nõutakse viisat. Sealne olukord ei ole mitte mingil juhul halvem Lääne-Balkani riikide omast ning seetõttu peaksid ka Moldova Vabariigi kodanikud saama vabalt reisida.

Cătălin Sorin Ivan (S&D). – (RO) Nagu ma juba esmaspäeval siin Euroopa Parlamendis ütlesin, vajab Moldova konkreetseid tegusid, mitte lubadusi. Moldova majandusolukord on meie kontinendi riikide seas kõige keerulisem. Just nimelt seepärast peavad Euroopa Liidu institutsioonid leidma võimalused anda Moldova Vabariigile viivitamatult makromajanduslikku abi.

See abi on mõeldud selleks, et katta eelarvedefitsiiti, mis moodustab 14% SKTst. Juba pikka aega on olnud vajadus alustada Moldovaga uue lepingu sõlmimise läbirääkimisi. Nüüd on see saanud võimalikuks ning me loodame, et läbirääkimised viiakse lõpule võimalikult kiiresti. Parlament Chişinăus on aga raskes olukorras. Oht uuteks valimisteks on ikka veel olemas. Uue presidendi valimisi, mis pidid esialgse kava kohaselt toimuma homme, tuli veel kümne päeva võrra edasi lükata.

Mul on hea meel selle üle, kui entusiastlikult teatas komisjon läbirääkimiste alustamisest, ja ma loodan, et see entusiasm jääb ka püsima. Me ei saa valmistada Moldova rahvale pettumust. Nad vajavad meid, nad vajavad Euroopat.

Ryszard Czarnecki (ECR). – (PL) Austatud juhataja! Siin parlamendis on meie aruteludes Moldova kohta pööratud suurt tähelepanu riigi halvale majandusolukorrale, kuid ausalt öeldes on praegune olukord palju parem, kui see oli aasta tagasi. Me näeme, et Moldova teeb selgeid edusamme niisuguse majanduse suunas, mis on võimeline tagama kodanike heaolu. Paradoksaalselt on Moldova praegu paremas olukorras kui aasta tagasi, samal ajal kui Ukraina, mida on toodud teistele eeskujuks, on halvemas olukorras.

Me võime näha edusamme Moldova ja tema valitsuse tegevuses. Euroopa Liit peab pakkuma sellele riigile selget väljavaadet saada Euroopa Liidu liikmeks ja toetama kindlameelselt praegusi võimuesindajaid, et poliitiliselt painajalik olukord ei korduks. Moldova praegune olukord on kommunistide kaheksa aasta pikkuse valitsemise tagajärg ning kui me ei taha aidata sellel ebapädeval võimuesindajate rühmal võimule naasta, siis tuleb meil toetada Moldova praegust valitsust ja inimesi.

ISTUNGI JUHATAJA: DIANA WALLIS

asepresident

Lena Barbara Kolarska-Bobińska (PPE). – Austatud juhataja! Ka mina soovin tänada volinikku ja komisjoni kõikide Moldovat käsitlevate avalduste eest ja meetmete eest, mis komisjonil on tulevikus kavas võtta. Ma olen pärit Poolast ja tean, kui olulised on nendes riikides niisugused meetmed ja avaldused nõrga üleminekudemokraatia tugevdamise kohta. Moldovas toimuvad arengud on olulised sealse rahva jaoks, kuid need on väga olulised ka kogu piirkonna jaoks. Just seda soovin ma rõhutada.

Üleminekuajal on paljudes endistes sotsialismileeri riikides reformid väga ebakindlad ning Moldovas saavutatud edusammud on heaks eeskujuks ja oluliseks sõnumiks teistele endise idabloki reformimeelsetele rühmadele.

Rääkides valitsuse ebakindlusest praegu ja Moldova olukorrast, tuleb meil meenutada, missugune oli see riik 1990ndate alguses, kui raske majandusolukorra tõttu ei suudetud maksta pensione ja palkasid ning reformid peatusid. Praegu me räägime majandusolukorra toetamisest, kuid meil tuleb pidada meeles ka vajadust tugevdada institutsioone. Demokraatia keskmes on institutsioonid – poliitilised institutsioonid, õigusriiki tagavad institutsioonid, kohtusüsteem – ja ajakirjandusvabadus.

Poola on viimasel ajal teinud palju Moldova abistamiseks nii valimiste ajal kui ka enne seda, kuid ma arvan, et sobiva meetmena tuleb meil kasutada eeskätt idapartnerlust, sest see pakub palju võimalusi. Ma arvan, et

peale selle, et komisjon võtab vajalikke meetmeid, tuleb ka meil parlamendis, kui me saame kõik asjaomased dokumendid, kiirendada oma menetlust ja otsuste tegemist, et aidata olukorda lahendada.

Monica Luisa Macovei (PPE). – Lugupeetud juhataja! Moldova Vabariigi Euroopa-meelset valitsust ei saa jätta selles raskes majandusolukorras üksinda. Ma kutsun üles andma suuremat abi võrreldes paketiga, mille suhtes komisjon juba kokkuleppele on jõudnud, ja ma nõuan seda kindlameelselt.

Finantsabiga tuleb toetada rahvast ja reforme, mida riigil tuleb ellu viia, nagu Euroopa Liit teda julgustab tegema. Neid reforme peab liit toetama suurendatud ja kiire finantsabiga, millele tuleb kohaldada järelevalvemehhanismi, et tagada vahendite nõuetekohane haldamine. Lõpetuseks, uus leping, mis Moldova Vabariigiga sõlmitakse, peaks olema assotsiatsioonileping, nagu see on ka teiste Euroopa naabrusspoliitika riikide puhul. Me peaksime pidama läbirääkimisi viisanõude kaotamise teemal ja aitama seda ellu viia.

Elena Băsescu (PPE). – (RO) Majanduskriisi on tugevalt tunda ka Moldova Vabariigis. Rumeenia ja Moldova Vabariigi vahel on isäranis tihedad majandussidemed. Minu kodumaa on Moldova peamine ekspordi sihtkoht ja suuruselt teine impordiallikas. Seda kaubavahetust halvendas märkimisväärselt viisakeem, mille kehtestas endine kommunistlik valitsus. Pärast selle skeemi kaotamist kaubavahetus aga jätkus.

Komisjoni lubatud 100 miljoni euro suuruse krediidi väljamaksmist tuleb kiirendada. Seda silmas pidades võib IMFi missioon külastada Chişinău juba lähitulevikus. Poola lubas samuti anda ulatuslikku abi. Euroopa Liit peab võtma arvesse seda, et juulis toimunud valimiste tulemus, mille taga on Moldova Vabariigi kodanikud, näitas, et nad on Euroopa suhtes avameelsemaks muutumas.

Euroopa Liidul tuleb nüüd, enne talve tulekut jõulisemalt sekkuda, et mitte anda Euroopa-vastastele jõududele võimalust kasutada ära Moldova Vabariigi praegust keerulist olukorda. Seni pole Moldova Vabariik saanud veel ühtegi eurot.

Victor Boştinaru (S&D). – (RO) Moldova kodanike tahe on kutsunud esile radikaalseid muutusi Chişinăus ja tulemuseks on Euroopa-meelne valitsus, kes siiralt soovib pühenduda Moldova Vabariigi jaoks sobivale projektile – Euroopa projektile.

Moldova seisab praegu vastamisi raskete majandus- ja sotsiaalprobleemidega ning Euroopa Liit peab näitama, et sümboolset sõna „solidaarsus“ ei kasutata üksnes valimiskampaaniates. Me peame näitama, et meie Euroopa Liiduna oleme valmis täitma selle riigi kodanike ootusi. Olles vastamisi Voronini režiimi jäetud kohutava olukorraga ning majanduskriisi mõjuga, rääkimata talve tulekust, vajab Moldova Vabariik abi just nüüd. Rääkides IMFist, ei tohiks me unustada, et paljud Euroopa Liidu liikmesriigid on IMFis olulised osalejad, ning otsus tuleb teha just nüüd.

Zigmantas Balčytis (S&D). – (LT) Ma olin Moldovas valimistel vaatlejana ning tean sealset olukorda. See on riik, mille minevik on üsna keeruline – on Transnistria, Gaguusia, Moldova ja muud küsimused. Peaaegu kõik endised idabloki riigid vajavad kõigepealt teataval määral finantstoetust. Seetõttu palun ma tõesti tungivalt alustada kõnelusi niipea kui võimalik ning pidada läbirääkimisi ka IMFiga, sest me kõik peaksime tõepoolest toetama seda riiki ja valitsust, mis moodustati pärast viimaseid valimisi ja mis järgib demokraatia kurssi. Ma arvan, et kolleegidel oli õigus, kui nad rääkisid konkreetsetest sammudest tuleviku nimel, st võimalusest luua vabakaubandustsoon ja viisarežiimist. Need on igapäevased küsimused, mis meil tuleb samuti edaspidi lahendada.

Agustín Díaz de Mera García Consuegra (PPE). – (ES) Austatud juhataja! Ma soovin üles tähendada põhjuse, miks ma hääletasin nii, nagu ma seda tegin.

Ma pooldan seda, et Euroopa Liit toetab Moldovat kriitilise olukorraga toimetulekul. Ma pooldan seda, et IMF ja Euroopa Liit annavad finantstoetust, nimelt viivitamatut toetust ja finantsabi Moldova inimestele. Ma pooldan Chişinăus asuva valitsuse poliitilist toetamist, sest see samm annab inimestele lootust. Seda lootust tuleb säilitada finantsabi toel.

Moldova inimestel peab olema võimalus oma riigist lahkuda ja reisida ning seepärast toetan ma sobiva viisapoliitika kehtestamist. Samuti toetan ma kindlalt ja otsustavalt seda, et sõlmitav leping oleks assotsiatsioonileping. Austatud juhataja, näib, et 100 miljonist eurost ei piisa. Meil on hädasti vaja anda vahetut ja viivitamatut abi.

Ioan Enciu (S&D). – (RO) Euroopa Liit on viimasel ajal Chişinăusse saatnud järjest julgustavaid sõnumeid ja need on seal suure entusiasmiga vastu võetud. Põhjus on selles, et enamik riigi kodanikest loodab väga saada Euroopa osaks. Neid püüdlusi on kerge mõista.

Euroopa Liit on mitmel korral näidanud oma suutlikkust aidata oma liikmed raskest majandusolukorrast välja ning tal on selleks olemas vajalikud mehhanismid. On aga teatavad muret tekitavad motiivid, mis võivad kahandada moldovlaste entusiasmi. Kõige olulisem põhjus on asjaolu, et Moldovale välja pakutud leping ei paku samasuguseid lõimumistagatise nagu Lääne-Balkani riikidele pakutud stabiliseerimis- ja assotsiatsioonileping. Samas võtavad lepingu läbirääkimised rohkem aega, mida öeldi ka juba alguses.

Ma arvan, et Euroopa Liidul tuleb pakkuda kiiresti välja alternatiivvõimalus, näiteks mahukas majandusabikava, võib-olla isegi Moldova jaoks koostatud Marshalli plaani miniversioon.

Leonard Orban, komisjoni liige. – (RO) Ma panin tähele ühte väga olulist asja: parlament toetab poliitiliselt sidemete tugevdamist Moldova Vabariigiga ja selle riigi lähendamist Euroopa Liidule.

Ma vastan mõningatele konkreetsetele küsimustele, mis praegu esitati. Nendest kõige tähtsam on seotud Euroopa Komisjoni ja Rahvusvahelise Valuutafondi vahelise koordineerimisega makromajandusliku abi andmisel. Nagu ma juba ütlesin, me teeme IMFIGa tihedat koostööd, et kooskõlastada meie abiandmise korda. Praegu on veel liiga vara öelda, missuguseks need lepingud lõpuks kujunevad, kuid me arvame, et tõenäoliselt soovib Euroopa Liit tagada, et kohandamisprogramm hõlmaks ka mitmesuguseid reforme, mida peetakse mõõdapäasmatuks hea valitsemistava ja jätkusuutliku kasvu kindlustamiseks tulevikus.

Tuginedes kogemustele, mis on saadud teistele riikidele antud makromajandusliku abi programmide raames, võib arvata, et läbirääkimistes kõnealuse abi andmise täpse korra üle võivad kerkida esile teatavad tingimused, mis on konkreetselt seotud näiteks hea valitsemistavaga, mida mitu sõnavõtjat nimetas, ja Euroopa naabruspoliitika ühtlustamisega. Ma soovin veel kord rõhutada, et kehtestatud reeglite kohaselt ei saa me anda makromajanduslikku abi üksi. Seepärast tuleb sõlmida leping Moldova Vabariigi võimuesindajate ja IMFi vahel. Ilma selleta ei saa anda makromajanduslikku abi, millest me oleme konkreetselt rääkinud.

Samas soovin ma teile kinnitada, et me kooskõlastame oma tegevuse IMFIGa. IMFi delegatsioon on praegu Chişinăus. Nagu ma juba ütlesin, on seal ka meie kolleegid finantsküsimuste peadirektoraadist ja nad reguleerivad dialoogi nii IMFi kui ka Moldova Vabariigi võimuesindajatega.

Teine küsimus puudutas seda, missugust rahvale suunatud abi saab Euroopa Liit Moldovale anda, näitamaks, et me soovime tegelikult peale Moldova Vabariigi võimuesindajate toetada ka riigi rahvast. Lubage mul tuua mõned näited. Ühenduse abi on andnud ja annab ka tulevikus rahvale konkreetset kasu.

Me kaasrahastame infrastruktuuri projekte, Chişinău lennujaama moderniseerimist, riigi suurima kliinilise haigla laiendamist Chişinăus ning ka esmase meditsiiniabi andmise tõhustamist. Käesoleva aasta kevadel andsime Moldova Vabariigi 60 kliinikule 4,5 miljoni euro väärtuses meditsiinivarustust.

Peale Palestiina territooriumi saab see riik kõige rohkem ühenduse abi ühe inimese kohta. Euroopa naabruspoliitika raames suurenes eelarveabi 2007. aastal 40 miljoni ja käesoleval aastal 62 miljoni euroni ning prognooside kohaselt suureneb see veelgi.

Me ei saa praegu öelda, kui suur on makromajandusliku abi ning teiste tulevaste programmide ja toetusliikide raames antava finantsabi pakett. Me saame seda täpselt öelda siis, kui jõuame lepingu sõlmimiseni Moldova Vabariigi võimuesindajatega, kuid kindlasti vastab see riigi vajadustele.

Kaks küsimust tõstatati veel. Üks neist käsitles Moldovaga uue assotsiatsioonilepingu sõlmimise läbirääkimiste ajakava. Ma soovin teile öelda, et eelmisel nädalal saatis Euroopa Komisjon Chişinăusse delegatsiooni, kelle ülesanne on anda tehnilisi konsultatsioone uue lepingu läbirääkimiste pidamiseks ametiasutustega.

Nende kõneluste päevakord hõlmab nii läbirääkimiste formaati, eesmärgi ja ajakava kui ka tulevase lepingu osi. Seega läbirääkimised sellel teemal juba käivad.

Viimane küsimus, mida ma soovin käsitleda, on viisanõudest loobumine. Kooskõlas 7. mail 2009 tehtud ühisdeklaratsiooniga, mis tähistab idapartnerluse käivitamist, võtab Euroopa Liit meetmeid, mis aitavad viisanõudest järk-järgult loobuda, ning nende pikaajaline eesmärk on saavutada niisugune olukord kõikide selle partnerluse liikmesriikidega. Selle eesmärgi tingimusteks on hea valitsemistava ja julgeoleku nõuete täitmine ning liikumise turvalisuse tagamine.

Praeguses pöördepunktis ootab Euroopa Komisjon iseäranis suure huviga nõukogu arutelu, mis käsitleb Moldova Vabariigiga struktureeritud dialoogi algatamist viisanõudest loobumiseks. Seni oleme julgustanud ja julgustame pidevalt Moldova Vabariigi ametiasutusi jätkama reformidega õiguse, vabaduse ja turvalisuse valdkonnas, mis kahtlemata hõlbustavad viisakorra lihtsustamise arutelusid.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 149)

Sebastian Valentin Bodu (PPE), kirjalikult. – (RO) Euroopa Komisjoni aruanne Moldova Vabariigi majandus- ja finantsolukorra kohta on täiesti ühemõtteline. Valitsusel Chişinăus on praegu rasked ajad, mille põhjustasid peale üleilmse majandussurutise ka majanduslikud otsused, mis olid valed või mille tegemist eelmine valitsus liiga kaua edasi lükkas. Lisaks on praegu kindel asjaolu see, et Moldova on selgelt välja öelnud, et pooldab Euroopa suunda ning et ta soovib tulevikus olla midagi palju rohkemat kui vaid Euroopa Liidu naaber.

Praegu otsib Moldova nii toetust, et väljuda majanduslangusest, kui ka liitlasi. Moldova on Euroopa lahutamatu osa ning ühendus võiks peale julgustamise ning toetust ja lähenemist puudutavate avalduste abistada teda ka konkreetsete meetmetega. Me elame ühendatud, üleilmastunud Euroopas, kus ükski valitsus ei saa üksi korda saata imesid, eriti kui nende imede juhtumist üleöö ootab rahvas, kelle nende liidrid on liiga kauaks unarusse jätnud.

Euroopa koostöökäsi Moldovale ning Chişinău ja Brüsseli lähedasemad suhted tekitavad investorites suuremat usaldust selle riigi vastu. See kajastub hiljem pikaajalises stabiilsuses ja majanduskasvus.

George Sabin Cutaş (S&D), kirjalikult. – (RO) Moldova Vabariigi tee demokraatia suunas on olnud keeruline ning nüüd on see võtnud Euroopa suuna. Uue Chişinăus asuva enamusvalitsuse positsioon on aga ebakindel, sest ta peab tulema toime ka olukorraga, kus parlament on lükanud Moldova uue presidendi valimise hääletuse edasi.

Samal ajal on raske majandusolukord, millega uus valitsus vastamisi seisab, toonud kaasa tõsiseid sotsiaalseid ja poliitilisi tagajärgi. Nisugustes oludes on vaja, et Euroopa Liit toetaks viivitamatult ja ulatuslikult paljusid valdkondi, sealhulgas neid, mis seostuvad tulevase assotsiatsioonilepingu kolme peamise osaga: poliitilise kokkuleppe, vabakaubanduslepingu ja viisanõudest loobumisega.

Riigi stabiilsuse tagamiseks ning demokraatlike ja majandusreformide läbiviimise julgustamiseks on hädasti vaja finantstoetust. Tõepoolest, ELil ja IMFil tuleb anda märkimisväärset makromajanduslikku abi, millest katta eelarvedefitsiiti ja järgneva perioodi sotsiaalkulusid.

Ma loodan siiralt, et olenemata Moldova presidendivalimistest ja muudatustest, mis toimuvad Euroopa Komisjonis ja ELi eesistumises, peetakse jätkuvalt väga oluliseks Euroopa abi andmist sellele riigile, mis on meie naaber ja mille territooriumil leiab aset ELi piiride lähim lahendamata konflikt. Seda tegurit ei tohi tähelepanuta jätta, sest see mõjutab otseselt Ida-Euroopa stabiilsust ja julgeolekut Euroopa piiridel.

Rafał Kazimierz Trzaskowski (PPE), kirjalikult. – (PL) Moldova Vabariik on Euroopa Liidu jaoks väga tähtis partner ja riigis valitsev olukord näitab kogu piirkonna stabiilsust. Uus valitsus soovib tulevikus ühineda Euroopa Liiduga ja seepärast tuleb meil teda toetada: nii aitavad riigis tehtavad muudatused tal püsida õigel teel. Selle taustal on väga oluline kasutada idapartnerluse raames pakutavaid koostöövõimalusi, mis võiksid hõlmata assotsiatsioonilepingu allkirjastamist ja viisapoliitika lihtsustamist. Euroopa Liit peab meeles pidama seda, kui oluline on toetada endisi sotsialismileeri riike, kes püüavad oma poliitikat demokratiseerida.

Iuliu Winkler (PPE), kirjalikult. – (RO) Eesistujariigi Rootsi teade, et Moldova Vabariigiga alustatakse võimalikult ruttu läbirääkimisi uue lepingu sõlmimiseks, et asendada sellega praegu kehtiv partnerlus- ja koostööleping, on rohkem kui teretulnud, kui võtta arvesse selle riigi uut poliitilist olukorda. Moldova Vabariigi Euroopa-saatust on tugevdanud Chişinăus asuvas parlamendis Euroopa-meelse enamusvalitsuse moodustamine.

Ma arvan, et eriti just nüüd, kui majanduskriisi mõju on sügavalt tunda, tuleb Euroopa Liidul Moldova Vabariiki toetada ja seda ka rahaliselt, määrates sealjuures kindlaks mehhanismid, mis aitavad julgustada Moldovas viia läbi reforme, mis omakorda aitavad täita riigi soovi ühineda ELiga. Majanduskoostööd ja kaubanduslepinguid hõlmavad mehhanismid kujutavad endast võimsat vahendit, mille abil saab muuta Moldova Vabariigi Euroopa-saatust tõelisuseks.

Kaubandusalased soodustingimused, mille Euroopa Liit 2006. aasta alguses kehtestas, ja Moldova ühinemine 2007. aastast Kesk-Euroopa vabakaubanduslepinguga, mis seob ka kõiki Lääne-Balkani riike, kellest osa on ELi kandidaatriigid, ühendavad Moldova majanduse Euroopa ühisturuga. Just selles punktis võib ta oodata väljavaadet lõimuda ELiga. Ma arvan, et Euroopa institutsioonid peaksid peale poliitiliste suhete Moldova Vabariigiga pidama iseäranis oluliseks ka majandus- ja kaubandussuhteid.

6. Rahvusvahelise sõltumatu uurimissmissiooni aruanne konflikti kohta Gruusias (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on Euroopa Komisjoni avaldus, mis käsitleb rahvusvahelise sõltumatu uurimissmissiooni aruannet Gruusia konflikti kohta.

Vytautas Landsbergis (PPE). – Austatud juhataja, üks töökorralduslik küsimus: ma soovin avaldada rahulolematust kellegi manipulatsioonide suhtes sekretariaadis. Saadeti nimekiri Gruusias läbi viidud uurimissmissiooni arutelu kohta, kuid sellest on mõnede sõnavõtjate nimed, sealhulgas ka minu oma, kustutatud. Seetõttu palun anda mulle kõneaga vastavalt sellele, mis oli kuni viimase hetkeni ette nähtud. Ma palun anda mulle sõna pärast härra Kasoulidest.

Juhataja. – Härra Landsbergis, näib, et nimekirjas on vaid fraktsioonide nimel sõnavõtjad ja fraktsioonil PPE on juba sõnavõtja olemas. Kuid ma võin teile pakkuda võimalust kõnelda registreerimata sõnavõtjate raames.

Leonard Orban, komisjoni liige. – (RO) Mul on hea meel võimaluse üle arutada teiega täna Gruusia teemat. Vähem kui aasta pärast relvastatud konflikti Venemaaga seisab Gruusia vastamisi paljude probleemidega, mille vastu tunneb Euroopa Liit otsest huvi, ning me peame pühendama kogu oma tähelepanu sellele riigile.

Šveitsi suursaadiku Heidi Tagliavini juhitud rahvusvahelise sõltumatu uurimissmissiooni aruanne Gruusia konflikti kohta koostati Euroopa Liidu taotlusel vastavalt nõukogu otsusele. See aruanne on aga täiesti sõltumatu, Euroopa Liit ei osalenud selle koostamises mitte mingil viisil ning samuti ei ole tal midagi pistmist selle sisuga. Sellest tulenevalt ei käsitle ma aruande tulemusi üksikasjalikumalt.

Me oleme seisukohal, et aruanne vastab oma põhieesmärgile, milleks oli 2008. aasta augustis aset leidnud sündmuste ja konflikti peamiste põhjuste selgitamine. Aruandega tuuakse selgelt esile, et nagu konfliktiolukordade puhul sageli juhtub, ei ole selles süüdi vaid üks pool. Nii Gruusiat kui ka Venemaad kritiseeritakse nende tegevuse pärast. Veel üks järeldus, mis aruandes tehakse, on see, et äärmiselt pingelistes olukordades, mis võivad viia vägivallani, tuleb rahvusvahelisel üldsusel reageerida kiiremini ja otsustavamalt.

Euroopa Liit jääb jätkuvalt kindlaks oma kohustustele, mis ta võttis endale Gruusia territoriaalse terviklikkuse suhtes. Praegu peaksime suunama oma jõupingutused tulevaste konfliktide ärahoidmisele ja jätkuvate pingete rahumeelsele lahendamisele, sest vaid nii saab tagada piirkonnas pikaajalise õitsengu ja stabiilsuse.

Head kolleegid, sõda jättis grusiinidele sügava jälje ja riik seisab ikka veel vastamisi fundamentaalsete probleemidega, nagu tuhandete ümberasustatud isikute põhivajaduste rahuldamine. Seetõttu on mul hea meel öelda, et Euroopa Komisjoni poolt liikmesriikide ja teiste asjaosaliste abiga ette valmistatud konfliktijärgse abi paketi rakendamine läheb hästi. Nagu te teate, antakse Euroopa Komisjoni paketi raames ajavahemikus 2008–2010 toetust kuni 500 miljoni euro ulatuses. Mõningad paketi põhivaldkonnad hõlmavad ka riigi sees ümberasustatud isikute vajadusi ja majandusmeetmeid, millega tahetakse tekitada majanduskasvu ja ergutada töökohtade loomist. Lisaks tegi Euroopa Komisjon ettepaneku eraldada Gruusiale makromajanduslikku abi kuni 46 miljoni euro ulatuses, et aidata riigil tulla toime finants- ja majanduskriisi tagajärgedega.

Praegu on Euroopa Liidu järelevalvemissioon Gruusias ainus rahvusvahelise üldsuse esindus, kes jälgib olukorda riigis. See missioon mängib olulist osa, kuid me soovime siiski, et selle tegevust laiendataks ja et see hõlmaks kogu territooriumi. Genfis aset leidvad kõnelused, mida juhivad ühiselt Euroopa Liit, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioon (OSCE) ja ÜRO, pakuvad ainulaadset võimalust pidada poliitilist dialoogi kõikide partneritega. Me teeme jätkuvalt kõik selleks, et edendada konstruktiivset arutelu, mis viib konkreetsete tulemusteni.

Praegu arutab riigi sees ümberasustatud isikute ja humanitaarküsimuste tööühm, mida juhivad ühiselt Euroopa Komisjon ja ÜRO pagulaste ülemvoliniku amet, mitmesuguseid meetmeid, mis tuleb vastu võtta selleks, et pagulased ja riigi sees ümberasustatud isikud ja teised ümberasustatud isikud saaksid tagasi pöörduda. Samal ajal näitavad Abhaasias ja Lõuna-Ossetias ennetus- ja vahejuhtumitele reageerimise kaks mehhanismi positiivseid tulemusi, sest vahejuhtumite arv on vähenenud ja eespool nimetatud isikute liikumist üle piiri on lihtsustatud.

Lähimineviku sündmusi arvesse võttes on Gruusias oluline edendada stabiilsust, julgeolekut ja heaolu. Riigi vajadus majandus- ja poliitiliste reformide järele on suurem kui kunagi varem. Maikuus Prahast käivitatud idapartnerlus kujutab endast olulist raamistikku, sest selle abil saame tugevdada toetust, mida me Gruusiale nii kahe- kui ka mitmepoolse koostöö käigus teiste piirkonna partneritega anname. Üks põhielemente on

ettepanek luua tugevamad poliitilised ja kaubandussuhted. Vastavalt idapartnerlusele leppis välissuhete nõukogu septembris kokku, et vaja on koostada kõigi kolme Lõuna-Kaukaasia riigi, sealhulgas ka Gruusia jaoks direktiivid, mis käsitlevad uute lepingute läbirääkimisi.

Lisaks meie poliitiliste suhete tugevdamisele teeme ka ettepaneku, et Gruusiaga sõlmitav uus leping hõlmaks ka laiendatud, tervikliku vabakaubanduspiirkonna loomist. Siinjuures tuleb ka märkida, et vabakaubanduspiirkond tagaks Gruusia majanduse järkjärgulise ühtlustamise ELi siseturuga. Samas on ütlema tagi selge, et niisugune edasipüüdlik pikaajaline eesmärk eeldab siiski Gruusia-poolseid jõupingutusi reformide elluviimiseks ja nende toetamist. Laiendatud, terviklikku vabakaubanduspiirkonda käsitlevad läbirääkimised algavad alles siis, kui vajalikud tingimused on täidetud.

Lubage mul lisada, et mis puudutab suhteid Gruusiaga, siis meie tegevus, millega me tahame tihendada inimestevahelisi sidemeid, kannab vilja. Komisjon viis lõpule kõnelused, milles käsitleti lepingut viisanõudest loobumise hõlbustamise ja tagasivõtmise tagamise kohta, ning selle tekst on kättesaadav nõukogus. Me loodame, et menetluse saab lõpetada niipea kui võimalik.

Head kolleegid, ma usun, et me kõik nõustume, et Gruusia on meie naabruses üks olulisemaid osalisi. Seetõttu on väga tähtis, et me täidaksime oma kohustusi selles riigis, aidates tal lahendada paljusid probleeme, millega ta vastamisi seisab, eriti seoses reformide programmi täitmisega. Kui Gruusia teeb poliitiliste ja majandusreformide läbiviimisel tõelisi edusamme, muutuvad ELi suhted Gruusiaga sügavamaks ja tihedamaks.

Ioannis Kasoulides, fraktsiooni PPE nimel. – Lugupeetud juhataja! Kõigepealt võtame endale teadmiseks selle sõltumatu uurimissiooni aruande, millest meid just teavitati. Niisuguses olukorras on väga raske öelda, kes alustas ja kes toimis teise eeskujul. Tähtis on see, et aasta pärast seda konflikti on faktid endiselt muutumatud ning need on vastuolus paljude põhimõtetega, mida Euroopa Liit toetab.

Esiteks, nagu te ütlesite, volinik, on põhimõte toetada Gruusia territoriaalset terviklikkust. Kogu meie diplomaatiline ja ka muu tegevus ei tohi kunagi julgustada iseseisvuse väljakuulutamist ühepoolselt ega separatismi. Pöördumatuid kahjusid tekitanud jõu kasutamisega ei saa leppida ei praegu ega ka muul ajal.

Teiseks on ümberasustatud isikutel alati õigus pöörduda tagasi oma koju ja vara juurde – nagu te ütlesite, on see liikumisvabaduse õigus ületada eraldusjooni. Omand ja asustus peavad olema meie poliitika keskmeks ning me peaksime hakkama käsitlema neid humanitaar- ja inimõiguste küsimusi mis tahes poliitilise kokkuleppe tulemustest eraldi.

Kolmandaks on vaenutegevus Lõuna-Osseetias näidanud, et sellist asja nagu külmutatud konflikt ei ole olemas. Termin „külmutatud” sisaldab endas lepituse mõistet. Rahvusvahelise üldsuse huvi puudumine võib muutuda püsivaks ning lahendamata konflikt võib ohustada rahu ja stabiilsust. Aasta pärast konflikti toon ma veel kord esile Euroopa Liidu ja eesistujariigi Prantsusmaa eduka tegevuse kiire relvarahu saavutamisel ja seda jälgiva missiooni rolli. Tänu Euroopa järelevalvajate kohalolule ei saa kumbki pool nüüdsest meelevaldselt väita, et teine pool alustas vaenutegevust. Nüüd tuleb suunata jõupingutused poliitilise kokkuleppe saavutamisele, ükskõik kui raske see ka ei oleks, ning vahetult pärast vaenutegevuse lõppemist tuleks julgustada jätkama Genfis alustatud poliitilisi läbirääkimisi.

Me toetame püüdlusi sõlmida idapartnerluse raames uus assotsiatsioonileping, mis pakub rohkem võimalusi kui kaubanduse ja investeeringutega seonduv. Samuti toetame seda, et Euroopa Ühendus ja Gruusia sõlmiksid lepingu, mis hõlbustaks lühiajaliste viisade väljastamise ja tagasivõtmise korda, ning me oleme rahul ka konfliktijärgse abipaketiga, mis edeneb hästi.

Zoran Thaler, fraktsiooni S&D nimel. – (SL) Austatud juhataja, kolleegid, komisjoni esindajad! Me avaldame heameelt 2008. aastal Gruusias aset leidnud konflikti erapooletu ja sõltumatu uurimise üle, mille viis läbi rahvusvaheline uurimissioon Šveitsi diplomaadi Heidi Tagliavini juhtimisel, ja ka selle kohta koostatud aruande üle. Enne kui paljude tsiviilelanike surma põhjustanud vaenutegevus 7. augusti öösel vastu 8. augustit 2008 Lõuna-Osseetias vallandus, nägime mitme kuu vältel mõlema poole provokatsiooni teise suhtes. Venemaa sõjaline sekkumine, sealhulgas tema sissetung Gruusiasse, oli ebaproportsionaalne ja õigustamatu. Mõlemad konfliktipooled olid süüdi rahvusvahelise õiguse rikkumises, mida kinnitavad nii aruanne kui ka mitmesugused organisatsioonid, nagu Human Rights Watch.

Mida me nüüd peaksime tegema? Venemaa peab täielikult pidama kinni rahukokkuleppest. Kõigepealt tuleb tal tõmbuda tagasi aladelt, mis ta okupeeris pärast 7. augustit 2008. Ta peaks tagama ELi järelevalvemissiooni ja rahvusvaheliste ametite, sealhulgas ÜRO ametite liikmetele vahetu, vaba ja piiranguteta juurdepääsu Lõuna-Osseetiale, et nad saaksid kontrollida relvarahu järgimist ja anda humanitaarabi. Lõuna-Osseetias on

ligikaudu 25 000 – 30 000 ümberasustatud grusiini ning Lõuna-Osseetia *de facto* ametivõimud peavad aitama neil koju tagasi pöörduda.

Gruusia territoriaalne terviklikkus peab olema väljaspool kahtlust. Samas esineb aga Gruusias muret tekitavaid märke autoritaarsuse kohta. Õigussüsteemi kuritarvitamine president Saakašvili poolt, järjest suurem vaenulikkus teistsuguste vaadete suhtes, järjest vähenev sõnavabadus ja mõnikord vaenulik natsionalistlik retoorika on kõik asjaolud, mis ei tule Gruusiale kasuks. Gruusia saab naasta Euroopa ja demokraatia kursile ning muutuda teistele piirkonna riikidele ligitõmbavaks vaid siis, kui ta hoiab üleval rooside revolutsiooni käigus omaks võetud ideaale. Kõik asjaosalised peaksid heauskselt kasutama Genfi kõneluste tulemusel saadud võimalusi. Kaukaasia olukorda tuleb järgmisel ELi ja Venemaa tippkohtumisel käsitleda põhjalikult.

Kristiina Ojuland, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (ET) Proua eesistuja, head kolleegid! Rääkides ALDE fraktsiooni nimel, on mul kõigepealt võimalus avaldada tunnustust raporti koostajatele. Raport omab ülimalt suurt rolli kas või selles mõttes, et lükkab ümber üle aasta levinud müüdi – Vene Föderatsiooni poolt levitatud müüdi –, nagu oleks Gruusia sõda alustanud. Samas on see raport tasakaalukas ja kritiseerib mõlemaid konfliktipooli, kas või selle eest, et nad ei suutnud konflikti ära hoida. Raporti tähtsus on kindlasti ka selles, et väga selgelt tuuakse välja see, et Vene Föderatsioon – vahetult enne konflikti algust – korraldas väljaõpet Lõuna-Osseetia territooriumil, varustas Lõuna-Osseetiat sõjalise tehnikaga ning muu sõjalise varustusega.

Veel üks oluline moment selles raportis on kindlasti pasportiseerimise küsimus, mida Vene Föderatsioon on läbi viinud palju aastaid nii Abhaasias kui ka Lõuna-Osseetias, ning tekitades sellega vastuolu rahvusvahelise õigusega, rääkimata heanaaberlike suhete õhonestamisest. Kuid raport ütleb ka väga selgelt, et see pasportiseerimine ei muutnud Lõuna-Osseetias ega Abhaasias elavaid inimesi Vene Föderatsiooni kodanikeks, vaid *de jure* on nad endiselt Gruusia kodanikud, ning seetõttu Vene Föderatsiooni väide, et nad kaitsesid või läksid kaitsma oma kodanikke Lõuna-Osseetiasse, kindlasti vett ei pea. Veel üks oluline moment raportis on kindlasti see, et räägitakse väga selgelt etnilisest puhastusest Lõuna-Osseetia territooriumil asunud gruusia küldes. See on väga oluline moment. Küll ei käsitle raport kahjuks etnilist puhastust, mida Vene Föderatsioon on Abhaasias läbi viinud juba alates 1991. aastast, mil Gruusia iseseisvus ja mille tõttu ligi veerand miljonit grusiini on olnud sunnitud Abhaasiast, oma kodukohast, lahkuma.

Ning lõpetuseks, proua president, tahan öelda seda, et kõige olulisem ja tähtsam mõistagi on raportis viide sellele, et Gruusia iseseisvust, sõltumatust, suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust tuleb austada. Meie jaoks on täna küsimus selles, kuidas seda reaalselt teha, ja kui me nüüd õige pea tähistame 20. aastapäeva Berliini müüri langemisest, siis ma tahaks küsida, kolleegid, millal me saame tähistada seda päeva, mil Abhaasia ja Lõuna-Osseetia saavad taas Gruusiaga ühineda.

Ulrike Lunacek, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – Austatud juhataja! Ma soovin ühineda eelmiste sõnavõtjatega ning avaldada kiitust proua Tagliavinile ja tema meeskonnale nende koostatud aruande eest.

Aruandega toodi selgelt esile, et lõpuks 2008. aasta augustis aset leidnud konflikti ägenemise eest vastutasid mõlemad pooled. Selge on see, et Venemaa suurendas pidevalt oma sõjalist kohalolekut Lõuna-Osseetias, mis on Gruusia territoorium. Selge on aga ka see, et nendele provokatsioonidele reageeris Gruusia president Saakašvili liiga jõuliselt. Tuleb välja öelda, et mõlemad pooled vastutavad, ning nüüd peame vaatama, mis suunas asjad edaspidi võivad areneda. See oli selle aruande suur saavutus. Samuti nõustun ma kõikidega, kes ütlesid, et Gruusia ja kõikide teiste riikide territoriaalset terviklikkust tuleb austada. Rahvusvahelist õigust tuleb austada.

Samas on aga oluline vaadata ka mõningaid põhjusi: agressiivset, ksenofoobset ja natsionalistlikku keelekasutust, mis süvendas samuti seda konflikti. Teiseks tuleb küsida, mida teeb nüüd EL. Meil on järelevalvemissioon, mis on küll tähtis, kuid sellel peab olema juurdepääs Gruusia kõikidele osadele, et ta saaks toetada ümberasustatud ja teisi isikuid.

Meie praeguste arutelude põhjal – komisjoni liige pakkus välja vabakaubanduspiirkonna loomise Gruusiaga ja parlament hakkab arutama Gruusiale mikromajandusliku abi andmist – on selge, et EL peab samuti kaaluma Gruusiale tingimuste kehtestamist, et vähendada näiteks tema sõjalist eelarvet. Gruusia kaitse-eelarve on viimastel aastatel suurenenud, kuid samas teistes valdkondades, nagu sotsiaal-, kodanikuühiskonna ja meediavabaduse valdkonnas, on vahenditest puudus. EL peab kontrollima seda väga hoolikalt. Lühidalt öeldes on tähtis, et EL toetaks püüdusi pehmenendada agressiivset keelekasutust ja et finantsabi antaks vaid teatud tingimustel.

Milan Cabrnoch, *fraktsiooni ECR nimel.* – (CS) Proua juhataja, head kolleegid! Fraktsiooni ECR nimel ja Gruusiaga parlamentaarset koostööd tegeva Euroopa Parlamendi delegatsiooni nimel, mille esimees ma

olen, avaldan ma heameelt komisjoni esitatud aruande üle. Aruanne on usaldusväärne ning seda ei ole kahtluse alla seadnud kumbki konfliktipool. Me jälgime hoolikalt Gruusia olukorda ning samuti jälgime üksikasjalikult Gruusia ettevalmistusi NATO liikmeks saamiseks. Me toetame Gruusia kui sõltumatu riigi territoriaalset terviklikkust ja suveräänsust täielikult. Me ei saa nõustuda sellega, et Gruusia või mõni muu riik oleks Vene Föderatsiooni või mõne muu riigi mõjusfääris. Aasta tagasi Gruusias aset leidnud sõjalise konflikti tõttu jälgime eriti Lõuna-Osseetia olukorda väga murelikult. Me oleme mures olukorra pärast, mis seostub relvarahu kokkuleppest kinnipidamisega, ja me oleme iseäranis mures pagulaste olukorra pärast, kes olid sunnitud oma kodust lahkuma ja kes ei saa sinna tagasi minna. ELi humanitaarabi ei jõua kahjuks praegu Abhaasia ja Lõuna-Osseetiani. Nendes piirkondades kannatavad praegu nii grusiinid kui ka teistest rahvustest elanikud. Samuti peame kahetsusväärseks seda, et sõltumatud rahuvaatlejad, kelle EL Gruusiasse saatis, ei ole saanud nendes piirkondades isegi tööd teha.

Aruandes tõdetakse, et mõlemad konfliktipooled rikkusid rahvusvahelist õigust. Meie asi ei ole selle üle kohut mõista, kuid aruandest nähtub selgelt, et Vene Föderatsiooni meetmed lähevad palju kaugemale, kui vajaliku kaitse üldine kontseptsioon eeldab. Me oleme väga mures aruandes esitatud informatsiooni pärast, nagu oleks nii konflikti ajal kui ka pärast seda toimunud etniline puhastamine ning kasutatud tsiviilelanikkonna vastu vägivalda. Parlamentidevahelise komisjoni tulevases töös toetame seda, et igasugune vägivald viivitamatult lõpetataks, et viivitamatult kaotataks blokaadid, mis takistavad humanitaarabi jõudmist abivajajateni, et rahvusvahelistele rahuvaatlejatele tagataks juurdepääs ning et konflikti mõju tsiviilelanikele vähendataks nii palju kui võimalik. Me toetame kõiki samme, mis aitavad konflikti lõpetada ning taastada Gruusia terviklikkuse ja suveräänsuse.

Bastiaan Belder, *fraktsiooni EFD nimel*. – (NL) Austatud juhataja! Väärtuslikus aruandes, mille koostas uurimiskomisjon 2008. aasta suvel Gruusias aset leidnud relvastatud konflikti kohta, on öeldud, et selles olukorras võitjaid ei ole. Mina seda seisukohta ei jaga.

Mõistagi oli ja on võitja – Venemaa. Gruusia presidendi abiga viib Kreml sõjalisi vahendeid kasutades resolutselt lõpule Abhaasia ja Lõuna-Osseetia poliitilise anneksiooni. Kaotajaks on Gruusia riik, ehkki ta võib leida teatavat lohutust Vene ortodokselt kirikult, mis kinnitab jätkuvalt, et abhaasid ja lõunaosseetid on Gruusia kodanikud. Ma soovin seda Moskva patriarhaadi kiiduväärt seisukohta esile tuua, sest minu arvates võiksid kahtleval seisukohal olevad liikmesriigid sellest eeskuju võtta.

Tagliavini komisjon kritiseerib õigustatult asjaolu, et Gruusia kodanikele anti Abhaasias ja Lõuna-Osseetias massiliselt Vene passe, kuna see on vastuolus rahvusvahelise õigusega. Täpselt samamoodi, nagu öönestatakse Gruusia suveräänsust, tehakse seda ka Ukraina riikliku suveräänsusega Krimmis, kus Venemaa annab Ukraina kodanikele vabalt uusi passe.

Seetõttu on üks oluline järeldus, mille Euroopa Liit Tagliavini aruandest peaks tegema, see, et ta peaks aktiivselt aitama Kiievil kaitsta oma riiklikku sõltumatust ükskõik missuguse naabri eest. Euroopa Krimmi-projektid on suurepärase võimaluse selleks ning sama kehtib ka Gruusia kohta.

Franz Obermayr (NI). – (DE) Lugupeetud juhataja! 2008. aastal aset leidnud Kaukaasia konflikt, mida kutsutakse ka viiepäevaseks sõjaks, kujutab endast Gruusia territooriumil Gruusia ja Venemaa vahel aset leidnud kahetsusväärset relvastatud sõjalist konflikti, mis puudutas ka Gruusiast lahku löönud piirkondi Lõuna-Osseetiat ja Abhaasiat.

Kuna rahvusvaheline meedia kajastas sõja asjaolusid ja tausta kahjuks sageli ühekülgselt, soovin ma selgitada mõningaid küsimusi: USA mõistis Venemaa sõjalise tegevuse otsustavalt hukka, nimetades seda puhtaks hirmutamiseks ja jõu näitamiseks, ning kaitses Gruusia seisukohta. Kõigepealt tuleb siinjuures esile tuua, et Venemaa ei tunginud Gruusiasse kallale, vaid reageeris Saakašvili alustatud sõjale. Kui Saakašvili viis ellu oma taasühendamise programmi, teadis ta hästi, et tema vastane on väga võimas, kuid ta lootis, et NATO ja USA kaitsevad tema seljatagust, ning sellepärast otsustas ta võtta lahkulöönud piirkonnad tagasi jõuga.

Venemaa reageeris kahtlemata liiga jõuliselt, kuid ta tegi seda rahvusvahelise õiguse kohaselt enesekaitse olukorras. USA ei toetanud Gruusiast ilmselgelt selleks, et kaitsta demokraatlikku enesemääramise õigust, vaid ta tegi seda ka – siinjuures tuleb see välja öelda – sõjalisel ja poliitilisel eesmärgil, eriti kuna Gruusia oli kui strateegiline vasallriik Kaukaasias Vene piiri ääres.

Grusiinid peaksid olema ettevaatlikud, kui lubavad USA-l oma seljatagust kaitsta. Tasub meenutada vaid 1956. aasta Ungarit, kui USA samamoodi oma toetust pakkus, nagu me teame. Igal juhul olid tagajärjed laastavad: lääneriigid jätsid ungarlased nende vabadusvõitluses üksi.

Lõpetuseks soovin ma viidata 30. septembri 2009. aasta aruandele, milles tõendab ELi ministrite nõukogu moodustatud uurimiskomisjon üksikasjalikult, et Gruusia esitatud rahvusvahelise õiguse kohane põhjendus rünnakuks on kehtetu.

Vytautas Landsbergis (PPE). – Austatud juhataja! Missiooni juht Heidi Tagliavini tõi eraldi pressiteates esile, et 2008. aasta konflikti oli võimalik ette näha ja ära hoida, kuid rahvusvaheline üldsus eiras probleemi, nagu oleks ta loobunud peale selle põhjuseks oleva konflikti lahendamise ka järjest haprama relvarahu toetamisest. Kes sooviks toetada järjest suurenevat ebakindlust ja relvastatud vägivalda, millel on selgelt lähenev traagiline tagajärg?

Proua Tagliavini märkis ära kolm institutsiooni, keda ta nimetas ükskõikseks rahvusvaheliseks üldsuseks: ÜRO, OSCE ja Euroopa Liit. Nüüd oleme meie siin parlamendis kolme suure silmakirjatseja seas, kes nägid ja teadsid, et peagi jõuab kätte selle 17 aasta pikkuse sõja veriseim konflikt, mis leidiski hiljuti aset, kuid ei soovinud seda ära hoida.

Teised missiooni peamised järeldused on ka üleilmselt olulised. Need on järgmised: mitte võtta vastu naaberriigi rahuvalvajaid, sest tavaliselt kaitsevad nad konkreetset riigi ala, mitte ei taga rahu. Arvesse tuleb võtta suurriigi poolt väikesele ja allumatule naabrile peale sunnitud poliitika ja diplomaatia mõju, rääkimata veel territooriumide oluliste osade lõplikust kaotamisest järkjärgulise anneksiooni kaudu. Selles konfliktis ei ole võitjaid. Kuna rahvusvaheline üldsus on üks suurimatest kaotajatest, siis on selle tõttu kannatanud koostöö poliitiline kultuur.

Veel kaks tsitaati: „eirati rahvusvahelise õiguse väljakujunenud põhimõtteid, nagu riikide suveräänsus ja territoriaalne terviklikkus” ja „tagajärjeks on poliitilise suhtluse tsiviliseeritud standarditest taandumine Euroopas”.

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Jelko Kacin (ALDE). – (SL) Austatud juhataja, volinik! Eelmise aasta septembris oli mul võimalus külastada Thbilisit. Gruusia territoriaalse terviklikkuse ja stabiilsuse küsimus on kogu piirkonna stabiilsuse seisukohalt väga tähtis ning kahjuks on see piirkond olnud pidevalt ebastabiilne. Ühest tõe selles ei ole, selles on mitu tõe ning sageli on need üksteisega vastuolus. Kui otsuseid tegevad poliitikud kaotavad kaine mõistuse, on tagajärjed ettearvamatud ja laialtlevinud. Otsene ja ühine kahju on küll tohutu, kuid tagajärgede all kannatavad eeskätt süüitud inimesed.

Edu ei taga ei peamiste osalejate sekkumine ega ühe või teise poole toetus. Me vajame tegevust, mis aitab taastada ja tugevdada usaldust, mis on praegu olematu. Kaukaasia on keeruline piirkond, nagu ka Balkani poolsaar, tema minevik on nii kirju, et tal on raske sellega toime tulla. Kiired lahendused ja võõraviha ei taga kunagi edu. Kuigi konflikti põhjustas peamiselt vähemuste õiguste ja seadusjärgsete vabaduste mitteastamine, on üldised põhjused siiski laiemad ning need on seotud majandusega, eriti energiaga, ja geopoliitikaga. Geopoliitika eeldab aga, et peamised osalejad tegutseksid vastutustundlikult, sest seal, kus elevandid püherdavad, kasvab rohi alati hõredalt. Me peame neid elevante õpetama, et mitte kogu see rohi ei ole ega saa kunagi olema nende oma.

Paweł Robert Kowal (ECR). – (PL) Austatud juhataja! Ma usun, et praegune arutelu toimub niisuguse malli järgi, milles keskendutakse peamiselt Gruusia tõsise olukorra tagajärgede sümptomite ravimisele. Gruusia on praegu riik, kus otsustatakse Euroopa Liidu kui rahvusvahelisel areenil olulise osaleja maine üle. Tõsi on aga see, et Sarkozy kava ei järginud keegi ning see on pandud juba ajalooarhiivi, et Venemaa edendab oma sõjalist integratsiooni Abhaasias ja Osseetias ning et Euroopa Liit ei suuda panna ennast maksma jõuna, kelle korraldusi – vähemasti Gruusia puhul – austatakse. Parim tõestus selle kohta on asjaolu, et tänaselt arutelult puudub volinik Ferrero-Waldner ning komisjoni seisukohta esitab vaid härra Orban. Ilmselt ei pea asepresident Wallis teemat piisavalt oluliseks, kui otsustada selle järgi, kui rangelt on piiratud sellele küsimusele eraldatud kõneaega.

Csaba Sógor (PPE). – (HU) See on küsimus, mis puudutab olulisi osalejaid, ehkki tegemist on inimõigusi käsitleva olukorraga. Nagu etturid oluliste osalejate mängudes, on niisuguse olukorra ohvriteks alati tsiviilelanikud, vähemused ja demokraatia. Lahutamise ja jagamise korral asendub julgeolek alati ebakindlusega ning läbirääkimiste pidamise asemel kõnelevad relvad. Mida saab ette võtta? Euroopa Liit peab näitama üles teataval määral usaldusväärsust. EL peab võtma vastu vähemuste poliitika, mis tagab ka Prantsusmaal, Rumeenias, Kreekas ja Slovakkias vähemustele õiguse kasutada emakeelt ja edendada oma kultuuri ning õiguse autonoomiale. Venemaa, Gruusia, Lõuna-Osseetia ja Abhaasia olukorra võti on ELi käes. EL peab pakkuma välja lahenduse ja näitama nendele riikidele eeskujut.

Charles Tannock (ECR). – Lugupeetud juhataja! Ehkki faktiliselt on õige, et 2008. aastal alustas rünnakut Lõuna-Osseetiale tõepoolest president Saakašvili, tegi ta seda tegelikult alles pärast provokatsioone, mis hõlmasid rangeid majandussanktsioone ja Vene vägede järkjärgulist suurenemist okupeeritud territooriumidel.

Minu arvates ei kajastata aruandes täielikult seda, kui ebaproportsionaalne oli Vene vägede reaktsioon, mis hõlmas Gruusia tsiviilalade, näiteks Gori pommitamist, võimaldas viia läbi süstemaatilist etnilist puhastust Lõuna-Osseetia grusiinide seas ning Abhaasia vägedel okupeerida Gruusia territooriumi.

Ma arvan, et Saakašvili oli tõepoolest mõeldutundetu, kui püüdis saavutada taas kontrolli suveräänse Gruusia territooriumi üle, ning tegi suure poliitilise vea, kuid lõppude lõpuks oli tegemist Gruusia territooriumiga. Venemaa on nüüd võtnud nõuks kehtestada ebaseaduslikult oma mõjusfääri ka teistes naaberriikides, nn lähivälismaal, mis on mõistagi suveräänsete riikide territooriumid, mille terviklikkust tuleb rahvusvahelise õiguse kohaselt austada.

Tunne Kelam (PPE). – Austatud juhataja! Konfliktist saab teha vaid ühe järelduse: rahvusvaheline üldsus on liiga kaua ja liiga varmselt leppinud külmutatud konfliktidega, mis, nagu kolleeg Kasoulides ütles, on võrdne leppimisega. Selle konflikti keskne asjaolu on see, et Gruusia ei tunginud Venemaa territooriumile, vaid Venemaa tungis massilise sõjalise jõuga Gruusia territooriumile ja oleks peaaegu Gruusia pealinna okupeerinud. See on rahvusvahelise õiguse pretsedenditu rikkumine ja õõnestab Venemaa kui partneri usaldusväärsust.

Rahvusvaheline reaktsioon sissetungile on jäänud ebaselgeks ja Venemaa võib tunda ennast võitjana, mis tähendab, et tõenäoliselt võib ta korraldada samasuguse sissetungi näiteks Krimmi või isegi Läänemere piirkonda. Seepärast vajame, et EL võtaks endale kohustuse tagada oma kohalolu Gruusias ning Gruusia vaba valiku ja territoriaalse terviklikkuse. ELi kohalolu seal on väga vajalik.

Leonard Orban, komisjoni liige. – (RO) Ma räägin väga lühidalt ja alustuseks soovin öelda, et nagu paljud sõnavõtjad ütlesid, on Gruusia territoriaalse terviklikkuse põhimõte meie tegevuse jaoks äärmiselt oluline. Me järgime seda põhimõtet kõikide meie võetavate meetmete puhul.

Ma soovin selgelt välja öelda, et komisjon toetab jätkuvalt paljudes valdkondades koostööd ja suhteid Gruusiaga, võimaldades riigil edeneda ja tulla Euroopa Liidule lähemale. Seda toetust ja neid jõupingutusi viiakse ellu paljudes valdkondades, nagu ma ütlesin.

Me oleme jätkuvalt kohal Genfi läbirääkimistel, mille raames peetakse poliitilist dialoogi ja milles osalevad kõik asjaosalised. See on olukorra lahendamise jaoks mõõdapäasmatu. Samuti abistame jätkuvalt ümberasustatud isikuid. Lisaks alustame peagi läbirääkimisi assotsiatsioonilepingu sõlmimiseks, mis hõlmab ka vabakaubanduspiirkonda, mis omakorda hõlmab ilmselgelt viisakorra lihtsustamisega seotud küsimusi.

Lõpetuseks tahan öelda, et nendeks läbirääkimisteks valmistudes soovime kindlasti, et Gruusia ametiasutused täidaksid teatavaid tingimusi ja kohustusi, mis tulenevad õigusriigi põhimõttest ning inim- ja põhiõiguste austamisest, ja lisaks kindlasti ka teisi majanduse ning kaubavahetusega seotud tingimusi.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

(Istung katkestati kell 10.55 ja seda jätkati kell 11.05.)

ISTUNGI JUHATAJA: JERZY BUZEK

president

Ana Gomes (S&D). – (PT) Austatud juhataja! Vastavalt kodukorra artiklile 151, mis käsitleb isiklikke avaldusi, soovin ma öelda, et minu arvates kasutatakse minu nime kurjasti sundabordi kohta käivates eelarve muudatusettepanekutes, mille esitasid härra Deva ja härra Szymański. Muudatusettepanekus, millele nad viitavad ja mille ma esitasin arvamuses raporti „Eriline tähelepanu lastele ELi välistegevuses” kohta, on öeldud järgmist, ma tsiteerin:

„kutsub liitu üles töötama otsustavalt tütarlaste diskrimineerimise kõikide vormide kaotamise nimel (alates tütarlaste eostamisest) ja eraldama piisavad rahalised vahendid sellest tulenevate ebavõrdsuste vastu võitlemiseks.”

(PT) Minu teksti eesmärk on kaitsta tüdrukuid diskrimineerimise eest enne nende sündi, nimelt sool põhineva valikulise abordi eest, mitte aga takistada mis tahes tegevust, mis on seotud raseduse katkestamisega.

See erineb härra Deva ja härra Szymański esitatud eelarve muudatusettepanekust oma sõnastuse ja eesmärgi poolest. Seetõttu on vale tõmmata paralleel nende ja minu vahel, või – veelgi enam – minu nime sellega seoses mainida, sest minu arvates kujutab see endast poliitilise manipulatsiooni katset, mis on taunitav.

Ma hääletan härra Deva ja härra Szymański esitatud muudatusettepanekute 727, 732 ja 734 vastu.

7. Sahharovi auhind 2009 (auhinna saaja teatavaks tegemine)

Juhataja. – Kõigepealt soovin ma edastada mõningast olulist teavet 2009. aasta Sahharovi auhinna kohta. Täna hommikul määras Euroopa Parlamendi esimeeste konverents 2009. aasta Sahharovi auhinna Memorialile – Oleg Orlovi, Sergei Kovaljovi ja Ludmilla Aleksejeva organisatsioonile ning kõikidele teistele inimõiguste kaitsjale Venemaal, keda see organisatsioon esindab. Selle aasta auhinna andsime organisatsioonile Memorial. Me loodame siiralt, et sellega aitame teha lõpu hirmu, ebakindluse ja vägivalda ringile, mis ümbritseb inimõiguste kaitsjaid Vene Föderatsioonis.

Samuti loodame edastada sõnumi, et kodanikuühiskonna aktivistidel peab olema igal pool võimalik kasutada oma põhiõigusi mõtte-, sõna- ja kirjasõna vabadusele. Me peame oma mõtetes olema vabad, sest ainult seeläbi jõuame tõe juurde.

Lubage mul jagada teiega seda rõõmu, et ma saan Euroopa Parlamendi presidendi ja eeskätt vabadusliikumisest Solidarność pärit inimesena teha teatavaks selle auhinna saaja. Kunagi olid ka meil samasugused keerulised probleemid nagu meie kolleegidel ja partneritel Vene Föderatsioonis praegu. Mul on väga hea meel, et tõde ja vabadus võidavad lõpuks alati. Just nii läks paljudes Kesk- ja Ida-Euroopa riikides. Asjaolu, et tänapäeval ei saa tõde otsivad venelased tegutseda vabalt, on suur probleem kogu Euroopa jaoks, aga ka isiklik tragöödia nende endi jaoks. See auhind annab meile, Euroopa Parlamendi liikmetele, võimaluse väljendada meie suurt toetust nende tegevusele.

(Aplaus)

Ma soovin esitada paar üldist tähelepanekut: 1988. aastal ehk nüüd juba üle 20 aasta tagasi asutas Euroopa Parlament iga-aastase Sahharovi auhinna mõttevabaduse eest, et austada isikuid ja organisatsioone nende panuse eest inimõiguste ja põhiväärtuste arendamisel.

Me peaksime meenutama praegu ka kõiki neid erakordseid inimesi, kes oma püüdluste ja pühendumuse kaudu on astunud vastu karmile tegelikkusele – rõhumisele, tagakiusamisele ja pagendamisele. Nad on sageli tavalised inimesed, kes näitavad üles haruldast julgust ja pühendumust. Nad riskivad sageli palju, isegi oma eluga. Me oleme andnud seda auhinda kirjanikele, ajakirjanikele, poliitikutele, professoritele, õigusteadlastele ja organisatsioonidele, kes võitlevad töötajate vabaduse eest, ja isegi naisliitudele, kes võitlevad sunniviisilise kadumise vastu. Mõttevabadus on üldine väärtus.

Ma soovin kasutada seda võimalust ja öelda, et kahel kandidaadil, kes sellel aastal Sahharovi auhinda ei saanud, on olemas meie suur toetus ja me peaksime tooma neid esile kui inimesi, kes on avaldanud meile sügavat muljet. Asjaolu, et me nende nimesid nimetame, et me kõnelesime neist nii paljudes aruteludes, näitab, kui palju me neid toetame selle eest, mis nad on teinud. Peale auhinna võitja väärivad ka kandidaadid meie suurt austust ja sügavat tunnustust.

(Aplaus)

Auhinnatseremoonia leiab aset kolmapäeval, 16. detsembril Strasbourgis.

8. Hääletused

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on hääletamine.

(Hääletuse tulemused ja muud üksikasjad: vt protokoll)

8.1. 2010. eelarveaasta (hääletus)

– Enne hääletust:

László Surján, *raportöör*. – Austatud juhataja! Eelarvekomisjonis hääletasime rohkem kui 1100 muudatusettepaneku üle, mis käsitlesid 2010. aasta eelarve projekti. Paratamatult on vaja teha mõned tehnilised kohandused, mille ma palun täiskogus hääletusele panna.

Komisjon võttis Euroopa majanduse elavdamise kava kohta vastu kaks uut lõiku, mis lisati eelarveridadele 06 04 14 01, 06 04 14 02 ja 06 04 14 03. Need lõigud peaksid lisanduma olemasolevatele eelarvet puudutavatele märkustele, aga tehnilise vea tõttu tundus, nagu nad asendaksid neid. Seetõttu tuleks muudatusettepanekut 832 vastavalt kohandada.

Pärast varude kontrollimist jäi rubriigi 3b varuks komisjonis toimunud hääletuse järel 1 775 000 eurot. Ma teen ettepaneku eraldada see summa „Kodanike Euroopa” programmile. See tähendab, et eelarverida 15 06 66 käsitlevat muudatusettepanekut 889 tuleks muuta, et kulukohustuste assigneeringu kogumahuks saaks 32 255 000 eurot, ning uuesti esitatud muudatusettepanek 547 muutub seetõttu kehtetuks.

Sõnad „säästlikud ja keskkonnasõbralikud meetmed” (uus loodussäästlik kokkulepe) lisatakse märkustesse sõnade „uus loodussäästlik kokkulepe” asemel järgmiste eelarveridade kohta:

04 02 17 „Euroopa Sotsiaalfond (ESF) – lähenemine”,

04 02 19 „Euroopa Sotsiaalfond (ESF) – piirkondlik konkurentsivõime”,

13 03 16 „Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF) – lähenemine”,

13 03 18 „Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF) – piirkondlik konkurentsivõime”.

Sama moodi tuleks eelarvereal 13 03 20 („Operatiivne tehniline abi Euroopa Regionaalarengu Fondi jaoks”) kaks esimest lõiku asendada järgmise lõiguga:

„Assigneering on osaliselt ette nähtud säästlike ja keskkonnasõbralike meetmete (uus loodussäästlik kokkulepe) rahastamiseks, mis toetavad majanduslike, sotsiaalsete ja keskkonnaalaste arenguvajaduste kooskõlastamist ning Euroopa piirkondade majandus- ja finantskriisi järgset elavdamist.”

Katseprojekti „Ametiasutuste, äriettevõtete ja mittetulundusettevõtete ulatuslik koostöö inimeste integreerimiseks ühiskonda ja tööturule” eelarveaasta uus number on tehnilistel põhjustel 04 03 12.

Ettevalmistava tegevuse „Programm Erasmus ajakirjanikele” eelarveaasta uus number on tehnilistel põhjustel 09 06 05.

Kui muudatusettepanek 943 EPSO eelarveaasta 26 01 20 kohta vastu võetakse, kohandatakse sellele vastavalt selle ameti eelarve lisa.

Kui täiskogu mind toetab, palun ma istungite talitusel teha protokollis vajalikud parandused. Täna teid tähelepanu eest.

Austatud juhataja, lubage mul tänada sekretariaati nende tohutu töö eest. See kohanduste nimekiri esitatakse tavaliselt igal aastal ja näitab, et sekretariaat teeb head tööd. Me arutasime seda fraktsioonide ja koordinaatoritega ning nad toetasid seda muudatust, mis on vastavuses üldise ettepaneku sisuga.

Kõige olulisem on see, et eelarvekomisjonis kasutasime üksmeelselt ära kõik õiguslikud võimalused, et täita peaaegu iga rubriigi varud, mis tähendab, et iga hääletus, millega eraldatakse lisavahendeid, ohustab eelarve õiguspärasust. Ma juhin teie tähelepanu sellele ja loodan, et koostöövaim säilib. Meie seisukohad on veidi erinevad, kuid see on tavapärane.

(Aplaus)

(Suulised muudatusettepanekud võeti vastu.)

– Enne muudatusettepaneku 870 hääletust:

Helga Trüpel (Verts/ALE). – Austatud juhataja! Hääletusnimekirja järgi on nii, et kui eelarvekomisjoni muudatusettepanek 870 vastu võetaks, muutub fraktsiooni Verts/ALE esitatud muudatusettepanek 464

kehtetuks. Hääletusnimekirjale kohaldatakse Thomas von der Vringi valemi järgi kehtestatud reeglit, mille kohaselt pannakse täiskogus kõigepealt hääletusele eelarvekomisjonis vastu võetud muudatusettepanekud, ja kui need võetakse vastu, siis sama eelarverida käsitlevad muudatusettepanekud muutuvad kehtetuks.

See tava, mida ei ole kirjas parlamendi kodukorras, kehtestati vaid selleks, et tagada parlamendi poolt vastu võetud eelarve üldise positsiooni jäämine Euroopa Parlamendile ette nähtud finantspiiridesse. Muudatusettepanekuga 464 tahetaks panna vaid vahendeid varudesse ja seega ei saa see kindlasti kujutada endast piiridest väljumise probleemi. Tegelikult ei välista need kaks muudatusettepanekut üksteist mitte mingil viisil ja seetõttu saab nende mõlema üle hääletada.

Seepärast palun ma tungivalt kohaldada kodukorra artiklit 161 ja seega võimaldada hääletada ka muudatusettepaneku 464 üle.

(Aplaus)

Juhataja. – Head kolleegid! Kord määrati kindlaks juba varem ja see kontrolliti hoolikalt üle, kuid ma palun raportööril sõna võtta. Ma palun teil kui kõige teadjal inimesel öelda mõni sõna selle küsimuse kohta.

László Surján, raportöör. – Austatud juhataja, tavaliselt ei otsusta raportöör seda, kas miski on õige või mitte. Meil on väljakujunenud tavad. Ma pean teavitama täiskogu sellest, et kui me hääletame kõigepealt eelarvekomisjoni muudatusettepanekute üle, mida fraktsioon Verts/ALE kahtluse alla ei seadnud, siis vähendab nende järgnev muudatusettepanek makseid Euroopa Regionaalarengu Fondi 300 miljoni euro võrra.

Seega tekib tõeline vastuolu. Ühest küljest summa suureneks ja teisest küljest väheneks. Me jääksime oma otsuse juurde, sest muudatusettepanekus 464 on selgelt kirjas, et makset ei suurendata. Selles suurendamist ei toimu. Seega tekibki vastuolu – summat ei saa suurendada 300 miljoni euro võrra ja samal ajal seda mitte suurendada, nagu muudatusettepanekus öeldud.

Juhataja. – (...) niisiis saame jätkata hääletusega. See on meie kõnealust küsimust uurinud talituste ja ka raportööri arvamus. Seega teen ma ettepaneku jätkata hääletusega.

– Enne muudatusettepaneku 812 hääletust:

Luis Manuel Capoulas Santos (S&D). – (PT) Austatud juhataja, ma palun sõna vastavalt kodukorra artiklile 173, mis käsitleb kodukorra rikkumise juhtumeid. Ma palun muuta hääletuse korda, sest mulle näib, et hääletusnimekirja järgi hääletamisega rikutakse kodukorra artiklit 161.

Seetõttu palun ma panna muudatusettepanek 70, milles pakutakse välja 600 miljoni euro suurune assigneering piimasektorile, mis on – nagu me kõik teame – praegu väga raskes olukorras, hääletusele vahetult enne muudatusettepanekut 812, milles pakutakse välja 300 miljoni euro suurune assigneering. Ma soovin esile tuua asjaolu, et 600 miljoni euro suurune assigneering kiideti põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonis ühehäälselt heaks ning see võitis ka siin parlamendis viimasel istungjärgul, 17. septembril suure enamuse toetuse, kui me hääletasime piimasektori toetamist ja selles valitsevat kriisi käsitleva resolutsiooni üle.

Juhataja. – Aitäh. See küsimus puudutab ilmselgelt meie käsutuses olevaid rahalisi vahendeid, mis tähendab, et otsus selle küsimuse kohta on väga tõsine. Meile tõepoolest meeldiks aidata, kuid me peame teadma, missugused on meie võimalused. Siin on tehtud ettepanek hääletada kõigepealt muudatusettepaneku 812 üle, niisugune on ettepanek. Ma palun raportööril selles küsimuses sõna võtta. Missugune on rahaline seis, missugused on rahalised võimalused?

László Surján, raportöör. – Austatud juhataja, ma ütlen veel kord, hääletuse korra üle ei otsusta mina. Nagu ütles ka kolleeg proua Trüpel mõni minut tagasi, on n-ö mitteametlik reegel see, et eelarvekomisjoni muudatusettepanekute üle hääletatakse kõigepealt. Miks? Sest eelarvekomisjon on parlamendi organ, kes saab kontrollida, kas meil on tegutsemisruumi või mitte.

Reeglite muutmine hääletuse ajal ei ole meie huvides ja ma olen selle vastu. Hääletusnimekiri jagati välja. Fraktsioonid on otsustanud, kuidas nad hääletavad. Mis tahes muudatus tekitab segaduse ja hiljem palju raskusi. Kui me muudame reegleid ühel korral, ükskõik mis põhjusel, oleme kadunud. Iga organ peaks austama oma tavasid, reegleid ja määrusi.

– Enne muudatusettepaneku 445 hääletust:

María Paloma Muñoz de Urquiza (S&D). – (ES) Austatud juhataja, ilmnes üks tehniline viga. Ma kavatsesin hääletada muudatusettepaneku 444 vastu.

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Austatud juhataja, ma mõistan suurepäraselt raportööri esitatud väidet, mille kohaselt tuleb hääletada kõigepealt muudatusettepaneku 812 üle.

Kui see on aga vaid menetluskorda puudutav väide, siis muudatusettepaneku 812 poolt hääletamine ei tähenda ilmtingimata seda, et muudatusettepanek 70 muutus kehtetuks.

Parlamentaarsetes kogudes hääletatakse tavaliselt kõigepealt nende muudatusettepanekute üle, mis kõige rohkem originaalteksti muudavad ja mida ka härra Capoulas Santos palus. Me teeme erandi raportööri esitatud põhjustel ...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Juhataja. – Aitäh. Me mõistame. Meil on kindel hääletuskord paigas. Ma palun raportööril sõna võtta. Talituste ja meie seisukoha järgi muutub see teine muudatusettepanek kehtetuks. Kas raportöör saab seda kinnitada?

László Surján, raportöör. – Isegi pärast hääletust ei ole põhjust seda arutelu taas alustada. Me soovime jätkata hääletusega.

– Enne muudatusettepaneku 603 hääletust:

Michael Cashman (S&D). – Austatud juhataja, ma soovin vaid aidata. Mõned meist kuulevad teid nimetamas erinevaid numbreid. Et vältida igasuguseid arusaamatusi, kas me saaksime pöörata tähelepanu ekraanile siin üleval? Seda juhaks, kui meie kuulmisel või suhtlemisel on midagi viga. Ma ei süüdistu kedagi, kuid tehkem asjad selgeks ja jälgigem ekraani.

Juhataja. – Hästi. Me jälgime kõik ekraani. Võib-olla loen ma numbreid liiga kiiresti. Ma loen neid nüüd aeglasemalt. Aitäh.

– Enne muudatusettepaneku 937 hääletust:

Godfrey Bloom (EFD). – Austatud juhataja, ma soovin tõstatada kiiresti ühe töökorraldusliku küsimuse. Mõni minut tagasi ütlesite, et teil tuleb reegleid järgida. Mida te saate teha, kui te peate reegleid järgima? Ma mõistan seda täielikult, nagu ka parlament.

Kas ma võin eeldada, kas me võime eeldada, et te järgite parlamendi reegleid kogu oma ametiajal? Nimelt arvas teie eelkäija, et ta ei pea reegleid järgima, ning hääletuse selgituste alusel heitis ta reeglite raamatu kõrvale, sest ta arvas, et ei pea sellest kinni pidama. Ma jätan selle teie teha.

Juhataja. – Suur tänu! Head kolleegid, me saame sõna võtta vaid *töökorralduslikes küsimustes*, eriti hääletuse ajal. Palun ärge tõstatage muid küsimusi kui vaid neid, mis käsitlevad töökorda, sest muidu ei saa me hääletust korraldada. See põhjustab meile kõigile palju ebamugavusi.

(Aplaus)

8.2. 2010. aasta üldelarve projekt (III jagu) (A7-0038/2009, László Surján) (hääletus)

8.3. 2010. aasta üldelarve projekt (I, II, IV, V, VI, VII, VIII ja IX jagu) (A7-0037/2009, Vladimír Maňka) (hääletus)

8.4. Europoli personali põhipalkade ja toetuste kohandamine (A7-0040/2009, Claude Moraes) (hääletus)

8.5. Põllumajandusturgude ühine korraldus ning teatavate põllumajandustoodete erisätted (ühise turukorralduse ühtne määrus) (hääletus)

– Enne lõike 79 hääletust:

Syed Kamall (ECR). – Austatud juhataja, ma soovin kõigepealt paluda kolleegidelt vabandust segamise pärast, kuid ma mõtlesin, kas keegi võiks seletada, mida „CMO” tegelikult tähendab.

Juhataja. – See tuleneb väljendist „common market organisation” ja tähendab ühist turukorraldust, kuid eri keeltes võib see olla veidi erinev.

8.6. SIS II ja VIS (hääletus)

8.7. Demokraatia tugevdamine välissuhetes (hääletus)

8.8. Euroopa välisteenistuse loomise institutsioonilised aspektid (A7-0041/2009, Elmar Brok) (hääletus)

– Enne muudatusettepaneku 3 hääletust:

Elmar Brok, raportöör. – (DE) Austatud juhataja, ma soovin fraktsioonile Verts/ALE esitada suulise muudatusettepaneku. Kui nad sellega nõustuvad, soovitan ma hääletusel anda poolthääle. Kui me lisaksime lause „välisteenistuse dubleerimist nõukogus või Euroopa Ülemkogus ei tohiks olla”, soovitaksin ma täiskogul muudatusettepaneku poolt hääletada.

(Suuline muudatusettepanek võeti vastu.)

– Enne muudatusettepaneku 56 hääletust:

Corien Wortmann-Kool (PPE). – Austatud juhataja, me võiksime hääletada osade kaupa. Ma teen ettepaneku hääletada muudatusettepanekute 56–28 üle.

(Aplaus)

(Parlament ei nõustunud ettepanekuga.)

8.9. Atlandi-ülese majandusnõukogu ning ELi ja USA tippkohtumise (2. ja 3. november 2009) ettevalmistamine (hääletus)

ISTUNGI JUHATAJA: RAINER WIELAND

asepresident

9. Selgitused hääletuse kohta

Suulised selgitused hääletuse kohta

– 2010. eelarveaasta

Daniel Hannan (ECR). – Austatud juhataja! Ajal, mil riikide valitsused peavad riigieelarvet kärpima ja kõik meie valijad peavad vähendama oma majapidamiskulusid, suurendab Euroopa Liit siiski tähelepanuväärselt oma eelarvet.

Sellel on vahetud ja käegakatsutavad tagajärjed liikmesriikide eelarvele. Minu kodumaa eelarvest tehtavad osamaksed suurenevad näiteks järgmise 12 kuu jooksul 60%. Taustateabeks tuleb lisada, et viimasel konverentsil lubas meie erakond hoida kokku kogu valitsussektori kuludest aastas 7 miljardit naela. Me kulutame kaks korda sama palju sellele ühele reale meie kõikidest osamaksetest ELi eelarvesse.

Te võite küll öelda, et see on kokkuhoiu stiimul ja reaktsioon krediidikitsikusele ja kõigele muule, kuid te teate, et tegelikult ei ole see tõsi. Tegelikult võtame raha inimeste taskust või rahakotist ja kulutame selle bürokraatia masinavärgi kaudu nende nimel ära. Kui see tähendaks vahendite tõhusamat jagamist, oleksime külma sõja kaotanud. Nüüd me näeme tõde – ELi põhifunktsioon on varustada oma töötajad tööga, mistõttu tema eelarve suureneb pidevalt.

Diane Dodds (NI). – Austatud juhataja! Ma soovin tuua selgelt välja, et ma toetasin muudatusettepanekute projekte 732 ja 733 ning mul on kahju, et parlament neid ei toetanud. Ma avaldan heameelt mis tahes meetmete üle, mis aitavad ära hoida vahendite eraldamise pereplaneerimise programmidele, mis hõlmavad mitmeid abidiprogramme ja sundsteriliseerimist.

Lisaks on tervitatav õiguste andmine neile, kes saavad vahendeid selleks, et võidelda aktiivselt soopõhiste valikute tagajärjel tekkiva beebide soolise tasakaalu puudumise vastu teatavates Aasia riikides. See muudatusettepanek oleks andnud ELile võimaluse toetada oma hukkamõistvaid sõnu positiivse tegevusega ja näidata, et ta ei poolda niisuguseid skeme.

– **Raport: László Surján (A7-0038/2009)**

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Austatud juhataja! Ka mina soovin väljendada oma meelepaha, et me ei suutnud täna kokku leppida tingimuses, mille kohaselt Euroopa Liidu arenguabi eelarve vahendeid ei tohi kasutada niisugusteks meetmeteks nagu pereplaneerimine, mis hõlmab sundaborte või kohustuslikku steriliseerimist. Ma soovin avaldada rahulolematust meetodite üle, mille abil sunnitakse iseäranis paljudes Aasia riikides naisi tegema aborti, eriti siis, kui laps, keda nad ootavad, on naissoost. Sellisel viisil on kõrvaldatud väidetavalt 35 miljonit tüdrukut. Me ei tohi toetada neid, kes midagi sellist korraldavad, ja me peame lõpetama neile igasuguste summade eraldamise Euroopa vahenditest. Täna varjatud hääletusega blokeerisid liberaalid, kommunistid ja mõned sotsialistid meie eelarve vastuvõtmisel niisuguse põhimõtte rakendamise.

Zoltán Balczó (NI). – (HU) Arvukate muudatusettepanekute seas oli üks, mis käsitles teksti ja mis tabas naelapea pihta. Selles on öeldud, et keeldutakse ideest kasutada ühenduse eelarvet selleks, et rahastada militaristlikumat ja neoliberaalsemat ELi. Parlament lükkas selle muudatusettepaneku tagasi. Sellega näitas ta, et ei ole õppinud viimaste aastate kriisist ega järeldusest, mille tegid isegi endised liberaalse turu kaitsjad, nimelt et vanaviisi ei ole enam võimalik jätkata. Euroopa Liidu eelarve tugineb alati liberaalse turu ülimuslikkusele, mis võib tekitada Euroopa rahvastikule väga suurt kahju, mida me viimasel ajal juba niigi kogenud oleme.

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Austatud juhataja! Samal ajal kui mitmesugused instituudid ja programmid, mis kuuluvad kõik poliitiliselt domineerivatesse valdkondadesse, nagu kommunikatsioon ning rahva harimine ja ümberõpe, on saanud miljardeid eurosid, on menetlusliku võttega jäetud meie piimatootjad ilma abist, mida nad saada lootsid.

Tõepoolest, meile esitati kaks muudatusettepanekut: muudatusettepanek 812 – eraldada vaid 300 miljonit eurot, mille taga oli tõenäoliselt nõukogu, ja muudatusettepanek 70 – eraldada 600 miljonit eurot. Mõistlik oleks panna hääletusele kõigepealt muudatusettepanek 70. Lisaks on seda sõnaselgelt öeldud ka kodukorra artikli 161 lõikes 2: „Kui teksti sama osa kohta on esitatud kaks või enam üksteist välistavat muudatusettepanekut, on prioriteetne see muudatusettepanek, mis kõige rohkem originaalteksti muudab, ning see pannakse hääletusele esimesena.”

Raportöör põhjendas seda mitteametliku reeglga, kuid ametlikud reeglid on eeldatavalt mitteametlike reeglite suhtes ülimuslikud. Niisugust menetlust kasutati selleks, et kuulutada teine muudatusettepanek 600 miljoni euro eraldamise kohta kehtetuks.

See on skandaalne!

– **Raport: Vladimír Maňka (A7-0037/2009)**

Vilija Blinkevičiūtė (S&D). – (LT) Ma hääletasin 2010. aasta eelarve poolt, sest selle raames eraldatud vahendid aitavad tõepoolest kergendada veidi nende ELi liikmesriikide kodanike olukorda, keda on mõjutanud majandus-, sotsiaal- ja finantskriis. Lisaks on selles eelarves eraldatud rohkem vahendeid sotsiaalvajaduste katmiseks ning see on praegu väga tähtis. Samuti toetasin ma neid sätteid, mille raames antakse lisavahendeid tööhoive edendamiseks ja kindlate töökohtade arvu suurendamiseks. Samuti on oluline, et me eraldaksime eriotstarbelised vahendid piimasektorile. Mõistagi oleksime võinud anda selle jaoks rohkem raha, nagu sotsiaaldemokraatide erakonna esindajad välja pakkusid, kuid hea on seegi, et vähemalt teatavgi osa vahenditest on selleks ette nähtud.

Peter van Dalen (ECR). – (NL) Austatud juhataja! Mina hääletasin eelarve vastu sellepärast, et kõik artiklid on jäänud samaks või neid on suurendatud, samal ajal kui kõik liikmesriigid maadlevad tulude vähenemisega. Aga näete, meie Euroopas kulutame rohkem raha! Minu jaoks on see liig.

Ma hääletasin vastu ka sellepärast, et nüüd on määratud kindlaks, et peale palga ning sõidu- ja muude kulude hüvitamise on igal Euroopa Parlamendi liikmel õigus 4202 euro suurusele üldkulude hüvitisele. Liikmed peaksid kulutama selle lisasumma näiteks büroo- ja telefonikulude katmiseks, kuid keegi ei ole kohustatud

aru andma, kuidas seda summat kasutati. See tähendab, et igal kuul saab iga parlamendiliige täitmata tšeki, mis üllataks isegi jõuluvana.

Minu arvates on see äärmiselt laiduväärt. Kui see parlament ennast tõsiselt võtab, tuleb tal niisugune tegevus lõpetada. Seda saab teha siis, kui ühinete minuga ja annate eelarvele vastuhääle, ning ma kutsun kõiki parlamendiliikmeid üles vabatahtlikult kontrollima, kuidas seda 4202 eurot kulutatakse.

– Määruse (EÜ) nr 1234/2007 (ühise turukorralduse ühtne määrus) muutmine

Krisztina Morvai (NI). – (HU) Ilmselt andsin ma poolthääle ettepanekule, millega tahetakse leevendada piimasektori kriisi. Ma soovin veel kord rõhutada, et tegemist on vaid armuanniga, millest ei piisa isegi tulekahju kustutamiseks. Samas oleks olnud vale hääletada selle vastu. Ma olen pettunud ja kurb, et ei saanud mitte mingisugust vastust oma kolmele küsimusele isegi pärast korduvalt pärimisi. Esimene küsimus oli selle kohta, mida on Euroopa Liidul kavas teha selleks, et teda ei vaevaks pidevalt kriisid, olgu siis kas piimasektoris või mõnes muus sektoris. Mida on Euroopa Liit õppinud sellest kohutavast kriisist, mis on laostanud ja laostab paljude perede elu? Minu teine küsimus volinikule – kui ta siin oli – ja seega ka kogu komisjonile oli järgmine: kuidas jagada seda raha liikmesriikidele või kas on võimalik jagada seda nii, et väiketootjad, kelle elatis on ohus, saaksid abi esimesena? Minu kolmas küsimus, millele ma vastust ei saanud, kõlas nii: mida kavatsevad uued liikmesriigid võtta ette neid diskrimineeriva olukorra suhtes? Kogu meie turg pidi olema ...

(Juhataja katkestas kõneleja.)

Peter Jahr (PPE). – (DE) Lugupeetud juhataja! Ma soovin esitada kolm märkust piimasektorit käsitleva resolutsiooni kohta. Kõigepealt tahan ma avaldada selgelt heameelt selle üle, et komisjon saab nüüd kiiremini reageerida piimandussektori turuhäiretele. Teiseks on mul hea meel, et me suutsime ühiselt anda Euroopa piimatootjatele finantstoetust. Kolmandaks, just nimelt sellepärast, et kõik ei seisne vaid rahas, peame praegu kasutama aega selleks, et valmistada olukorraks, kui piimakvootide enam ei ole. Seetõttu ma ootangi intensiivset dialoogi poliitikute ja sektori vahel, sest küsimus, missuguseks kujuneb piimaturg tootjate jaoks pärast 2015. aastat, on veel vastuseta ja see on minu arvates peamine probleem.

Zuzana Roithová (PPE). – (CS) Ma toetan täielikult artikli 186 kohaldamisala laiendamist, et see hõlmaks ka piima- ja piimatoodete sektorit. Niiviisi saab reageerida paindlikult äkilistele muutustele maailma ja Euroopa piimaturul, et hoida ära negatiivseid tagajärgi tootjatele või majanduskonkurentsi moonutamist. Siiski ma kahtlen, kas liikmesriigi eelarvest rahastatav kvootide väljaostmine oleks tõhus vahend piimasektori kriisi lahendamiseks. Mis puudutab niisuguse meetme rahastamist, siis ELi liikmesriikide võimalused selleks on erinevad. Ma arvan, et see vähendaks tootjate konkurentsivõimet halvemas olukorras olevates riikides ja seega mõistagi ka majanduse üldist konkurentsivõimet. Tõehhist pärit Euroopa Parlamendi liikmena eelistaksin ma sellisel juhul näha, et kvootide väljaostmist rahastataks ühenduse eelarvest, sest siis saaksid kõik riigid teha seda võrdsetel alustel. Seetõttu jäin ma hääletusel erapooletuks.

Czesław Adam Siekierski (PPE). – (PL) Lugupeetud juhataja! Pärast pikki kuid ootamist, pärast pikki arutelusid põllumajanduskomisjonis, pärast talunike suuri meeleavaldusi mitmes liikmesriigis kiitsime heaks lisatoetused piimatootjatele. Siiski nendest ei piisa, sest tootjad on kannatanud suurt kahju, paljud neist on pankroti äärel ning see on kahjustanud Euroopa Liidu ja meie, Euroopa Parlamendi liikmete autoriteeti.

Kas see pidi nii minema? Miks viibis komisjoni vastus nii kaua? Kas see tähendab, et me ei jälgi turgu piisavalt? Kui nii, siis see näitab, et Euroopa Liitu juhitakse halvasti. Meie, parlamendiliikmed, oleme need, kes on rääkinud sellest probleemist juba mitu kuud.

Ärgem unustagem, et hilinevad sekkumine on tunduvalt vähem tõhus ja lõppkokkuvõttes kallim. Me peaksime tegema sellest tuleviku tarbeks oma järeldused. Meil on vaja, et keeruline, tömahukas ja kallis piimatootmine oleks pikaajaliselt stabiilne. See on meie kohustus meie töökate talunike ees.

Juhataja. – Aitäh, härra Siekierski. Ma sain veel kaks selgitust hääletuse kohta ning need mõlemad on uutelt liikmetelt. Ma soovin juhtida teie tähelepanu sellele, et artikli 170 kohaselt ei rahuldata uusi selgituste andmise taotlusi pärast esimese selgituse algust. Ma luban erandkorras anda need kaks selgitust, kuid palun talitustel veel kord juhtida sobival viisil fraktsioonide tähelepanu sellele küsimusele. Olukord väljub kontrolli alt, kui me ei järgi teataval määral reegleid.

Sõna saab Seán Kelly.

Seán Kelly (PPE). – Austatud juhataja! Kõigepealt soovin ma öelda, et ka minul on hea meel selle üle, et me hääletasime täna piimasektorile toetuse andmise poolt, mis näitab seda, et Euroopa Liit kuulab ja reageerib – muidugi ilmselgelt vastavalt eelarve võimustele. Oleks hea, kui me saaksime anda piimasektorile rohkem raha, kuid loodetavasti saame tulevikus seda olukorda parandada. Pool muna on parem kui tühi koor.

Teiseks soovin ma esile tuua, et täna tehti ingliskeelses tõlkes mitu viga. Härra Buzek ütles lahkelt, et põhjuseks võis olla see, et ta rääkis liiga kiiresti. Tegelikult see ei loe ja ma ei tahagi kedagi süüdistada, kuid 908 asemel öeldi 909, 444 asemel 445 ja 440 asemel 444, nii et kui selle tõttu tekib küsimusi, siis peaks seda asjaolu arvesse võtma. Muidugi ei töötanud ka ekraan vahepeal, kuid see oli elektrooniline, mitte inimeste viga.

Jarosław Kalinowski (PPE). – (PL) Lugupeetud juhataja! Hääletasin põllumajandusturgude ühise korralduse määramise muutmise poolt, ehkki mul on kahtlusi selle suhtes, kas uus viis, kuidas riikliku kvoodi ületamise tasu arvutatakse, peaks jõustuma käesoleva aasta 1. aprillist. See tähendaks, et seadusi tuleks muuta tagasiulatuvalt, mis kahjustaks õiguskindluse põhimõtet. Ma andsin siiski poolthääle, sest selle muudatusettepanekuga eraldatakse piimatootjatele 280 miljonit eurot ning nii säilib lootus, et piimatootjad elavad tormi õnnelikult üle.

Euroopa Liidu piimatootmise tuleviku keskne küsimus jääb aga lahtiseks ning sellega seoses on kõige olulisem teema see, mis saab piimakvootidest. Praegu on komisjoni tegevus vastuoluline. Ühest küljest on tehtud ettepanek suurendada kvooti ja kaotada need 2015. aastaks. Samas tahetakse täna esitatud ettepanekuga tarneid vähendada. Meil tuleb valida kahest võimalusest üks. Mina pooldan kvootidega jätkamist.

– Resolutsiooni ettepanek RC-B7-0118/2009

Daniel Hannan (ECR). – Austatud juhataja! Prantsuse filosoof René Descartes tegi kuulsalt oletuse, et kõiki meie meeli võib juhtida kuri demon.

Vahel, kui ma neid raporteid kuulan, jääb mulle mulje, et me elame kartesiaanlikus universumis – maailmas, kus Euroopa Liit kaitseb demokraatia, vabaduse ja õiguse väärtusi ning levitab neid kaubanduslepingute, mitte sõja abil. Kuid tulles tagasi tegelikku maailma, siis mida Euroopa Liit seal teeb? Ta teeb oma elu mugavaks Pekingi türannide abiga ja isoleerib Taiwanit. Ta keeldub rääkimast Kuuba Castro-vastaste teisitimõtlejatega. Ta püüab meelitada ajatollasid loobuma nende tuumalaadsetest ambitsioonidest. Ta on Hamasi kontrolli all oleva Palestiina peamine laekur.

Selle demokraatia levitamist käsitleva raporti ja meie institutsioonide tegeliku käitumise vahel puudub igasugune seos. Ma ei ütle, et Euroopa Liit on silmakirjalik, sest mõistagi me kohaldame samu standardeid ka liidu piires, heites rahulikult kõrvale referendumitulemused, kui näib, et need ei vasta meie ootustele. Nii liidu välistegevuses kui ka siseasjades põlgame ära esindusvalitsuse ja demokraatliku tahte. Lubage mul korrata, et Lissaboni leping tuleks panna rahvahääletusele. *Pactio Olisipiensis censenda est!*

Syed Kamall (ECR). – Austatud juhataja! Ma arvan, et igaüks nõustub sellega, et meil on vaja edendada ja toetada demokraatiat kogu maailmas – nii väljaspool ELi kui ka ELis. Kui aga vaadata mineviku õppetunde, siis mulle meenub, et kui USA propageeris maailmas demokraatiat, küsisid inimesed: „Kuidas on olukord sinu enda tagahoovis, kuidas on olukord afroameeriklastega, kes ei saa hääletada või kellele ei ole antud võimalust hääletada?“ Aastaid tagasi soovisid britid ja teised koloniaalvalitsejad kolooniates, et neil lastaks levitada demokraatiat, kuid samas jätsid nad naised hääletusõigusest ilma.

Nüüd vaadake, mida teeb EL. EL räägib demokraatia levitamisest kogu ELis ning kolleeg Hannan tõi juba esile palju üksikasju niisuguse silmakirjalikkuse kohta. Kuid meil tuleks meele pidada üht: kui me räägime demokraatia levitamisest, siis peame kõigepealt veenduma, et meil endal on asjad korras. Kui prantslased ja hollandlased hääletasid põhiseaduse lepingut käsitleval referendumil eitavalt, ütlesime, et vajame aega järelemõtlemiseks, ning seejärel eirasime hääletuse tulemusi. Kui iirlased andsid esimeses voorus vastuhääle, ütlesime meie: „Kuulge, me nõustume demokraatiaga, kuid vaid siis, kui te hääletate õigesti. Me anname teile veel ühe võimaluse.“ On aeg, et me lööksime siin korra majja.

– Raport: Elmar Brok (A7-0041/2009)

Daniel Hannan (ECR). – Austatud juhataja! Ma tunnen, et pean taas tuletama kolleegidele meelde, et Euroopa põhiseadus ehk Lissaboni leping tehniliselt ei kehti. Broki raportis tugineb iga punkt, iga artikkel selle lepingu õiguspärasusele, mida see aga ei ole.

Minu arvates on veidi kahtlane, et raportit ei avaldatud enne, kui liri referendum oli ohutult möödas ja kõik hääled loetud, ning siis äkki tehti ettepanek, et kõik ELi saatkonnad maailmas alluksid siinsele parlamendile ja ühtsele Euroopa diplomaatilisele esindusele.

Mõistagi me kõik teame, et tegelikkuses eksisteerib ELi välispoliitika faktiliselt, mitte juriidiliselt. Meil on igal pool maailmas delegatsioonid, mis jätavad varju mis tahes riiklikud missioonid, meil on vormiliselt olemas ELi suursaadikud, kuid taas me näeme, et selle raportiga reguleeritakse hilinenult seda, mis on muutunud Euroopa Liidus aastate jooksul juba tavaks.

Seega, kui me nüüd sellele vastu vaidleme, öeldakse meile, et enam ei ole mõtet kurta, sest see on olnud ühiseks tavaks juba palju aastaid. Niisiis, kas Euroopa poliitika suundub mõeldamatuse astmelt mõõdapääsmatuse astmele ilma igasuguse vaheetapita?

– Resolutsiooni ettepanek RC-B7-0095/2009

Zigmantas Balčytis (S&D). – Austatud juhataja! Ma toetasin seda resolutsiooni, sest pean tulevast ELi ja USA vahelist tippkohtumist väga tähtsaks. Viimasel G20 tippkohtumisel anti palju lubadusi, mida on riikidel üksi tegutsedes raske täita.

Selleks peaksid EL ja USA võtma G20 lubaduste elluviimisel juhtrolli. Seepärast tuleb USA ja ELi võetud meetmed paremini ja tõhusamalt kooskõlastada. Me ei vaja ELi ja USA strateegilist partnerlust. Ma loodan, et komisjon võtab seda Euroopa Parlamendi palvet arvesse.

Syed Kamall (ECR). – Lugupeetud juhataja! Ma soovin tänada kõiki kannatlikkuse eest ning siinjuures pean ma silmas ka tõlke, kes teevad tublit tööd. Me oleme kõik nõus, et ELi ja USA vahelised suhted on olulised, ning ma arvan, et meil kõigil on hea meel Atlandi-ülese majandusnõukogu tippkohtumiste ja arutelude ning mitmesuguste muude Atlandi-üleste dialoogide üle. Kuid väga tähtis on see, et me mõistaksime, et kogu maailm vaatab neid tippkohtumisi ja seda kõlbelist juhtimist, mida me saame pakkuda, ja mitte ainult ELi tasandil, vaid mida saab pakkuda ka USA valitsus. Üks parimaid majanduse elavdamise viise, eriti praeguse kriisi ajal, on kahtlemata see, kui me avatud kaubandusest rääkides seda ka tõsiselt mõtleksime.

Mind häirib väga see, et kui vaadata meie ühist põllumajanduspoliitikat, siis näib, et me täiendame seda pidevalt ja suurendame proteksionismi, mis kahjustab rängalt arengumaade põllumajandustootjaid. Samuti kui vaadata Obama valitsust ja tema hiljuti kehtestatud tariife Hiina rehvidele, ilmneb, et meil on tekkimas proteksionismi nõiaring. Kätte on jõudnud viimane hetk, et me hakkaksime taas järgima oma avatud kaubanduse põhimõtet ja elavdaksime seeläbi maailma majandust.

Kirjalikud selgitused hääletuse kohta

– 2010. eelarveaasta

Maria Da Graça Carvalho (PPE), kirjalikult. – (PT) Euroopa Liidu eelarvest vahendite eraldamine 2010. aastaks majanduskasvu, konkurentsivõime, ühtekuuluvuse ja töökohtade säilitamise edendamiseks kujutab endast olulist reaktsiooni hiljutisele majanduskriisile.

Euroopa majanduse konkreetse stiimulina toon ma esile Euroopa majanduse elavdamise kava, millega julgustatakse muu hulgas viima ellu energiaspektori projekte (elektrivõrgu, gaasivõrgu ning süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise projekte), rahastama meetmeid, mis on seotud lairiba-internetiühendusega, laiendades nn infokiirteid maapiirkondadesse, looma ühise põllumajanduspoliitika raames uue võimalusena piimandussektori fondi ning viima ellu teisi ühenduse abiprogramme, nagu puuviljade ja piima jagamine koolides.

Ma soovin tuua eriti esile 2010. aasta üldeelarve muudatusettepanekut, mille esitas Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsioon ja millega seatakse Erasmus programmi lisaeesmärgiks edendada noorte inimeste esimese töökohta saamist ettevõtetes korraldatava väljaõppe, praktika ning ettevõtluskursuste abil.

Lena Ek (ALDE), kirjalikult. – (SV) Rühm ELi 2010. aasta eelarve muudatusettepanekuid, mis moodustavad 3. plokki, sisaldab sekkumisi ja tugimeetmeid, mille vastu olen ma põhimõtteliselt. Need hõlmavad mitmesuguseid ladustamismeetmeid, näiteks alkoholi jaoks, ja ulatuslikku ELi toetust veinisektorile. Samuti hõlmab see ELi toetust kavale, mis näeb ette piima ja puuviljade jagamise koolides – see võib küll olla tähtis, kuid selle üle ei peaks otsustama EL. Samal ajal hõlmab see rühm ka näiteks olulisi investeringuid loomade heaolu tagamiseks ja loomade transportimise kontrollimiseks, mille üle on mul hea meel. Kuna aga hääletuse

korra järgi pean ma võtma seisukoha muudatusettepanekute rühma kui terviku kohta, siis otsustasin 3. plokki hääletusel jääda erapooletuks.

Muudatusettepanekul 886 on kiiduväärt eesmärk – investeerimine sporti. See küsimus ei kuulu aga ELi pädevusse. Seepärast hääletasin ma selle vastu.

Muudatusettepanek 905 tugineb sisserändajaid käsitlevale hoiakule, mis on minu jaoks põhimõtteliselt vastuvõetamatu. Näiteks eraldatakse vahendeid selleks, et selgitada Aafrikas elavatele inimestele, kui ohtlik on Euroopasse minek. Me ei peaks ehitama oma kontinendi ümber müüre. Seetõttu hääletasin selle muudatusettepaneku vastu.

Muudatusettepanek 909 hõlmab Euroopa kodanike jälgimiseks ette nähtud vahendeid. Ma ei saa sellega nõustuda ning seetõttu hääletasin selle vastu.

Nigel Farage (EFD), kirjalikult. – Ühendkuningriigi Iseseisvuspartei liikmed hääletasid nende muudatusettepanekute poolt peamiselt sellepärast, et me oleme eelarve igasuguse suurendamise vastu, samuti sellepärast, et nende eelarveridade kasutamise piiramine, mille pakkus välja ECR, võib vähendada väljamakseid eelarvest. Me soovime aga rõhutada ka seda, et ELi rahalisi vahendeid, millesse panustavad rohkelt Briti maksumaksjad, ei tohiks kasutada niisuguste põhimõtete nagu sundabort kehtestamiseks vähemusrahvustele või teistele rahvastele, kes kannatavad ebademokraatliku režiimi all. Raha kasutamine niisugusel viisil on Ühendkuningriigis ebaseaduslik. Samuti on see ebaseaduslik teistes ELi liikmesriikides, vastuolus ÜRO inimõiguste ülddeklaratsiooniga, mille Ühendkuningriik on allkirjastanud, ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga, mille Ühendkuningriik samuti on allkirjastanud. Olenemata sellest, kas kõnealused summad ulatuvad miljonitesse või mitte, oleksid mõjutatud rahvad saanud õigustatult seostada Ühendkuningriigi Iseseisvusparteid nende oma valitsuste türanniaga, kui partei delegatsioon oleks hääletanud nende muudatusettepanekute vastu.

Patrick Le Hyaric (GUE/NGL), kirjalikult. – (FR) Ma hääletasin 3. plokki muudatusettepaneku 812 poolt, et mitte takistada piimatootjatele abi andmist, olgugi et see abi on nii naeruväärne (280 miljonit eurot). Vastuvõetamatu on aga see, et selle muudatusettepaneku vastuvõtmisega lükatakse tagasi muudatusettepanek 70, millega antaks 280 miljoni euro asemel toetust 600 miljonit eurot, mida palus parlamendi põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon. Ma avaldan meelepaha selle reegli vastu, mis käsitleb madalaimat eelarve ettepanekut talunike arvelt.

Maria do Céu Patrão Neves (PPE), kirjalikult. – (PT) Minu arvates on meetmed, millest rääkis volinik Fischer Boel Luksemburgis toimunud põllumajandusministrite nõukogu kohtumise lõpus ja 19. oktoobril Strasbourgis põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonis, ebapiisavad. Pakett, mille majandus- ja rahandusministrite nõukogu 19. novembril veel heaks peab kiitma, hõlmab 280 miljonit eurot ja see antakse liikmesriikidele rahastamispaketi vormis tootmise ja aastakvootide alusel. Arvutuste järgi saab Portugal 6–7 miljoni euro suuruse rahastamispaketi, et katta tootjahindade langust, mis on olnud suurem kui 50% võrreldes 2007. ja 2008. aasta hindadega. Minu arvates on 0,003 eurot Portugalis toodetud liitri piima kohta (tootjate tehtud arvutuste kohaselt) sandikopikas, et leevendada probleemi, mis on kestnud juba kuid, eriti kui põllumajandusminister kasutab seda raha ettenähtud reformide läbiviimiseks, nagu ta juba teatas.

See 280 miljoni euro suurune summa edastab olulise sõnumi Euroopa Komisjonilt, kuid on ebapiisav, kui võtta arvesse seda, kui palju tootjad tegelikult kriisist väljumiseks vajavad.

Nuno Teixeira (PPE), kirjalikult. – (PT) Eelarve läbivõetamine on üks tähtsaimaid ühenduse menetlusi, milles parlament, komisjon ja nõukogu jagavad otsustusõigust. Täna, kui me lõpetame esimese lugemise, õigustab parlament taas oma rolli eelarve küsimustes pädeva institutsioonina, suurendades edukalt nii kulukohustuste kui ka maksete assigneeringuid võrreldes nõukogu ettepanekuga, olgugi et siiski vähem, kui meile oleks meeldinud. Olulised küsimused, mida Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsioon on toetanud seoses Euroopa majanduse elavdamisega praeguse kriisi taustal, leidsid heakskiidu. See oli võimalik tänu sellele, et rõhuasetus oli ühtekuuluvuspoliitikal, mille raames edendatakse majanduskasvu ja konkurentsivõimet, eriti VKEdes konkurentsivõimet, sest nemad on töökohtade loomise põhimootoriks.

Portugalist pärit sotsiaaldemokraadist parlamendiliikmena on mul põhjust olla iseäranis rahul sellega, et meie delegatsiooni esitatud ettepanek, mille eesmärk on luua Erasmus programm esimese töökohta saamiseks ja mis on üks neist, mille me esitasime viimastel Euroopa Parlamendi valimistel, pälvis suure enamuse toetuse. Tagatud on ka toetus piimatootjatele ja kodanike suurem julgeolek, sealhulgas energia varustuskindluse suhtes. See ei ole menetluse lõpp, sest kolm institutsiooni peavad jõudma ühisele seisukohale, mille üle hääletatakse detsembris teisel lugemisel.

– Raport: László Surján (A7-0038/2009)

Regina Bastos (PPE), kirjalikult. – (PT) Praeguse majandus-, finants- ja sotsiaalkriisi taustal on tähtis, et Euroopa Liidu 2010. aasta eelarves pöörati iseäranis suurt tähelepanu kõnealusele olukorrale ja sellele, et eelarve aitaks kriisist tulemuslikult väljuda. Seega hääletasin ma ELi 2010. aasta üldelarve projekti poolt, sest arvan, et see vastab täielikult nende vajadustele.

Parlament kavatseb teha kõik selleks, et tagada kõigi nende meetmete ja poliitikavaldkondade asjakohane rahastamine, millega soodustatakse püsivat majanduskasvu ja töökohtade loomist ning pakutakse lahendusi Euroopa kodanikele. Täpsemalt tähendab see suuremat energiavarustuse kindlust, suuremat toetust teadus- ja uuendustegevusele, eriti keskkonnahoidlikele tehnoloogiatele, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate edendamist ja suuremat toetust elukestvate õppele. Seoses sellega soovin rõhutada, nagu ka Portugali sotsiaaldemokraadist Euroopa Parlamendi liige esile tõi, kui vajalik on Erasmuse tööhõive programm, mis on mõeldud esimest töökohta otsivate noorte abistamiseks nende eesmärgi saavutamisel.

Lõpetuseks soovin ma toonitada, et ei nõustu nõukogu tehtud lisakärbetega eelarveridadel, mille kaudu toetatakse Lissaboni strateegiat, võttes arvesse, et see on vastuolus sellega, mida oleks tulnud teha praeguse majanduskriisiga tegelemiseks.

Sophie Briard Auconie (PPE), kirjalikult. – (FR) Ehkki ühtekuuluvuspoliitika mängib olulist osa võitluses majanduskriisi ja kliimamuutuste vastu, tegi nõukogu ettepaneku vähendada suurel määral 2010. aastal selleks ette nähtud maksete assigneeringuid. Me teame, kui olulised on Euroopa vahendid ja missugused on ootused kohapeal nende suhtes, ning seega oli Euroopa Parlamendi liikmete jaoks mõõdapääsmatu taastada Euroopa Komisjoni poolt varem välja pakutud summad ning mõnel juhul neid isegi suurendada.

Hääletus on niisuguse poliitilise Euroopa väljendus, mida me vajame ning mis on võimeline võtma vastu eelarvet käsitlevaid otsuseid, et solidaarsuse, konkurentsivõime ja majanduskasvu tulevik oleks kindel ja kodanikele kasulik. Euroopa Parlamendi liikmed kinnitasid täna, et toetavad niisugust Euroopa ühtekuuluvuspoliitikat, millel on tõepoolest vahendid seatud eesmärkide elluviimiseks. Kiites üldiselt heaks härra Surjáni ja härra Mañka raportid Euroopa Liidu 2010. aasta eelarve projekti kohta, hääletasin ma otsusekindlalt nende vastuvõtmise poolt.

Carlos Coelho (PPE), kirjalikult. – (PT) Ma toetan Surjáni raportit kui võimalikku kompromissi ELi eelarve suhtes. Ma avaldan kahetsust, et nõukogu vähendas komisjoni esialgset eelarve projekti veelgi, mis minu arvates ei vastanud niigi tegelikele vajadustele. Me ei saa lubada endale Euroopat, mille kõhetu eelarve on ilmselgelt ebapiisav. Ma olen iseäranis kurbet vastu eelarveridadel, mille kaudu toetatakse Lissaboni strateegiat. Vahe avalike avalduste – prioritseerida majanduskriisi käsitlemist ja toetada „konkurentsivõimet majanduskasvu ja tööhõive nimel” – ning eelarve projektis esitatud assigneeringute vahel ei saaks suurem ollagi. Ma avaldan heameelt vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremate assigneeringute üle ning soovin rõhutada, et kodanike Euroopa rajamine oleneb ka nende eelarverubriikide nõuetekohasest rakendamisest.

Vasilica Viorica Dăncilă (S&D), kirjalikult. – (RO) Ma hääletasin 300 miljoni euro suuruse fondi loomise ja piimatootjatele ette nähtud vahetu toetuse andmise poolt, sest arvan, et piimatootjad seisavad vastamisi suure hinnalangusega, mis tekitab ebakindlust. Tegelikult oleks Sotsiaaldemokraatide ja demokraatide fraktsiooni (S&D) seisukoht 600 miljoni euro suuruse fondi kohta võimaldanud kiiremini ja tõhusamalt tegelda põhjuste ning – eelkõige – tagajärgedega, mille tõttu piimatoodete turg vähenes märkimisväärselt ja väheneb ka edaspidi praeguse majanduskriisi taustal. Samuti arvan ma, et Euroopa Komisjon jäi vastuvõetud tugimeetmetega hiljaks. 600 miljoni euro eraldamine oleks tõepoolest olnud tõeline toetus praegu kriisis olevatele liikmesriikidele.

Lena Ek, Marit Paulsen, Olle Schmidt ja Cecilia Wikström (ALDE), kirjalikult. – (SV) Rühm ELi 2010. aasta eelarve muudatusettepanekuid, mis moodustavad 3. ploki, sisaldab sekkumisi ja tugimeetmeid, mille vastu me oleme põhimõtteliselt (samamoodi nagu me oleme kriitilised tubaka kasvatamisele antava ELi toetuse suhtes ja hääletasime ka selle vastu). See hõlmab mitmesuguseid ladustamismeetmeid, näiteks alkoholi jaoks, ja ulatuslikku ELi toetust veinisektorile. Samuti hõlmab see ELi toetust piima ja puuviljade jagamisele koolides, mis iseenesest on tähtis, kuid me oleme seisukohal, et sellega peaks tegelema riik. Samal ajal hõlmab see 3. ploki rühm ka näiteks olulisi investeeringuid loomade heaolu tagamiseks ja loomade transportimise kontrollimise, mille üle on meil põhimõtteliselt hea meel, sest me toetame neid küsimusi kindlalt teistsuguses kontekstis, kuid kuna hääletuse korra järgi peame võtma seisukoha muudatusettepanekute rühma kui terviku kohta, siis otsustasime 3. ploki hääletusel jääda erapooletuks.

Diogo Feio (PPE), kirjalikult. – (PT) Ma arvan, et parlamendi ettepanekud vahendite suurendamiseks erinevates rubriikides ja 1,5 miljardi euro eraldamiseks Euroopa majanduse elavdamise kavale on väga tähtsad, et EL saaks taastuda nii praegusest majanduskriisist kui ka tugevdada oma rolli maailma areenil.

Nagu ma juba ütlesin, olen seisukohal, et vajalike vahendite eraldamine on äärmiselt tähtis, et kriisi peamistel ohvritel – väikestel ja keskmise suurusega ettevõtetel – oleks olemas toetus, mis võimaldab neil kriisi üle elada. Konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi vahendite suurendamine aitab edendada ettevõtlusvaimu ja uuendustegevust, mis on olulised nii selleks, et EL saaks ennast kehtestada maailmaturul, kui ka siseturu sotsiaalmajanduslikuks arenguks.

Ma pean aga kahetsusväärseks seda, et piimandussektori fondi loomiseks eraldati vaid 300 miljonit eurot. Kui võtta arvesse selle sektori praegust rasket kriisi, oleks minu arvates õigustatud suuremate vahendite, esialgse kava kohaselt 600 miljoni euro eraldamine, et aidata tootjatel praegusest raskest olukorrast välja tulla. Seetõttu ma arvan, et 300 miljonist eurost ei piisa, ning loodan, et selle summa eraldamise saab veel läbi vaadata, võttes arvesse nende asjaosaliste vajadusi, keda see otsus puudutab.

José Manuel Fernandes (PPE), kirjalikult. – (PT) Mis puudutab Euroopa Parlamendi seisukohta, siis ma soovin esile tuua järgmist: a) komisjoni esitatud muudatusettepanekuid vahendite ümbersuunamise kohta, kuid mille nõukogu hiljem tagasi võttis; b) Euroopa majanduse elavdamise kava käsitlemist Euroopa Parlamendi prioriteedina, mis peaks tagama sellele lisavahendid; c) ettepanekuid suurendada energiavarustuse kindluse ning teadus- ja arendustegevuse rahastamist, toetada VKEsid ja elukestvat õpet; d) 300 miljoni euro suuruse piimasektori fondi loomist, kuigi sellest summast ei piisa, kuid mis on samas suurim võimalik summa (minu arvates on oluline kehtestada piimakvootide reguleerimise ja säilitamise mehhanism); e) maapiirkondades lairiba-internetiga seonduvat rahastamist rubriigi 2 varust, f) muudatusettepaneku projekti, mille esitasime Erasmuse programmi tugevdamiseks ja muutmiseks, et teha sellest vahend, mille abil luuakse noortele võimalusi esimese töökoha saamiseks.

Ma loodan, et kogu eelarve, mille maksete suurus on 127 miljardit eurot, kasutatakse ära täiel määral, kui võtta arvesse, et eelarveaastaks ette nähtud vahendite rakendamine on hilineunud.

João Ferreira (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Keset majandus- ja sotsiaalkriisi, mille mõju töökohtadele ja inimeste elutingimustele on olnud kohutav, ei vasta täna arutlusel olev ühenduse 2010. aasta eelarve kaugeltki tegelikele vajadustele, vaid näitab taas kord, mida tähendab Euroopa solidaarsus tegelikult. Sotsiaalkriisile reageerimise asemel on eraldatud märkimisväärne osa eelarvest sõjalistele kulutustele ning majandus- ja finantskontsernide toetamisele, et jätkata Euroopa Liidu sõjaliste ja neoliberalsete tendentside süvendamist.

Ehkki parlamendi ettepanekuga suurendatakse nõukogu ja Euroopa Komisjoni esitatud eelarvet, on see ikkagi 6 miljardi euro võrra väiksem, kui mitmeaastases finantsraamistikus (2007–2013) 2010. aastaks ette on nähtud, kuid samas on lõplik summa, mille üle otsustatakse detsembris, veel selgusetu. Meil on aga hea meel, et heakskiidu pälvis meie ettepanek luua uus eelarverubriik tekstiili- ja jalatsitööstusele, et töötada selle tööstuse jaoks välja ühenduse programm. Selle ettepanekuga tahetakse leida lahendus nimetatud sektoris valitsevale kriisile, mille tekitas kolmandate riikide impordi tohutu kasv, eriti nendest piirkondadest, mis sellest sektorist enim sõltuvad.

Gunnar Hökmark (PPE), kirjalikult. – (SV) Mis puudutab ELi 2010. aasta eelarvet, siis me toetame selle põhimõtteid ning soovime rõhutada, et see peab olema inimestele kasulik. Finantsperspektiivil põhinevast raamistikust tuleb kinni pidada ning seetõttu on meil hea meel, et eelarve on kenasti selle raamistikuga kooskõlas. Me soovime märkimisväärselt vähendada põllumajandus- ja regionaaltoetusi ning kärpida eelarvet üldiselt. Me soovime kasutada meie ühiseid vahendeid rohkem teadus- ja arendustegevuse, majanduskasvu, infrastruktuuri ja julgeoleku valdkonnas.

Paulo Rangel (PPE), kirjalikult. – (PT) Ma soovin kõigepealt avaldada kahetsust, et nõukogu on veelgi vähendanud Euroopa Komisjoni esialgset eelarve projekti, ja olenemata eeldusest, et 2010. aasta eelarve prioriteetideks on kodanikud ja majanduskriisiga tegelemine, on rubriik 1a – konkurentsivõime majanduskasvu ja tööhõive nimel – alarahastatud. Nõukogu tehtud eelarvekärped vähendavad vahendeid Lissaboni strateegia rakendamiseks, olles vastuolus eesmärgiga tegelda praeguse majanduskriisiga.

Ma avaldaksin aga heameelt asjaolu üle, et Portugali sotsiaaldemokraatidest Euroopa Parlamendi liikmete muudatusettepanek, mis on Portugali valijatele antud valimislubadus, heaks kiideti. See käsitleb Erasmuse programmi raames esimese töökoha saamise kontseptsiooni, mis annab võimaluse edendada noorte tööhõivet ja aidata käsitleda majanduskriisi.

Ja viimaseks, ma ei nõustu nõukogu kärbetega rubriigis 1b – ühtekuuluvus majanduskasvu ja tööhõive nimel –, sest need on tehtud ajal, mil struktuurifondid, sealhulgas Ühtekuuluvusfond, on olulised majanduskasvu ja majanduse elavdamise edendamiseks, aga ka sellepärast, et selle raames rahastatakse paljusid vajalikke meetmeid, millega võideldakse kliimamuutuste vastu ning toetatakse majanduskasvu ja tööhõivet.

Daciana Octavia Sârbu (S&D), kirjalikult. – (RO) Mina andsin poolthääle ettepanekule luua uus piimafond, millega toetatakse tootjaid nende püüdlustes saada üle sektoris valitsevast kriisist, kuigi selle toetuse oleks pidanud eraldama juba palju varem. Mul on kahju, et me ei saanud hääletada 600 miljoni euro eraldamise üle, nagu oli ette nähtud algatusraportis, mille üle hääletas põllumajanduse ja maaelu arengu komisjon 1. septembril, ja nagu oleks soovinud fraktsioon S&D. Kui ELi talunikud ei saa ELilt rohkem toetust, siis on selles süüdi Euroopa õiguse pahasoovlikkus.

Georgios Toussas (GUE/NGL), kirjalikult. – Väljapakutud kodanikevastane ELi 2010. aasta eelarve kajastab igas aspektis oma tagurlikke eesmärgi, tõestades taas kord, et EL on riigiülene, imperialistlik, kapitali huve teeniv liit. Kapitalistlikku kriisi on kasutatud selleks, et teha töölisklassi arvel suuri, tagurlikke, kapitalistlikke ümberkorraldusi ja suurendada monopolistlike ettevõtete kasumit. Rahastatakse programme, millega rikutakse töösuhteid, trambitakse jalge alla töötajate ja sotsiaalõigused, propageeritakse paindlikku töökorraldust ja muudetakse kollektiivlepingute tingimusi.

Tugevdatakse ebakindlates tingimustes töötamise süsteeme ning noori hoitakse praktika ja elukestva õppe pantvangis, selle asemel et nad teeksid tööd. Toidutööstuse ja -kaubanduse nimel edendatakse maa kontsentratsiooni ja talunike kõrvaldamist ÜPP kohaldamisest. Laiendatakse ja tugevdatakse töötajate liikumises osalejate vastutusele võtmise ja liikumise mahasurumise vahendeid ja mehhanisme, näiteks Frontexit, Europoli ja Eurojusti, nagu ka isiklike andmebaase ja ELi imperialistliku poliitika kehtestamise mehhanisme, ühist välis- ja julgeolekupoliitikat ning sõjalisi infrastruktuure.

Euroopa Parlamendi parem- ja vasaktsentristlike erakondade poolthääl ELi eelarvele näitab seda, et töölisklassi rünnatakse kõigest jõust. Me hääletasime ELi eelarve vastu, sest see teenib suurte ettevõtete huve, muutes inimeste olukorra veelgi raskemaks.

– Raport: Vladimír Maňka (A7-0037/2009)

Robert Atkins (ECR), kirjalikult. – Briti konservatiivid usuvad jätkuvalt, et Euroopa Parlamendi eelarve väärtus ja aruandekohustus peaksid olema suuremad.

Taas kord aga püüdis parlament suurendada eelarvet märkimisväärselt üle ministrite nõukogu seatud piiride. Seetõttu hääletasid konservatiivid selle poolt, et ELi kulusid paljudes valdkondades vähendataks.

Me toetame jätkuvalt neid valdkondi, milles EL loob lisaväärtust, nagu uute tehnoloogiate uuringud ning ELi kodanikele, Euroopa Ombudsmanile ja Euroopa Kontrollikoja juurdepääsu tagamine teabele. Vastuhääle andsime aga paljudele teistele eelarveridadele, mis on põhjendamatud ja kulukad ajal, mil me kõik peaksime üles näitama majanduslikku arukust.

Täpsemalt, me hääletasime Regioonide Komitee rahastamise vastu ning toetasime meetmeid, millega vähendatakse mõningaid kõige pillavamaid eelarveridasid, nagu tubakatoetused, aga ka paljusid teisi eelarveridasid, mis on seotud põllumajandustoetuste ja -skeemide ning halduskuludega.

Martin Callanan (ECR), kirjalikult. – Fraktsioon ECR usub jätkuvalt, et Euroopa Parlamendi eelarve väärtus ja aruandekohustus peaksid olema suuremad.

Taas kord aga püüdis parlament suurendada eelarvet märkimisväärselt üle ministrite nõukogu seatud piiride. Seetõttu hääletas fraktsioon ECR selle poolt, et ELi kulusid paljudes valdkondades vähendataks.

Me toetame jätkuvalt neid valdkondi, milles EL loob lisaväärtust, nagu uute tehnoloogiate uuringud ning ELi kodanikele, Euroopa Ombudsmanile ja Euroopa Kontrollikoja juurdepääsu tagamine teabele. Vastuhääle andsime aga paljudele teistele eelarveridadele, mis on põhjendamatud ja kulukad ajal, mil me kõik peaksime üles näitama majanduslikku arukust.

Täpsemalt, me hääletasime Regioonide Komitee rahastamise vastu ning toetasime meetmeid, millega vähendatakse mõningaid kõige pillavamaid eelarveridasid, mis on seotud põllumajandustoetuste ja -skeemide ning halduskuludega.

Diogo Feio (PPE), kirjalikult. – (PT) Arutus Euroopa Liidu üldeelarve teemal pooltan ma seda, et praeguse kriisi konkreetseid tingimusi võetaks arvesse, kui me arutleme vahendite eraldamise üle Euroopa majanduse mitmesugustele sektoritele.

Ma soovin juhtida tähelepanu tungivale vajadusele luua piimandussektori fond, et võtta arvesse tootjate raskeid olusid, ning ma loodan, et selle sektori tegevuse tagamiseks võetakse tõhusaid tugimeetmeid.

Väga tähtis on eraldada vajalikke vahendeid, et kriisi peamistel ohvritel – väikestel ja keskmise suurusega ettevõtetel – oleks olemas toetus, mis aitab neil kriisi üle elada. Konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi vahendite suurendamine aitab edendada ettevõtlusvaimu ja uuendustegevust, mis on olulised nii selleks, et EL saaks ennast kehtestada maailmaturul, kui ka siseturu sotsiaalmajanduslikuks arenguks.

José Manuel Fernandes (PPE), kirjalikult. – (PT) Ma avaldan heameelt asjaolu üle, et see ettepanek nullpõhise eelarvestamise kohta iga ametiaja alguses, mille ma Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsiooni nimel esitasin, võeti vastu. Tänu sellele kajastab Euroopa Parlamendi eelarve tegelikke vajadusi ning suurendab läbipaistvust, eelarvedistsipliini ja tõhusust. Samuti toetan ma püsi- ja muutuvkulude eristamist ning viimaseid tuleb põhjendada kulude-tulude analüüsiga. Nii sugustes valdkondades nagu näiteks kommunikatsioonipoliitika on nimetatud kulutasuvuse analüüs oluline, et saada paremaid tulemusi ja majandada ressursse.

Ma soovin toonitada, et selles eelarve projektis ei võeta arvesse Lissaboni lepingu tulevases jõustumisest tulenevaid nõudeid, mistõttu tuleb tõenäoliselt koostada paranduseelarve. Ma soovin rõhutada, et õigusloome täiuslikkus peaks olema Euroopa Parlamendi prioriteet ning selleks tuleb eraldada vajalikke vahendeid. Samuti olen ma seisukohal, et vaja on vastu võtta hooneid käsitlev pikaajaline poliitika, milles võetakse arvesse hoonete hoolduskulusid.

Sylvie Guillaume (S&D), kirjalikult. – (FR) Ma andsin 2010. aasta eelarvele, mille maksed moodustavad 127,5 miljardit eurot, esimesel lugemisel poolthääle, lootes, et teine lugemine võimaldab meil saavutada edasipüüdlikumaid tulemusi, eriti majanduse elavdamise kavale eraldatavate vahendite puhul, mis oleksid vastavuses töökohtade loomise, sotsiaalse ühtekuuluvuse, kliimamuutuste ning vaesusevastase võitlusega seotud probleemidega, mida selle kava raames käsitletakse. Minu jaoks oli see eeskätt mikrokrediidi toetuse kaitsmise küsimus, mis on sotsialistide jaoks prioriteet: sotsiaalmajandusele eraldatakse küll vahendeid, kuid säilitatakse samal ajal tervikuna programm Progress. Eelarve vahendeid on tõepoolest vähe, seda eriti piiratud finantsperspektiivi tõttu, mille alla eelarve kuulub. Aruteludes uue eelarve perspektiivi üle tuleb teha suuri jõupingutusi.

Maria do Céu Patrão Neves (PPE), kirjalikult. – (PT) Ma avaldan heameelt asjaolu üle, et Euroopa Parlamendi eelarve üldmaht jääb alla tema enda kehtestatud piiri, milleks on 20% mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 5 („Haldus”) kuludest. Kriisi aastal on tähtis, et parlament looks kuvandi distsipliini ja kulude kontrolli all hoidmisest.

Heakskiidetud eelarve ei hõlma kohandusi, mis võivad olla vajalikud, kui Lissaboni leping jõustub, eriti seoses õigusaktidega. Seega, kui Lissaboni leping jõustub, on võib-olla vaja esitada paranduseelarve. Oluline on märkida, et Euroopa Parlamendi prioriteediks on tema seadusandlik roll (Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsiooni seisukoha järgi) ning talle tuleks eraldada vajalikud vahendid, et ta saaks teha oma tööd väga hästi.

Mis puudutab teabepoliitikat, siis ma avaldan heameelt kokkuleppe üle rahastada Euroopa tasandi erakondi ja sihtasutusi, mis peaks aitama tugevdada kommunikatsiooni kodanikega ja nende osalemist ELi poliitilises elus. Samuti nõutakse selle valdkonna pikaajalise eelarvestamise põhimõtete põhjalikumat arutamist.

Mina hääletasin raporti poolt.

Paulo Rangel (PPE), kirjalikult. – (PT) Ma soovin avaldada heameelt asjaolu üle, et Euroopa Parlamendi eelarve üldmaht jääb alla tema enda kehtestatud piiri, milleks on 20% mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 5 („Haldus”) kuludest. Oluline on aga märkida, et Lissaboni lepingu jõustumise ja parlamendi ülesannete laienemise tõttu on vaja koostada paranduseelarve ning halduskulude 20% piiri on keeruline säilitada. Parlamendi prioriteediks peaks olema õigusloome täiuslikkus ning selle eesmärgi saavutamiseks tuleb luua vajalikud tingimused.

Ma soovin tehtud töö eest avaldada kiitust Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsiooni variraportöörile José Manuel Fernandesele, kes andis oma panuse, et sellest raportist saaks Euroopa Parlamendi

jaoks väga tähtis dokument. Tema tööst soovin ma esile tuua äsja heaks kiidetud ettepaneku rakendada iga ametiaja alguses nullpõhise eelarve poliitikat, mis võimaldab parlamendi eelarves kajastada vaid tegelikke kulusid ning suurendab läbipaistvust, eelarve distsipliini ja tõhusust.

– Raport: Claude Moraes (A7-0040/2009)

Carlos Coelho (PPE), *kirjalikult*. – (PT) Alates 1998. aastast on parlament lükanud järjepidevalt tagasi kõik esitatud algatused, kui on arutatud Europoliga seotud küsimuste üksikasju, ning seni, kuni Europol on olnud valitsustevaheline amet, ei ole kohaldatud talle demokraatlikku ega õiguslikku kontrolli. Nüüd, kui otsus muuta Europol ühenduse eelarvest rahastatavaks ELi ametiks on heaks kiidetud ja Euroopa Parlamendi järelevalvealaseid ülesandeid on laiendatud, ei ole seda kurssi enam vaja jätkata.

Seetõttu andsin ma poolthääle Tšehhi tehtud algatusele, millega tahetakse käsitleda kõnealust haldusküsimust, nimelt kohandada Europoli personali põhipalku ja toetusi, et need vastaksid elukalliduse tõusule Madalmaades. Ma soovin aga rõhutada, et mis tahes otsuse Europoli töötajate palkade kohandamise kohta peab nõukogu tegema ühehäälselt.

Elisabeth Morin-Chartier (PPE), *kirjalikult*. – (FR) Mina andsin poolthääle otsuse ettepanekule kohandada Europoli personali põhipalku ja toetusi. Selle raportiga tahetakse seega kohandada nende töötasusid nii, et need vastaksid elukalliduse tõusule Madalmaades ja palkade muutumisele liikmesriikide avalikus teenistuses. See toetus on väga vajalik, sest Europol muudeti ühenduse eelarvest rahastatavaks Euroopa Liidu ametiks.

– Määruse (EÜ) nr 1234/2007 (ühise turukorralduse ühtne määrus) muutmine

Luís Paulo Alves (S&D), *kirjalikult*. – (PT) Mina andsin poolthääle ettepanekule laiendada artiklit 186 ka piimale, et Euroopa Komisjon saaks reageerida kriisilukorrale kiiresti, sest sellega kehtestatakse vahend, mida on oluline kasutada. Selle kasutamisega ei tohi aga eemaldada parlamenti kõnealusest protsessist, eriti kuna kaasotsustamine läheneb, mistõttu peakski komisjon asjaomased meetmed üle vaatama.

Mis puudutab lisatasu sissenõudmise kava – mida tavaliselt nimetatakse trahviks ja mille eesmärk on tagada sektorisisese vahendi piimandussektori ümberkorraldamiseks – ja selle vabatahtlikku kohandamist, siis ma arvan, et see on riiklikku reaktsiooni esile kutsuv meede, ehkki minu arvates oleks sobivam esitada kogu Euroopat puudutavale kriisile reageerimiseks Euroopa lahendusi.

Lõpetuseks soovin öelda, et ma usun, et kuna me võitlesime viimastel kuudel väga tugevalt selle nimel, et komisjon esitaks vajalikke meetmeid, siis ei saa me sellel Euroopa piimatootjate ja nende perede jaoks raskel ajal lükata tagasi ühtegi toetust.

Richard Ashworth (ECR), *kirjalikult*. – Mina hääletasin ühise turukorralduse ühtset määrust käsitlevate muudatuste poolt, sest arvan, et 280 miljoni euro suurune pakett on realistlik ning piimatööstus võtab selle hea meelega vastu. Seetõttu olen veendunud, et põllumajandusturgude ühise korralduse komiteele on vaja anda ajutised õigused artikli 186 raames, et ta saaks seda toetust anda. Ma usun aga ka, et need komisjoni õigused peaksid kehtima vaid maksimaalselt kaks aastat, et tagada selle paketi sujuv rakendamine.

Ma ei saa siiski toetada riiklike piimakvootide väljaostmise kava, mille komisjon välja pakkus ja mis hõlmas ettepanekut kehtestada kvooti ületavatele tootjatele selle eest lisamaks. Me ei tohiks karistada neid, kes teevad tööd tõhusalt ja kes on piimasektori tulevik. Kõnealune pakett on lühiajaline meede töötada välja lühiajaline lahendus, kuid tulevikuks vajab sektor selget pikaajalist strateegiat.

Anne Delvaux (PPE), *kirjalikult*. – (FR) Mis puudutab piima lisamist artikli 186 kohaldamisalasse ja kvootide väljaostmise kava, siis ma olen äärmiselt rahul, et selle otsuse vastuvõtmist ei lükatud edasi hilisemale ajale, mida meil oli põhjust karta mõningate asjaosaliste poolt, sest piima-aasta (mis kestab 1. aprillist 31. märtsini) algas juba mõnda aega tagasi. Ehkki ma pooldan väljapakutud meetmeid, soovin ma siiski lisada juurde, et tegelikult nendest meetmetest kaugeltki ei piisa, eriti kuna seoses kvootide väljaostmisega on pall taas liikmesriikide ja riikliku rahastamise väravas. Veelgi enam, me räägime siinjuures keskpikkadest ja pikaajalistest meetmetest.

Hädasti on aga vaja ühenduse lühiajalisi meetmeid. Need on möödapääsmatud, sest ootused kohapeal nende suhtes on kõrged. Ja lõpetuseks, mis puudutab artiklit 186, siis tulevikus on vaja jälgida mehhanismi iga-aastast uuendamist ja anda komisjonile võimalus uuendada seda meedet igal aastal automaatselt. See võimaldab Euroopa Parlamendil ja nõukogul avaldada Euroopa Komisjonile suuremat survet.

Edite Estrela (S&D), kirjalikult. – (PT) Mina hääletasin ühise turukorralduse ühtse määruse muutmist käsitleva ettepaneku poolt, sest kui võtta arvesse Euroopa piimatööstuse praegust sügavat kriisi, siis vastavalt ÜPP eesmärkidele, mida kinnitati ka Lissaboni lepinguga, on turutasakaalu taastamiseks ja tootjatele piisava sissetuleku tagamiseks vaja võtta kiireloomulisi meetmeid.

João Ferreira (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Need ettepanekud annavad tunnistust Euroopa Komisjoni piimandussektori poliitika ebaõnnestumise kohta. On mitu põhjust, miks me nende vastu hääletasime: 1) Euroopa Komisjoni välja pakutud summa piimaturu stabiliseerimiseks on ilmselt ebapiisav ning see tehakse kättesaadavaks alles 2010. aastal, mistõttu ei ole võimalik seda selgelt pakilist, eriti väikesi ja keskmise suurusega ettevõtteid puudutavat olukorda käsitleda vajalikul määral; 2) selles ettepanekus välja pakutud artikli 186 laiendamise ja piimatoodetele annavad Euroopa Parlament ja nõukogu komisjonile õigused, ilma et täpsustataks tema konkreetset tegevust nende raames; 3) esitatud meetmetega ei muudeta viimase ühise turukorralduse määruse reformi eesmärke liberaliseerida turgu ja kaotada turu reguleerimise vahendid, kvoodid ja tootmisõigused – suunised, mis põhjustasid praeguse kriisi; 4) heakskiidetud vahenditega tahetakse eelkõige sektorit ümber korraldada, mis komisjoni jaoks tähendab tuhandete tootjate loobumist oma tegevusest ning toob kaasa ühiskondlikke ja keskkondlikke tagajärgi; 5) see ettepanek süvendab praegust tasakaalu puudumist vahendite jagamisel tootjate ja riikide vahel ning muudab lugematu hulga tootjate olukorra veel halvemaks.

Sylvie Guillaume (S&D), kirjalikult. – (FR) Mina andsin poolthääle nendele uutele piimahinda käsitlevatele kriisivastastele meetmetele, et toetada tootjaid, kes heitlevad praegu selles nende elukutse jaoks väga raskes olukorras. Need meetmed tulid aeglaselt, ehkki piimatootjad on rääkinud oma probleemidest juba eelmisest kevadest saadik. Liikmesriikide välja pakutud 280 miljoni euro suurune eelarve on ebapiisav; me peame näitama, et oleme edasipüüdlikumad ja toetame 600 miljoni euro suurust abipaketti, et võimaldada meie tootjatel sellest praegusest äkilisest hinnalangusest välja tulla. Ma olen selle sektori tuleviku pärast väga mures, sest isegi tootjate vabastamiseks turumehhanismide haardest ei ole midagi ette võetud, ehkki Euroopa Kontrollikoda on teavitanud vajadusest leida vahendid, millega juhtida piimaturgu, sest muidu on oht, et paljudes haavatavates piirkondades kahjustatakse piimatootmist ja ei mõisteta, et Euroopa saab positsioonida ennast maailmaturul kõrge lisaväärtusega toodete kaudu.

Alan Kelly (S&D), kirjalikult. – Piimatootjad on praegu suure surve all. Iirimaal, kus piimatööstus on strateegiliselt tähtis, jäävad peaaegu kõik piimatootjad 2009. aastal kahjumisse. See ei ole ühe Euroopa võtmesektori jaoks jätkusuutlik olukord. Ma hääletasin tänase muudatusettepaneku üle, näitamaks oma solidaarsust põllumajandustootjatega kriisi ajal. Mul on kahju ainult sellest, et me ei hääleta 300 miljoni euro asemel 600 miljoni euro andmise üle, nagu parlament alguses soovitas. Selle hääletuse blokeerisid aga parlamendikomisjonide tasandil parlamendi parementsistlikud erakonnad. 300 miljonit eurot on küll parem kui mitte midagi, kuid selle sektori toetamiseks on tulevikus vaja jõulisemalt tegutseda.

Kartika Tamara Liotard (GUE/NGL), kirjalikult. – Mina jäin ühise turukorralduse ühtset määrust käsitleval lõpphääletusel (artikkel 142) erapooletuks, sest Euroopa Komisjoni esitatud meetmed on minu arvates ebapiisavad.

Piimasektori kriis on probleem, mis vajab kiireloomulisi meetmeid, ja seepärast andsin ma poolthääle ettepanekule käsitleda vastavalt artiklile 142 ühise turukorralduse ühtse määruse kohandamist kiireloomulisena. Komisjoni praegune ettepanek on aga liiga nõrk ja ma soovin näha, et väga kiiresti võetaks piisavaid tugimeetmeid, mis aitavad tõhusalt võidelda piimasektori kriisi vastu. Ettepaneku poolt hääletamisega oleksid mis tahes tulevased tõhusamad meetmed välistatud.

Astrid Lulling (PPE), kirjalikult. – (DE) Piimatööstuse kriis on viinud paljud tootjad pankroti äärel. Pärast paremate piimahindade kuudepikkust ootamist võttis Euroopa Komisjon lõpuks piimatootjate päästmiseks hädaabimeetmeid.

Juustu eraladustamise toetust suurendatakse 15 miljoni euro võrra ja sellest võidavad peamiselt itaallased.

Pikendatakse piimapulbri ja või sekkumisperioodi ning suurendatakse eksporditoetust. Need meetmed peaksid stabiliseerima piimahindu keskpikas perspektiivis.

Ligikaudu 280 miljoni euro suuruse piimafondi vahendid jaotatakse liikmesriikide vahel riiklike abimeetmete rahastamiseks. See on aga vaid veidi rohkem kui tilk vett meres.

Komisjon pakub liikmesriikidele kvootide vabatahtliku väljaostmise kava, et motiveerida piimatootjaid loobuma osaliselt või lõplikult piima tootmisest. Tulemuslik tegevus, tänu millele toodetakse liiga palju,

läheb tootjale kallimaks maksma. Need meetmed hõlmavad suuri riiklikke kulusid, sest üldise majanduskriisi ajal ei ole riikide eelarvetes mitte mingisugust varu. Minu arvates on olukord üsna lootusetu.

Kriisipaketi kõige tulemuslikum meede on määruse (EÜ) nr 1234/2007 artikli 186 laiendamine piimale ning sellega saab Euroopa Komisjon võtta kiiresti kriisivastaseid meetmeid. Minu jaoks on aga küsitav ajalise piirangu kehtestamine sellele meetmele. Niisuguse kahtlusega hääletasin ma parlamendi seisukoha poolt.

Willy Meyer (GUE/NGL), kirjalikult. – (ES) Mina hääletasin piimasektorit käsitleva resolutsiooni vastu, sest arvan, et komisjoni ettepanek 280 miljoni euro eraldamise kohta sektorile tuleb liiga hilja, et seda sellel aastal ellu viia, ning see meede on igal juhul ebapiisav. Seetõttu toetasin ma ettepanekut eraldada sektorile 600 miljonit eurot. Samas annab artikli 186 laiendamine piimale ja piimatoodetele Euroopa Parlamendi loodud komiteele ja nõukogule teatavad õigused, ehkki seda, missugune on nende raames läbi viidav praktiline tegevus, konkreetselt öeldud ei ole. Siiski ei muudeta vastuvõetud meetmetega viimase ÜPP reformi eesmärki, milleks on piimaturu täielik liberaliseerimine, millega meie fraktsioon ei nõustu. Need meetmed soosivad väikeste ja keskmise suurusega tootjate arvelt põllumajandus- ja toiduainetööstust ning suuri jaemüügikette, põhjustavad tootmise kontsentratsiooni ja aitavad tööstusel suurendada kasumit, mis on viimastel aastatel tänu piimatootjatele makstava hinna langusele ja lõpliku ostuhinna tõusule suurenenud.

Elisabeth Morin-Chartier (PPE), kirjalikult. – (FR) Ma toetasin piimafondi loomist, et aidata kriisi all kannatavat sektorit ja konkreetselt neid tootjaid, kes seisavad vastamisi kõige kiireloomulisemate probleemidega. Ma andsin poolthääle eeskätt muudatusettepanekule, millega nõutakse Euroopa Komisjoni poolt teatavaks tehtud summa suurendamist 20 miljoni euro võrra, et fondi kogumaht ulatuks 300 miljoni euroni. See on ühise turukorralduse ühtset määrust käsitlev muudatusettepanek, mis võimaldab eelkõige Euroopa Komisjoni võtta piimaturu häirete korral, mis on praeguseks kestnud juba mitu kuud, omal algatusel kiireloomulisi meetmeid. Eelarve on ilmselgelt ebapiisav selleks, et aidata kõikidel tootjatel sellest keerulisest olukorrast välja tulla. Praeguseid eelarve varusid arvesse võttes oleks aga olnud vastutustundetu rohkem küsida. Pealegi, kui küsida rohkem, on oht, et ei saa midagi. Ma soovin juhtida tähelepanu sellele, et praegu laotakse vaid vundamenti. Arutelu reguleerimisstruktuuri üle, mis on vaja kehtestada pärast 2013. aastat, jätkub ja seoses sellega püüab Euroopa Parlament saavutada põllumajandusturgude jaoks tõhusa ja vastutustundliku raamistiku. Lisaks annab Lissaboni leping meile selleks uued vahendid.

Maria do Céu Patrão Neves (PPE), kirjalikult. – (PT) Euroopa Parlamendi täiskogu istungil Strasbourgis vastu võetud raportid hõlmavad kolme konkreetset meetet: 280 miljoni euro eraldamist tootjatele otsetoetusena, ajutist reeglit kvootide väljaostmise arvutamiseks ja ühise turukorralduse määruse artikli 186 laiendamist piimale (kiireloomulised meetmed). Ma arvan, et need meetmed on küll olulised, kuid need on ebapiisavad, ühekordsed lahendused probleemile, mis on võtnud juba väga tõsised struktuurilised mõtmed. Sektor vajab kasulikke ja tõhusaid juhtimismehhanisme, et ta saaks vajaduse korral sekkuda turgu – see on vastupidine Euroopa Komisjoni välja pakutud lähenemisviisile, millega toetatakse liberaliseerimist ja eeskirjade kaotamist.

Piimasektori kriis on selgelt näidanud, et piimaturu ühine korraldus nõuab ikka veel vahendeid, eriti kvoodimehhanisme, et käsitleda turu tasakaalustamatuse küsimusi.

Pakett, mille majandus- ja rahandusministrite nõukogu 19. novembril veel heaks peab kiitma, ulatub 280 miljoni euroni ja see antakse liikmesriikidele rahastamispaketi vormis tootmise ja aastakvootide alusel. Arvutuste kohaselt saab Portugal 6–7 miljoni euro suuruse rahastamispaketi, et katta tootjahindade langust, mis on olnud suurem kui 50% võrreldes 2007. ja 2008. aasta hindadega ...

(Hääletuse kohta selgituse andmist lühendatud vastavalt kodukorra artiklile 170.)

Georgios Toussas (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Komisjoni ja liikmesriikide meetmed loomakasvatussektori kriisi kohta käivad käsikäes üldisema rohujuuretasandi vastase ÜPPga ja, mis veelgi tähtsam, ELi otsusega liberaliseerida piimaturg täielikult. Kõige tõsisem asjaolu on see, et väljapakutud rubriike kasutatakse ümberkorraldamise kiirendamiseks toidutööstuse kasumi suurendamise eesmärgil, tugevdades sealjuures loomakasvatajate arvelt piimasektori kontserne. Meetmetega ei käsitleta kõige teravamaid probleeme, mille vastu väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted on meelt avaldanud, nimelt suuri tootmiskulusid ja naeruväärseid tootjahindu.

Lisaks ei käsitleta kõikide loomakasvatajate – karjakasvatajate, lihatootjate ning lamba- ja kitsekasvatajate – teravaid probleeme. Töösturid ja ärimedid mitmekordistavad oma kasumit nii naeruväärsete tootjahindade kui ka tohutute hindade kaudu, mida töötajad peavad nende põhitoiduainete eest maksma. Me hääletasime ettepaneku vastu, sest sellega tahetakse koondada tootmist selles sektoris veelgi. Väikeste ja keskmise suurusega

ettevõtjate jaoks on lahenduseks see, kui nad võitlevad monopole soodustava ELi poliitika vastu ja erinevat tüüpi arengu poolt, millega vabastatakse loomakasvatajad ekspuaterimise alt, tagatakse neile sissetulek ja tulevikuväljavaated ning rahuldatakse inimeste üldised toitumisasalased vajadused ja tagatakse nende heaolu.

– Resolutsiooni ettepanek B7-0097/2009

Bruno Gollnisch (NI), kirjalikult. – (FR) Lugupeetud juhataja, head kolleegid! Asjaolu, et Euroopa Liidu sisepiirid kaotati, ilma et samal ajal või isegi enne seda oleks tugevdatud välispiiri kontrolli ja ilma et esialgsed julgeolekuvahendid, olgu need nii minimaalsed kui tahes, oleksid täielikult toiminud, kujutab endast tõelist probleemi. Kuna me oleme realistid, ei ole me selle resolutsiooni vastu, milles väljendatakse muret uute kriminaal- ja viisainfosüsteemide käivitumise hilenemise pärast. See kõik on aga vaid näiline probleem, tegelikeks probleemideks on Schengeni süsteem ise, selle kujutamine pseudo-õigustikuna, mida kaasatakse nüüd lepingutesse, ning Brüsseli koostatud viisa-, sisserände- ja isikute vaba liikumisega seotud poliitika.

Tänapäeval on Euroopa täis seaduslikke ja ebaseaduslikke sisserändajaid ning kuriteod, mis muutuvad järjest vägivaldsemaks, on järsult sagenenud, sest riigid on jätud ilma õigusest kontrollida oma piire. Schengeni süsteemi tõttu on märkimisväärselt suurenenud riigiülene kuritegevus ning isikute ja kaupade – mis ise on mõnikord seaduslikud, mõnikord mitte – ebaseaduslik sissevool, millest eurooplased mitte mingisugust kasu ei saa. Seega, kuni need süsteemid veel täielikult ei toimi, kehtestage vähemalt kaitseklausel ja uuesti ka kontroll!

Joanna Senyszyn (S&D), kirjalikult. – (PL) Ma toetan täielikult resolutsiooni, mis käsitleb SIS II ja VISi olukorda. SIS II arendamine on pidurdunud ning mitmesugused tehnilised vead on juba takistanud uute riikide sisseviimist Schengeni süsteemi. Niisugune olukord nõuab, et Euroopa Parlament jälgiks pidevalt SIS II ja VISi kasutuselevõttu.

SIS II on kogu liidu jaoks väga tähtis poliitiline projekt. Selle kauaoodatud elluviimine ja nõuetekohane toimimine on oluline nii Schengeni ala edasiseks laiendamiseks kui ka selleks, et järgmiste riikide – Bulgaaria, Rumeenia, Küprose ja Liechtensteini – kodanikud saaksid kasutada sellest tulenevat isikute vaba liikumise õigust ELis. SIS II on samuti oluline vahend kuritegevuse ja ebaseadusliku sisserände vastu võitlemisel. Tänu sellele, et Poola liitus Schengeni alaga, õnnestus Poola piirivalvel pidada 2008. aasta esimesel poolel kinni 50% rohkem ebaseaduslikke sisserändajaid kui eelneva aasta sama perioodi jooksul (sise- ja haldusministeeriumi 2008. aasta aruande kohaselt).

Poola territooriumil vahistati üle 350 inimese, kelle kohta oli antud välja Euroopa vahistamismäärus, ning välismaal peeti kinni ligikaudu 600 inimest, kelle Poola politsei oli tagaotsitavaks kuulutanud. Iseäranis oluline on kadunud laste andmebaas, mida SIS I-s ei olnud, kuid mida kavandatakse lisada SIS II. Meie usaldusväärsus kodanike silmis sõltub niisugustest suurtest projektidest nagu need. Ühinenud Euroopa ei saa lubada endale enam rohkem viivitusi ega vigu.

– Resolutsiooni ettepanek RC-B7-0118/2009

João Ferreira (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Selle resolutsiooni vastuvõtmisega seoses lihtsalt peab esitama paar tähelepanekut selle eesmärgi ja sisu kohta. Esiteks peaks Euroopa Liit selle asemel, et kuulutada ennast demokraatia meistriks, mida ta ei ole, ja anda praktilisi soovitusi teistele riikidele, tegelema kõigepealt demokraatia olukorraga ELis. Lissaboni lepingu ratifitseerimine on muu hulgas viimane näide selle kohta, kuidas nn Euroopa projekt ei ole kooskõlas Euroopa kodanike demokraatliku osaluse ning nende huvide, soovide ja püüdlustega, vaid avaldab neile survet, pressib neilt välja ja jätab tähelepanuta nende otsused selle kohta, missugune peaks olema nende ühine tulevikusuund. Teiseks, mis puudutab välissuhteid, siis selle asemel, et propageerida taas võidurelvastumist ja rahvusvaheliste suhete allutamist sõjalistele eesmärkidele, peaksid ELi liikmesriigid panustama demokraatiasse, edendades tõelist rahu- ja rahvusvahelise koostöö poliitikat, mis rajaneb nii iga riigi suveräänsuse ja mittesekkumise põhimõtte kui ka rahvusvahelise õiguse ja ÜRO põhikirja austamisel. Me oleme aga kaugel niisugusest panusest. EL, mille demokraatia defitsiit suureneb silmanähtavalt, ei saa olla eeskujuks teistele või veelgi enam aidata tugevdada maailmas demokraatiat. Seega me hääletasime vastu.

Bruno Gollnisch (NI), kirjalikult. – (FR) Lugupeetud juhataja, head kolleegid! See resolutsioon paljastab, nagu tavaliselt, parlamendi n-ö häid kavatsusi seoses inimõigustega: Euroopa Liidu ülesanne näib olevat selgitada inimkonnale tervikuna oma arusaama demokraatiast, rahastada demokraatlikku arengut kõikides riikides jms. Kuidas saab olla usaldusväärne niisugune liit, mis kohaldab kõikides oma väliskaubanduslepingutes nii hooletul viisil kaitseklausleid – kui ta seda üldse teeb –, mis selle teema kohta kõigele vaatamata olemas on, kui ta samas kaubitseb jätkuvalt ükskõik millega ja rahastab ükskõik mida?

Kuidas saab ta olla usaldusväärne, arvestades tema tegutsemisviisi isegi Euroopas, kus ta kehtestab riikidele Lissaboni lepinguks ümber ristitud Euroopa põhiseaduse, kui mõned neist ütlesid selgelt välja, et nad seda ei soovi? Ja kuidas saate teie, lugupeetud kolleegid parlamendi vasakus tiivas, olla usaldusväärsed pärast eilset Itaaliat puudutavat kohutavat farssi, kui te näitasite üles niisugust sekti- ja erakonnavaimu, mida varem kunagi nähtud pole?

– **Raport: Elmar Brok (A7-0041/2009)**

Edite Estrela (S&D), kirjalikult. – (PT) Mina andsin poolthääle Broki raportile, mis käsitleb Euroopa välisteenistuse loomise institutsioonilisi aspekte. See on tulevikus, kui liidu välissuhted muutuvad järjepidevamaks ja tõhusamaks, väga vajalik amet. Oluline on tagada, et Euroopa välisteenistuse loomine, mis sai teoks tänu Lissaboni lepingu uuendustele, võimaldaks liidu välissuhetes hoida ühenduse mudelit ja seda edasi arendada ning säilitada institutsioonidevaheline tasakaal.

Diogo Feio (PPE), kirjalikult. – (PT) Kuna Euroopa Liit omandab järjest enam välispädevust, siis Euroopa välisteenistuse loomine on selle otsene tulemus. See amet võib osutada oluliseks vahendiks koordineerimisel ja ELi seisukoha kehtestamisel välistegevuses, kui ta suudab seista vastu direktoraatide survele ning rajada oma tegevuse rohkem koostööle liikmesriikide diplomaatiliste esindustega, mitte ei püüa nendega võistelda.

Mul on kahju, et väliskomisjon ei toetanud minu muudatusettepanekut, milles ma palusin tungivalt pidada Euroopa välisteenistuses tulevase keelte kasutamise sisekorra kehtestamisel silmas Euroopa maailma-keeli.

See taotlus on seda selgem, kui võtta arvesse, et Euroopa välisteenistuse prioriteet peaks olema sildade, kontaktide ja suhete loomine ülejäänud maailmaga, ning seetõttu peaks ta valitud töövahendina võtma kasutusele niisugused keeled, mis võimaldavad seda teha otse. Seetõttu on arusaamatu asjaolu, et kõnealuse küsimuse arutamisel otsustas Euroopa Parlament jätta tähelepanuta mitmekeelsuse välisaspekti ning nende keelte strateegilise olemuse, mida on peale parlamendi tunnustanud ka Euroopa Komisjon.

Sylvie Guillaume (S&D), kirjalikult. – (FR) Ma toetasin Euroopa Parlamendi seisukohta ELi tulevase diplomaatilise teenistuse struktuuri kohta. Ma loodan, et Euroopa välisteenistus hõlmab olulist ühendusepõhist lähenemisviisi ning võimaldab ELil avaldada diplomaatilist mõju tõhusalt ja demokraatlikult. Euroopa välisteenistus peab haldus- ja eelarveküsimustes alluma Euroopa Komisjonile ning peab kuuluma ametlikult komisjoni juurde. Ma loodan samuti, et uus arenguvolinik saab jääda täiesti iseseisvaks ning kaitsta oma eelisõigusi selle teenistuse ees, vastupidi ideele, et tal võiksid olla õigused Euroopa Liidu välistegevusega seotud sektorites, sealhulgas ELi kaubandus- ja laienemispoliitikas. On tähtis, et nõukogu, kes peaks 29.–30. oktoobril 2009 toimuval kohtumisel kehtestama selle uue organi suunised, kuuleks Euroopa Parlamendi häält.

Willy Meyer (GUE/NGL), kirjalikult. – (ES) Mina andsin vastuhääle Broki raportile Euroopa välisteenistuse kohta, sest näen seda kui kõige selgemat näidet Euroopa Liidu militariseerimisest. See teenistus, mis luuakse pärast Lissaboni lepingu jõustumist, hõlmab kõiki ELi julgeoleku- ja kaitsepoliitika aspekte. Raporti kohaselt hakkavad Euroopa välisteenistus ja kõrge esindaja (ja Euroopa Komisjoni asepresident) esindama ELi välissuhetes, neid abistab 5000st avaliku teenistuse töötajast koosnev võrgustik ning nad ei allu mitte mingisugusele parlamentaarsele kontrollile. Kõrge esindaja vastutab sõjaliste ja tsiviilkriiside ohjamise ning inimõiguste eest, kuid ei pea liikmesriikidele oma tegevusest aru andma. Lisaks luuakse Euroopa välisteenistus nõukogu otsusega, mille komisjon heaks kiidab. Parlamendiga peetakse vaid nõu, mis näitab selle kava ebademokraatlikku olemust. Ma arvan, et Euroopa välisteenistus ei vasta Euroopa projekti vaimule, mida meie fraktsioon soovib kaitsta: et see oleks Euroopa, mis on loodud kodanike heaks ja poolt, mitte selline nagu praegune Euroopa, mis rajaneb niisugusel majandusmudelil, milles välditakse igasugust sekkumist majandusse.

Georgios Toussas (GUE/NGL), kirjalikult. – (EL) Lissaboni lepingu raames loodud Euroopa välisteenistus kujutab endast mehhanismi, millega edendatakse järjest imperialistlikumat agressiooni ja ELi kodanikevastast strateegiat. Euroopa Parlamendis kapitali poliitiliste esindajate – nii konservatiivide, sotsiaaldemokraatide, liberaalide kui ka roheliste – kiirustamine oma poolthääle andmisel Euroopa välisteenistusele näitab nende pühendumist eurol põhineva kapitaliga seotud majanduspoliitikale ja sõjalistele valikutele:

- ELi sõltumatu esindamine kõikides rahvusvahelistes organisatsioonides liikmesriikidest eraldi, nagu Lissaboni lepingus ette nähtud;

- Euroopa välisteenistuse loomine – see on iseseisev tsiviil- ja sõjaliste õigustega ELi teenistus, mis tugineb ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames võetud suundadele ja kus töötavad ELi vanemametnikud ja sõjaväelised ametnikud, kes alluvad kõrgele esindajale;

- Euroopa välisteenistuse kasutamine vahendina, mille abil edendatakse oma saatkondade ja liikmesriikidest sõltumatu diplomaatilise tegevusega ELi imperialistlikku poliitikat. Niisuguseks arenguks sillutati teed Maastrichti lepinguga, mille raames loodi ELi ühine välis- ja julgeolekupoliitika ja ühine julgeoleku- ja kaitsepoliitika ning mis tähistab ELi sõjalise agressiooni süvenemist ja militariseerimist.

Kreeka Kommunistlik Partei andis vastuhääle raportile, milles paljastatakse Lissaboni lepingu kõik aspektid ja ohud, mida toob selle kohaldamine kaasa nendele inimestele, kes võitlevad ELi, s.o riigiülese kapitaliliidu ja tema kodanikevastase poliitika vastu.

– Resolutsiooni ettepanek RC-B7-0095/2009

Françoise Castex (S&D), kirjalikult. – (FR) Ma ei osalenud selles hääletuses, sest lükkan tagasi igasugused ideed tugevdada taas meie majandussuhteid USAga. ELi ja USA partnerlus ei ole Euroopa jaoks kõige tähtsam ega vasta Doha arenguvoorule vajadustele – ELil tuleb mitmekesistada oma partnerite valikut, kui ta soovib jääda võimalikult iseseisvaks. Selleks peab ta sõlmima rohkem kokkuleppeid arengumaadega. Euroopa standardite amerikaniseerimise asemel tuleb meil tähtsustada rohkem mitmepooluselise arengumudeli kehtestamist, sest selles leiaks Euroopa endale viimaks õige koha ja saaks anda oma tõelise panuse.

Carlos Coelho (PPE), kirjalikult. – (PT) ELi ja USA suhted kujutavad endast kahtlemata ELi kõige olulisemat strateegilist partnerlust. Me peame koos edendama ühiseid väärtusi, nagu inimõiguste austamine, demokraatia, stabiilsus ja rahu, kuid samuti tuleb meil leida paremad lahendused mitmesugustele üleilmsetele ohtudele ja probleemidele, milleks on näiteks majandus- ja finantskriis, kliimamuutused, tuumarelvade leviku tõkestamine, rahvusvahelise kuritegevuse ja terrorismi vastane võitlus, vaesuse kõrvaldamine ja teised küsimused.

Mis puudutab koostööd kohtu, poliitika ning sise- ja välisjulgeoleku valdkonnas, siis ma soovin esile tuua, et tulevaste läbirääkimiste edukuse kindlustamiseks on tähtis, et julgeolekumeetmed ei oleks vastuolus kodanikuvabaduste ja põhiõigustega, rääkimata veel vajadusest austada eraelu puutumatust ja tagada andmekaitse.

Ma soovin korrata, et eurooplaste isikuandmeid võib kolmandatele riikidele edasi anda vaid siis, kui silmas on peetud kahte aluspõhimõtet: vajadust ja proportsionaalsust. Arvesse tuleb võtta ka täielikku vastavust andmekaitset käsitlevatele Euroopa ja riiklikele õigusaktidele ning kindlustada piisavad menetlustagatised.

Edite Estrela (S&D), kirjalikult. – (PT) Ma andsin poolthääle resolutsiooni ühisettepanekule eelseisva ELi ja USA tippkohtumise ning Atlandi-ülese majandusnõukogu kohtumise kohta, sest selles tuuakse esile vajadus tugevdada Atlandi-ülesteid suhteid ajal, mil suured rahvusvahelised probleemid nõuavad üleilmset koordineeritud reaktsiooni. Ma soovin toonitada seda, missugust rolli mängib Atlandi-ülene majandusnõukogu üleilmsele finantskriisile koordineeritud reaktsiooni propageerimisel ja tagamisel ning kui vajalikud on Atlandi-ülensed suhted selleks, et saavutada Kopenhaagenis COP 15 kohtumisel rahvusvaheline kokkulepe, mis hõlmaks piisavaid finantsvahendeid, et aidata arengumaadel võidelda kliimamuutuste vastu nii leevendus- kui ka kohanemismeetmete abil.

Diogo Feio (PPE), kirjalikult. – (PT) Võttes arvesse, kui strateegiliselt olulised on USA ja EL üksteise jaoks, tuleks järgmisel tippkohtumisel Atlandi-ülest partnerlust tugevdada, et asjaosalised saaksid paremini võtta meetmeid, mille abil lahendada praegused probleemid alates raskest sotsiaalmajanduslikust kriisist kuni niisuguste küsimusteni nagu desarmeerimine, võitlus terrorismi vastu, kliimamuutused, inimõiguste austamine jms.

USA ja ELi vaheline koordineeritud tegevus on väga tähtis ka selleks, et saavutada kahe poole vahelistes majandus- ja kaubandussuhetes edasijõudnud tase, mille tulemusel saaks 2015. aastaks luua vähem bürokraatiat hõlmava, tõelise Atlandi-ülese turu, mis oleks stabiilsem ja ligitõmbavam keskkond mõlema turu ettevõtjatele ja millel tegutsedes on tegevuskulud väiksemad.

Kui aga USA ei võta vastu samasuguseid meetmeid, eriti finantsregulatsioonide valdkonnas, jääb EL ebasoodsasse konkurentsiolukorda, mis on Euroopa majandusele äärmiselt kahjulik.

Seetõttu toon ma veel kord esile vajaduse kaitsta ELi huve mitmesuguseid ühishuvi valdkondi käsitleva, ELi ja USA vahelise sidusa ja koordineeritud poliitika abil.

Willy Meyer (GUE/NGL), kirjalikult. – (ES) Mina hääletasin eelseisvat Atlandi-ülest ELi ja USA tippkohtumist käsitleva resolutsiooni vastu, sest olenemata suurtest lootustest, mida hellitati president Obama saabumisel Valgesse Majja, ja tema ajaloolisest valimisest presidendiks riigis, kus etnilisi vähemusi ikka veel diskrimineeritakse, on ta seni teinud vaid sümboolseid liigutusi. Ametisolev Ameerika Ühendriikide president toetab samasugust majandusküsimustesse mittesekkumise mudelit nagu ka eelmise presidendi valitsus, ta jätkab samasugust sõjapoliitikat nagu tema eelkäijagi (ta saatis Afganistani vägesid juurde ning moodustab uusi sõjalisi baase Colombias), ta ei ole veel sulgenud Guantánamo vangilaagrit ega ole kaotanud Kuubale kehtestatud embargot. Ta ei ole avaldanud survet Iisraelile ega Marokole, et need peaksid kinni rahvusvahelistest õigusaktidest. Praeguseni kohaldatakse USA 38 osariigis jätkuvalt surmanuhtlust. Ta ei ole veel ratifitseerinud relvakaubanduse kontrolli käsitlevat Ottawa lepingut ega Kyoto protokoll. Nendel põhjustel hääletasin ma selle resolutsiooni vastu.

Elisabeth Morin-Chartier (PPE), kirjalikult. – (FR) Ma hääletasin selle resolutsiooni poolt, sest pean 2009. aasta novembri alguses toimuvat Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide tippkohtumist väga oluliseks. Viimasel G20 tippkohtumisel anti palju lubadusi, mida on raske täita, kui riigid tegutsevad omapäi. Seetõttu peaksid EL ja USA võtma G20 kohustuste täitmisel juhtrolli. Just seepärast vajame tõhusamat koordineerimist USA ja ELi võetud meetmete vahel. Seega julgustan ma pidama neid eurooplaste ja ameeriklaste ühiseid kohtumisi või täpsemalt arutelusid Atlandi-üleses majandusnõukogus.

10. Hääletuse parandused ja hääletuskavatsused (vt protokoll)

(Istung katkestati kell 13.25 ja seda jätkati kell 15.00.)

11. Eelmise istungi protokoll kinnitamine (vt protokoll)

12. Inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi põhimõtete rikkumise juhtumite arutamine (arutelu)

12.1. Guinea

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on kuus resolutsiooni ettepanekut Guinea kohta.

Véronique De Keyser, ettepaneku esitaja. – (FR) Austatud juhataja! Usun, et huvi selle teema vastu on märksa suurem kui rahvahulk, kes siia istungisaali täna pärastlõunal on kiirustanud ja kelle vähesuse üle ma nii oma fraktsiooni kui ka teiste pärast veel kord kahetsust avaldan.

Austatud juhataja, Guineas asuv Conakry vajab rahvusvahelise kogukonna toetust. Pärast president Conté surma haaras võimu sõjaväehunta. Kuigi rahvusvaheline kogukond kritiseeris huntat, saavutas too oma riigis toetuse, sest lubas minna kiirelt üle vabade valimistega ühiskonnakorrale. Huntat juhtinud kapten Dadis Camara andis kindla lubaduse presidendivalimistel mitte kandideerida, ent pärast hävingulist riigijuhtimist – riigis puuduvad eelarve, riigihanked, põhiteenused elanikkonnale – hakkas võim talle meeldima ja ta klammerdus selle külge nii kõvasti, et kandideerib nüüd valimistel. Tema valimiskampaanias kasutatakse kõiki riigile kuuluvaid organisatsioonilisi, majanduslikke ja meedia vahendeid. Arvestades seda hunta varasema lubaduse rikkumist, korraldas opositsioon meelevalduse, mille presidendi julgeolekujõud julmalt maha surusid. See tõi kaasa 150 hukkunut ja rohkem kui 1000 vigastatut, paljud naised vägistati ja jäeti ilma inimväärikusest.

Euroopa Parlamendi ja loodetavasti ka Euroopa Liidu reaktsioon on ühene. Me nõuame Euroopa Liidu kalanduskokkuleppe peatamist. Me kutsume Aafrika Liitu üles kehtestama sõjaväehunta suhtes sanktsioonid ja pidama lepituskomitees dialoogi. Me nõuame üleminekuvalitsuse loomist, et valmistuda presidendi- ja seadusandliku kogu valimisteks, ning me nõuame, et rahvusvaheline kogukond kuulutaks otsustavalt hunta ebaseaduslikuks.

Loodan, et selline reaktsioon, mis on asetleidnud tragöödiat arvestades asjakohane, loob pretsedendi ja et teistel häbematutel inimõiguste rikkumise juhtudel julgeb Euroopa Liit sama kiiresti tegutseda.

Renate Weber, ettepaneku esitaja. – Austatud juhataja! Kui te tutvute Guinea olukorraga ja näete seal viimastel kuudel toimunud jõledusi, on esimene põhjendatud küsimus, miks seda on meedias nii vähe kajastatud. Selle

kohta on olnud siin-seal vaid paar rida, justkui polekski sadu inimesi tapetud ega pandud toime hirmsaid piinamisi ja kohutavaid vägistamisi, mille eesmärk on võtta inimestelt nende väärigus.

On tõsi, et mitmed rahvusvahelised institutsioonid on pärast riigipööret võimule tulnud sõjaväehunta hukka mõistnud. Ent minu arvates oleks pidanud tegema palju rohkem, et tavakodanikke, sealhulgas Euroopa kodanikke rohkem teavitada. Seetõttu on mul hea meel, et vähemalt Euroopa Parlament, kes kõneleb meid siia läkitanud kodanike nimel, on kohaselt reageerinud ja et resolutsioon, mida täna hääletame, käsitleb seda nii, nagu peab.

Ent ma leian, et ülimalt tähtis on mitte ainult kritiseerida ja mõista hukka praegust korda, vaid kõrvaldada ka kõik võimalused kasutada vääralt Euroopa vahendeid, mis on mõeldud Guinea inimeste abistamiseks.

Cristian Dan Preda, *ettepaneku esitaja*. – (RO) 28. september on Guinea rahva jaoks oluline kuupäev, sest sel päeval toimus iseseisvusreferendum. Ent alates sellest aastast on 28. september päev, mis märgib vägivaldla abil ametisse seatud valitsuse vastaste kallal toime pandud veresauna Conakrys.

Sellise sõjaväehunta võimulpüsimine ei ole vastuvõetav. Tegelikult on kapten Dadis Camara, kes võimu haaras, lubanud kogu selle aja võistlusest taanduda ja end kandidaadina mitte üles seada. Selle tähtaeg on nüüd möödas ja peagi on möödas ka Aafrika Liidu esitatud ultimaatumi tähtaeg.

On ilmselge, et praegu võimul olevad sõjaväelased valetavad ega pea oma sõna. Seetõttu on vaja demokraatlikku valitsust, mille tegevuse aluseks oleksid valimised, ja rahvusvaheline üldsus peab selleks survet avaldama.

Marie-Christine Vergiat, *ettepaneku esitaja*. – (FR) Austatud juhataja, lugupeetud kolleegid! Ma juba kõnelesin kaks nädalat tagasi Brüsseli lühiistungjärgul toimunud arutelul. Seetõttu ei korda ma oma sõnu.

Kolleegid juba mainisid mitut olulist punkti. Omalt poolt tahaksin öelda, et mul on väga hea meel, et siin Euroopa Parlamendis saavad täna kõik fraktsioonid ühiselt vastata Guinea kodanikuühiskonna palvele ja mõista hukka detsembrist saati võimul olnud sõjaväehunta korraldatud mahasurumise – Guinea iseseisvuse tähistamiseks peetud rahumeelse meelevalduse mahasurumise.

Guinea kodanikuühiskond palub meil ennast aidata ja tegelikult oleks täiesti vastuvõetamatu, kui Euroopa Liit eraldaks kalanduskokkuleppe raames vahendeid, mis, nagu me praegu väga hästi teame, lähevad otse võimuloleva sõjaväehunta taskusse, mitte Guinea kalurite abistamiseks, nagu kokkuleppes on ette nähtud.

Guinea riigikord on praegu kõige korruptiivsem maailmas. Seda ei ütle mina, vaid seda kinnitavad olukorra jälgimise eest vastutavad organid.

Seetõttu loodan siiralt, et oleme koos valmis hääletama terve resolutsiooni ühisettepaneku poolt, sealhulgas kalanduskokkuleppe peatamist nõudva punkti poolt, ning et nõukogu ja komisjon toetavad meid selles küsimuses.

Adam Bielan, *ettepaneku esitaja*. – (PL) Austatud juhataja! Kui eelmise aasta lõpul juhtis kapten Camara sõjaväehuntat, mis haaras Guineas võimu pärast president Conté surma, arvas rahvusvaheline kogukond kahjuks naiivselt, et kapten Camara korraldab vabad ja demokraatlikud presidendivalimised, millel ta ise ei kandideeri. Me teame, et kui 28. septembril kogunes üle 50 000 opositsioonipooldaja peastaadionile, et protestida kapten Camara suunamuutuse ja lubaduste murdmise vastu, saatis ta nende vastu sõjaväe. Üle 150 inimese hukkus ja rohkem kui 1 200 sai haavata ning toimus mitmeid vägistamisi.

Mul on hea meel, et Euroopa Liidu välis- ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Javier Solana avaldas nii kiiresti arvamust. Tahaksin tänada Prantsuse valitsust selle eest, et ta peatas sõjalise koostöö Guineaga. Ent veresaunast on möödunud kolm nädalat ja need meetmed ei ole käegakatsutavaid tulemusi andnud. Seepärast arvan, et Euroopa Liit peaks keskenduma sellele, et avaldada koos ÜRO ja Aafrika Liiduga Guineale survet, ning kohaldama kõige rangemaid võimalikke sanktsioone. Vaid siis saame kõnelda võimu üleandmisest kapten Camara poolt.

Isabella Lövin, *ettepaneku esitaja*. – (SV) Austatud juhataja! Avaldan heameelt otsuse üle, mille kalandusvolinik Joe Borg paar päeva tagasi teatavaks tegi – nimelt et komisjon võtab tagasi oma ettepaneku sõlmida Guineaga kalanduskokkuleppe. Kalanduskomisjon juba hääletas selle kokkuleppe vastu. Tegime seda kaks päeva pärast Conakry veresauna, kus Moussa Camara juhitud valitsuse väed lasid maha rohkem kui 150 inimest.

Loodan, et see on esimene samm selle poole, et Euroopa Liit vaatab üle oma kaubanduspoliitika, mida arengumaadega aetakse. Meil kui ühel maailma tähtsamal ja suuremal osalisel kaubanduse ja ka arengu

valdkonnas on tohtu vastutus. Meie kaubandus ja meie suhtumine sellisesse riigikorda peavad olema kooskõlas. Oleme aastate jooksul üritanud kalanduskokkulepet paremaks muuta ja öelnud, et osa kokkuleppe alusel makstavast rahast peaks minema kohaliku kalanduse toetamiseks. Ent komisjoni enda hinnangud on näidanud, et raha ei kasutata tegelikult kokkuleppes sätestatud eesmärgil, vaid see läheb hoopis otse tolle riigikorra toetamiseks. Euroopa Liit peab sellise toetuse andmise lõpetama.

Filip Kaczmarek, *fraktsiooni PPE nimel.* – (PL) Austatud juhataja! Kaks nädalat tagasi juba kõnelesime Guineast. Sellegipoolest nõuab olukord riigis meie jätkuvat tähelepanu ja reageerimist. Selle nädala esmaspäeval kuulas arengukomisjon 28. septembri sündmuste kohta pealtnägija – endise peaministri ja opositsioonipartei UFDG juhi Diallo – ettekannet.

Mulle tundub, et ei piisa, kui kutsume huntat üles austama sõnavabadust, ühinemisvabadust ja inimõigusi üldiselt. Kui hunta austaks neid põhimõtteid ja väärtusi, siis ei oleks ta hunta, seega ei saa me eeldada, et ta võtab neid palveid kuulda. Teoinimest – ja kapten Dadis Camara seda kindlasti on – peatavad vaid teod, mitte sõnad. Seetõttu kutsun Euroopa Komisjoni üles tegutsema.

Patrice Tirolien, *fraktsiooni S&D nimel.* – (FR) Lugupeetud juhataja, kallid kolleegid! Guinea on praegu vapustatud traagilistest sündmustest, mis šokeerisid rahvusvahelist üldsust ja millega põlati ära seadused.

28. septembril 2009. aastal surus kapten Dadis Camara juhitud sõjaväehunta veriselt maha rahumeelse meelevaalduse, kuhu olid kokku tulnud kõik opositsiooniparteid.

Cotonou lepingute järgi tuginetakse Euroopa Liidu ja tema AKV riikidest partnerite vahelistes suhetes inimõiguste ja demokraatlike põhimõtete austamisele. Seetõttu tähendab kapten Dadis Camara ühepoolne otsus valimised edasi lükata ja keeldumine tõstatada küsimust enda kandideerimisest Guinea presidendiks, et lubadust korraldada ühe aasta jooksul vabad ja läbipaistvad valimised rikutakse tõsiselt.

Seetõttu peab Euroopa Liit kooskõlas oma tegevuse aluseks olevate põhimõtete ja püsiväärtustega viivitamata tegutsema, et lõpeks see vägivald, millega rikutakse nii paljusid inimõigusi.

Austatud juhataja, kallid kolleegid! Mul on hea meel, et kompromissresolutsioon vastab igati meie väärtustele ja põhimõtetele, aga tahaksin siin eriti rõhutada selle dokumendi artiklit 10, nimelt seda, et Euroopa Liidu ja Guinea Vabariigi vaheline kalanduskokkuleppe protokoll peatatakse kuni demokraatliku protsessi alguseni.

Ma kuulen, et inimesed arutlevad, kas selline otsus võiks elanike jaoks kaasa tuua hävitavad sotsiaal-majanduslikud tagajärjed, ent 28. septembri vägivaldse mõeldes peame tunnistama, et vaevalt Guinea valitsus hoolib oma kodanike elutingimustest ning et ta ei jäta meile muud võimalust, kui olla vankumatud.

Pärast iseseisvumist 1958. aastal on Guineas olnud alati vaid diktaatorlik riigikord.

Carl Haglund, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (SV) Lugupeetud juhataja! Ma ei hakka kordama kõiki arukaid ja mõistlikke asju, mida kolleegid on juba öelnud. Esiteks tahaksin väljendada suurt heameelt, et seda küsimust siin täna arutatakse. Räägin mõne sõnaga ka arutelust, mida me 30. septembril parlamendikomisjonis kalanduskokkuleppe üle pidasime. Kui me seda küsimust arutasime, siis oleks tegelikult võinud arvata, et EL on sõlmimas kaubanduskokkulepet vana demokraatliku läänერიიგა. Arutelu käigus ega dokumentides ei mainitud kordagi, et meie ees olev kokkulepe sõlmitakse riigiga, kus valitseb praegu selline olukord, mida siin parlamendis on juba väga põhjalikult kirjeldatud.

Paljud arvasid võib-olla, et kalandus ja inimõigused on täiesti omaette küsimused ja et me ei tohiks neid kaht teemat kokku panna. Mina isiklikult ei mõista, kuidas ükski poliitik saab nii mõelda. Asjaolu, et parlamendikomisjonis hääletas üksteist inimest kokkuleppe sõlmimise vastu ja üheksa selle poolt, on samuti väga murettekitav. See tähendab, et Euroopa Parlamendis leidis küllalt suur rühm, kes vähemalt sel hetkel arvas, et on täiesti sobilik sõlmida kaubanduskokkuleppe sellise riigikorraga riigiga nagu Guinea. Mul on hea meel öelda esiteks, et praegu on meie ees palju kõrgemal tasemel kokkuleppe, milles võetakse Guinea suhtes selge seisukoht, ja teiseks, et nõukogu otsust taganeda nüüd sellest lepingust toetatakse laialdaselt. Olen sellega väga rahul.

Mõned inimesed võivad muidugi arvata, et kokkuleppes taganemise pooldajad ei mõtle kaluritele, keda see mõjutab, aga see ei ole mingil juhul nii. Muidugi peame leidma nende jaoks jätkusuutliku lahenduse, aga me ei saa inimõigustest mööda hiilida vaid selle pärast, et meil on palju kalalaevu, mille eest tuleb hoolt kanda.

Raül Romeva i Rueda, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (ES) Lugupeetud juhataja! Mul oli au osaleda kalanduskomisjoni koosolekul, kui see hääletas – kuigi väga napilt – Guineaga sõlmitud kalanduskokkuleppe

pikendamise vastu just nende veriste sündmuste, vägistamise ja inimõiguste rikkumiste tõttu, mis on toimunud ja mida tuleb veel uurida.

Soovin, et täna võtaks Euroopa Parlamendi täiskogu selle resolutsiooni vastu. Sellega antaks nii Euroopa institutsioonidele kui ka Guinea valitsusele selgelt märku, et me ei ole valmis eraldama maksumaksja raha selleks, et hoida võimal korrumpeerunud valitsust, kes on seotud kuritegudega.

Oleksin rõõmus, kui kordki peetaks inimelusi ja inimõigusi tähtsamaks majanduslikust kokkuleppest, ning loodan, et see loob pretsedendi. Selline otsus meeldiks mulle seda enam, et Euroopa Komisjon ja ka kalanduskomisjon on niisuguse sammu juba astunud. Nüüd on ülim aeg, et ka Euroopa Parlament ratifitseeriks selle otsuse oma täiskogu istungil.

Seega on see meie jaoks suurepärane võimalus ja ma loodan, nagu juba öeldud, et artikkel kümme jääb muutmata.

(Aplaus mõnest istungisaali osast)

Tomasz Piotr Poręba, *fraktsiooni ECR nimel*. – (PL) Austatud juhataja! Vähemalt 157 hukkunut ja üle 1200 haavatu on selle tagajärg, et Guinea sõjavägi sekkus septembris Conakry staadionil toimunud rahumeelsesesse opositsioonipooldajate meelevaldusse. Need on suurimad tapatalgud pärast Guinea iseseisvumist 1958. aastal.

Eelmise aasta detsembris võimu haarates lubas president Camara lahendada korruptsiooni ja anarhia probleemid ning anda seejärel demokraatlikel valimistel võimu üle. Praegu valitseb riiki endiselt sõjaväehunta, austamata õigusriigi tähtsamaid põhimõtteid ja põhiõigusi. Sõdurite jõugud osalevad regulaarselt rünnakutes, röövides ja vägistamistes.

Demokraatlike riikide esindajatena peame nõudma hunta viivitamatut tagasiastumist ja kõigi nende isikute kohtu alla andmist, kes vastutavad tsiviilisikute verise tapmise, rahva tulistamise ja naiste avaliku vägistamise eest. Guinea on suure majandusliku potentsiaaliga riik, ent sellest olenemata on see üks maailma vaesemaid riike ja üks Aafrika korrumpeerunud riike. Sõjaväehunta edasine diktaatorlik tegevus võib tuua kaasa kodusõja ja destabiliseerida olukorda kogu Lääne-Aafrikas.

Anne Delvaux (PPE). – (FR) Austatud juhataja! Täna on teada 150 surmajuhtumit ja lugematul hulgal seksuaalse alandamise juhtumeid. 28. septembril pandi toime Guinea tsiviilelanike õiguste enneolematu rikkumine. Tegemist oli ka ebaproportsionaalse repressiooniga võimaloleva sõjaväehunta poolt ja tunnistajate ütlused ei lase selles kahelda.

Peame olema sellise toorutsemise suhtes ülimalt karmid ja ma avaldan heameelt kapten Moussa Dadis Camara hunta vastu suunatud sanktsioonide üle, mille kohta ELi liikmesriigid eile otsuse tegid. Sündmuste hukkamõistmisest ilmselgelt ei piisa. Peame nõudma, et tõeliselt rahvusvaheline uurimiskomisjon uuriks neid sündmusi igati ja et toimepandud kuriteod ei jääks karistuseeta.

Lisaks tahaksin oma viimase poole minuti jooksul kutsuda Euroopa Liitu üles kasutama kõiki enda käsutuses olevaid vahendeid, et võidelda seksuaalse vägivalla kui sõjarelva vastu. See nähtus levib mitmes relvastatud konfliktis piirkonnas kiiresti. Ohvriteks on tavaliselt väga vanad või väga noored naised. Alati rünnatakse inimesi, kes on kaitsetud.

Õigusriigi ja hea valitsemistava toetamisega peaks alati kaasnema inimõiguste, soolise võrdsuslikkuse ja kõige haavatavamate inimeste kaitse austamine. Need peaksid olema igasuguse järgmise koostöölepingu miinimumtingimused.

Harlem Désir (S&D). – (FR) Lugupeetud juhataja, austatud volinik, kallid kolleegid! 28. septembril tulid Guinea elanikud tänavale, et nõuda neile antud lubaduste täitmist ning lubatud vabu ja demokraatlikke valimisi.

Nad on saanud tunda halvimaid võimalikke surveavaldusi riigikorra poolt, millel juba varem puudus igasugune õiguspärasus ja mis minetas sel päeval igasuguse väärikuse. Mehi repressseeriti, naisi torgiti tääkidega ja vägistati ning poliitilisi oponente ja ametiühingu esindajaid piinati ja sandistati.

Euroopa Liit peab praegu toetama Aafrika Liitu, ECOWASi ja ÜROd, keelduma lubamast jätta see kuritegu karistuseeta ja eelkõige näitama üles solidaarsust Guinea rahvaga. See riik, millel on väga palju varasid, ei suuda neid oma arenguks kasutada, kuni korrumpeerunud diktaatorid saavad neid oma kildkonna heaolu nimel omastada.

Seetõttu väljendan heameelt selle üle, et Euroopa Komisjon avaldas kindla arvamuse, mida ka Euroopa Parlament saab täna kinnitada. Me ei saa pidada kitsaid majanduslikke huve kaalukamaks kohustustest, mille Euroopa Liidu partnerid, eriti need, kes on allkirjastanud Cotonou lepingu, on võtnud inimõiguste ja demokraatlike põhimõtete austamise kohta. Praegu on meil Guinea elanike ees kohustus – toetada neid võitluses vabaduse ja demokraatia eest.

Ioannis Kasoulides (PPE). – Austatud juhataja! Palusin sõna vaid selleks, et kommenteerida soovitud peatada kehtiv ELi-Guinea kalandusprotokoll. Ma kahtlen, kas julma riigikorda, kes loobub kõhklematult oma 156 kodanikust ja paneb toime nii palju muid jõledusi, mõjutab selline ebaproportsionaalselt väike sanktsioon. Peaksime silmas pidama ka seda, et kokkuleppega kaasnevad seaduslikud kohustused Guinea kalatööstuses töötavate inimeste ees, kellel ei ole vägivaldse riigikorraga mingit pistmist. Seetõttu kahtleb Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsioon, kas toetada seda ettepanekut.

Charles Tannock (ECR). – Austatud juhataja! Guineaas Conakrys toimunud sündmused on Aafrika puhul kahetsusväärsest tuttavlik käitumismuster: diktaatorlik valitseja, sõjaväe abil toimuv riigipööre, üks autoritaarne kord vahetub teisega ja enamik inimesi elab endiselt äärmises vaesuses. Märkimisväärsed mineraali- ja naftavarud võiksid teha Guineaast Aafrika ühe jõukama riigi. Selle asemel külvab rikkus konflikte ja viletsust ja seda mitte ainult Guineaas, vaid kogu piirkonnas, mida viimase 20 aasta jooksul on iseloomustanud kohutavad verevalamised ja pidev ebastabiilsus.

Olen varem Euroopa Komisjonilt tungivalt nõudnud, et ta aitaks ka muude varade jaoks peale teemantide töötada välja Kimberley protsessi sarnase menetluse, mis tagaks, et kaevandusettevõtete tegevus ei toeta kodusõda ega selliseid halastamatuid diktaatoreid nagu kapten Camara Guineaas. Seetõttu olen eriti mures Guinea ja Hiina ettevõtete vahel sõlmitud suure tehingu pärast ning loodan, et komisjon ja nõukogu väljendavad Pekingile meie ootusi, et Hiina sealne äritegevus ei õhutaks sisekonflikte ega õhnestaks veelgi inimõigusi Guineaas. Ent nagu Ioannis Kasoulides, kahtlustan ka mina, et ELi kalanduskokkuleppe tühistamise ettepanekutega karistatakse vaid kohalikke kogukondi, mitte sõjaväehuntat.

Heidi Hautala (Verts/ALE). – (FI) Lugupeetud juhataja! Et me oleme siin avaldanud komisjonile kiitust otsuse eest, mille ta tegi Guinea kalandusprotokolli kohta eelkõige inimõiguste rikkumiste pärast, tahaksin küsida komisjonilt, kas ta kavatseb nüüd süsteemselt uurida muid sarnaseid olukordi või vähemalt valmistuda tegutsema asjakohaselt ja sama kindlalt, kui sellised tõsised inimõiguste rikkumised mujal esinevad.

Eija-Riitta Korhola (PPE). – (FI) Lugupeetud juhataja! Hiljuti küsis üks Soome valija minu käest, kuidas ma määratleksin inimõigusi. Ütlesin, et ma ei pea neid ise määratlema ja seda ei tarvitse teha, vastasel korral ei ulatuks need minu enda koduuksest kaugemale. Mõte on selles, et inimõigused on juba määratletud ja riigid on kohustatud neid austama. Need on rahvusvahelise üldsuse jaoks kohustuslikud. Seetõttu me tuginema nende.

Guinea on allkirjastanud Cotonou lepingu, mis nõuab inimõiguste ja demokraatia austamist. See on põhieeldus. Me peame tõesti nõudma, et riigis algaks nõuetekohane demokraatlik areng, kui sõlmime Cotonou lepingu alusel veel koostöölepinguid. Nagu oleme kuulnud, on Guinea olukord praegu vastuvõetamatu ning nõuab kiiret reageerimist ja võimalikke sanktsioone. Guineaal on olulised maavarad ja seetõttu suurepärase arenguvõimalused. Samal ajal on see üks maailma korrumppeerunumaid riike. On üsna laiduväärne, et Hiina riigiettevõtted ja äriühingud, kes Guineaasse investeerivad, ei nõua mingit kinnipidamist inimõigustest.

Leonard Orban, komisjoni liige. – (RO) Komisjon on varmalt ja rohkem kui ühel juhul mõistnud kindlakäeliselt hukka (*juhataja katkestas kõneleja*) tapatalgud ja jõhkrad inimõiguste rikkumised, mis leidsid aset 28. septembril 2009. aastal ja mis on pärast seda ka jätkunud.

Guinea Rahvusvahelises Kontaktühendas osaledes kiitis komisjon heaks 12. oktoobri koosolekul vastu võetud järeldused, milles nähakse ette mitmesugused meetmed, et toetada inimõiguste järgimist.

Esiteks nõuame humanitaartasandil, et kõik meelevaldselt vahistatud inimesed vabastataks, ohvrite surnukehad antaks üle nende perekondadele ja arstiabi pakutaks kõigile, kellele kahju tehti, eriti vägistatud naistele. Meil jääb üle vaid väljendada oma jahmatust ja muret selle pärast, et nagu praegu tundub, ei ole ühtki neist meetmetest ellu viidud.

Teiseks avaldab komisjon heameelt Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretäri otsuse üle luua rahvusvaheline uurimiskomisjon, et uurida 28. septembri veretööd ja anda nende tegude toimepanijad kohtu alla. On väga tähtis teha lõpp nende karistamatusele ja inimõiguste olukorra halvenemisele Guineaas.

Rahvusvaheline uurimiskomisjon ja Rahvusvahelise Kriminaalkohtu läbi viidud esialgne uurimine aitavad selles vallas olukorda parandada.

Praeguses seisus on komisjon valmis kaaluma võimalust anda rahvusvahelisele vaatlusmissioonile rahalist abi ning pakkuda kaitset, et hoida komisjoni liikmeid ja tunnistajaid hirmutamise eest ja aidata Guinea elanikkonna jaoks turvaline õhkkond luua.

Teisest küljest on komisjon lisaks täieliku relvaembargo kehtestamisele otsustanud uurida võimalust toetada julgeolekualaseid ümberkorraldusi, et reformida sõjaväge ja muuta see professionaalseks, mis võimaldaks Guineas stabiilsuse taastada.

Lõpetuseks tahan öelda, et Cotonou lepingu artikli 96 kohaselt ette nähtud meetmed võeti vastu juba 27. juulil 2009. aastal.

Tahaksin ka peatuda ühel punktil, mida juba toonitati. Ühtsuse huvides ning sõjaväehuntale avaldatava surve suurendamiseks teatas kalanduse ja merenduse volinik Joe Borg komisjoni kavatsusest taganeda partnerluslepingust, mis on kalandussektoris välja pakutud ja mis peaks Guineaga sõlmitama. Tegelikult ei kavatse me praegu maksta (*aplaus*) vastavat rahalist toetust.

Vastuseks mulle esitatud küsimusele ütlen, et muudel juhtudel võtab komisjon kindlasti meetmeid olenevalt asjaoludest ja vaatleb kõiki tekkinud olukordi eraldi.

Aitäh.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub pärast arutelusid.

Kirjalikud avaldused (koduorra artikkel 149)

Maria do Céu Patrício Neves (PPE), *kirjalikult*. – (PT) ELi ja Guineas asuva Conakry vahelise uue partnerluslepingu põhieesmärk on tugevdada Euroopa Liidu ja Guinea Vabariigi koostööd, mis toetaks partnerluse loomist, et töötada mõlema poole huvides välja jätkusuutliku kalanduse ja kalavarude vastutustundliku kasutamise poliitika Guinea kalanduspiirkonnas.

Protokolli kohaselt on ettenähtud finantsabi 450 000 eurot aastas ja see on mõeldud pika rändega liikide püügi võimaldamiseks. Kogusumma mõte on luua riiklik kalanduspoliitika, mis põhineb vastutustundlikul kalandusel ja kalavarude jätkusuutlikul kasutamisel Guinea vetes.

Eeltoodu on kooskõlas Portugali Kommunistliku Partei ettepanekuga kolmandate riikidega sõlmitavate kalanduskokkulepete kohta ja seetõttu hääletasin ma selle dokumendi poolt.

12.2. Iraan

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on seitse resolutsiooni ettepanekut Iraani kohta.

Ana Gomes, *ettepaneku esitaja*. – (PT) Lugupeetud juhataja! Iraani iseloomustab keeleline, usuline, etniline ja poliitiline mitmekesisus. Šiiitidest enamus elab kõrvuti sunniitide, zoroastriitide, kristlaste, judaistide ja bahaistidega. Pärslastest enamus jagab riiki lugematu hulga etniliste vähemustega, kes moodustavad peaaegu poole elanikkonnast: aserite, araablase, kurdide, belutšide ja teistega. Linnadest leiab palju tänapäevase keskklassi esindajaid ja noori, kes on valmis elama 21. sajandi Iraanis. Kogu see rahutu ja keeruline olukord hirmutab riigivõimu, mis eelistaks pigem lihtsat Iraani – lihtsat usufanatismi poolest, riigi isoleerituse poolest ja lihtsat selle poolest, et avalikku arvamust piiratakse vägivaldse mahasurumisega.

Selles resolutsioonis kirjeldatakse järjepidevat inimõiguste rikkumist, millega iraanlased peavad oma kodumaal kokku puutuma, sealhulgas sagedast surmanuhtluse kohaldamist, isegi laste vastu, meeste ja naiste kividega surnuks loomist, ulatuslikku sõnavabaduse piiramist ning usuliste ja etniliste vähemuste tagakiusamist. Selle resolutsiooniga edastab Euroopa Parlament kaks omaette sõnumit. Esimene on Iraani elanikele: Euroopa näeb iraanlastes ja eriti selle noortes elanikes lootust tulevikule, mil nende riik võtab omaks demokraatia ja vabaduse ning hakkab piirkonnas täitma olulist rolli, mida ta väärrib. Teine sõnum on Iraani riigijuhtidele: me ütleme neile, et Iraan ei saa iialgi kasutada oma potentsiaali, mis tal vaieldamatult on, seni kuni vägivald ja vaimupimedus iseloomustavad peamiste joontena poliitilist korda, mis vaid silmakirjalikult kõneleb õigluse ja rahu väärtustest ning jätkab oma rahva julma rõhumist.

Marietje Schaake, *ettepaneku esitaja*. – Austatud juhataja! Iga valitsuse õiguspärasus tuleneb sellest, kuidas on tagatud tema riigi kodanike heaolu. Iga riigikord, mis ei täida oma põhikohustust, kaotab rahvusvahelise üldsuse silmis oma õiguspärasuse.

Praegune eraldumine viib Iraani hävinguni ning mürgitab naaberriike ja ülejäänud maailma. Me ei saa seista kõrval ja vaadata pealt, kuidas alaealised õigusrikkujad üles puuakse, inimesi vägistatakse ja kodanike peal kasutab suvaliselt vägivalda nende enda riiki. Me oleme siin selleks, et kinnitada taas, et need, kes on süüdi inimsusevastastes kuritegudes, ei tohi jääda ega jää karistusest, ning me seisame jätkuvalt Iraani elanike eest, kui nad soovivad kasutada oma sõnavabadust ning pidada vabaduse ja demokraatia nimel rahumeelseid meeleavaldusi.

Euroopa Liidu ülesanne on hoida neid universaalseid õigusi päevakorral, ka siis, kui kõne all on kaubandushuvid või Iraani tuumaprogramm. Vaid siis, kui Iraan saavutab õiguspärasuse oma kodanike kaudu, võib ta olla usaldusväärne osaline rahvusvahelise üldsuse hulgas.

Tunne Kelam, *ettepaneku esitaja*. – Lugupeetud juhataja! Selle olukorra algpõhjus on väga erilises usudiktatuuris, mis on kurikuulus selle poolest, et surub valimatult maha inimõigusi ja kodanike vabadusi. Olukord on veelgi halvenenud pärast juunis toimunud valimisi. Sagenenud on alaealiste ja naiste hukkamine, vahistamised, piinamised. Tegelikult on Iraan hukkamiste poolest Hiina järel teisel kohal maailmas.

Värskeimate andmete kohaselt, mis resolutsiooni projektis ei kajastu, lasi Iraani valitsus Teheranis Evini vanglas üles puua viis vangi, nende hulgas 28aastase naisterahva Soheila Ghadiri. Ta on neljas naine, kelle võimalolijad on lasknud viimasel kuul üles puua.

Sellistel julmadel kohtuotsustel ei ole mingit pistmist kuritegudega, mida vangid väidetavasti toime on pannud. Need on pigem katse suurendada riigis hirmuvalitsuse tunnet, eriti naiste ja noorte hulgas, kes on näidanud üles oma otsusekindlust luua demokraatia ja olla valimistel opositsioonis.

Rui Tavares, *ettepaneku esitaja*. – (PT) Vaatamata sellele, kui palju inimesi meie kõnede ajal siin Euroopa Parlamendis viibib, räägime me ka miljonitest Iraani inimestest, kes on tulnud tänavatele ning riskinud oma elu ja turvalisusega, et protestida valimiste vastu, mis nende arvates viidi läbi pettuse teel.

Need miljonid iraanlased nii riigis kui ka väljaspool riiki ootavad, et me teeksime midagi, ning seetõttu ei saa me alustada millestki muust kui sellest, et näidata üles solidaarsust ja koostöövalmidust, aidata neid miljoneid iraanlasi, kes võitlevad demokraatia ja inimõiguste eest ning kes, peab ütlema, võtavad palju suuremaid riske kui teised, keda diplomaatia tavaliselt pelgab.

Seepärast arvan, et peame alustama just sellest. On tõsi, et lääs on väga sageli ajanud lihtsustatud poliitikat, mis on Iraani suhtes ükskõikne. On tõsi, et Euroopa on liiga tihti reageerinud üle mõne poliitilise otsusega, mis on osutunud Iraani suhtes valeks. Tõsi on ka see, et väga sageli ei ole me tahtnud nõustuda, et rahvusvaheline üldsus peaks Iraani kui olulist piirkondlikku jõudu tunnustama, ja seda Iraan kindlasti ihkab.

Nagu üks eksilisel elav Iraani kunstnik pärast proteste ütles – lääs ei soovinud islamivabariiki ja nüüd ei ole meil isegi vabariiki. Ent miski räägitust ei saa õigustada riigikorda, mis on surunud maha vabaduse; rõhuvat riigikorda ja nüüd ka sellist korda, mis põhineb aina nõrgenevatel alustaladel, milleks on pettuse teel läbi viidud valimised ja oma rahva rõhumine. Iraani elanikud ootavad Euroopa Parlamendilt solidaarsust ja tuge ning me tahame selle dokumendiga seda pakkuda.

Fiorello Provera, *ettepaneku esitaja*. – (IT) Lugupeetud juhataja, kallid kolleegid! Me teame, millistes poliitilistes ja ühiskondlikes tingimustes Iraani Islamivabariigi kodanikud elavad.

Oleme teadlikud sellest, et usuringkonnad sekkuvad väga palju poliitilistesse otsustesse ja põhiliste inimõigustega seotud teemadesse. Viimane näide on Behnoud Shojaee tapmine. See noormees hukati hiljuti, kuigi ta oli kuriteo ajal alles alaealine. See on kõige hiljutisem juhtum terve rea tõsiste inimõiguste rikkumiste hulgas, millega on kaasnenud poliitiliste vastaste, homoseksuaalide, ajakirjanike, vaimuinimeste ja kõigi Iraani sotsiaalse ja ühiskondliku arengu eest võitlevate isikute mahasurumine.

Ajal, mil on valitsenud Mahmoud Ahmadinejad, kes presidendiks saades eitas korduvalt holokausti ja Iisraeli Riigi õigust olemasolule, on olukord halvenenud. Alates 2005. aastast on hukkamiste arv Iraanis neljakordistunud ja Iraan on maailmas ainuke riik, kus hukatakse alaealisi kurjategijaid. Laialt on teada järjepidev piinamine vanglates ja keskaegsete karistusvõtete kasutamine, näiteks jäsemete eemaldamine ja inimeste kividega surnuks loopimine. Ent see riigikord on raskustes, nagu kinnitab asjaolu, et kümned tuhanded inimesed olid piisavalt julged, et minna pärast viimaseid valimisi tänavatele meelt avaldama.

Noorest naisest Neda Agha Soltanist, kes tapeti tänaval, kui ta seisis enda kui naise ja kodaniku õiguste eest, pole saanud mitte ainult represseerimise sümbol, vaid ka vabaduseiha sümbol sellele rahvale, keda Euroopa peab aitama. Kuidas me saame aidata? Üks võimalus on demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi kaudu. Teine hea ettepanek on nimetada meie linnades mõni tänav või väljak Neda Agha Soltani järgi. Sellega me mitte ainult ei mälestaks ohvrit, mille ta tõi, vaid näitaksime ka oma solidaarsust Iraani opositsiooniga ning annaksime Euroopa kodanikele rohkem teavet ja suurendaksime nende teadlikkust sellest niivõrd tõsisest olukorrast. Tahaksin näha Neda Agha Soltani pilti Aung San Suu Kyi pildi kõrval Euroopa Parlamendi Brüsseli hoone ühel küljel.

Minu viimane märkus: kuidas saab president Ahmadinejadi tuumaküsimuse läbirääkimistes üldse usaldada, kui ta kiusab taga omaenda rahvast, kes nõuab suuremat demokraatiat, rohkem vabadust ja paremat inimõiguste austamist, ja on oma rahva vastu?

Struan Stevenson, *ettepaneku esitaja*. – Lugupeetud juhataja! Sel ajal, kui meie istume siin istungisaalis ja peame tähtsaid arutelusid, töötavad timukad Iraanis nii, kuidas jaksavad. Nagu Tunne Kelam ütles, poodi eile jälle viis inimest üles, nende hulgas noor naine, kelle vanemad olid saavutanud talle armuandmise. Seega oli ta tegelikult surmanuhtlusest päästetud, aga poodi seejärel üles.

Ent meie järgime ELis lepituspoliitikat. Just sel nädalal nõustusime toetama venelasi, kes Ahmadinejadi nimel rikastavad tuumakütuse varraste jaoks uraani, vastutasuks selle eest, et ta garanteerib oma uraanirikastamisprogrammi peatamise. Ent ta ei ole seda garantiid andnud, samuti ei ole ta võimaldanud inspektoritele avalikku juurdepääsu tuumarajatiste kontrollimiseks. Kui me jätkame sellist lepituspoliitikat, siis üksnes toetame mullasid. Me peame kohaldama rangeid sanktsioone. Kindlakäelised otsused on ainus keel, mida mullad mõistavad.

Barbara Lochbihler, *ettepaneku esitaja*. – (DE) Lugupeetud juhataja! Selle osaistungjärgu alguses märkis president Jerzy Buzek, et surmanuhtluse kaotamine on Euroopa Parlamendi jaoks üks põhiküsimusi. See ebainimlik ja julm karistus tuleb maailma kõigis piirkondades ära keelata.

Ta viitas Iraanis toimuvatele hukkamistele. Meile esitatud resolutsiooni ettepanekus mainitakse eelkõige nelja surmanuhtluse juhtumit. Kõnealused isikud on mõistetud surma sellepärast, et nad võtsid väidetavasti osa valimistevastastest protestidest, ent nad kõik olid rikkumise väidetava toimepaneku ajal vahi all. Nii et see võib siiski minna edasikaebamisele ja me peame neil juhtumitel silma peal hoidma.

On räägitud ka sellest, et Iraanis hukatakse endiselt neid, kes olid rikkumise toimepaneku ajal alaealsed. Iraan on ainuke riik, kus endistviisi hukatakse alaealisi õigusrikkujaid. Iraan on ratifitseerinud kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti ja lapse õiguste konventsiooni ning on seetõttu kohustatud võtma oma riigis vastu seaduse, mis keelab alaealiste hukkamise. Iraani parlamendile on esitatud eelnõu ja me peame kutsuma oma sealseid kolleege üles tegema kõik endast oleneva, et selle eelnõu vastuvõtmist rohkem ei takistataks. Ma pean seda väga tähtsaks ülesandeks.

Lõpetuseks tahaksin avaldada suurt austust kõikidele Iraani meeste ja naistele, kes riskivad nii paljuga, tulevad tänavale, osalevad mitmesugustel üritustel, et nõuda kinnipidamist õigustest, millele neil Iraani põhiseaduse järgi on õigus. Nende otsusekindlus, pühendumus ja julgus väärivad meie ülimat solidaarsust.

Martin Kastler, *fraktsiooni PPE nimel*. – (DE) Austatud juhataja! Selle aasta 2. oktoobril takistas Iraani politsei ühel mehel viimasel minutil lennukile minemast. See oli jurist Abdolfattah Soltani, kes pidi minu kodulinna Nürnbergis vastu võtma 2009. aasta rahvusvahelise inimõiguste auhinna oma vapra töö eest poliitilise tagakiusamise ohvrite nimel. Vaatamata sellele, et Soltanil oli kehtiv pass, keeldusid Iraani võimud teda ühegi seadusliku põhjendusega riigist välja lubamast. Tema abikaasal lubati lahkuda. Abikaasa ütles õigesti: „Mul on valus vaadata, et riigis, mis nimetab end teokraatiaks, pannakse toime tegusid, millel pole jumalaga mingit pistmist.”

Iraan peab järgima rahvusvahelist õigust, sest ta on ratifitseerinud ÜRO kodaniku- ja poliitiliste õiguste pakti, milles on sätestatud inimõigus, et igaühel on vabadus lahkuda mis tahes riigist, kaasa arvatud enda riigist. Minu arvates on kurjast, et Iraan selle õiguse jalge alla tallab. Seetõttu leian, et Soltani juhtum tuleks lisada meie tänasesse resolutsiooni ühisettepanekusse, meie Iraani-teemalisse resolutsiooni, ja ma palun teil seda toetada.

Ryszard Czarnecki, *fraktsiooni ECR nimel*. – Lugupeetud juhataja! Tahaksin kasutada oma kõneaega selleks, et väljendada meie muret Iraani olukorra pärast ja eelkõige Iraani opositsiooni esindajate pärast, kes on Iraagis Ashrafi laagris, mis on olnud Iraani inimeste jaoks vastupanu sümbol.

Iraagi valitsus peaks lõpetama Teherani mullade korralduste täitmise. Iraak võiks saada aru, et Iraani riigikorral ei ole tulevikku ning see püsib võimul repressioonide ja hukkamiste toel. Nii et kui Iraak on suveräänne riik, siis peaks ta austama ja rakendama Euroopa Parlamendi 24. aprilli 2009. aasta resolutsiooni Ashrafi kohta, milles kutsutakse Iraaki üles lõpetama Ashrafi laagri asukate igasugune sundkorras ümberpaigutamine Iraagis. Teherani mullad soovivad Ashrafi laagrit hävitada ja meie Euroopas peame neid kaitsetuid Iraani põgenikke aitama. See on meie moraalne kohus.

Me peaksime laskma ELi eesistujariigil ja komisjonil paluda ÜRO-l rohkem sekkuda, saata sinna alalise meeskonna ja isegi rahuvalvejõud, et hoida ära edasisi rünnakuid ja takistada nende inimeste sundkorras ümberpaigutamist Iraagi teistesse osadesse.

Bastiaan Belder, fraktsiooni EFD nimel. – (NL) Austatud juhataja! Kahtlemata on inimõiguste olukord Iraani Islamivabariigis viimastel kuudel järsult halvenenud. Seda ilmestab hästi repressiivaparaadi viimase aja tegevus – seda süsteemi on soovinud president Ahmadinejad, et hävitada eos igasugune opositsioon tema valitsusega, mille õiguspärasus on kaheldav. Kurikuulsad kõrilõikajad, kelle rühmitus on tuntud Basij nime all, on nüüd liidetud Iraani revolutsioonilise kaardiväega, mis on järjekordne vaenulik organisatsioon.

Mida saab Euroopa Liit siiski siin teha? Tegelikult eelkõige kaht asja. Koos Ameerika Ühendriikidega peame meie, läänemaailm, keskenduma konkreetsetele tõsistele inimõiguste kuritarvitamise juhtumitele Iraanis (viitan ka meie resolutsioonile). Otseselt seoses sellega peame tegema Teheranile selgeks, et neid kuritarvitamisi ei kavatseta sallida ja neil on tõsised tagajärjed.

Kui tulevad mängu riigi huvid – eelkõige majanduslikku laadi huvid –, hakkavad Iraani pragmaatikud muidugi tegutsema. Seda tehes võivad nad viidata isegi eelmisele usujuhile ajatolla Homeinile, kes on Iraani Islamivabariigi asutaja. Kui see teema kerkis päevakorda, otsustas ka tema resoluutselt seada riigi huvid usunõuetest kõrgemale. Lugupeetud komisjon ja nõukogu! Ma kutsun teid üles tegema kindlaks ajatollade nõrgad küljed, eelkõige Iraani elanike talutavamate elutingimuste nimel ning Iisraeli juudiriigi julgeoleku huvides, unustamata araabia maid ja Euroopa Liitu.

Krisztina Morvai (NI). – (HU) Paar päeva tagasi oli siin president Barroso ja ma küsisin temalt, mida oleks saanud teha, et lahendada inimõiguste kriis, mis on Euroopa Liidu liikmesriigis Ungaris kestnud alates 2006. aasta sügisest. Ma mainisin mitu korda, et sadade inimeste kallal on tarvitatud niivõrd julma politseivägivalda, et nad said tõsiseid vigastusi, ning samas võeti sajad inimesed suvaliselt vahi alla ja nad pidid läbi tegema pikaajalise kriminaalmenetluse, mille käigus tõendati nende süütust. Komisjoni president vastas, et see on siseküsimus ja Euroopa Liit ei saa siseküsimustesse sekkuda. Tahaksin esitada küsimuse topeltstandardite kohta, mida kasutatakse, ning selle kohta, millisel õiguslikul alusel sekkub Euroopa Liit riigis, mis ei asu Euroopa Liidus, samal ajal kui ta tõrgub kaitsmast inimõigusi Euroopa Liidu liikmesriigis. Tahaksin kasutada ka võimalust paluda meie Iraani mõttekaaslastel, kes kuuluvad opositsiooni, aga ka nendel, kes kuuluvad valitsusparteisse, aidata ungarlastel inimõigusi kaitsta.

Eija-Riitta Korhola (PPE). – (FI) Austatud juhataja! Iraanil oleks oluline roll Lähis-Ida rahuläbirääkimistes, aga meie kurvastuseks tundub see riik liikuvat demokraatlikust õigusriigist aina kaugemale. Esiteks on põhjust avaldada tõsist kahtlust eelmise aasta juuni valimistulemuste suhtes, mis võimaldasid president Ahmadinejadil ametisse jääda. Valimiste järel on üldine inimõiguste olukord veelgi halvenenud. Pealegi on hukkamiste arv pärast Ahmadinejadi võimuletulekut 2005. aastal neljakordistunud ja Iraan on hukkamiste poolest Hiina järel maailmas teisel kohal. Teiseks on usu- ja arvamusvabadus kurvas seisus. Näiteks seitse bahai liidrit on endiselt vangis üksnes oma usuliste veendumuste tõttu.

Me pöördume oma resolutsioonis Iraani võimude poole ning ma loodan, et samas saame sel viisil väljendada toetust ja austust vapruste eest, mida paljud iraanlased oma võitluses põhivabaduste ja demokraatlike põhimõtete nimel üles näitavad. Me austame väga neid vapraid Iraani naisi, kellel oli Teherani valimistele järgnenud meelevaldustel otsustav osa täita.

Peter van Dalen (ECR). – (NL) Austatud juhataja! Iraanis kehtib range riigikord, mis põhineb islami ja koraani radikaalsel tõlgendusel. Iraanis satuvad need, kes selles osaleda ei soovi, ebasoosingusse. Iraan on hirmutav riik, eriti sealsete kristlaste jaoks. Kui moslem on hakanud kristlaseks, on tal Iraanis sõna otseses mõttes võimatu elada. Eelmisel aastal võttis Iraani parlament vastu seaduse, millega muudetakse islamiusust loobumine raskeks õigusrikkumiseks.

Samuti ei ole Iraanis võimalik pidada meelevaldusi. Presidendivalimiste tulemuste vastastel meelevaldustel vahi alla võetud inimestest on nüüd kolm surma mõistetud. On äärmiselt vale ja mõistetamatu, et kohus

sellise otsuse välja kuulutas. Seda kohtuotsust on veel võimalik edasi kaevata, aga kõigile on selge, et isegi meelevaldajad peavad Iraanis oma elu pärast kartma.

Kutsun nõukogu ja komisjoni üles toetama neid meelevaldajaid edasises menetluses kindlalt ja eelkõige avaldama jõulist vastuseisu Iraani julmale riigikorrale.

Laima Liucija Andrikiene (PPE). – (LT) Inimõiguste olukord Iraanis halveneb selgelt. Kaheldava õiguspärasusega presidendivalimised, mis sel aastal toimusid, ning rahva massiline protest pärast valimisi peegeldasid kasvavat pinget ning hirmutavat poliitilist ja sotsiaalset olukorda Iraanis.

Tahaksin märkida, et sel aastal oli Iraan organisatsiooni Piirideta Reporterid ajakirjandusvabadust hindavas aruandes 175 riigi hulgas nimekirja lõpus 172. kohal ning temast tagapool olid vaid Eritrea, Põhja-Korea ja Türkmenistan.

Ajakirjanike olukord Iraanis on üks maailma halvemaid, vaba teavet Internetis blokeeritakse ja ajaveebi pidavaid inimesi kiusatakse taga. Me teame liigagi hästi lugu tuntud blogijast Fariba Pajoohist, kes võeti just hiljuti vahi alla ja kelle tulevik on ebakindel.

Ma pöördun Euroopa Komisjoni poole. Lugupeetud volinik! Me peame võimalikult kiiresti looma komisjoni delegatsiooni Teheranis, et alustada Iraani valitsusasutustega dialoogi inimõiguste olukorra halvenemise pärast selles riigis.

Jim Higgins (PPE). – Austatud juhataja! Nõustun täielikult Ryszard Czarnecki märkustega. Eelmise aasta juulis toimunud rünnakut Iraagis Ashrafis asuvas Iraani rahva mudžahiidliku organisatsiooni (PMOI) laagris saab nimetada vaid metsikuks ja julmaks. Tapeti üksteist inimest ja veelgi rohkem inimesi oleks võinud surma saada. Väga paljusid vigastati jõhkralt – te peate vaatama videot, et mõista seda õudust, mis tegelikult aset leidis. Armee ja sõjaväelased jõhkrutsesid kõige sadistlikumal moel. Tagatipuks võeti 36 inimest vahi alla. Neil ei jäänud üle muud, kui alustada näljastreiki. Nad vabastati kaks nädalat tagasi rahvusvahelise surve tõttu – ja rahvusvahelist survet avaldati pärast 72 päeva kestnud näljastreiki. Alles see kutsus al-Mālikī valitsusega seotud inimesed korrale. Seega on need kinnipeetud põgenikud, neil on õigus turvaliselt õhtul uinuda ja hommikul ärgata. Nagu härra Czarnecki ütles, vajame me kaht asja: esiteks ÜRO alalist kohalolekut piirkonnas Ameerika Ühendriikide asemel ja teiseks täielikku garantiid, et inimesi ei paigutata ümber.

Véronique De Keyser, ettepaneku esitaja. – (FR) Lugupeetud juhataja! Tahaksin kolleegide jutule lisada kolm väikest asja.

Esiteks – viitan siinkohal Ana Gomese sõnadele – vaatamata kõigele toimuvale, vaatamata Iraanis aset leidvale tragöödiale ja sealsele riigikorrale usume siiski selle riigi poliitilisse tulevikku ja tema kodanikuühiskonna tugevusse.

Teiseks tahaksin öelda, et ei ole piisavalt toonitatud, et me mõistame hukka kõige hiljutisemad enesetapurünnakud, mis toimusid Sīstān ja Balūchestānis. Ohvriteks olid küll revolutsioonilise kaardiväe liikmed, aga kahjuks ka mitmed tsiviilisikud. Oleme sedalaadi vägivalda vastu, ehkki mõistame täielikult põhjust, miks see aset leiab. Praegu aga peame olema selle riigikorra oponentide poolel.

Lisaks usun, et Euroopa Parlament mõistab hukka surmanuhtluse, olenemata sellest, keda see puudutab – lapsi, naisi, täiskasvanuid – või milline riik maailmas seda kasutab.

Cristian Dan Preda, ettepaneku esitaja. – (RO) Ka mina soovin kõnelda inimõiguste olukorra halvenemisest Iraanis pärast juunis toimunud valimisi. Sellest halvenemisest annavad kindlasti märku arvukad vahistamised ja vägivald, mida valitsuse oponentide suhtes kasutatakse.

Nagu juba öeldi, satub peale selle tõsiselt ohtu teabevabadus ja esineb risk, et tagakiusamine suunatakse ajakirjanike vastu. Üks oluline murettekitav märk on see, et nii piinamine kui ka surmanuhtlus on Iraanis laialt levinud. Õigupoolest rõhutas Amnesty International hiljuti, et pärast valimisi on surma mõistetud ja seejärel hukatud inimeste arv märkimisväärselt kasvanud.

Lõpetuseks tahaksin avaldada toetust kavatsusele luua Euroopa Liidu delegatsiooni Teheranis. See delegatsioon saab kohapeal kodanikuühiskonnaga koostööd teha ja niimoodi toetada vabaduse eest võitlevate aktivistide õigusi.

Angelika Werthmann (NI). – (DE) Austatud juhataja, kallid kolleegid! Mul on teile ettepanek: inimõigused, demokraatia ja õigusi riik on teemad, mis on liiga olulised ja liiga pakilised, et nendega neljapäeva pärastlõunal tegelda. Kahjuks on meid siin väga vähe kohal.

Kuu aega tagasi arutasime ajakirjanike mõrvamist. Täna on päevakorral inimõiguste kohutav olukord Guineas, Iraanis ja Sri Lankal. Ma tean, et paljud teist ühinevad mu arvamusega. Võiksime leida selle olulise arutelu jaoks uue ja parema kuupäeva.

Juhataja. – Proua Werthmann, te peaksite registreerimata sõnavõttude ajal kõnelema asjast. Te võtate ära teiste parlamendiliikmete kõneaja.

Registreerimata sõnavõttud on lõppenud.

Leonard Orban, komisjoni liige. – (RO) Tahaksin kõigepealt avaldada kaastunnet Iraanis Sistan ja Baluchistanis toime pandud terrorirünnakute ohvrite perekondadele. Komisjon mõistab hukka kõikjal maailmas toimunud terrorirünnakud ja nendega kaasnenud inimkaotused.

Euroopa Komisjon on sügavalt mures inimõiguste ja põhivabaduste praeguse olukorra pärast Iraanis. Sellest rääkides võime tuua näiteks alaealiste hukkamised, vähemuste hulka kuuluvate inimeste diskrimineerimise, märkimisväärsed sõna- ja ühinemisvabaduse piirangud, vangide väärkohtlemise, õiglase kohtumõistmise õiguse äravõtmise, samuti inimõiguste toetajate ja poliitiliste vastaste laiaulatusliku rõhumise ja hirmutamise.

Euroopa Liit on hoidnud Iraaniga otsest sidet ja teinud Iraani võimudele oma seisukoha riigis toimuvate sündmuste suhtes avalikult teatavaks.

Euroopa Liit toetab põhivabadusi ja universaalseid väärtusi, millel need põhinevad, ning tunneb kohustust avaldada oma seisukohta igal ajal ja igal pool, kui neid põhimõtteid eiratakse. Kahjuks on Euroopa Liidu ja rahvusvahelise üldsuse arvukatele palvetele ja hukkamõistuavaldustele vaatamata inimõiguste olukord pärast 2009. aasta juunis Iraanis toimunud presidendivalimisi veelgi halvenenud.

Alles viimasel paaril nädalal hukati Iraanis palju inimesi ülespoomise teel. Üks neist inimestest, keda te juba nimetasite, Behnoud Shojae, kes oli kuriteo toimepaneku ajal alaealine, hukati vaatamata ELi korduvatele palvetele tema karistust leevendada. Lähiajal hukatakse Iraanis tõenäoliselt veel alaealisi. Oleme mures ka seitsme bahai liidri olukorra pärast Iraanis. Nad on olnud vahi all üle 17 kuu ning peavad seisma vastu tõsistele süüdistustele näiteks salakuulamise ja riigivastases propagandas. Viimane kavandatud kohtuistung lükati 18. oktoobril taas edasi, nii et need seitse inimest jäeti pärast seda ilma igasugustest selgetest väljaadetest nõuetekohaseks kohtumenetluseks.

Sajad inimesed peeti pärast presidendivalimisi kinni, sest nad osalesid valimisjärgsetel meeleavaldustel ja tegid kriitilisi märkusi. Aktsioonidel osalenute üle peetakse endiselt kohut. Möödunud nädalal mõisteti tõesti neli inimest surma sellepärast, et nad olid seotud valimisjärgsete sündmustega.

Tahaksin lõpetuseks rõhutada, et me jagame muret, mida austatud parlamendiliikmed on Iraani inimõiguste olukorra pärast väljendanud. Komisjon jälgib hoolega sündmuste käiku ning kasutab edaspidigi iga võimalust, et kutsuda Iraani võime üles järgima oma rahvusvahelisi inimõigustealaseid kohustusi, sealhulgas täitma kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti ja inimõiguste ülddeklaratsiooni. Inimõiguste olukorra parandamine Iraanis kuulub kindlalt Euroopa Komisjoni käsituse juurde, mille kohaselt on edaspidi vaja tugevdada poliitilist dialoogi ja koostööd Teheraniga.

Vastuseks mulle esitatud küsimusele ütlen, et arvestades praeguseid olusid Iraanis, ei ole meie arvates hetkel õige aeg Teheranis Euroopa Komisjoni delegatsiooni luua.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub pärast arutelusid.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 149)

Bogusław Sonik (PPE), kirjalikult. – (PL) Kallid kolleegid! Kutsun Euroopa Liitu üles mitte passiivselt pealt vaatama, kui Iraanis rikutakse inimõigusi. Euroopa Liit peab asuma palju resoluutsemale seisukohale selles riigis tehtavate surmaotsuste ja toimepandavate hukkamiste suhtes, eelkõige siis, kui neid kohaldatakse noorte ja alaealiste kurjategijate suhtes. Reageerimine sellele, mis praegu Iraanis toimub, on meie läänemaailma tõhususe üks suuremaid proovikive.

Seetõttu peab Euroopa Komisjon looma võimalikult kiiresti Euroopa Liidu delegatsiooni Teheranis, et toetada ja tugevdada dialoogi Iraani juhtide ja kodanikuühiskonnaga ning eelkõige pakkuda tuge noortele, poliitvangidele ja ajakirjanikele. Komisjon peab hakkama rohkem tegelema sellega, et ÜRO inimõiguste

ülemvolinik saadaks erisaadiku jälgima poliitiliste vangide olukorda ning tagama, et Iraani võimud järgiksid rahvusvahelisi menetlusnorme ja oma juriidilisi kohustusi inimõiguste vallas.

Euroopa Liit on kodaniku vabaduste ja meie ühiste Euroopa demokraatlike väärtustega alati eeskujuks isegi oma piiride taga. Seetõttu peaksime tegema kõik endast oleneva ja pidama poliitilise lävikuga tihedat dialoogi, et Iraan järgiks 21. sajandil põhilisi inimõigusi ja austaks õigust elule.

12.3. Sri Lanka

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on kuus resolutsiooni ettepanekut Sri Lanka kohta.

Geoffrey Van Orden, *ettepaneku esitaja*. – Austatud juhataja! Sri Lanka elanikud – singlid ja eelkõige tamilid – on viimase 30 aasta jooksul tohutult kannatanud halastamatu terrorikampaania all, mida on läbi viinud Tamil Eelami Vabadusvõitluse Tiigrirühm (LTTE). Nüüd, kui LTTE on kohapeal lüüa saanud, vajavad Sri Lanka valitsus ja rahvas, kes üritavad veel kord oma riiki taastumise ja õitsengu teele aidata ning terrorismi taaspuhkemist ära hoida, meie kaastundlikku mõistmist ja eelkõige abi.

Leidub neid, sealhulgas LTTE toetajaid, kes soovivad Sri Lanka rahvale järgmise löögi andmiseks nõrgestada ELiga sõlmitud sooduskaubanduse kokkuleppeid, mis vastavad säästvat arengut ja head valitsemistava stimuleerivale erikorraale (GSP Plussile). Loodetavasti komisjon mõistab, et mitte abi, vaid kaubandus on parim tee majanduse taastumise poole. Sri Lanka võimud omalt poolt peavad lahendama muresid, mida on väljendanud kolleegid rahvusvahelise üldsuse hulgast. Seega ei ole ettekäänat GSP Plussi seisundi ohustamiseks.

Esmatähtis on muidugi ümber asustada tuhanded tamilid tsiviiliskid, kes on konflikti jooksul kinni peetud ja keda praegu hoitakse kehva oludega laagrites. Nendega tuleb tegelda väga kiiresti ja rahvusvaheline üldsus tuleks appi kutsuda.

Proinsias De Rossa, *ettepaneku esitaja*. – Austatud juhataja! Ma toetan seda resolutsiooni, kuigi see ei ole minu arvates Sri Lanka valitsuse suhtes piisavalt kriitiline. Olime selle aasta alguse poole tunnistajaks kohutavale sõjaväelisele rünnakule Tamil Tiigrirühma käes oleval alal, kus ei hoolitud vähimatki kodanike elust ega heaolust. Minu arvates kasutavad kõik asjaosalised neid hoopis etturitena ja see on põhjustanud 90 000 inimese hukkamise. Maailm tundis hirmu ja abitust ning tunneb seda ka praegu. Rohkem kui veerand miljonit Sri Lanka kodanikku on vangistuses, kus neil puudub nõuetekohane arstiabi, puhas vesi, kanalisatsioon ja elamispiind.

Tänane resolutsioon on suhteliselt leebe üleskutse Sri Lanka võimudele austada oma kodanike õigusi. Minu enda arvamus on see, et kui lähiajal ei toimu resolutsioonis nõutud asjades käegakatsutavat edasiminekut, peab Euroopa Liit avaldama Sri Lanka valitsusele majanduslikku ja poliitilist survet.

Sri Lanka majanduse taastumine sõltub välistest otseinvesteeringutest ja ELi toetusest. Me peame kasutama seda hooba Sri Lanka elanike, sealhulgas tamil rahva huvides.

Thomas Mann, *ettepaneku esitaja*. – (DE) Lugupeetud juhataja! Mul on aega kaks minutit. 25 aastat kestnud kodusõda Sri Lankal tundub olevat läbi. Mais vallutasid valitsuse väed LTTE käes olnud põhjapoolsed piirkonnad. Loodetavasti toob uus algus kaasa rahu ja koos sellega vabaduse.

Inimesed ei kannata üksnes kodusõja mõjude, vaid ka hiidlaine ja muude loodusõnnetuste tagajärgede käes. EL on suurendanud väliskaubandust ja pakub suuremaid tariifseid soodustusi kui ühelegi teisele Kagu-Aasia riigile. Rahvusvaheline abi toob Sri Lanka poliitilistele jõududele kohustuse rakendada inimõigusi. Kahtsada viitkümmend tuhandet inimest peetakse kinni ülerahvastatud laagrites, kus on halb joogivesi ja ebapiisavad meditsiinivahendid. Abiorganisatsioonid ei lasta. Valitsuse enda huvides peaks olema korraldada võimalikult kiiresti inimeste naasmine koduküladesse. Euroopa Rahvapartei (kristlike demokraatide) fraktsioon teeb lobitööd, et Rahvusvahelisele Punasele Ristile antaks keskne roll.

Teine valdkond, kus on vaja muudatusi, on ajakirjandus- ja sõnavabadus. Ajakirjanike röövimine ja vahistamine peab lõppema. Tuleb lõpetada vanglakaristuse määramine kriitiliste artiklite eest. SAARCI delegatsiooni liikmena on mul olnud võimalus mitu korda Sri Lankat külastada. Ma usun, et selle riigi uus algus on võimalusterohke, kui tamilid liidrid kaasatakse läbimõeldult. Ent see tähendab igasuguse terrorismi ja vägivalda keelamist ning koostööd inimõiguste rakendamise strateegia asjus. Soovin Sri Lanka kodanike huvides, et väljendist, mida olen aeg-ajalt kuulnud – „sõda on väljakujunenud tava” – saaks lõpuks möödanik.

(Aplaus)

Joe Higgins, *ettepaneku esitaja*. – Lugupeetud juhataja! Poliitika, mida president Rajapaksa valitsus tamili rahva peal on kasutanud, on toonud kannatusi nii Sri Lankal elavatele singalitele kui ka tamilitele, sest Sri Lanka riik on üksikisikuid ja rühmasid, kes on tema marurahvuslikule poliitikale vastu hakanud, massiliselt maha surunud.

Pärast Tamili Tiigrite lüüasaamist ei ole tamili rahva luupainaja kadunud, eriti Sri Lanka põhjaosas, kus hoitakse 300 000 inimest, sealhulgas 31 000 last vägivaldselt laagrites, kus on laialt levinud haigused ja alatoitumus.

Nüüd ähvardavad uued koledused, kui arvestada teateid, mille kohaselt kavatseb Rajapaksa valitsus paigutada singalid Sri Lanka ida- ja põhjaosasse – teisisõnu koloniseerida alad, kus tamilikeelsed elanikud on enamuses. See tooks tulevikus kaasa ühiskondliku konflikti.

Rajapaksa valitsus on tegelikult diktatuur, millel on väga vähe demokraatlikke omadusi. Avaldan heameelt võimaluse üle antud resolutsiooni kaudu see hukka mõista. Mul on üks märkus lõike 4 kohta, sest põhiline terrorism on tegelikult tulenenud Rajapaksa valitsuse tegevusest elanike vastu. Kuigi sotsialistina usun, et praegusel juhul ei paku sissisõda Sri Lankal lahendust, on tamili rahval õigus kaitsta end sõjaväe surveavalduste vastu.

Parim viis tamili rahvast kaitsta on tamili ja singali tööliste ja vaese elanikkonna ühine võitlus praeguse valitsuse ja selle uue liberaalse poliitika vastu ning Sri Lanka ühiskonna sotsialistlikud ümberkorraldused, mille järel saaks selle riigi suurepäraseid varasid kasutada kogu rahva hüvanguks. Olen uhke, et olen seotud Sri Lanka Ühinenud Sotsialistliku Parteiga, mis on Iirimaa Sotsialistliku Partei sõsarerakond. See partei on tamili ja singali inimeste õiguste ja tamilite enesemääramisõiguse nimel valitsuse marurahvuslusele kangelaslikult vastu astunud.

Heidi Hautala, *ettepaneku esitaja*. – (FI) Austatud juhataja! Kõik, mida kolleegid on siin Sri Lanka praeguse olukorra kohta kõelnud, leidis kinnitust, kui inimõiguste allkomisjon korraldas hiljuti selle painajaliku olukorra teemal ärakuulamise.

Me võime tegelikult kinnitada, et nende 260 000 tamili liikumine on endiselt piiratud ja see on vastuolus kõikide rahvusvaheliste õigusaktidega, kuigi sõja lõpust on nüüd möödas mitu kuud. Me võime kinnitada, et kehtivad karmid ajakirjandusvabaduse piirangud. Eile avaldatud andmete kohaselt paigutas organisatsioon Piirideta Reporterid ajakirjandusvabaduse indeksi järgi Sri Lanka 175 riigi hulgas 162. kohale.

Me peame nüüd nõudma, et kõiki ÜRO delegeeritud organite esindajaid lubataks neisse laagritesse. Resolutsioonis mainitakse kohalike valimiste korraldamist. Meie, Roheliste / Euroopa Vabaliidu fraktsiooni öeldu on palju leebem ja ma loodan, et kolleegid toetavad seda. Tahaksime vaid üles tähendada, et need valimised korraldatakse.

Mis puutub kaubanduspoliitika küsimusse, siis olen väga rõõmus, et komisjon kontrollib praegu, kuidas Sri Lanka erinevate inimõigustealaste lepingute nõudeid rakendab. Ootan komisjonilt väga objektiivset ja erapooletut tegutsemist ning peatset järelduste koostamist selle kohta, kas Sri Lanka on GSP Plussi kohase sooduskoheldmise tegelikult ära teeninud.

Bernd Posselt, *fraktsiooni PPE nimel*. – (DE) Lugupeetud juhataja! Võitjad peaksid olema suuremeelsed ja minu arvates ei ole Sri Lankal paljud inimesed sellest veel aru saanud. Oluline on siinkohal kõrvaldada märgatavalt ägenenud etnilise konflikti põhjus. Me peame lihtsalt mõistma, et puudub plaan, mis tagaks tamilitele nende seaduslikud õigused. Mõlemad pooled peavad poliitilise lahenduse leidmiseks teineteisele vastu tulema.

Vägivalla vastu võitlemine oli õigustatud, vägivallatsejad on lüüa saanud ja vägivallas pole midagi ilustada. Tegelik ülesanne on kõrvaldada vägivalla põhjused. Lihtsam on sõda lõpetada, kui rahu luua. Me näeme, et Bosnias pole praegu ikka veel leitud püsivat lahendust rahu tagamiseks, kuigi sõda on ammu läbi.

Ma olen Sri Lanka stabiilsuse pärast mures, sest see vähemuste probleem on püsinud sajandeid ja teravnenud kolonialismi ajal. Seetõttu peame tegema kõik, et mõlemad pooli vahendada ja panna nad teisiti mõtlema.

Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, *fraktsiooni S&D nimel*. – (PL) Austatud juhataja! Selle aasta mais, pärast valitsuse võitu Tamili Tiigrite üle selgus, et Sri Lanka kodusõda on lõpuks pärast pikki aastaid lõppenud. Tegelikult on kahjuks siiski ikka veel palju probleeme, mis tuleb riigis lahendada.

Valitsus hoiab rohkem kui 250 000 inimest poliitilistel põhjustel laagrites, keelates humanitaarbiorganisatsioonide juurdepääsu. Ta represseerib meediat. Selle aasta septembris mõistis Colombo ülemkohus ajakirjaniku 20 aastaks vangi. ELi eesistujariik pidas seda sõnavabaduse ohustamiseks ja see mõisteti sõnaselgelt hukka.

Üks suur takistus riigi arengule on jalaväemiinid, mis ohustavad inimeste elu ja tervist. Sri Lanka ei ole siiani ühinenud jalaväemiine keelustava Ottawa konventsiooniga. Selle dokumendi allkirjastamine aitaks kindlasti antud probleemi lahendada, võimaldaks samas riigil taotleda abi maamiinide ohvritele ja kiirendada miinide kõrvaldamise kampaaniat, mida on alates 2003. aastast vähetõhusalt läbi viidud.

Sri Lanka kodanikud väärivad tõelist demokraatiat ja inimväärselt elu.

Karima Delli, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (FR) Austatud juhataja, kallid kolleegid! Juba mitu kuud on Sri Lanka valitsus otsustanud tamili tsiviilelanikkonna olukorra kohta vaikida, takistades välismeedial ja humanitaarbiorganisatsioonidel neile juurde pääsemast. Alates 2009. aasta märtsist on Colombo hoidnud kinni peaaegu kõiki tsiviilisikuid, kes pagesid sõjaväe ja Tamili Tiigrite vahelise võitluse eest, ning sellega rikutakse põhjalikult rahvusvahelist õigust ja inimõigusi.

Juulis hoidis Sri Lanka valitsus rohkem kui 280 000 inimest saare kirdeosas asuvas kolmekümnes laagris, mida valvasid sõjaväelased. Põgenikud võisid laagritest lahkuda vaid erakorralise arstiabi saamiseks ja enamikul juhtudel saatis neid sõjaväeeskord. Mõnes laagris sureb iga päev üle tuhande inimese, enamasti düsenteeriasse. Elamistingimused on kohutavad. President Rajapaksa teatas eelmisel nädalal, et vabastatakse vaid 100 000 tamili põgenikku.

Arvestades selle tragöödia ulatust, peab Euroopa Liit tugevdama survet Sri Lanka valitsusele, et saavutada kõikide tsiviilisikute viivitamatu ja tingimusteta vabastamine, ajakirjanike juurdepääs laagritele ja humanitaarabi kiire kohaletoimetamine.

Charles Tannock (ECR). – Lugupeetud juhataja! Esindades Londonit, linna, mis on viimase 40 aasta jooksul olnud korduvalt terroristide märklauaks, tunnen ma sügavalt kaasa kõikidest rahvustest srilankalastele. Karm terrorikampaania, mida Tamili Tiigrid pidasid, nõrgestas kõvasti selle kauni maa arengut.

President Rajapaksa tuli võimule demokraatlikult, võitis otsusekindlalt LTTE ja tema edusamme peaksime tunnustama me kõik, kes me põlgame terrorismi. Valitsusel on nüüd kohustus ehitada üles konfliktijärgne ühiskond, millele on omane vabadus, õiglus ja kõikide srilankalaste võrdõiguslikkus. Ümberasustatute koju naasmine ja sõjakurjategijate üle kohtumõistmine peavad olema nüüd valitsuse esmatähtsad eesmärgid.

Kuigi ma mõõnan, et president Rajapaksa võis mõne vahetult pärast konflikti võetud erakorralise meetme tõttu rahvusvahelist poolehoidu mõnevõrra kaotada, olen veendunud, et parim tee edasiliikumiseks on tagada turvalise ja eduka Sri Lanka areng ning toetada selle demokraatlikult valitud juhti ja valitsust. EL peab jätma jõusse GSP Plussi kohased kaubanduskokkulepped, mis lõpetamise korral hävitaksid otseselt miljon töökohta ja avaldaksid kaudset majanduslikku mõju 2,5 miljonile süütule Sri Lanka kodanikule.

Sejñ Kelly (PPE). – Lugupeetud juhataja! Mina kui lirimaalt pärit parlamendiliige olen väga rõõmus, et minu liri kolleegid Joe Higgins ja Proinsias De Rossa on kirjeldanud mitmeid muresid Sri Lankal ja Iraanis, ning ma nõustun nendega. Iirimaa peakski tundma nende küsimuste pärast muret, sest ta on Põhja-Iirimaaal palju aastaid näinud diskrimineerimist ja inimeste surma. Sellegipoolest saabub lahendus lõppkokkuvõttes ainult diplomaatia ja mõttevahetuse kaudu. Seetõttu avaldan lootust, et kui Lissaboni leping jõustatakse, siis kasutatakse eesistujale ja kõrgele esindajale antud uusi volitusi ja seisundit, et aidata loodetavasti arukusel ja mõistmisel nendesse kohtadesse jõuda, nii et nad parandaksid oma suhtumist ja hakkaksid oma tegevuses järgima diplomaatiat ja demokraatiat.

Eija-Riitta Korhola (PPE). – (FI) Austatud juhataja! Oleme jälginud ja kommenteerinud olukorda Sri Lankal korduvalt ning mõnikord peaaegu kaotanud lootuse leida lahendus. Siiski lõppes 25 aastat kestnud konflikt sel aastal Tamili Tiigrite lüüasaamisega. Nagu ikka, nõudis pikaajaline konflikt palju ohvrid ja tekitas riigis sisepõgenikud. Lisaks põhjustas see probleeme majanduses ja õigusriigi arengus. Nüüd on riik jõudnud lootusrikkasse, ehkki kriitilisse etappi.

Siin on väljendatud muret selle pärast, millises olukorras on laagrites elanud inimesed. Nagu resolutsioonis öeldud, loodame me, et võimud nõustuvad peagi rahvusvahelise abiga ning avavad laagrid, et võtta vastu humanitaarabi ja konfliktide puhuks koolitatud personali. Samal ajal on vaja, et rahvusvaheline üldsus võtaks kohustuse hakata looma kestva rahu sellel kaunil saarel. Abi peaks kindlasti sisaldama ka komisjoni eraldatavaid lisasummasid demineerimise jaoks.

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE). – (ES) Austatud juhataja! Tahaksin oma sõnavõttus esiteks rõhutada seda, mida kolleeg Heidi Hautala ütles. Me peame silmas pidama rolli, mida selles protsessis täidab ja peaks täitma peale Punase Risti ka Ühinenud Rahvaste Organisatsioon.

Samas tahtsin vastata ka kolleeg Van Ordeni sõnadele, sest mulle tundub täiesti sobimatu nimetada neid meie seast, kes üritavad kasutada sellist otsest vahendit nagu GSP Plussi kohased kaubanduskokkulepped, LTTE heakskiitjateks ja toetajateks. See lihtsalt pole tõsi.

Me teame käimasolevast uurimisest, millega soovitakse teha kindlaks, kas Sri Lanka ametiasutused täidavad oma kohustused võtta inimõigustealased õigusnormid riigi õigusesse üle.

Kui seda ei tehta nõuetekohaselt, on üsna loomulik ja vajalik, et palume GSP Plussi süsteemi mitte pikendada. Seetõttu tundub mulle, et seoses nimetatud pikendamisega on see avaldus või see taotlus LTTE toetamise kohta üsna vale.

Leonard Orban, komisjoni liige. – (RO) Euroopa Komisjon on jälginud pidevalt ja hoolega Sri Lanka olukorda ning algatanud asjakohase dialoogi selle riigi valitsusega, et panna alus uutele suhetele, milles mõlemad pooled püüavad teha koostööd põhiliste probleemide tekitavate küsimuste lahendamiseks.

Oleme sügavalt mures kriitilise humanitaarolukorra pärast laagrites, kus ümberasustatud inimesi hoitakse. Nende valimatu kinnipidamine Sri Lankal on rahvusvahelise õiguse normide jäme rikkumine. Me peame nüüd kiiremas korras tagama, et kõik need inimesed, kes on veel laagrites, saaksid kasutada liikumisvabadust, ning et humanitaarabisutustele antaks täielik juurdepääs neile laagritele, sealhulgas selleks, et sealse olukorraga tutvuda, nii et nad saaksid pakkuda humanitaarabi ja kaitset.

Lisaks on komisjon endiselt mures inimõiguste olukorra pärast Sri Lankal seepärast, et on teavet kohtuväliste tapmist, inimröövide ja meedia tõsise hirmutamise kohta. Lepitus saarel on takistatud, kuni rahulolematuid tamileid eiratakse ja valitseb karistamatuse tunne. Euroopa Komisjon usub kindlalt, et lepituse võti on see, kui pooled võtavad vastutuse oma tegude eest.

Komisjonil valmis hiljuti põhjalik uurimus inimõiguste olukorrast Sri Lankal. Missiooni pädevuses oli vaadelda, kas riik täidab või ei täida kohustusi, mille ta võttis siis, kui sai kokkuleppe Euroopa Liiduga säästvat arengut ja head valitsemist stimuleeriva erikorra (GSP Plussi) soodustatud riigiks, ja kas ta täidab või ei täida kohustusi järgida rahvusvahelisi õigusakte eelkõige inimõiguste vallas.

Uurimuse tulemusena täheldati märkimisväärsed puudujääke kolme inimõigusi käsitleva ÜRO konventsiooni täitmises – need on kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvaheline pakt, piinamisvastane konventsioon ja lapse õiguste konventsioon. See näitab, et Sri Lanka ei täida praegu neid konventsioone.

Paratamatult ohustab see olukord jätkuvalt uute kaubandussoodustuste andmist GSP Plussi raames, sest tingimus, mida kõik selles süsteemis osalevad soodustatud riigid peavad täitma, on nende kolme konventsiooni ratifitseerimine ja tõhus jõustamine.

Aitäh.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Järgmine päevakorrapunkt on hääletamine.

13. Hääletused

Juhataja. - Täna teid, volinik Orban. Arutelu on lõppenud. Hääletamine toimub pärast arutelu.

Tahaksin kasutada võimalust ja teha märkus ühel teemal, mis tõusis päevakorda täna pärastlõunal hääletuse kohta selgituste andmise ajal ja ka nüüd registreerimata sõnavõttude ajal. Kodukorra kohaselt ei võeta taotlusi rohkem vastu, kui hääletuse kohta selgituste andmine ja registreerimata sõnavõttud on alanud. Palusin teenistustel sellest ehk veel kord üldiselt teavitada. Me peatusime sellel täna põgusalt, aga peame edaspidi olema hoolikad, sest vastasel korral ületame kindlasti parlamendiliikmetele eraldatud aega.

Järgmine päevakorrapunkt on kuue Guinead käsitleva resolutsiooni ettepaneku hääletamine. Vaatame kõigepealt kuue fraktsiooni resolutsiooni ühissettepanekut, mille eesmärk on asendada kõik selleletemalised resolutsiooni ettepanekud.

13.1. Guinea (hääletus)

13.2. Iraan (hääletus)

13.3. Sri Lanka (hääletus)

Thomas Mann, ettepaneku esitaja. – (DE) Austatud juhataja! Teen ettepaneku jätta resolutsioonist välja põhjendus 3, sest ajakirjanik Tissainayagami olukorda mainitakse vaid alguses, mitte resolutsiooni regulatiivosas. Jätsime selle punkti päevakorrast välja oma ühistel läbirääkimistel. Seetõttu soovitan selle küsimuse siit välja jätta. Meil on kindlasti võimalus arutada seda teemat uuesti mõni teine kord.

(Parlament nõustus suulise muudatusettepanekuga.)

14. Hääletuse parandused ja hääletuskavatsused (vt protokoll)

15. Parlamendi komisjonide koosseis (vt protokoll)

Bernd Posselt (PPE). – (DE) Austatud juhataja! Vabandan, aga olen terve päev kuulnud, kuidas üks Ungari paremäärmuslane räägib iga päevakorrapunkti all Ungarist. Palun juhtige tähelepanu sellele, et meil on kindlate punktidega päevakord. Võib-olla parlamendiliige ei tea seda.

(Aplaus)

Juhataja. – Kahjuks ei ole see parlamendiliige kohal. Eeldan, et ta võtab teie märkust arvesse.

16. Teatud dokumente puudutavad otsused (vt protokoll)

17. Registrisse kantud kirjalikud deklaratsioonid (kodukorra artikkel 123) (vt protokoll)

18. Istungil vastu võetud tekstide edastamine (vt protokoll)

19. Järgmiste istungite ajakava (vt protokoll)

20. Istungjärgu vaheaeg

Juhataja. – Kuulutan välja Euroopa Parlamendi istungjärgu vaheaja.

(Istung lõppes kell 16.35.)

LISA (kirjalikud vastused)

KÜSIMUSED NÕUKOGULE (Vastuste eest vastutab üksnes Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariik.)

Küsimus nr 10, mille esitas Liam Aylward (H-0331/09)

Teema: ELi 2014.–2021. aasta finantsperspektiiv

Kas nõukogul on võimalik esitada eeldatav ajakava, mida ta kavatseb ELi 2014.–2021. aasta finantsperspektiivi alaste läbirääkimiste pidamisel järgida?

Vastus

Nõukogu eesistujariigi vastus ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv ja seda ei esitatud suuliselt nõukogu infotunnis Euroopa Parlamendi 2009. aasta oktoobri osaistungjärgul Strasbourgis.

Arvestades, et käesolev finantsraamistik hõlmab ajavahemikku 2007–2013, on kolm institutsiooni 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelises kokkuleppes kokku leppinud, et „enne 1. juulit 2011” esitab komisjon ettepanekud uue finantsraamistiku kohta.

Seetõttu sõltub nõukogus peetavate arutelude konkreetne ajakava osaliselt sellest, millal täpselt komisjon oma ettepaneku esitab ja kuidas praegune eesistujariik kavatseb töö nõukogus korraldada.

Muidugi on selge, et niipea, kui komisjon ettepaneku teeb, hakkab nõukogu seda läbi vaatama, seades eesmärgiks selle õigeaegse vastuvõtmise enne praeguse finantsraamistiku kehtivusaja lõppu.

Praegune 17. mai 2006. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe ja 2007.–2013. aasta finantsraamistik jäävad jösse, kuni neid uue õigusaktiga muudetakse või need asendatakse.

*
* *

Küsimus nr 11, mille esitas Gay Mitchell (H-0335/09)

Teema: Euroopa Ülemkogu eesistuja

Juhul kui Lissaboni leping vastu võetakse, tekib Euroopa Ülemkogu oktoobrikuisel kohtumisel võimalus seada kandidaate Euroopa Ülemkogu eesistuja uuele ametikohale.

Uuel eesistujal on väga oluline roll ülemkogu esindajana rahvusvahelisel tasandil. Seetõttu on hädavajalik, et kandidaatide seadmist põhjalikult jälgitakse.

Millist menetlust rakendatakse Euroopa Ülemkogu eesistuja valimisel ja kuidas kavatseb eesistujariik Rootsi tagada, et protsess on õiglane ja demokraatlik ning valituks osutunud kandidaat esindab Euroopa Liidu kodanike põhimõtteid ja väärtusi?

Vastus

Nõukogu eesistujariigi vastus ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv ja seda ei esitatud suuliselt nõukogu infotunnis Euroopa Parlamendi 2009. aasta oktoobri osaistungjärgul Strasbourgis.

Lissaboni lepingu kohaselt on tulevasel Euroopa Ülemkogu eesistujal täita oluline roll rahvusvahelisel tasandil, nagu austatud parlamendiliige rõhutas, aga ka üldisemalt Euroopa Ülemkogu töö edasiviimisel ning selle kohtumiste ettevalmistamisel ja järjepidevuse tagamisel.

Uue lepingu jõustumise kuupäev ja Euroopa Ülemkogu tulevase eesistuja ametisemääramise ajastuses puudub siiski veel selgus. Leping on heaks kiitnud 26 liikmesriiki, kuid see ootab veel ratifitseerimist Tšehhis.

Sobival hetkel peab nõukogu eesistuja kõigi oma kolleegidega nõu, et riigipead ja valitsusjuhid jõuaksid kokkuleppele isikus, kes sobib selle töö jaoks kõige paremini. Lissaboni lepingu kohaselt on eesistuja valimine täielikult Euroopa Ülemkogu enda teha ja ta valitaksegi Euroopa Ülemkogu kvalifitseeritud häälteenamusega. Eesistuja valitakse kahe ja poole aasta pikkuseks ametiajaks ja teda võib üks kord ametisse tagasi nimetada.

*
* *

Küsimus nr 12, mille esitas Brian Crowley (H-0337/09)

Teema: Euroopa Liidu ühiskond ja uuest tehnoloogiast saadav kasu

Kas nõukogu ei saaks selgitada, milliseid programme ta rakendab selleks, et uute ja arenevate tehnoloogiate rakendamisest saaksid eriti just praegusel majanduslikult väga raskel ajal kasu kõik Euroopa ühiskonna osad?

Vastus

Nõukogu eesistujariigi vastus ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv ja seda ei esitatud suuliselt nõukogu infotunnis Euroopa Parlamendi 2009. aasta oktoobri osaistungjärgul Strasbourgis.

Nõukogu jagab austatud parlamendiliikme seisukohta, et tuleb tagada kõikide Euroopa ühiskonna osade kasu uue ja areneva tehnoloogia rakendamisest. See on Euroopale väga tähtis, et reageerida ühistele pikaajalistele probleemidele, näiteks üleilmastumisele, kliimamuutusele ja rahvastiku vananemisele. Samuti on see ülitähtis lühikeses plaanis, et sillutada teed meie riikide majanduse jätkusuutlikule taastumisele.

Seda, et uuest ja arenevast tehnoloogiast saaksid kasu kõik Euroopa ühiskonna osad, aitab tagada hulk Euroopa Ühenduse korraldatud programme ja meetmeid teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja innovatsiooni valdkonnas.

- Ajavahemikuks 2007–2013 vastu võetud teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi üldine eesmärk on tugevdada ühenduse tööstuse teaduslikke ja tehnoloogilisi aluseid. Teadmussiire, millega tagatakse teadusuuringute tulemuste ja tehnoloogia kasutuselevõtt ühiskonnas, on raamprogrammi lahutamatu osa. Samuti püütakse selle programmiga luua Euroopa teadusruumile stabiilsemat alust, pakkudes teadusuuringuteks ning teadusuuringutesse ja tehnoloogiaarendusse investeerimiseks meelitavaid tingimusi ning tulemuslikku ja tõhusat haldust, samuti aidates sellega kaasa kõigi liikmesriikide sotsiaalsele, kultuurilisele ja majanduslikule arengule. Tulevastes raamprogrammides peaks tähtsamaid sotsiaalseid küsimusi paremini käsitlema. Rootsi eesistumisperioodil esitatakse nõukogu järeldused, milles visandatakse, kuidas seda tuleks teha, nii et suurel määral oleksid kaasatud ka kõik huvirühmad.

- Ajavahemikuks 2007–2013 vastu võetud konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogrammi peamiseks sihtmärgiks on väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted. Sellega toetatakse uuendustegevust, sealhulgas ökouuendusi, ja pakutakse paremat ligipääsu rahastamisele ja ettevõtlustoetuse teenustele, samuti soodustatakse info- ja sidetehnoloogia paremat kättesaadavust ning edendatakse suuremat taastuvate energiaallikate kasutamist ja energiatõhusust.

Lisaks eelnimetatud programmidele on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2008. aasta märtsi määrusega asutatud Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut, mille mõte on aidata jätkusuutlikule Euroopa majanduskasvule ja konkurentsivõimele omalt poolt kaasa liikmesriikide ja ühenduse uuendussuutlikkuse suurendamise abil. See institutsioon on üles ehitatud teadmiste kolmnurga põhimõttel, mis tähendab, et edendatakse kõrghariduse, teadusuuringute ja innovatsiooni seost, mis aitab Euroopa investeringuid teadmistesse paremini ära kasutada. Teadmiste kolmnurga edendamine on eesistujariigi Rootsi esmatähtis eesmärk.

Kõiki neid programme rakendab praegu komisjon. Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituut omalt poolt on oma tegevuses vägagi sõltumatu.

Lisaks neile Euroopa Ühenduse programmidele ja meetmetele otsib nõukogu ideid Euroopa teadusuuringute ühisprogrammi jaoks liikmesriikide programmide vabatahtliku koordineerimise kaudu. Selle eesmärk on käsitleda peamisi üleilmseid ja ühiskondlikke probleeme, et tugevdada Euroopa suutlikkust muuta oma teadusuuringute tulemused ühiskonnale ja oma majanduse üldisele konkurentsivõimele käegakatsutavalt kasulikuks.

Innovatsioonipoliitika alal on nõukogu üleskutset järgides loodud komisjoni teatisega juhtivate turgude algatus, milles keskendutakse uuenduslike teenuste ja toodete turu edendamisele niisugustes valdkondades nagu näiteks e-tervishoid. Algatus on mõeldud selleks, et aidata kogu ühiskonnal teadusuuringutest ja uue tehnoloogia arengust praktilist kasu saada.

2008. aasta detsembris võttis nõukogu vastu dokumendi „Euroopa teadusruumi 2020. aastal käsitlev visioon”, milles ta teatas, et 2020. aastaks saavad kõik Euroopa teadusruumis osalejad kasutada täiel määral ära viiendat vabadust: teadlaste, teadmiste ja tehnoloogia vaba liikumist. Eeldatavasti kiidetakse Rootsi eesistumisperioodil heaks uus haldusskeem, mis sisaldab ühtsemat strateegiat.

Strateegia i2010 koondab kõiki Euroopa Liidu poliitikavaldkondi, algatusi ja meetmeid, mille eesmärk on kiirendada digitaaltehnoloogia arengut ning kasutamist igapäevases töö- ja eraelus. Strateegia i2010 sisaldab mitmesuguseid meetmeid, näiteks reguleerimist, uuringu- ja katseprojektide rahastamist, edendusmeetmeid ja partnerlust huvirühmadega. Et vastata jätkuva majanduskasvu ja ökoloogiliselt tõhusama arenguga seotud ülesannetele, suurendab nõukogu praegu jõupingutusi info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat käsitleva Euroopa uuendatud poliitilise tegevuskava koostamisel.

Lõpetuseks tahaksin meelde tuletada, et 2008. aasta detsembris Euroopa Ülemkogu poolt vastu võetud Euroopa majanduse elavdamise kava sisaldab teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse valdkonna meetmeid, näiteks lairiba-Interneti arendamist, sealhulgas piirkondades, kus Interneti-ühendus on vilets. Euroopa Ülemkogu on heaks kiitnud eesmärgi, et 2013. aastaks on kiire Internet olemas terves Euroopa Liidus. ELi liikmesriigid on toetanud Euroopa Komisjoni 2009. aasta jaanuarikuiseid ettepanekuid eraldada miljard eurot, et aidata maapiirkondadel Internetiga ühineda, luua uusi töökohti ja toetada ettevõtete kasvu.

*
* *

Küsimus nr 13, mille esitas Pat the Cope Gallagher (H-0339/09)

Teema: Islandi ühinemine Euroopa Liiduga

Kas nõukogul ei oleks võimalik tutvustada Islandi ühinemisläbirääkimiste hetkeseisu?

Vastus

Nõukogu eesistujariigi vastus ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv ja seda ei esitatud suuliselt nõukogu infotunnis Euroopa Parlamendi 2009. aasta oktoobri osaistungjärgul Strasbourgis.

Island esitas Euroopa Liidu liikmeks saamise taotluse ametlikult 16. juulil 2009. aastal Euroopa Ülemkogu eesistujale, Rootsi peaministrile Fredrik Reinfeldtile, ning üldasjade ja välissuhete nõukogu eesistujale Carl Bildtile. See edastati viivitamata nõukogu liikmetele. Eesistujariigil Rootsil on Islandi ühinemistaotluse üle hea meel.

Oma 27. juuli 2009. aasta kohtumisel meenutas nõukogu uuenenud konsensust laienemise küsimuses, nagu Euroopa Ülemkogu 14.–15. detsembri 2006. aasta järeldustes selgesti on väljendatud, sealhulgas põhimõtet, et iga kandidaatriik ühineb vastavalt oma olukorrale, ning otsustas rakendada Euroopa Liidu lepingu artiklis 49 sätestatud menetlust. Sellest tulenevalt paluti komisjonil esitada nõukogule oma arvamus selle taotluse kohta.

Nõukogu hakkab komisjoni arvamust uurima kohe, kui see on esitatud.

*
* *

Küsimus nr 14, mille esitas Jim Higgins (H-0341/09)

Teema: mereteede avamine Iisraelis

Kas nõukogu on valmis paluma Iisraeli ametivõimudelt mereteede avamist, et hõlbustada Gaza sektori palestiinlastest elanikkonna varustamist eluks hädavajalike kaupadega ja kas nõukogu on rahul Euroopa – Vahemere piirkonna lepete tingimuste järgimisega Iisraeli ametivõimude poolt?

Vastus

Nõukogu eesistujariigi vastus ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv ja seda ei esitatud suuliselt nõukogu infotunnis Euroopa Parlamendi 2009. aasta oktoobri osaistungjärgul Strasbourgis.

Nõukogu on mitmel puhul korranud pakilist vajadust leida Gaza kriisile püsiv lahendus ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1860 täieliku rakendamise kaudu. Mis puudutab konkreetselt juurdepääsu küsimust, võin kinnitada, et EL nõuab järjepidevalt viivitamatut ja tingimusetut piiriületuspunktide avamist humanitaarabi, tarbekaupade ja isikute liikumiseks Gazasse ja sealt välja, sest selleta ei ole humanitaarabi

takistamatu kohaletoimetamine, ülesehitustöö ja majanduse taastumine võimalik, ning seda tuleks teha vaba liikumist ja juurdepääsu käsitleva 2005. aasta lepingu täieliku rakendamise alusel.

Euroopa – Vahemere piirkonna lepe Iisraeliga annab raamistiku poliitiliseks dialoogiks ja võimaldab välja kujundada tihedad poliitilised suhted poolte vahel. See dialoog ja koostöö aitavad tekkida paremal vastastikusel mõistmisel ning pakuvad meile võimalust tõstatada kõiki asjakohaseid küsimusi Iisraeli ametiasutustega mitmesugustel tasanditel.

Tahaksin ka lisada, et nõukogu jääb oma seisukoha juurde, et poolte varasematel kohustustel põhinev poliitiline protsess on ainus võimalus saavutada poolte vahel läbi räägitud ja heaks kiidetud kahe riigi lahendus, mille tulemuseks võiks olla sõltumatu, demokraatlik, teiste riikidega külgnev elujõuline Palestiina riik, mis elab rahu ja turvalisuses külje kõrval Iisraeli riigiga.

*
* *

Küsimus nr 15, mille esitas Georgios Toussas (H-0346/09)

Teema: elektrooniline järelevalve ELis

31. augustist kuni 6. septembrini 2009 Euroopa Liidu 24 liikmesriigis läbi viidud laiaulatusliku projekti käigus salvestati nädala jooksul kokku 1 041 821 Kreekasse sisenenud või sealt lahkunud isiku andmed. Kokku salvestati ja registreeriti elektrooniliselt ELi tasandil 12 907 581 isiku andmed. Andmete kogumist teostati vastavalt ELi strateegilise sisseerändekomitee dokumendile nr 10410/09 ja selle eesmärk oli koguda andmeid kõigi isikute kohta, kes ELi piire ületasid. Kreeka viis Nea Dimokratia ja PASOKi valitsuste heakskiidu saanud ELi institutsioonilise raamistiku rakendamisel andmete kogumise meetmed kiiresti ellu, saavutades küsitlused isikute arvestuses viienda koha.

Milline on nõukogu seisukoht sellise tegevuse suhtes, mis on osa „Euroopa kindluse” loomise kavast ja millega luuakse elektroonilise piirikontrolli ning kõikide reisijate järelevalve hiigelsüsteem, piirates seeläbi tugevalt demokraatlikke põhiõigusi ja -vabadusi?

Vastus

Nõukogu eesistujariigi vastus ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv ja seda ei esitatud suuliselt nõukogu infotunnis Euroopa Parlamendi 2009. aasta oktoobri osaistungjärgul Strasbourgis.

Nõukogu soovib juhtida austatud parlamendiliikme tähelepanu asjaolule, et 31. augustist 6. septembrini 2009 läbi viidud andmekogumine piirdus eri kategooriate reisijate sisenemiste ja väljumiste arvu registreerimisega eri liiki välispiiridel. See ei hõlmanud isikuandmete registreerimist.

Tõepoolest, selle tegevuse eesmärk oli koguda võrreldavat teavet eri kategooriate reisijate sisenemiste ja väljumiste kohta eri liiki välispiiridel, arvestades, et praegu ei ole need kõigis liikmesriikides kättesaadavad. Need andmed võivad komisjoni ettevalmistustöös kasulikuks osutuda. Eesmärk oleks esitada 2010. aasta alguses õigusakti ettepanek sisenemis- ja väljumisandmete elektroonilise salvestamise süsteemi loomise kohta. Kui selline süsteem sisse seatakse, saab selle otstarbeks lihtsustada riigis liiga kaua viibivate isikute väljaselgitamist ja dokumentideta isikute tuvastamist.

Komisjon algatas sellise süsteemi loomise mõtte oma 2008. aasta veebruari teatises „Järgmise Euroopa Liidu piirihaldusmeetmete ettevalmistamine”. Nõukogu toetas seda teatist.

Oma 2008. aasta juuni dokumendis „Järeldused Euroopa Liidu liikmesriikide välispiiride haldamise kohta” rõhutas nõukogu vajadust kasutada olemasolevat tehnoloogiat välispiiride ja ebaseadusliku sisseerände paremaks haldamiseks. Sellepärast kutsus nõukogu komisjoni üles esitama 2010. aasta alguseks pärast kaalumist asjakohaseid ettepanekuid kolmandate riikide kodanike liitu sisenemise ja liidust väljumise ning reisijate registreerimise süsteemi kohta.

Nende ettepanekute uurimisel võtab nõukogu arvesse Euroopa Parlamendi 2009. aasta märtsis vastu võetud resolutsiooni „Euroopa Liidu piirihaldusmeetmed ja sarnased kogemused kolmandates riikides”. Eelnimetatud järeldustes rõhutati nõuet, et uued süsteemid peavad olema täielikus vastavuses ühenduse õigusega, andmekaitsepõhimõtetega, inimõigustega, rahvusvahelise kaitsega ja proportsionaalsusega, samuti peavad need kajastama tasuvusel põhinevat lähenemisviisi ja tehnoloogia lisandväärtust.

Võin austatud parlamendiliikmele kinnitada, et sisenemis- ja väljumissüsteemi eesmärk ei ole takistada inimeste reisimist Euroopa Liitu või luua „Euroopa kindlust”, vaid saada parem ettekujutus, kes siia tegelikult

paigale jääb. Kui rääkida turvalisuse ja terviklikkuse tasakaalust, siis seda jälgib eesistujariik Rootsi väga hoolikalt – ja ma usun, et seda teevad ka teised liikmesriigid –, ning kui komisjon oma ettepaneku esitab, siis me jätkame seda.

*
* *

Küsimus nr 16, mille esitas Laima Liucija Andrikiene (H-0350/09)

Teema: nõukogu seisukoht Venemaa ja Gruusia vahelist sõda käsitleva raporti kohta

30. septembril 2009 andis ELi moodustatud Gruusia-alane sõltumatu teabekogumissmissioon välja raporti, mis käsitleb augustis 2008 puhkenud sõda Venemaa ja Gruusia vahel. Vastaspooled on raportit erinevalt tõlgendanud seoses sellega, kelle süüks pidada sõjalist tegevust ja sadu hukkunuid. Raportis on siiski üsna selgelt kirjeldatud sõjale eelnenud Venemaa-poolseid provokatsioone ning selles antakse teada, et Lõuna-Osseetias ja Abhaasias elavatele Gruusia kodanikele mitme aasta vältel toimunud passide väljastamine oli ebaseaduslik.

Milline on nõukogu tegelik seisukoht raporti ja selle tulemuste kohta? Kuidas muudab raport piirkonna poliitilist olukorda? Kas nõukogu näeb nüüd suuremat vajadust sekkuda aktiivsemalt piirkonnas toimuvasse, et hoida ära konflikti edasine ägenemine? Kuidas kavatseb nõukogu raportile ja selle tulemustele reageerida?

Vastus

Nõukogu eesistujariigi vastus ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv ja seda ei esitatud suuliselt nõukogu infotunnis Euroopa Parlamendi 2009. aasta oktoobri osaistungjärgul Strasbourgis.

Nõukogu avaldas suursaadik Heidi Tagliavini ja kõigile Gruusia konflikti sõltumatu rahvusvahelise teabekogumissmissiooni (IIFFMCG) töötajatele tunnustust selle väga raske ülesande täitmisel tehtud töö eest. Tahaksin siiski rõhutada, et see on sõltumatu raport. EL toetas uuriva teabekogumissmissiooni moodustamise mõtet ja toetas teda rahaliselt, kuid polnud mingil viisil kaasatud ei uurimistöösse ega selle tulemustesse. EL väljendas raporti esitamise üle heameelt. EL loodab, et tulemused võivad kaasa aidata 2008. aasta augusti konflikti tekke ja kulu paremale mõistmisele ning laima pilguga vaadates sobida algatuseks tulevastele rahvusvahelistele jõupingutustele ennetava diplomaatia valdkonnas.

Nõukogu arvab, et Gruusia konfliktide rahumeelne ja püsiv lahendus peab olema rajatud sõltumatuse, suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse põhimõtete täielikule austamisele, nii nagu seda on tunnustatud rahvusvahelises õiguses, sealhulgas Euroopa Julgeoleku- ja Koostöökonverentsi Helsingi lõppaktis ja ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonides, ning me püüdleme jätkuvalt selle poole.

Selles mõttes jääb nõukogu igati kindlaks Genfi rahvusvahelistele kõnelustele. Osavõtjate seas esinevatele raskustele ja erinevustele vaatamata arvab nõukogu, et Genfi kõneluste jätkumine on väga oluline, sest see on ainus foorum, kus on esindatud kõik asjaosalised, ning kolm peamist rahvusvahelist jõudu – EL, OSCE ja ÜRO – teevad piirkonna julgeoleku ja stabiilsuse toetamisel tihedat koostööd. Ootame huviga nõupidamiste järgmist vooru 11. novembril.

Samuti tahaksin rõhutada, et EL jätkab aktiivset tegevust Gruusias. Meie panus on reaalne mitmel viisil. Kõigepealt selle kaudu, et kohapeal viibib pidevalt ELi järelevalvemissioon (EUMM Gruusias) – pärast OSCE ja ÜRO missioonide lõpetamist on see kohapeal ainus rahvusvaheline missioon –, et jälgida, kuidas rakendatakse 2008. aasta 12. augusti ja 8. septembri relvarahukokkuleppeid, mida tuleb endiselt täita, samuti et aidata kaasa sõjas kannatada saanud piirkondade olukorra stabiliseerimisele ja normaliseerimisele ning jälgida inimõiguste ja õigusriigi põhimõtete täitmist. EUMMi volitusi on pikendatud 2010. aasta septembrini.

Nagu austatud parlamendiliige juba teab, on EL selles mõttes ELi eriesindaja kaudu Gruusia kriisis koos ÜRO ja OSCEga juhtivat osa täitnud, olles kaaseesistuja Genfi rahvusvahelistel kõnelustel – ainsal rahvusvahelisel foorumil, kus on esindatud kõik asjaosalised.

EL andis 22. oktoobri 2008. aasta rahvusvahelise rahastajate konverentsi raames ka suuremat rahalist abi, mis oli mõeldud konfliktijärgseks taastumiseks, riigis ümber asustatud inimeste toetamiseks ja majanduse stabiliseerimiseks.

EL toetab ka edaspidi Gruusiat rahalise abi ja ELi Põhja-Kaukaasia eriesindaja tegevuse kaudu sisemisel reformimisel, mille eesmärk on tugevdada demokraatlikke institutsioone ja õigusriiki ning edendada samas inimestevahelisi sidemeid ja dialoogi kodanikuühiskonnas.

Lõpetuseks ütlen, et ELi pühendumus peegeldub tema eesmärgis ja kavatsuses arendada idapartnerluse raames üha lähedasemaid suhteid Gruusiaga, nagu ka muude Põhja-Kaukaasia riikidega.

*
* *

Küsimus nr 17, mille esitas Jacek Włosowicz (H-0352/09)

Teema: pluralistlike demokraatiade terviklikkus ja tugevdamine

Euroopa riikide huvides on pluralistlike demokraatiade terviklikkus ja tugevdamine. Mida soovitab nõukogu ette võtta, et takistada Khalistani liikumise taolisi rühmitusi India kui liberaalse ja demokraatliku riigi killustamisel?

Vastus

Nõukogu eesistujariigi vastus ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv ja seda ei esitatud suuliselt nõukogu infotunnis Euroopa Parlamendi 2009. aasta oktoobri osaistungjärgul Strasbourgis.

Euroopa Liit edendab aktiivselt rahu ja demokraatiat toetavaid väärtusi. Nende hulka kuuluvad sellised põhiväärtused nagu inimõigused ja õigusriigi põhimõte, vabadus, solidaarsus ja mitmekesisuse austamine.

India on üks suuremaid ja pluralistlikumaid ühiskondi maailmas. Kõigil peamistel religioonidel, sealhulgas budismil, kristlusel, hinduismil, islamil ja sikhismil, on Indias palju järgijaid. EL tunnistab asjaolu, et India põhiseadus tagab konstitutsioonilises raamistikus nii üksikisikute kui ka inimrühmade õigused.

Euroopa Liit on kindlalt vastu jõu kasutamisele, millega püütakse selliste riikide nagu India olemasolevaid demokraatlikke institutsioone nõrgestada. Seepärast kiitis nõukogu heaks rühmituse Khalistan Zindabad Force (KZF) kandmise teatavate isikute ja üksuste nimekirja, kelle suhtes rakendatakse eripiiranguid terrorismivastaseks võitluseks. Kui see nimekiri 2009. aasta juunis läbi vaadati, otsustas nõukogu KZFi endiselt nimekirja jätta.

*
* *

Küsimus nr 18, mille esitas Tadeusz Cymański (H-0354/09)

Teema: Belutšistani provintsi territooriumi ühendamine Pakistaniga

Kas nõukogu teab, et Belutšistani provintsi territoorium ühendati Pakistaniga jõudu ja manipuleerimist kasutades? Kui nõukogu on sellest teadlik, siis kas ta ei arva, et Euroopa riigid peaksid täielikult toetama Belutšistani rahva püüdeid omavalitsusele ja enesemääramisele?

Vastus

Nõukogu eesistujariigi vastus ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv ja seda ei esitatud suuliselt nõukogu infotunnis Euroopa Parlamendi 2009. aasta oktoobri osaistungjärgul Strasbourgis.

Nõukogu ei ole Belutšistani rahva enesemääramise küsimusega tegelnud. Sellepärast ei ole tal austatud parlamendiliikme tõstatatud konkreetset küsimust seisukohta.

*
* *

Küsimus nr 20, mille esitas Hans-Peter Martin (H-0359/09)

Teema: nõukogu koduleht

Vastavalt nõukogu peasekretäri 22. detsembri 2005. aasta teadaandele „Nõukogu töö avatus ja läbipaistvus” on „igal kodanikul kehtivates eeskirjades ettenähtud tingimustel juurdepääs nõukogu dokumentidele. Nõukogu dokumentide avalik register on kättesaadav nõukogu veebilehel (<http://register.consilium.eu.int>)”.

Miks ei ole siis nõukogu Interneti-lehel (<http://www.consilium.europa.eu>) linki selle registri juurde?

Miks ei vasta register (<http://register.consilium.eu.int>) ja üldisemalt nõukogu Interneti-leht nüüdseks juba kindlaks kujunenud rahvusvahelistele standarditele seoses ülevaatlikkuse, selguse ja lihtsusega?

Mida kavatseb nõukogu teha, et see ebakoht kõrvaldada?

Vastus

Nõukogu eesistujariigi vastus ei ole nõukogule ega liikmesriikidele siduv ja seda ei esitatud suuliselt nõukogu infotunnis Euroopa Parlamendi 2009. aasta oktoobri osaistungjärgul Strasbourgis.

Nõukogu Interneti-lehel on tegelikult link avaliku registri juurde. Selle lingi võib kerge vaevaga leida, kui klõpsata pealkirjal „Juurdepääs nõukogu dokumentidele: avalik register”, mis on otse nõukogu kodulehel. Et hõlbustada ligipääsu registrile, on see link olemas kõigis Euroopa Liidu 23 ametlikus keeles.

Avalik register loodi 1999. aastal üldsusele abivahendiks, millega pääseda juurde nõukogu dokumentidele, ja sellega suurendati nõukogu töö läbipaistvust. Sestpeale on register tohutult kasvanud ja sisaldab nüüd üle miljoni dokumendi, millest peaaegu kolm neljandikku on terviktekstina otse kättesaadavad. Eelmisel aastal külastati registrit peaaegu 900 000 korda ja see on järjekordne märk sellest, et kasutajad, kes saavad selle vahendi abil väga lihtsalt nõukogu dokumentidega tutvuda, tunnustavad seda.

Tahaksin juhtida austatud parlamendiliikme tähelepanu asjaolule, et teabeleht, millele ta viitab, on vananenud ega peegelda enam praegust olukorda. See asendati 2009. aasta jaanuaris uue teabelehega „Kust saada teavet Euroopa Liidu Nõukogu tegevuse kohta”, mida saab nõukogu veebisaidilt alla laadida kõigis ELi ametlikes keeltes.

Tegelikult ajakohastatakse nõukogu registrit pidevalt, et see vastaks järjest suuremale üldsuse väljendatud teabevajadusele. Käepärane juurdepääs registrile Interneti kaudu ja mitmekeelsuse põhimõtte austamine ei ole toonud kaasa mitte ainult teabeotsingute ja dokumenditaotluste arvu pidevat kasvu, vaid ka selle vahendi poole pöörduvate Interneti-kasutajate ametialase ja geograafilise skaala avarumise.

Muidugi on alati võimalik asju paremaks teha ja praegu tegeleb nõukogu oma veebisaidi ajakohastamisega. Parajasti on käimas esimene etapp – ümberkujundamine. Igatahes lingid avaliku registri juurde jäävad kodulehele alles.

*
* *

KÜSIMUSED KOMISJONILE

Küsimus nr 33, mille esitas Marian Harkin (H-0306/09)**Teema: parem juurdepääs rahastamisele**

Võttes arvesse Euroopa Komisjoni ja Euroopa Investeeringuspanga (EIP) positiivseid algatusi, millega kindlustatakse VKEde juurdepääs neile väga vajalikule rahastamisele (VKEde tagatissüsteem, suure kasvupotentsiaaliga ja uuenduslike VKEde süsteem ning EIP laenu VKEdele), ning võttes arvesse lirimaal hiljuti läbi viidud uuringut, mille kohaselt 2009. a jaanuarist alates olid EIP laene haldavad finantseerimisasutused keeldunud andmast juurdepääsu rahastamisele üle 54%le lirimaa VKEdest – milliseid konkreetseid samme kavatseb komisjon astuda tagamaks, et eespool nimetatud rahalisi vahendeid haldavad finantseerimisasutused võimaldaksid VKEdele juurdepääsu kõnealustele rahastamisvõimalustele? Milliste mehhanismide abil jälgib Euroopa Komisjon VKEdele antavate laenude tõhusust, mõju ja täiendavust?

Vastus

Komisjon rakendab liikmesriikides ja muudes osalevates riikides konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmi.

Selle programmi alusel pakutavast kahest süsteemist on suure kasvupotentsiaaliga ja uuenduslike väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete (VKEde) süsteem viinud kokkuleppeni, mis allkirjastati pärast programmi algust ühe lirimaa riskikapitaliühinguga ja mis hõlmab kokku 15 miljoni euro suurust ELi investeeringut. Üks leping on nüüdseks VKEde tagatissüsteemi raames allkirjastatud ka lirimaa finantsvahendajaga First Step Ltd. – väikerahastajaga, kes tagab ettevõtluse arendamiseks kuni kolme miljoni euroni ulatuvaid laene.

Rakendamist käsitlevad teatised, millega tulevasi finantsvahendajaid teavitati, kuidas programmis osalemise võimalust taotleda, avaldati Euroopa Liidu Teatajas 26.09.2007 ja 14.12.2007 ning kõik taotlused vaatas komisjoni nimel läbi Euroopa Investeeringusfond.

Nende süsteemide raames antakse garantiisid ja tehakse investeeringuid tingimusel, et sellist rahastamist kasutatakse laenude andmiseks või investeerimiseks sihtsektorites, mis on sätestatud õiguslikus aluses – konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmis.

Komisjon kasutab finantsmääruses ning õiguslikuks aluseks olevas konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmis nõutud mehhanisme süsteemide tõhususe, mõju ja täiendavuse jälgimiseks:

süsteemide tõhusust jälgitakse finantsvahendajate kvartaliaruandluse kaudu ja välishindamiste kaudu;

mõju jälgitakse muu hulgas statistikaga, mis hõlmab toetust saanud ettevõtete arvu, realiseeritud investeeringusummasid ning töökohtade arvu väikeettevõtetes, mis on saanud ELi garantii või investeeringu;

täiendus saavutatakse muu hulgas sellega, et vahendajatel aidatakse laenusummasid märkimisväärselt suurendada ja riskikapitali investeeringuid teha.

Lisaks rahastamisele, mida komisjon konkurentsivõime ja uuendustegevuse programmi raames võimaldab, pakub Euroopa Investeerimispank (EIP) VKEdele laene, mille väljatöötamise mõte on toetada nende investeeringuid keskmise ja pikaajalise finantseerimisega. Seda toetust antakse kohalike pangandusvahendajate kaudu, kes annavad lõppkasutajatest VKEdele laenu oma krediitpoliitika kohaselt.

Et komisjon ei ole EIP ja pangandusvahendajate vahelisse töökorraldusse kaasatud, jälgib nende vahendite jaotamist VKEdele aktiivselt EIP. Vahendid on kokku pannud EIP Iirimaa vahendajad (1 25 miljonit eurot on juba koos ja 50 miljonit eurot loodetakse varsti saada EIP lubatud 350 miljoni euro suurusest kogusummast). Vastavalt EIP kokkuleppele pangandusvahendajatega on pankadele antud tähtaeg, mille jooksul nad peavad vahendid VKEdele jaotama. Pangad on EIP-le teatanud, et jaotamine toimub suhteliselt aeglaselt – see peegeldab Iirimaa VKEde vähest nõudlust keskmise ja pikaajalise investeerimislaenu järele.

EIP on arvamusel, et kuna praeguses olukorras on VKEdele olnud laenu saamisega suuri raskusi, jääb VKEde sektori toetamine ka edaspidi liri pankade üheks tähtsamaks eesmärgiks. Eriti soovitakse EIP vahendajatel mitte tagasi lükata märkimisväärselt suuremas osakaalus VKEde abikõlblikke ja asjakohaseid taotlusi keskmiste ja pikaajaliste investeeringute rahastamiseks. EIP esindajad kohtuvad varsti liri pankadega, et uurida järele, kas EIP raha jaotamisel on tekkinud mingeid ettenägematu takistusi, ja püüda hoogustada VKEdest klientide rahastamist pankade poolt.

*
* *

Küsimus nr 34, mille esitas Georgios Papastamkos (H-0307/09)

Teema: rahapesu Euroopa jalgpallis

Millist teavet on komisjonil rahapesu kohta Euroopa jalgpalliturul? Millised meetmed ta kavatseb võtta selle nähtusega võitlemiseks?

Vastus

Komisjon märkis oma 2007. aasta juulis avaldatud valges raamatus spordi kohta⁽¹⁾, et korruptsioon, rahapesu ja muud finantskuritegevuse vormid võivad sporti nii kohalikul, riiklikul kui ka rahvusvahelisel tasandil mõjutada. Valge raamat sisaldab tegevuskava „Pierre de Coubertin“, milles kavandatakse nimelt meetmete 44 ja 45 kaudu, et piiriülese korruptsiooniga seotud küsimustega tegeldaks Euroopa tasandil ja ELi rahapesuvastaste õigusaktide täitmist spordisektoris jälgitaks.

Praegu ei ole komisjonil otseseid tõendeid rahapesu kohta Euroopa jalgpalliturul. Rahapesuvastane töökond – rahvusvaheline organ, kes kehtestab rahapesu ennetamise ja selle vastu võitlemise üldised standardid – avaldas 2009. aasta juulis aruande jalgpallisektori kaudu toimuva rahapesu kohta. Selles aruandes on antud sektorit uuritud majanduslikust ja sotsiaalsest küljest ning esitatud näidisjuhtumeid, milles selguvad valdkonnad, mida kuritegelikku raha jalgpalli investeerida soovivad isikud võivad ära kasutada. Tundlikud valdkonnad on seotud jalgpalliklubide omamisega, mängijate ülemineku turuga ja mängijate kuuluvusega, kihlvedude korraldamisega, logode omandiõigusega, sponsorlusega ja reklaami korraldamisega. Aruanne ei sisalda siiski lõplikke hinnanguid rahapesu ulatuse kohta Euroopa jalgpallisektoris.

⁽¹⁾ KOM(2007)391.

Lisaks sellele ja ka tegevuskava „Pierre de Coubertin” elluviimise osana on komisjon algatanud või ette valmistamas hulka uurimusi, mis puudutavad rahapesuvastase töökonna aruandes hõlmatud küsimusi. Uurimus mängijate esindajate kohta (meede 41) peaks lõpule viidama 2009. aasta lõpuks. Selles käsitletakse probleeme, mida tekitab mängijate esindajate tegevus Euroopas. Teine uurimus spordi rahastamisel esinevate siseturu tõkete kohta viiakse läbi aastal 2010 (meede 37). Muu hulgas hõlmab see ka spordikihlvedude korraldamise probleemi.

Lõpetuseks tuleks rõhutada, et komisjonil puudub pädevus rahapesu või muu kuritegevusega seotud konkreetsete väidete uurimiseks, välja arvatud juhul, kui see on seotud ühenduse finantshuvide kaitsmisega ja kuulub OLAFi volialasse.

*
* *

Küsimus nr 35, mille esitas Athanasios Plevris (H-0308/09)

Teema: rändevood Euroopasse

Kas komisjon kavatseb pakkuda majanduslikku toetust liikmesriikide nendele piirkondadele, mis kannatavad suure hulga ebaseaduslike sisseerandajate saabumise tõttu (näiteks Ateena keskosa), ning millised on ELi plaanid lühemas ja pikemas perspektiivis Euroopasse suunduvate rändevoogudega tegelemiseks? Konkreetsemalt – kas on olemas kava, kuidas avaldada survet riikidele, kust sisseerandajad tulevad, ja samuti riikidele, kes lubavad neil oma territooriumi läbida (näiteks Türgi), et need riigid sisseerandajad tagasi võtaksid, ning kas komisjon kavatseb heaks kiita ebaseaduslike sisseerandajate võrdse jaotamise liikmesriikide vahel võrdeliselt rahvaarvuga, nii et koormus ei langeks üksnes Vahemere riikidele?

Vastus

Euroopa Liit pakub sisseerandepiirkonnas asuvatele liikmesriikidele rahalist abi nelja fondi kaudu, mis on loodud üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine” raames. Need on Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fond, Euroopa Pagulasfond, Euroopa Välispiirifond ja Euroopa Tagasipöördumiskeskus. Eriti viimased kaks aitavad liikmesriikidel ebaseadusliku sisseerande tagajärgi ennetada ja ohjata. Fonde haldavad detsentraliseeritud iga liikmesriigi riiklikud asutused.

Peale selle annab Euroopa Komisjon juba tehnilist ja rahalist abi kolmandatele päritolu- ja transiidiriikidele, arendab nendega peetavat dialoogi ja mõnel juhul peab nendega läbirääkimisi, et parandada nende suutlikkust lahendada ebaseadusliku rände probleemi rahvusvaheliste standardite kohaselt ja hõlbustada nende sellealast koostööd Euroopa Liiduga.

Mis puutub koostöösse kolmandate transiidiriikidega, siis tuleks rõhutada, et komisjon peab Euroopa Ühenduse nimel Türgiga läbirääkimisi tagasivõtmislepingu üle, mis peaks hõlmama ka sätteid kolmandate riikide kodanike tagasivõtmise kohta. Komisjon, kes juba rahastab umbes 90 miljoni euro ulatuses projekte, et toetada Türgi suutlikkust viia oma piirivalve, ebaseadusliku rände ennetamise ja juhtimise ning varjupaiga andmise alased õigusaktid ja tavad Euroopa Liidu normidega vastavusse, käib Türgi ametivõimudele peale, et nad tugevdaksid veelgi koostööd Euroopa Liiduga kõigis nendes valdkondades.

Sellega seoses ning et võtta Euroopa Ülemkogu 2009. aasta juuni kohtumise viivitamatuid järelemeetmeid, külastas komisjoni kõrgemate ametnike delegatsioon 16. ja 17. septembril 2009 Ankarat, kus arutati Türgi võimudega, kuidas taaslustada ametlikke läbirääkimisi Türgi ja Euroopa Ühenduse vahelise tagasivõtmislepingu üle, ning räägiti meetoditest ja vahenditest, millega suurendada nende osalust ebaseadusliku rände vältimises ja segarändevoogude juhtimises. See lähetus oli märgiks, et Türgi ametivõimud on valmis tugevdama koostööd ELiga ning kiitma püsivad kohustused ja mitmed konkreetsete meetmed ametlikult heaks asepresident Barrot' ja minister Billströmi visiidi ajal 2009. aasta novembri alguses.

Komisjon on täiesti teadlik, et mõningad liikmesriigid on erilise ja ebaproportsionaalse rände surve all, ning märgib, et Euroopa Ülemkogu rõhutas oma 18.–19. juuni 2009. aasta kohtumise järeldustes, et tervitab komisjoni kavatsust võtta sellekohaseid meetmeid. Et ebaseaduslikult Euroopa Liitu jäänud sisseerandajate ümberjaotamist ei ole praegu ELi tasandil veel kavandatud, peab komisjon väga tähtsaks anda praktilist abi Vahemere-äärsetele riikidele, kes kannatavad kõige rohkem. Seepärast püüab ta algatada uute solidaarsuse vormide kasutuselevõttu, näiteks rahvusvahelise kaitse all olevate isikute vabatahtlikku ümberjaotamist liikmesriikide vahel, et kergendada mõne liikmesriigi ebaproportsionaalset koormat teiste liikmesriikide abiga. Esimest katseprojekti töötatakse praegu välja Maltal.

*
* *

Küsimus nr 36, mille esitas Justas Vincas Paleckis (H-0309/09)**Teema: halduskulude kokkuhoid**

Praegusel majandus- ja finantskriisi ajal teevad Euroopa Liidu liikmesriigid suuri pingutusi, et riigiaparaadi halduskulusid vähendada ning vahendeid võimalikult säästlikult kasutada. Kahtlemata ootavad liikmesriigid, ja mis veelgi olulisem, ELi kodanikud ka Brüsselilt samalaadseid samme.

Missuguseid sellesuunalisi abinõusid on komisjon juba rakendanud ja mida kavatseb ta veel edaspidi teha?

Vastus

Komisjon on võtnud kohustuse kasutada oma haldusressursse võimalikult säästlikult. 2010. aastaks on komisjon teinud ettepaneku suurendada oma halduskulusid vaid tagasihoidliku 0,9 protsendi võrra.

See õige pisut suurenenud eelarve katab kasvavate turvavajaduste kulusid, olulisi ümberpaigutusi peakorterist delegatsioonidesse, et tugevdada sisepoliitika mõju ELi väljaspool, ja tõusnud energiahindu.

Et sobitada poliitilisi prioriteete eelarvekärbetega, on komisjon teinud erilisi jõupingutusi kulude piiramiseks ja vahendite parimaks võimalikuks kasutamiseks.

Esiteks ei ole komisjon 2010. aastaks taotlenud uusi ametikohti. Poliitiliste prioriteetidega seotud personali vajadus täidetakse sisemiste ümberpaigutustega (2010. aastal kokku 600).

Teiseks on kõigi kululiikide hoolikas läbivaatamine andnud kokkuhoiu tänu osa kaupade hinnalangusele, keskkonnanahoiu põhimõtete rakendamisele ja tehnoloogia kasutamisele.

Kolmandaks on komisjon juba kohustunud täitma kõik personalivajadused kuni 2013. aastani alaliste ressurssidega, kui ei toimu märkimisväärsed sündmused, mis võiksid tõsiselt mõjutada komisjoni pädevust või tema keelelist korda. Komisjon jätkab ka eri kululiikide hoolikat läbivaatamist ja kasutab ära kõik säästmisvõimalused.

Kokkuvõttes jätkab komisjon oma kaugeleulatuvate poliitiliste eesmärkide elluviimist, kuid samal ajal piirab halduskulusid nii palju kui võimalik.

*
* *

Küsimus nr 37, mille esitas Anna Hedh (H-0313/09)**Teema: ELi alkoholistrateegia**

ELi alkoholistrateegia vastuvõtmisest möödub peagi kolm aastat. Kavas oli anda strateegiale hinnang 2009. aasta suveks. Saan aru, et komisjon on otsustanud alkoholistrateegia hindamise edasi lükata.

Eelmainitud arvesse võttes esitan järgmised küsimused.

Mis on strateegia hindamata jätmise põhjuseks? Mis ajaks on ELi alkoholistrateegia hindamist oodata? Kuidas on komisjon jälginud strateegia rakendamist erinevates liikmesriikides?

Vastus

Komisjon tänab austatud parlamendiliiget huvi eest rahvatervise poliitika olulise tahu – alkoholipoliitika vastu.

21. ja 22. septembril peetud alkoholi- ja tervise teemalise ekspertide konverentsi ajal, mille korraldasid ELi eesistujariik Rootsi ja komisjon, esitas tervise- ja tarbijaküsimuste peadirektoraat esimese eduaruande ELi alkoholistrateegia rakendamise kohta. Selle aruandega saab tutvuda komisjoni rahvatervise direktoraadi veebilehel⁽²⁾.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/health/ph_determinants/life_style/alcohol/Forum/docs/open300409_co01_en.pdf.

Nagu eduaruandes kirjeldatud, toetab komisjon liikmesriike strateegia riigi tasandil rakendamisel mitmel moel. See hõlmab riikliku alkoholipoliitika ja tegevuse komitee loomist, mis on liikmesriikidele foorumiks, kus jagada oma kogemusi ja töötada välja ühiseid seisukohti. Senini on see komitee kohtunud viis korda.

Ka komisjon on komitee tööd hõlbustanud, et saaks välja töötada ühised näitajad, mis võimaldavad ELi-sisest võrdlevat analüüsi. Eduaruandes on kirjeldatud siiani liikmesriikides võetud meetmeid ja eelkõige on arvesse võetud nõukogu 2001. aasta soovitus⁽³⁾ heaks kiidetud head tava. Komisjon on teinud ka kaks uuringut liikmesriikide tegevuse kohta strateegias kindlaks määratud prioriteetsetes valdkondades. Eduaruande 1. lisas antakse ajakohastatud ülevaade liikmesriikide tegevuse kohta pärast strateegia vastuvõtmist.

*
* *

Küsimus nr 38, mille esitas Rolandas Paksas (H-0314/09)

Teema: energeetika

Kas raske majanduslik olukord Euroopa Liidu liikmesriikides, sealhulgas Leedus, ei ole piisav põhjus selleks, et rakendada Tšehhi Vabariigi, Eesti, Küprose, Läti, Leedu, Ungari, Malta, Poola, Sloveenia ja Slovakkia ühinemistingimusi käsitleva akti artikli 37 ja protokoll nr 4 artikli 4 sätteid ning võimaldada Euroopa Komisjonil otsustada pikendada kuni 2012. aastani 2009. aastaks määratud tähtaega, milleks Leedu on võtnud kohustuse sulgeda Ignalina tuumaelektrijaama teise reaktori?

Vastus

Tuumaohutus on ELi jaoks kaheldamatu prioriteet, nagu näitas 25. juuni 2009. aasta tuumaohutuse direktiivi⁽⁴⁾ ühehäälnel vastuvõtmine nõukogus. Reaktori projekti puudusi (eelkõige tuumajäätmete lõpliku ladestamise kompleksi puudumist) arvestades on Ignalina tuumaelektrijaama võimatu ajakohastada nii, et see vastaks nõuetekohastele ohutusnormidele. Varasemad ajakohastamised võimaldavad üksnes töö esmast ohutust 2009. aasta lõpuni, mil tuumajaama teine reaktor tuleb sulgeda. See oli üks kohustus, mille Leedu ELiga ühinemisel võttis. Leedu ühinemisakti artiklis 37 sisalduvat kaitseklauslit, milles viidatakse tõsistele majandusraskustele, oleks saanud kasutada ainult kolme aasta jooksul pärast Leedu ühinemist.

EL on andnud abi ja jätkab abi andmist kogusummas 1,3 miljardit eurot, et toetada tuumaelektrijaama tegevuse lõpetamist ja alternatiivse energiavarustuse väljatöötamist Leedus. Rahastamine sõltub sellest, kas Leedu peab kinni tuumaelektrijaama kokkulepitud sulgemisajast.

Ühinemisakti protokoll nr 4 nähakse Ignalina tuumaelektrijaama peamise asendajana Leedu soojuselektrijaama, mida tuleb keskkonnakaitsealasel ajakohastada. Nimetatud ajakohastamine viidi lõpule 2008. aasta septembris ja seetõttu ei eeldata, et energiavarustuses võiks pärast tuumajaama sulgemist puudujääke tekkida. Peale selle on komisjon toetanud Ignalina kaugkütte projekte ning elumajade energiatõhususe meetmeid, samuti kombitsükliga gaasiturbiinjaama projekti, mille lõpuleviimine on ette nähtud aastaks 2013.

Balti riikide piirkonnas on väga oluline jätkata tööd energiavarustuse kindluse tagamisega, sealhulgas energiatõhususe ja piiriüleste ühendusliinide parandamisega. Komisjon kohustub jätkama Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga toel tihedat koostööd Leeduga, et tagada Ignalina tuumaelektrijaama tegevuse tõhus lõpetamine.

*
* *

Küsimus nr 39, mille esitas Sławomir Witold Nitras (H-0315/09)

Teema: Austria kiirteemaksukleebised

Enamikus Euroopa riikides on kehtestatud maks kiirteede kasutamise eest. Iga liikmesriik on sisse seadnud ka oma maksu tasumise korra. Maks tuleb tasuda kas enne konkreetse teelõigu algust tollipunktis või siis tuleb osta piiratud kehtivusajaga kleebis. Kleebise eest võetava tasu suurus jääb liikmesriigi enda määrata.

⁽³⁾ Nõukogu 5. juuni 2001. aasta soovitus noorte, eriti laste ja noorukite alkoholitarbimise kohta, EÜT L 161, 16.6.2001.

⁽⁴⁾ Nõukogu 25. juuni 2009. aasta direktiiv 2009/71/Euratom, millega luuakse tuumaseadmete tuumaohutust käsitlev ühenduse raamistik, ELT L 172, 2.7.2009.

Mõnes liikmesriigis võetakse aga maksu sellisel viisil, mis käesoleva küsimuse esitaja meelest on teistest riikidest pärit transiitreisijate suhtes ebaõiglane. Need transiitreisijad-autojuhid läbivad asjaomase liikmesriigi territooriumi tavaliselt ühe päevaga, kuid näiteks Austrias ja Tšehhi Vabariigis ei ole neil võimalik osta ühepäevase kehtivusajaga kleebit.

Kahtlemata on igal liikmesriigil õigus kehtestada ja kasseerida maksu oma kiirteede kasutamise eest. See, et puuduvad ühtsed reeglid, mille järgi saaks võetava tasu seada vastavusse kiirtee kasutamise tegeliku kestusega, võib aga hakata tõsiselt ohustama Euroopa Liidu ühte aluspõhimõtet – vaba liikumist. Kas Euroopa Ühendus ei peaks ELi kodanike vaba liikumise põhimõtet silmas pidades koostama liikmesriikidele suunised, milles antaks raamistik, et tagada kõnealuses asjas kõikidele kodanikele võrdne kohtlemine?

Vastus

Kaubaveo jaoks on olemas maanteekasutajate võrdse kohtlemise tagamise raamistik. Direktiiv 1999/62 raskete kaubaveokite maksustamise kohta (eurovinjeti direktiiv)⁽⁵⁾, mida on muudetud direktiiviga 2006/38⁽⁶⁾, reguleerib raskete kaubaveokite maksustamise raamistikku selliselt, et vahemaal põhinevate teemaksude või kasutusmaksude kehtestamine ei oleks vedaja kodakondsuse, ettevõtte asukohariigi, sõiduki registreerimiskoha, veo lähte- või sihtkoha tõttu otseselt ega kaudselt diskrimineeriv. Direktiivis on sätestatud, et ajalisel arvestusel põhinevaid kasutusmaksu peab saama maksta ajavahemike eest ühest päevast kuni ühe aastani.

Liikmesriigid võivad riigi õigusaktide kohaselt ja tingimusel, et mittediskrimineerimist ja proportsionaalsust puudutavad asutamislepingu põhimõtted on täidetud, kehtestada tee- ja kasutusmaksu ka muudele sõidukitele, näiteks kergetele kaubaveokitele, bussidele ja sõiduautodele. Proportsionaalseid maksu transiitreisijatele või lühemaajalistele infrastruktuuri kasutajatele peaks olema võimalik tasuda selles liikmesriigis, kus neid kohaldatakse, ja ka sellest väljaspool ning nii, et see takistaks võimalikult vähe liiklusvoogu.

*
* *

Küsimus nr 40, mille esitas Carlos José Iturgaiz Angulo (H-0317/09)

Teema: anšoovist käsitlev kava

Komisjon võttis 2009. aasta juulis vastu pikaajalise kava Biskaia lahe anšoovise varude taastamiseks. Nimetatud ettepanek koostati kokkuleppel komisjoni kalandusasjade peadirektoraadi pädevate talitustega ning võttes täiel määral arvesse kalandussektori esindajate taotlusi.

Komisjoni volinik Joe Borg soovib sõlmida lepingu enne käesoleva aasta lõppu. Kas see tähendab, et komisjon näeb võimalust anšoovise püügi keelu tühistamiseks alates järgmisest aastast? Kas kõnealune kava toob lubatud kogupüügi kehtestamisel senini järgitud teaduslikesse kriteeriumitesse mingisuguseid muudatusi?

Vastus

Komisjon soovib rõhutada, et praeguse keelu võimalik tühistamine sõltub kalavarude seisundist, mille kohta on komisjoni jaoks asjaomases teaduslikus nõuandes hinnangu andnud Rahvusvaheline Mereuurimise Nõukogu. Järgmine võimalus sellise hinnangu saamiseks avaneb 2010. aasta juunis, kui kevadise teadusliku vaatluse tulemused on läbi töötatud. Vastavalt väljapakutud kavale, mida komisjon loodab näha selleks ajaks jõustumas, võib anšoovisepüük Biskaia lahes jätkuda, kui teaduslikus nõuandes on kalavarude biomassi suuruseks hinnatud rohkem kui 24 000 tonni. Kava näeb ette, et madalama taseme korral peaks kalastamine jääma keelatuks.

Käsitlus, mille kohaselt minnakse üle pikaajalisele majandamisele, ei taga kalastamise automaatset taasalustamist, kui biomassi praegune madal tase püsib. Kava järgi on ette nähtud kalavarude kasutamise piirid, et vähendada nende hävimise ohtu. Seega on kava eesmärk tagada sellele tööstusharule parimad võimalused stabiilseks kalastamiseks ja suurimad saagid, mis on kalavarude jätkusuutlikkuse piires võimalikud. Komisjon on oma ettepanekutes alati tuginenud parimatele olemasolevatele teadusandmetele ja suhtunud tõsiselt tööstusharu pikaajalistesse huvides. Meetodit, mida kavas iga-aastaste kalastusvõimaluste kindlaksmääramisel on järgitud, toetab igati edelapiirkonna vete piirkondlik nõuandekomisjon.

⁽⁵⁾ EÜT L 187, 20.7.1999.

⁽⁶⁾ ELT L 157, 9.6.2006.

*
* *

Küsimus nr 41, mille esitas Jim Higgins (H-0323/09)**Teema: transrasvad**

Kas komisjon kavatseb teha ettepaneku võtta vastu uus direktiiv hüdrogeenitud rasvade / transrasvade piirmäära kehtestamiseks toiduainetes, arvestades, et on tõestatud, et need ained aitavad kaasa südamehaiguste tekkele?

Vastus

Komisjon on võtnud omale kohustuse kasutada olemasolevaid asjakohaseid vahendeid tarbijakaitse ja rahvatervise edendamiseks. Ta soosib algatusi, mis võivad kaasa aidata südame-veresoonkonnahaiguste ennetamisele Euroopas. Transrasvhapete tarbimine koos üldise rasvatarbimise ja küllastunud rasvhapete tarbimisega on Euroopas üks südame-veresoonkonnahaiguste riskitegureid.

Komisjon arwab, et toitumisharjumused sõltuvad paljudest teguritest. Nende mõjutamine on väga keeruline tegevus, mis nõuab mitmesuguseid meetmeid. Meetmed peaksid olema proportsionaalsed ning neis peaks võtma arvesse Euroopa Ühenduse ja liikmesriikide asjaomaseid pädevus- ja vastutusalasid. Selles raamistikus julgustab komisjon vastu võtma nii omaalgatuslikke meetmeid kui ka kaalub reguleerivaid meetmeid. Reguleerivate meetmete ulatust mõjutab kindlasti omaalgatuslike meetmete tulemuslikkus.

Praegu ei pea komisjon toidus sisalduvate transrasvade õiguslikku piiramist ELi tasandil asjakohaseks ega ka proportsionaalseks meetmeks.

*
* *

Küsimus nr 42, mille esitas Mairead McGuinness (H-0326/09)**Teema: hobuste heaolu**

Majandussurutis on kaasa toonud tõupuhaste hobuste müügiväärtuse olulise languse. Paljudes liikmesriikides on märgatavalt tõusnud mahajäetud hobuste arv, kuna hobuste omanikud ei suuda enam nende hooldamise eest maksta. Kas komisjon jagab loomakaitseorganisatsioonide muret hobuste heaolu üle käesoleval ajal? Kas komisjon kavatseb seda probleemi uurida või sellel teemal meetmeid võtta?

Vastus

Komisjon ei ole saanud liikmesriikidelt teavet ega valitsusvälistelt loomakaitseorganisatsioonidelt kaebusi mahajäetud hobuste arvu märgatava tõusu kohta tõuhobuste müügiväärtuse languse tõttu. Komisjon on sellest probleemist ajakirjanduses avaldatud artiklite põhjal siiski teadlik.

Nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiivis 98/58/EÜ⁽⁷⁾ on sätestatud üldised miinimumnõuded põllumajanduslikel eesmärkidel aretatavate või peetavate loomade, sealhulgas hobuste kaitseks. Direktiivi ei kohaldata võistluste, näituste, kultuuri- või spordiürituste või -tegevuse jaoks peetavate hobuste suhtes. Direktiivis nõutakse, et liikmesriigid kindlustaksid, et loomaomanikud või -pidajad võtavad kõik asjakohased meetmed, et tagada nende hoole all olevate loomade heaolu ja seda, et nendele loomadele ei põhjustata tarbetut valu, kannatusi ega vigastusi.

Liikmesriigid vastutavad eelkõige selle direktiivi rakendamise eest ja vastavalt määrusele (EÜ) nr 882/2004⁽⁸⁾ ametlike kontrollide kohta peavad nad võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada loomade tervise ja heaolu kaitset käsitlevate ühenduse sätete rakendamine.

Liikmesriikide kohustus on tagada, et ühenduse õiguses sätestatud võimalusi kasutataks mõistlikul viisil, ning aidata seega hoida ära seda, et hobused, keda majanduslikel põhjustel ei saa enam nõuetekohastes tingimustes pidada, hooletusse ja maha jäetakse. Sellega seoses soovib komisjon juhtida austatud

⁽⁷⁾ Nõukogu 20. juuli 1998. aasta direktiiv 98/58/EÜ, mis käsitleb põllumajandusloomade kaitset, EÜTL 221, 8.8.1998.

⁽⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 882/2004 ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toiduainete õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks, ELT L 165, 30.4.2004.

parlamendiliikme tähelepanu määrusele (EÜ) nr 504/2008⁽⁹⁾ hobuslaste identifitseerimise kohta, mis on väga oluline, kui kaalutakse hobuslaste hulka kuuluvate loomade tapmise võimalust toiduohutuse suhtes kontrollitavate tingimuste kohaselt.

*
* *

Küsimus nr 43, mille esitas Syed Kamall (H-0328/09)

Teema: endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi ühinemine

Käesoleva aasta märtsis hääletas Euroopa Parlament resolutsiooni ettepanekut endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi 2008. aasta eduaruande kohta (<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&reference=P6-TA-2009-0135&language=ET>). Artikli 10 kohaselt on kahetsusväärne, et „kolm aastat pärast [endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi] ELi kandidaatriigiks saamist ei ole ikka veel alustatud ühinemisläbirääkimisi ning tammutakse paigal, millel on riigi motivatsiooni vähendav mõju ja mis ohustab piirkonna stabiilsust; peab soovitavaks selle erandliku olukorra lõppemist; nõuab tungivalt protsessi kiirendamist...”

Endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi parlament on praeguseks vastu võtnud neli viimast õigusakti ühinemispartnerluse peamiste prioriteetide täielikuks rakendamiseks, nimelt siseasju, riigiteenistujaid, parteide rahastamist ja parlamenti käsitlevad seadused.

Kas komisjon kavatseb oma järgmises eduaruandes soovitada endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga läbirääkimiste alustamise kuupäeva, pidades silmas endises Jugoslaavia Makedoonia Vabariigis käimasolevaid reforme ja enneolematult pikka viivitamist läbirääkimiste alustamise kuupäeva määramisega?

Vastus

Komisjon võttis 14. oktoobril vastu oma iga-aastase laienemisstrateegia. Selles leidis komisjon, et endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik on pärast kandidaatriigi staatuse saamisest 2005. aastal tugevdanud demokraatia toimimist ja taganud õigusriigi põhimõtete järgimise ja põhiõiguste austamise eest vastutavate institutsioonide stabiilsuse, kuigi seda tööd tuleb muidugi jätkata.

Samuti on endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik olulisel määral järginud ühinemispartnerluse peamisi prioriteete. Reformide üldisi tulemusi silmas pidades leiab komisjon, et riik täidab piisaval määral 1993. aastal Kopenhaagenis Euroopa Ülemkogu kohtumisel ning stabiliseerimis- ja assotsiatsiooniprotsessis sätestatud poliitilisi kriteeriume. Riik on liikunud toimiva turumajanduse loomise suunas ja teinud edusamme mitmes valdkonnas, mis on seotud võimega täita liikmesusest tulenevaid kohustusi.

Eelnevat silmas pidades ja võttes arvesse 2005. aasta detsembri ja 2006. aasta detsembri Euroopa Ülemkogu järeldusi, soovib komisjon alustada endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigiga läbirääkimisi Euroopa Liidu liikmeks saamise üle.

Endiselt on oluline heanaaberlike suhete säilitamine, mis hõlmab ka ÜRO egiidi all toimuvate läbirääkimiste teel saavutatavat, kõiki osapooli rahuldavat lahendust nimeprobleemile.

*
* *

Küsimus nr 44, mille esitas Carl Schlyter (H-0329/09)

Teema: kemikaalide piirsalduse ületamine riietusesemetes

Hiljuti avalikustatud uurimuses (tarbijatele mõeldud programm SVT Plus, Rootsi Televisioon) tuvastati, et teksapüksid sisaldavad erinevate kemikaalide (muu hulgas dimetüülfumaraadi, nonüülfenooltoksülaatide ja raskmetallide) suuri koguseid, mis selgelt ületavad lubatud piirnorme. Mitmed neist ainetest põhjustavad tõsiseid allergilisi reaktsioone ega tohi nahaga kontakti sattuda. Sellest hoolimata ei kontrolli tootjad ega edasimüüjad ilmselt oma kaupade ohutust.

Milliseid meetmeid on komisjon võtnud või kavatseb võtta tagamaks, et turuosalisel järgiksid kõnealuse valdkonna õigusakte?

⁽⁹⁾ Komisjoni 6. juuni 2008. aasta määrus (EÜ) nr 504/2008, millega rakendatakse nõukogu direktiivid 90/426/EMÜ ja 90/427/EMÜ hobuslaste identifitseerimise meetoditega seoses, ELT L 149, 7.6.2008.

Vastus

Ühenduse õigusaktide, näiteks tootekontrolli käsitlevate õigusaktide jõustamine kuulub liikmesriikide pädevusse. Selleks on kemikaale käsitleva õigusakti REACH (määrus (EÜ) nr 1907/2006)⁽¹⁰⁾ artiklis 125 nõutud, et liikmesriigid kasutaksid ametlike kontrollide süsteemi ning muud asjaoludele vastavat tegevust, ning artiklis 126, et liikmesriigid kehtestaksid sanktsioonid REACHi rikkumise eest. Akrediteerimise ja turujärelevalve määrus (määrus (EÜ) nr 765/2008, mida hakatakse kohaldama 1. jaanuaril 2010⁽¹¹⁾) on liikmesriikide jaoks veel üks asjakohaste meetmete võtmise vahend.

Komisjoni on teavitatud, et enamiku liikmesriikide eelduste kohaselt on nende jõustamise eest vastutavad ametiasutused täiesti tegutsemisvalmis 2008. aastal, suurem osa liikmesriikidest kasutab juba varasemate õigusaktidega loodud jõustamise eest vastutavaid struktuure.

Euroopa Kemikaaliamet on abistaja osas, et hõlbustada jõustamisalase teabe vahetamise foorumi tööd. Euroopa Kemikaaliameti foorum tegeleb jõustamisküsimustega just ühenduse tasandil. Foorum on jõustamist käsitleva teabe vahetamise platvormiks ja koordineerib liikmesriikide jõustamise eest vastutavate ametiasutuste võrgustikku. Foorumi ülesannete hulka kuulub ühtlustatud jõustamisprojektide ja ühiskontrollide esitamine, koordineerimine ja hindamine. Foorumi esimene kohtumine toimus 2007. aasta detsembris ja sestpeale on kokku tulnud kaks korda aastas.

Osa ainete, näiteks nonüülfenooloksülaadi ja raskmetallide kasutust oli juba piiratud nõukogu direktiiviga 76/769/EMÜ⁽¹²⁾, mis tunnistati nüüd kemikaalimäärusega REACH kehtetuks ja võeti selle XVII lisasse.

Komisjon võib praegused meetmed lisanduva teabe alusel uuesti läbi vaadata. See tähendab, et kui komisjon või liikmesriik leiab, et vastuvõetamatute ohtudega inimintervisele ja keskkonnale tuleb tegelda ühenduse tasandil, võimaldab REACH menetlust, mille kaudu saab võtta nende ainetega seotud asjakohaseid meetmeid, ning see toob vajaduse korral kaasa REACHi XVII lisa muutmise.

Mis puutub dimetüülfumaraati, siis üldise tooteohutuse direktiivi 2001/95/EÜ⁽¹³⁾ alusel tehtud komisjoni otsuses 2009/251/EÜ⁽¹⁴⁾ on liikmesriikidelt nõutud, et nad tagaksid, et seda kemikaali sisaldavaid tooteid ei lasta turule ega tehta turul kättesaadavaks ning et sellised tooted nõutakse tarbijatelt tagasi ja tarbijaid teavitatakse dimetüülfumaraadiga seotud ohtudest. Seega on kõik dimetüülfumaraati sisaldavad tarbekaubad Euroopa Liidus keelatud.

Kemikaalimääruse REACH jõustumisega hakkasid tootjatele ja/või importijatele kehtima uued kohustused. Alates 1. juunist 2008 peavad kõik toodete tootjad või importijad registreerima ained, mille eraldumine nendest toodetest on tavalistes või põhjendatult eeldatavates kasutustingimustes ette nähtud, kui aineid esineb nendes toodetes üle ühe tonni. Peale selle peavad toodete tootjad ja importijad teavitama Euroopa Kemikaaliametit väga ohtlike ainete olemasolust vastavalt artikli 7 lõikes 2 sätestatud tingimustele, kui ained on määratletud artikli 59 lõike 1 kohaselt ja lisatud kandidaatainete loetellusse. See suurendab teavet toodetest vabanevate ja nendes sisalduvate väga ohtlike ainete kohta.

Arvestades, et kemikaale käsitlevate ühenduse õigusaktide jõustamise eest vastutavad eelkõige liikmesriigid, võib austatud parlamendiliige olla kindel, et komisjon julgustab igati rakendama täielikult REACHi kohaseid

⁽¹⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ja millega asutatakse Euroopa Kemikaalide Agentuur ning muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93, komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ, ELT L 396, 30.12.2006.

⁽¹¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93 (EMPs kohaldatav tekst), ELT L 218, 13.8.2008.

⁽¹²⁾ Nõukogu 27. juuli 1976. aasta direktiiv 76/769/EMÜ liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta seoses teatavate ohtlike ainete ja valmististe turustamise ja kasutamise piirangutega, EÜT L 262, 27.9.1976.

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/95/EÜ üldise tooteohutuse kohta (EMPs kohaldatav tekst), EÜT L 11, 15.1.2002.

⁽¹⁴⁾ Komisjoni 17. märtsi 2009. aasta otsus 2009/251/EÜ, millega kohustatakse liikmesriike tagama, et biotsiidi dimetüülfumaraat sisaldavaid tooteid ei lasta turule ega tehta turul kättesaadavaks (teatavaks tehtud numbri K(2009) 1723 all) (EMPs kohaldatav tekst), ELT L 74, 20.3.2009.

kohustusi ja toetab aktiivselt tööd, mida teeb Euroopa Kemikaaliamet, kes vastutab teatavate REACHi nõuete rakendamise seotud teaduslike ja tehniliste ülesannete eest. Ka tarbekaupade valdkonnas vastutavad jõustamise eest eelkõige liikmesriigid ning komisjon julgustab ja toetab neid selle ülesande täitmisel. Liikmesriikide teadete avaldamine dimetüülfumaraati sisaldavate toodete kohta⁽¹⁵⁾ on selle praktiline näide.

*
* *

Küsimus nr 45, mille esitas Britta Thomsen (H-0330/09)

Teema: direktiivi 2002/73/EÜ rakendamine Taani poolt

Märtsis 2007 saatis Euroopa Komisjon Taani valitsusele ametliku kirja, milles käsitleti direktiivi 2002/73/EÜ⁽¹⁶⁾ rakendamist Taani poolt. Küsisin 4. novembril 2008 esmakordselt komisjonilt, milline olukord parajasti valitseb ja millal võib loota edenemist. Komisjon vastas 20. novembril 2008, et hinnangu koostamine Taani õigusaktide vastavusele direktiiviga 2002/73/EÜ on lõppjärgus.

Sooviksin komisjonilt uuesti küsida, millal ja milliste meetmetega kavatsetakse tagada, et Taani täidab direktiivi sätteid?

Viitan oma eelmisele küsimusele (H-0863/08) ja komisjoni vastusele.

Vastus

Taani valitsus on teavitanud komisjoni, et 27. mail 2008 võeti vastu akt nr 387, millega moodustatakse uus võrdse kohtlemise amet. Sellist arengut silmas pidades on komisjon otsustanud läbi vaadata oma hinnangu Taani õiguse vastavuse kohta direktiivile 2002/73/EÜ⁽¹⁷⁾. Komisjon otsustab eelolevatel nädalatel edaspidiste meetmete üle ja teatab nendest austatud parlamendiliikmele.

*
* *

Küsimus nr 46, mille esitas Andres Perello Rodriguez (H-0334/09)

Teema: viivitus biojäätmete direktiivi esitamiseks tehtavas töös

Komisjon esitas 2008. aasta detsembris roheline raamatu biojäätmete käitluse kohta ning algatas seejärel avaliku konsulteerimise protsessi, mis jõudis lõpule käesoleva aasta märtsis. Kava kohaselt peaks komisjon esitama selle aasta detsembris nõukogu töörühmale järeldused nimetatud konsulteerimise kohta ning vajaduse korral biojäätmete käitlust käsitleva ettepaneku või algatuse.

Arvestades, et:

- võimaliku õigusakti ettepaneku mõjuhinnang peab olema samuti valmis selle aasta lõpuks;
- nõukogu peab kõnealust direktiivi prioriteetseks, kuna ta on märkinud oma 25. juuni 2009. aasta koosoleku järeldustes roheline raamatu kohta, et „biojäätmete käitlemise parandamine aitab kaasa ühelt poolt ressursside säästvale kasutamisele ja paremale mullakaitsele ning teiselt poolt kliimamuutuste vastasele võitlusele ning jäätmete prügilates ladestamise vähendamise, ringlussevõtu ja taastuvenergia eesmärkide saavutamisele”;

kas komisjon võiks kinnitada, et tal on ettenähtud tähtaegu järgides võimalik esitada õigusakti ettepanek 2010. aasta alguses?

Vastus

Töö biojäätmete käitlemise mõju hindamisega on üks Euroopa Komisjoni keskkonna peadirektoraadi prioriteete. Komisjon on praegu mõju hindamise projekti lõpetamas ja esitab selle novembris siseseks heakskiitmiseks.

⁽¹⁵⁾ http://ec.europa.eu/consumers/dyna/rapex/rapex_archives_en.cfm, kerige tekst allapoole ja otsige dimetüülfumaraati (DMF).

⁽¹⁶⁾ EÜT L 269, 5.10.2002, lk 15.

⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2002. aasta direktiiv 2002/73/EÜ, millega muudetakse nõukogu direktiivi 76/207/EMÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses töö saamise, kutseõppe ja edutamisega ning töötingimustega (EÜT L 269, 5.10.2002, lk 15).

Edasised sammud seoses biojäätmete käitlemisega ELis, sealhulgas võimalikud meetmed (õigusakti ettepanek või teatis) sõltuvad biojäätmete käitlemise eri võimaluste poolt- ja vastuargumentide hindamise tulemustest. Seepärast ei oodata selle otsuse vastuvõtmist enne kõnealuse mõjuhindamise lõpuleviimist, mis on kavandatud 2009. aasta detsembriks. Kui hindamine näitab, et on tarvis võtta õigusloomega seotud meetmeid, võib komisjon ettepaneku vastu võtta 2010. aasta kevadel.

*
* *

Küsimus nr 47, mille esitas Pat the Cope Gallagher (H-0340/09)

Teema: iiri keel kui ELi töökeel

Kas komisjon võiks esitada üksikasjaliku ülevaate, milles on välja toodud alates 2007. aasta jaanuarist kuni tänaseni võetud praktilised meetmed iiri keele integreerimiseks ELi töökeelte hulka?

Vastus

Nagu komisjon juba viitas oma vastustes suuliselt vastatavatele küsimustele H-0622/08 ja H-0636/08 nõukogu 15. aprilli 1958. aasta määruse nr 1 alusel, mida on muudetud nõukogu 13. juuni 2005. aasta määruse (EÜ) nr 920/2005 artikliga 1, on iiri keele ametliku keele ja Euroopa Liidu institutsioonide töökeele staatus alates 1. jaanuarist 2007.

KIRJALIK TÕLGE

Määruse (EÜ) nr 920/2005 artiklites 2 ja 3 on sätestatud osaline, viieaastase pikendatava perioodiga erand iiri keele kasutamise kohta ELi institutsioonides. Praktikas tähendab see erand, et praegu tõlgitakse iiri keelde (või iiri keelest) ainult kaasotsustamise korras vastu võetavate määruste ettepanekud (ja teatavad nendega seotud dokumendid⁽¹⁸⁾), samuti otsene kirjavahetus üldsusega.

Seega on komisjon kooskõlas nende sätetega suutnud teha kõik õigusloomeprotsessis nõutavad tõlked iiri keelde ja tagada nende õigeaegse esitamise. Peale selle on antud iirikeelsed vastused kodanikele ja juriidilistele isikutele, kes on komisjoni poole selles keeles pöördunud.

Selleks on komisjon oma kirjaliku tõlke peadirektoraadis moodustanud iiri keele sõltumatu üksuse. Personali hulka kuulub praegu üksuse tegevjuht, üks assistent, viis täiskohaga tõlkijat ja riigi lähetatud ekspert. Sellest piisab praeguse töömahuga toimetulemiseks, kuid olukorda jälgitakse pidevalt. Lisaks on veel üks riigi ekspert lähetatud tööle veebitõlkeüksusesse. Üksuse töötajad on läbinud oma tööks vajaliku IT-koolituse ja peadirektoraadis korraldatakse regulaarselt ka temaatilisi koolitusi. Iiri keele tõlkijad teevad kasulikku koostööd riigiasutustega eelkõige terminoloogia väljatöötamisel, mis on eriti positiivne ja ka väga rõõmustav, arvestades, et suur osa ühenduse *acquis*'st iiri keeles puudub. Alates 2007. aastast on kirjaliku tõlke peadirektoraat esitanud hulga pakkumiskutseid iiri keele vabakutseliste tõlkijate leidmiseks ja selle tulemusel teeb üksus koostööd ka paljude Iirimaa kutseliste tõlkebüroodega, kes võivad tõlketeenust pakkuda tippnõudluse ajal.

Praegu on käimas nõukogu ja komisjoni ühine konkurss, mille eesmärk on koostada reservnimekiri, millest palgatakse nii nõukogu kui ka komisjoni iiri keele tõlkeüksuse juhid. Reservnimekirja avaldamist oodatakse peatselt. Sobival ajal korraldatakse uus konkurss ka iiri keele tõlkijatele.

Lisaks oma kohustustele, mis on sätestatud määruses nr 1, ja arvestades piiratud ressursse, on komisjon hakanud iiri keelde tõlkima mõningaid oma veebisaidi kõrgema taseme lehekülgi, pidades seejuures esmatähtsaks tekste, mis pakuvad iiri keelt kõnelevatele kodanikele erilist huvi. 2007. aastast alates on komisjon avaldanud iiri keeles järjest suuremat hulka veebilehti ning seda tööd Iirimaaal, sealhulgas eri liiki meedias tunnustatakse.

Et iiri keel on ELi ametlik keel, pakuti see välja kirjaliku tõlke peadirektoraadis korraldatud iga-aastasel keskkooliõpilaste tõlkevõistlusel „Juvenes Translatores”. Kõige esimene võitja Iirimaaalt (2007. aastal) tõlkis iiri keelde.

Pidades silmas oma personalivajadusi, on kirjaliku tõlke peadirektoraat huvitatud tõlkekursuste korraldamisest liikmesriikides. Komisjon lõi hiljuti Euroopa tõlkemagistri võrgustiku, mis hõlmab 34 kvaliteetset ülikooli

⁽¹⁸⁾ Eelkõige muudetud ettepanekud (EÜ asutamislepingu artikli 250 lõige 2) ja märkused Euroopa Parlamendi või nõukogu poolt kaasotsustamismenetluse käigus võetud seisukohtade kohta (EÜ asutamislepingu artikli 251 lõige 2).

tõlkemagistri õppekava. Kaks esimest edukat taotlejat olid MA Léann an Aistriúcháin, mida pakkus Acadamh na hOllscolaíochta Gaeilge (Galway Iirimaa riiklik ülikool), ja tõlkemagistriõpe (MA in Translation Studies), mida pakkus Dublini ülikooli (DCU) rakendusliku keele- ja kultuuriõppe kool (School of Applied Language and Intercultural Studies). Komisjon ootab huviga tihedat koostööd nende kahe õppekavaga ja teiste ülikoolidega, kes pakuvad kutselise tõlkimise õppekavasid, mis sisaldavad iiri keele õppe võimalust. Nii loodab komisjon, et turule hakkab tulema piisavalt palju iiri keele tõlkijaid, kes vastavad vabakutselisena ELi institutsioonides või ELi institutsioonide heaks töötamise erilistele nõuetele.

Peale selle on kirjaliku tõlke peadirektoraat võtnud poliitika tasandil väga kannustava hoiaku suhetes Iiri ametiasutustega, et tagada Iirimaa piisav tähelepanu tõlkijate ülikoolihariduse, iirikeelse terminoloogia väljatöötamise ja iiri keele tõlkijate töölevõtmise vastu. Seda on tehtud muu hulgas kirjaliku tõlke peadirektoraadi peadirektori ja teiste töötajate visiitide ja muude ettevõtmiste kaudu.

SUULINE TÕLGE

Iirimaa ametiasutuste taotlusel on iirikeelset suulist tõlget alates 2007. aasta jaanuarist pakutud komisjoni, ministrite nõukogu, Majandus- ja Sotsiaalkomitee, Regioonide Komitee ja Euroopa Parlamendi istungitel.

Komisjoni suulise tõlke peadirektoraadil on piisavalt ressursse, et vastata praegusele nõudmisele iiri keele tõlke järele nõukogus ja Regioonide Komitees. Euroopa Parlamendis (kes kasutab samu vabakutselisi) võib hakata tekkima raskusi nõudluse koondumise tõttu istunginädalatele. Pärast hiljutisi parlamendivalimisi võiks arvata, et nõudlus iiri keele järele pigem kasvab kui kahaneb.

Suulise tõlke peadirektoraadis on praegu kaks koosseisulist tõlki, kes suudavad töötada iiri keeles. Neile lisaks on nüüd üksteist ELi akrediteeritud vabakutselist tõlki, kes tõlgivad iiri keelest inglise keelde. Viis neist võivad tõlkida ka inglise keelest iiri keelde. Praegu on ka üks akrediteeritud vabakutseline tõlk, kelle emakeel on iiri keel ja kes suudab tõlkida ka inglise keelde, ning veel kaks on ajutiselt akrediteeritud. Kaks kandidaati läbisid akrediteerimise 2009. aasta juunis.

Koolituse kohta võin öelda, et Westminsteri ülikool korraldas iiri keele tõlkidele õppeaastatel 2006–2007 ja 2007–2008 erikursuse (Euroopa Parlamendi rahalisel toel ja suulise tõlke peadirektoraadi koolitusabiga). Kokku on praeguseks akrediteerimise edukalt läbinud kuus Westminsteri lõpetanud (kolm 2007. aastal, kolm 2008. aastal). Galway ülikool alustas suulise tõlke magistri kursusega 2008. aasta sügisel. Kursuse esimese aasta lõpetas neli üliõpilast ja üks neist läbis institutsioonidevahelise akrediteerimise 2009. aasta juunis. Kursus alustab nüüd teist aastat. Siiani on registreerunud kaheksa üliõpilast keelekombinatsioonidega, mis hõlmavad lisaks iiri ja inglise keelele prantsuse või saksa keelt.

JURIIDILINE TOIMETAMINE

Nagu teistelgi seadusandlikel institutsioonidel, on ka komisjoni õigustalituse rühm juriidilisi toimetajaid, kes on suutelised töötama kõigis ametlikes keeltes. Komisjonis kuuluvad sellesse kaks iiri keeles töötavat juriidilist toimetajat. See on kooskõlas teiste ametlike keelte olukorraga.

*
* *

Küsimus nr 48, mille esitas Eleni Theocharous (H-0342/09)

Teema: Famagusta linna tagastamine

Kas Euroopa Liit ja eelkõige komisjon kavatsevad toetada okupeeritud Famagusta linna seaduslikke elanikke, kes nõuavad Türgi sõjaväe kontrolli all oleva linna viivitamatut tagastamist usalduse taastamise meetmena, et võimaldada Küprose probleemi lõplikku lahendamist?

Kõnealuse linna viivitamatu tagastamine on ette nähtud 1979. aasta tippkohtumisel (Kyprianou-Denktaši) sõlmitud kokkulepetega ning ÜRO Julgeolekunõukogu selleteemaliste resolutsioonidega.

Vastus

Meie ühistes huvides on näha Küprose taasühendamist ja Euroopa pinnal 40 aastat kestnud konflikti lõppu. Euroopa Liidus on selle saare kaheks jagamine vastuvõetamatu.

Komisjon kinnitab taas, et toetab igati kahe kogukonna liidrite ÜRO egiidi all tehtavat tööd Küprose probleemi igakülge lahenduse leidmiseks.

Võttes arvesse reaalsel võimalust lahendus leida ja saar taas ühendada, loodab komisjon, et Varosha antakse selle seaduslikele elanikele varsti tagasi.

Kui kaks liidrit peaksid otsustama Varosha selle omanikele usalduse taastamise meetmena kiiresti tagastada, nagu austatud parlamendiliige soovib, on neil komisjoni täielik toetus.

*
* *

Küsimus nr 49, mille esitas Rosa Estaràs Ferragut (H-0344/09)

Teema: saarealadid puudutavate EÜ asutamislepingu sätete täitmine

Amsterdami lepingu artiklis 158 ja lepingule lisatud deklaratsioonis nr 30 tunnistatakse, et saarealad kannatavad struktuuriliselt ebasoodsate olude all, mis tulenevad nende saarelisest asendist ja mille püsivus piirab nende majanduslikku ja sotsiaalset arengut. Ühtlasi märgitakse, et ühenduse õigusaktid peavad neid ebasoodsaid olusid arvestama ja võtma konkreetseid meetmeid nende alade kasuks, et neid õiglastel tingimustel paremini siseturuga integreerida. Lissaboni leping hõlmab samu sätteid neile suuremat kaalu andes, kuna territoriaalne ühtekuuluvus on kaasatud ühe peamise eesmärgina.

Nimetatud artiklit 158 ei ole praktikas kohaldatud ega edasi arendatud. On vaja konkreetset Euroopa tasandil integreeritud poliitikat, mis võimaldaks leevendada saarealade ebasoodsaid olusid ja seaks nad mandripiirkondadega võrdsesse olukorda.

Milliseid meetmeid kavatseb komisjon võtta Amsterdami lepingu artiklis 158 sätestatu ja Lissaboni lepingus käsitletavate saarealadid puudutavate sätete täitmiseks selle lepingu jõustumisel?

Vastus

Saarealad oma märkimisväärse loodusliku mitmekesisusega, mille põhjuseks on geograafilised iseärasused (näiteks ligipääsetavus, kliimatingimused), kujutavad endast regionaalpoliitika jaoks erilist keerulist ülesannet.

Komisjon on sellest olukorrast muidugi teadlik ning peab väga oluliseks saavutada Euroopas suurem majanduslik, sotsiaalne ja territoriaalne ühtekuuluvus. Komisjoni jaoks on ülimalt tähtis tagada Euroopa Liidu ühtlustatud ja tasakaalustatud areng ning vältida samas Euroopa poliitika killustumist.

Just ühtekuuluvuspoliitika pakub palju võimalusi toetada ja tugevdada arengut eriliste geograafiliste omadustega aladel, nagu saared seda on. See pakub näiteks võimalust muuta piirkondliku konkurentsivõime ja tööhõive eesmärgi põhjal kaasrahastamise määrasid. Peale selle võivad liikmesriigid ja piirkonnad kohandada end eriliste sotsiaal-majanduslike ja territoriaalsete näitajatega muude vahendite, näiteks rakenduskavade territoriaalsete erisätete kaudu.

Ka muu ühenduse poliitika pakub eralistele territooriumidele võimalusi. Näiteks riigiabi määrused lubavad anda abi teatud piirkondade majandusarengu edendamiseks. See puudutab muu hulgas saari, mägiapiirkondi ja hõreda asustusega piirkondi, kui need vastavad teatud tingimustele.

Peale selle võivad saarekogukonnad, kes sõltuvad kalandusega seotud tegevusest, saada toetust Euroopa Kalandusfondist, mille sekkumine põhineb samuti territoriaalsel mõõtmel. Elkoige on toetus vastavalt Euroopa Kalandusfondi neljandale põhisuunale kättesaadav kohalike arengustrateegiate rakendamiseks, mis aitavad kohalikel kalapüüjiga tegelevatel kogukondadel mitmekesistada oma tegevust ja parandada piirkonna elukvaliteeti. Need strateegiad võivad hõlmata konkreetseid ebasoodsaid olusid või tugineda saarealade erilistele kohalikele varadele.

Muidugi on selles valdkonnas pakutavatel vahenditel veel arenguruumi, kui kodanikud suudaksid täielikult ära kasutada nende territooriumide eripära, kus nad elavad, nagu tõdetakse territoriaalse ühtekuuluvuse rohelises raamatus.

Tuleb siiski rõhutada, et geograafiline erisus iseenesest ei ole veel tingimata probleem. Statistika näitab, et need territooriumid ei ole sotsiaal-majanduslikus mõttes kaugeltki ühesugused. Seepärast ei ole universaalsel käsitusel (näiteks saarealade üldisel poliitikal) kuigi palju mõtet. Pealegi eitab ülekaalukas hulk rohelisele raamatule vastanud vajadust nende alade jaoks mõeldud erilise poliitika järele.

Sellest hoolimata peab komisjon edasi arendama olemasolevaid analüütilisi vahendeid (näiteks andmeid, näitajaid, mõjuhinnanguid). Eesmärk võiks olla suurendada teadmisi nende alade eripärad ja osata nendega

paremini arvestada. Euroopa Liit peab täielikult hõlmama nende arengudünaamika ulatust ja aitama neil tugevdada oma suhtelisi ja konkurentsieelseid.

Seepärast on komisjon ette valmistanud töödokumendi geograafilise eripäraga territooriumide kohta, mis peaks avaldatama käesoleva aasta hilissügisel. Veel mõtlemisainet võib oodata ESPONi (Euroopa ruumilise planeerimise vaatlusvõrgu) uurimusest, mis käsitleb Euroopa väljavaateid teatud tüüpi territooriumide kohta.

Need kaks uurimust võiksid aidata komisjonil ette valmistada ettepanekuid lisameetmete võtmiseks, mis parandaksid edaspidi geograafilise eripäraga piirkondade, eelkõige saarealade olukorda.

*
* *

Küsimus nr 50, mille esitas Anne E. Jensen (H-0345/09)

Teema: ümberistumise võimaldamine kolmandate riikide lennureisijatele

Kui inimesed reisivad ELi-välistest riikidest mõnda liikmesriiki, on üsnagi tavaline, et nad peavad enne sihtpunkti jõudmist teises liikmesriigis ümber istuma. Sellegipoolest saab tuua konkreetseid näiteid sellest, et kolmandatest riikidest pärit isikuid transiidiriiki ei lubata, kuigi neil on sihtriigi viisanõuded täidetud. Lisaks on teada selline juhtum, kuidas üks kolmanda riigi elanik sai selle tagajärjel kuuekuuse sissesõidukeelu ELi.

Kas komisjon nõustub sellega, et sellist ümberistumist tuleks võimaldada, kui sihtriigi viisanõuded on täidetud?

Kas komisjon on nõus sellega, et kui liikmesriigi ametiasutused takistavad kolmanda riigi kodanikul sihtpunkti jõudmast, on tegemist vaba liikumise kui põhiõiguse rikkumisega ühenduses?

Kas komisjon kavatseb midagi ette võtta tagamaks, et kolmandate riikide kodanikele ei keelataks suvaliselt ligipääsu sihtpunktile? Kas komisjon on nõus sellega, et juhul kui ümberistumine keelatakse, tuleks esitada kindlad põhjendused koos õigusega need vaidlustada?

Vastus

Välispiiride ületamisel kohaldatavad eeskirjad ja kolmandate riikide kodanike liikmesriikidesse sisenemise tingimused on reguleeritud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määruses (EÜ) nr 562/2006, millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieskirjad)⁽¹⁹⁾.

Schengeni piirieskirjades austatakse põhiõigusi ja peetakse kinni iseäranis Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtetest. Tuleb rõhutada, et vaba liikumise tingimusetu põhiõigus – mida on kinnitatud harta artiklis 45 – kehtib üksnes Euroopa Liidu kodanikele, mitte kolmandate riikide kodanikele. Kolmandate riikide kodanike õigus vabale liikumisele Euroopa Liidus kehtib vaid ühenduse õigusaktide erieskirjadega sätestatud määral.

Reisijad, kes saavad väljastpoolt Euroopa Liitu, peavad vastavalt Schengeni piirieskirjade artiklile 7 enne ümberistumisega siselennule pääsemist läbi tegema süstemaatilise piirikontrolli, mille eesmärk on teha kindlaks, et Schengeni piirieskirjades ette nähtud sisenemistingimused on täidetud. See tähendab täpsemalt, et reisijal on kehtiv reisidokument, kehtiv viisa, mis vajaduse korral õigustab reisi eesmärki ja tingimusi, et tal ei ole Schengeni infosüsteemi (SIS) kohaselt sissesõidukeeldu ja et teda ei peeta avalikule korrale ohtlikuks.

Schengeni piirieskirjade I lisas on esitatud üksikasjalik mittetäielik loetelu tõendavatest dokumentidest, mida piirivalve võib kolmanda riigi kodanikult nõuda, et kontrollida lõike 1 punktis c sätestatud tingimuste täitmist.

Järelkult on viisa olemasolu või puudumine üks, aga mitte ainus nõue, mida piirivalve peab piirikontrolli tegemisel arvesse võtma.

Artiklis 13 on ette nähtud, et kolmanda riigi kodanikule, kes ei täida artikli 5 lõikes 1 sätestatud sisenemistingimusi, keelatakse sisenemine liikmesriikide territooriumile. Sisenemist võib siiski keelata üksnes põhjendatud otsusega, milles esitatakse keelu täpsed põhjused. Sisenemiskeelu saanud kodanikel on kooskõlas riigi seadustega õigus riigiasutuse tehtud sisenemist keelav otsus edasi kaevata.

⁽¹⁹⁾ ETL L 105, 13.4.2006.

Järelikult austavad Schengeni piirieskirjad täielikult isiku õigust lasta negatiivne otsus mõnel apellatsiooniasutusel läbi vaadata.

Austatud parlamendiliikme esitatud teabe põhjal ja täpsemate üksikasjade puudumise tõttu (näiteks asjaomaste isikute kodakondsus, asjaomased liikmesriigid ja riigiasutuse esitatud põhjendused sisenemiskeelu kohta) ei saa komisjon hinnata, kas parlamendiliikme viidatud juhtudel on toimunud Schengeni piirieskirjade eelnimetatud sätete rikkumine.

*
* *

Küsimus nr 51, mille esitas Georgios Toussas (H-0347/09)

Teema: France Telecomi töötajate enesetapud

Prantsuse erastatud ettevõttes France Telecom toimunud traagiliste enesetappude hulk on tõusnud murettekitava tasemeni: 24 töötajat on võtnud endalt elu, sest nad ei suutnud kannatada kõnealuses Prantsuse rahvusvahelises ettevõttes ja kõigis muudes monopolistlikes kontsernides valitsevaid „keskaegseid töötingimusi”. Need enesetapud on kurikuulsa turvalise paindlikkuse korra üldise rakendamise, töösuhete kahjustamise ja nõrgestamise, töökoormuse halastamatu tõstmise ning selle hirmu ja ebakindluse traagiline tagajärg, mida töötajad tunnevad pidurdamatu tööpuuduse tekitatud süngete tulevikuväljavaadete ees. See strateegia on ELi ja liikmesriikide valitsuste – kaasa arvatud Kreeka järjestikuste Uue Demokraatia ja PASOKi valitsuste – põhimõtteline poliitiline valik.

Kas komisjon leiab, et ELi strateegia, millega püütakse muuta turvaline paindlikkus üldiseks, nõrgestada töösuhteid, teha lõpp kollektiivsetele töölepingutele ja tühistada kõik töötajaid kaitsvad õigusaktid või neid rikkuda, toob kasu ka töötajatele või toimub see üksnes ja eranditult firmade konkurentsivõime ja tasuvuse huvides, sõna otseses mõttes ohverdades kasumi tootmise nimel töötajate elusid?

Vastus

Komisjon rõhutab, et turvalist paindlikkust ei tohiks segi ajada paindlikkusega või poliitikaga, mis on loodud selleks, et töötajaid saaks kergemini lahti lasta. Vastupidi, turvalise paindlikkuse peamine eesmärk on suurendada töötajate turvalisust. See suurendab turvalisust nii, et pakutakse toetust uuele tööle üleminekul, et muuta see töötajatele võimalikult turvaliseks, ja võimaluse korral tagatakse, et selline üleviimine tähendaks ametiredelil ülespoole liikumist.

Turvaline paindlikkus hõlmab kogumit meetmeid, mille abil saab pakkuda inimestele asjakohast toetust töökoha säilitamiseks või töö kaotamise korral uue töökoha kiireks leidmiseks. Selle eesmärk on leida õige tasakaal turvalisuse ja paindlikkuse vahel – mõlemad osised on turvalises paindlikkuses väga tähtsad ja mõlemad on asendamatud, kui on vaja töötajaid tõhusalt toetada ning ettevõtteid veenda, et kergem on kohaneda ja uusi töökohti luua.

Liikmesriikide poolt 2007. aasta detsembris vastu võetud turvalise paindlikkuse ühistes põhimõtetes on rõhutatud, et piisava lepingulise paindlikkusega peab kaasnema turvaline üleminek ühelt töölt teisele. Turvalise paindlikkuse kohaldamine ei tähenda põhiliste töölepingute tühistamist või kaitsvate õigusaktide kehtetuks tunnistamist. See on meetmete õige kombinatsiooni määratlemise küsimus ning koondab kõigi peamiste osaliste, sealhulgas tööturu osapoolte aktiivset kaasamist ja toetust. Kvaliteetsete, tootlike töökohtade ja sujuva töökorralduse edendamine on turvalise paindlikkuse kontseptsioonis samuti ülimalt tähtis ning kõigi peamiste asjaosaliste vaheline koostöö ja nende kaasatus on eelduseks, et see põhimõte korralikult toimiks.

Komisjon arvab, et kui tööturupoliitika peab vastama ELi ees seisvatele ülesannetele, jääb turvaline paindlikkus otsustavaks teguriks. See, et turvaline paindlikkus on õige poliitika kriisiga võitlemiseks ja toetab taastumist, sai kinnitust Euroopa Ülemkogu 2009. aasta juuni kohtumisel ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitees, kelle hiljutises arvamuses⁽²⁰⁾ on rõhutatud turvalise paindlikkuse keskset rolli tööpuuduse vähendamisel.

*
* *

⁽²⁰⁾ CCMI/66 - CESE 794/2009 lõplik.

Küsimus nr 52, mille esitas Georgios Papanikolaou (H-0348/09)**Teema: alaealiste küberkiusamine (cyberbullying)**

10. veebruaril 2009, rahvusvahelisel turvalisema Interneti päeval alustas Euroopa Liit alaealiste küberkiusamise vastu suunatud teavituskampaaniat. Selle kampaania üheks osaks on kogu 2009. aasta vältel nii avalikel kui ka eratelekanalitel näidatav lühike videofilm, millega püütakse lastele selgeks teha, et Interneti kasutades peab olema tähelepanelik ja säilitama kontrolli. Koolilaste küberkiusamine, kus lapsed võivad olla nii kiusu ohvrid kui ka kiusajad, on kõiki ELi liikmesriike puudutav tõsine probleem. Euroopa Komisjon suutis veenda Interneti-ettevõtteid sõlmima kokkulepet, millega nad kohustuvad rakendama tõhusamaid meetmeid noorte Interneti-kasutajate kaitsmiseks. Eeldades, et see kokkulepe on alles esimene noorte Interneti-kasutajate kaitseks astutud samm, palun komisjonil vastata järgmistele küsimustele:

Milliseid muid abinõusid kavatseb komisjon rakendada? Kas komisjoni arvates saab kool kui institutsioon etendada otsustavat osa alaealiste Interneti-vägivalla piiramisel ja ärahoidmisel? Kui jah, siis kuidas?

Vastus

Vastuseks austatud parlamendiliikme küsimusele arvab komisjon, et 2009. aasta veebruaris küberkiusamise vastu algatatud kampaania on olnud edukas. Filmiklippi on levitatud nii televisiooni kui ka Interneti kaudu. Kampaanias osales üle 200 riikliku ja piirkondliku telekanali ning 230 veebisaiti. Klipp andis noortele parema arusaamise küberkiusamisest ja võimalikkusest sellest teatada.

Omaalgatuslik kokkulepe turvalisemate suhtlusvõrkude põhimõtete kohta, mille 18 juhtivat veebiettevõtet 2009. aasta veebruaris allkirjastas, on oluline edusamm Interneti kasutavate laste suurema turvalisuse ja eraelu kaitse poole. Veebruarist alates on kokkuleppega ühinenud veel kaks ettevõtet: Hispaania Tuenti ja Eesti Rate. Siiani on 19 ettevõtet esitanud komisjonile omaalgatuslikud avaldused, milles selgitavad, kuidas nad seda kokkulepet oma turvapoliitikas rakendavad. See teave on nüüd avalik.

Komisjon on tellinud selle vabatahtliku kokkuleppe rakendamise sõltumatu hinnangu, mis avaldatakse turvalisema Interneti päeval 9. veebruaril 2010. Hinnangus keskendutakse ettevõtete poliitika vastavusele põhimõtetele ja alaealiste kaitse tõhususele. Komisjon teeb sellest aruandest kokkuvõtte ja esitab seejärel vajaduse korral uute eeskirjade ettepanekud.

Et vastata vajadusele võtta konkreetsed meetmed koolikiusamise ja järjest suurema küberkiusamise probleemi vastu, on komisjon Daphne programmi kaudu rahastanud mitmeid projekte, mis käsitlevad igat liiki kiusamist, ja jätkab nende rahastamist ka edaspidi. Viimastel aastatel on tähelepanu kiusamisele tegelikult suurenenud ja praegu on pooleli mitu huvitavat projekti, mis tuleb lõpule viia. Daphne programmis on kirjeldatud koolikiusamisega seotud projektide tulemusi bukletis „Vägivald ja kool” ning küberkiusamisega seotud vägivalda eelkõige bukletis „Vägivald ja tehnoloogia”, mis on kättesaadav Daphne vahendite veebisaidil

http://ec.europa.eu/justice_home/daphnetoolkit/html/booklets/dpt_booklets_en.html

Lisaks on komisjon võtnud noorte kuritegevusele keskendunud Euroopa kriminaalpreventsiooni võrgustiku algatusel 2004. aastal ette uurimuse heade tavade kohta, mida on koolides kiusamise ärahoidmiseks ja vähendamiseks rakendatud.

Komisjon usub, et laste Interneti-kasutuse turvalisemaks muutmine on riigiasutuste, lastevanemate, koolide ja Interneti-ettevõtete ühine vastutusala. See kuulub juba teadlikkuse suurendamise keskuste ülesannete hulka. Turvalisema Interneti programm toetab neid keskusi, et anda koolides õpetajatele ja lastele teadmisi Interneti ohtudest ja sellest, kuidas nendega toime tulla – mõned neist hõlmavad spetsiaalseid õpetajate koolituskavasid. Kool kui koht, kus jõuda kõigi lasteni, on meie jaoks esikohal. Seepärast korraldab komisjon 22. ja 23. oktoobril 2009. aastal Luxembourgis konverentsi „Interneti-turvalisuse edendamine koolides”, kus on noorte ümarlaud ja õpetajate ümarlaud. Tulemuseks loodan saada hinnangut Euroopa turvalisema Interneti-kasutuse õpetamise tasemest, samuti soovitusi komisjonile ja teistele huvirühmadele, kuidas edendada koolides tõhusat teavitamist turvalisemast Internetist.

*

* *

Küsimus nr 53, mille esitas Ivo Belet (H-0349/09)**Teema: kõrge elektri hind Belgias**

Kas komisjon saab anda mingit teavet Belgias kodumajapidamistele ja ettevõtetele kehtiva keskmise elektri hinna kohta võrreldes hindadega naabermaades?

Kas komisjon nõustub sellega, et suhteliselt kõrge hinna põhjuseks Belgias on vähene konkurents elektriturul?

Kas komisjon nõustub sellega, et tuumajaamade käitamine pikemalt pärast nende mahakandmist loob rahalise võimaluse tarbijatelt sisse kasseeritava kõrge hinna oluliseks alandamiseks?

Kas komisjon võib vastavalt oma arvutustele osutada tuumajaamadest saadava juhusliku tulu absoluutväärtusele olukorras, kus kolme tuumajaama puhul võimaldatakse pikemat käitamist?

Kas komisjon toetab algatust investeerida tuumajaamade pikemast käitamisest saadud nn dividende esiteks madalamatesse hindadesse ja teiseks taastuvatesse energiaallikatesse?

Vastus

2008. aasta aruanne edusammude kohta ⁽²¹⁾ näitas, et kõrvuti naftahindade tõusuga rahvusvahelisel turul tõusid ka elektri hinnad, kuigi elektri hindade tõus varieerus liikmesriikides suuresti. Aruande järgi tõusid kodumajapidamiste ja tööstusliku elektri hinnad eriti palju mõnes liikmesriigis, kelle hulka kuulub ka Belgia. Samuti näitavad arvud, et Belgias kodumajapidamistele ja tööstuslikele kasutajatele määratud lõpptarbijahinnad (koos käibemaksu ja muude maksudega) olid ELi kõrgeimate hulgas.

Liikmesriikide elektri hindade erinevus on mitmeid põhjusi. Esiteks kaasnevad elektri tootmisega erinevad kulud, sest need sõltuvad tootjate konkreetsetest küttesegudest. Teine tegur on piisava tootmis- ja (piiriülese) edastusmahu olemasolu. Kolmandaks mängib olulist rolli konkurents hulgi- ja jaeturul.

Belgia elektriturud on ikka veel väga kontsentreeritud. Üsna hiljuti pani komisjon tähele Belgia riiklike konkurentsiasutuste otsust alustada etteteatamata kontrollide kahe peamise elektritarnija kontorites. Praeguseks ei ole komisjoni nende kontrollide tulemustest veel teavitatud. Komisjon uurib praegu, kas GDF Suez (Electrabel) võib olla suurte tööstuslike tarbijate suhtes kuritarvitanud oma valitsevat seisundit Belgia elektriturul. Peale selle uurib komisjon mõju, mida võivad konkurentsile Belgia elektriturgudel avaldada ühinemised ja ülevõtmised.

Otsus hoida edasi käigus tuumaelektrijaamu, mille sulgemine on ette nähtud (olgu nad amortiseerunud või mitte), võib kaasa tuua suurema tootmisvõimsuse tarbijate nõudluse rahuldamiseks. See võib tulevikus viia madalamate hindadeni, mida ei juhtuks siis, kui seda tootmisvõimsust enam olemas ei oleks.

Komisjonil ei ole võimalik hinnata Belgia tuumaelektrijaamade kasutusea pikendamise tuleneva juhusliku kasumi absoluutväärtust – mitte ainult sellepärast, et tal puuduvad selleks volitused, vaid ta ei pääse ligi ka selliste arvutuste tegemiseks vajalikele andmetele.

Kui pädevad riigiasutused otsustaksid lubada tuumaelektrijaamu omaval ettevõttel jaamade tegevust pikendada, jääb ametiasutuste ülesandeks pidada asjaomase ettevõttega sellise pikendamise tingimuste üle läbirääkimisi. Loomulikult peavad kõik meetmed olema kooskõlas EÜ asutamislepingu sätestatud siseturu- ja konkurentsieeskirjadega.

*
* *

Küsimus nr 54, mille esitas Laima Liucija Andrikiene (H-0351/09)**Teema: väljavaated sõlmida idapoolsete partnerriikidega põhjalikud ja laiaulatuslikud vabakaubanduslepingud**

Idapartnerluse poliitika käivitamisega on EL võtnud endale kohustuse tegutseda selles suunas, et sõlmida põhjalikud ja laiaulatuslikud vabakaubanduslepingud kuue Ida-Euroopa naaberriigiga: Valgevene, Ukraina, Moldova, Gruusia, Aserbaidžaan ja Armeenia. Kas sellised lepingud sõlmitakse lähemate aastate jooksul?

(21) KOM(2009) 115 lõplik, avaldatud komisjoni veebisaidil

Millises seisus on Ukrainaga peetavad läbirääkimised vabakaubanduslepingu üle? Millal võime oodata lepingu sõlmimist? Kuidas suhtub EL Ukraina nõudmisse kaasata lepingusse ka põllumajandustooted? Kas võib õigustatult väita, et Ukrainaga peetavad läbirääkimised on eeskujuks ka läbirääkimistele teiste idapartnerluse riikidega?

Vastus

Nagu 7. mai 2009. aasta Praha ühisdeklaratsioonis öeldud, on idapartnerluse peamine eesmärk luua vajalikud tingimused poliitilise ühinemise ja jätkuva majandusintegratsiooni kiirendamiseks Euroopa Liidu ja huvitatud partnerriikide vahel.

Kahepoolne koostöö peaks panema aluse uue põlvkonna assotsiatsioonilepingutele, mis sisaldavad põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduspiirkondade (DCFTAde) loomist või nende loomise eesmärki.

DCFTAde elluviimiseks pole antud mingit ajalist raamistikku, sest iga riigi valmisolekut hinnatakse eraldi. Otsus alustada ELi ja idapartneri vahel läbirääkimisi tehakse siis, kui on täidetud järgmised vajalikud tingimused:

- partner on lõpule viinud oma ühinemise Maailma Kaubandusorganisatsiooniga (WTOga);
- tulevase DCFTA elujõulisus on põhjaliku teostatavusuuringuga tõendust leidnud;
- partner on kinnitanud, et tal on tulevase vabakaubanduslepingu suhtes suured, s.t „põhjalikud ja laiaulatuslikud” taotlused, ning
- partner on suuteline DCFTA üle läbirääkimisi pidama ja sellest tulenevaid kohustusi püsivalt täitma.

Kooskõlas nõukogu 14.–15. septembri 2009. aasta järeldustega valmistab komisjon praegu assotsiatsioonilepingu läbirääkimisteks ette juhiseid, mis sisaldavad näiteks DCFTA loomist või selle loomise eesmärki, kõigi kolme Lõuna-Kaukaasia riigiga – Armeenia, Aserbaidžani ja Gruusiaga. Samasugused juhised läbirääkimisteks Moldovaga võeti vastu 2009. aasta alguses. Läbirääkimised võiksid alata kohe, kui eelnimetatud tingimused on täidetud.

DCFTAd käsitlevad läbirääkimised Ukrainaga algasid 2008. aastal, üks aasta pärast seda, kui algasid läbirääkimised assotsiatsioonilepingu poliitiliste ja koostööga seotud osade üle, sest Ukraina ühines Maailma Kaubandusorganisatsiooniga alles 2008. aasta mais. Vabakaubandusleping Ukrainaga saab üldise assotsiatsioonilepingu osaks ning selle mõte on parandada Ukraina pääsu Euroopa turule ja innustada tegema jätkuvaid Euroopa investeringuid Ukrainasse. Ukrainaga sõlmitav vabakaubandusleping tuleb põhjalik ja laiaulatuslik, s.t see pakub laiaulatuslikku piiriülest käsitust majandusintegratsioonist ning hõlmab olulisel määral kogu kaupade ja teenustega kauplemist. See sisaldab ka kaubandus- ja majanduskohustuste rakendamise sätteid, sealhulgas konkreetseid eesmärgi lähenemiseks ELi *acquis*'le. Läbirääkimised on keerulised, nõuavad suurt asjatundlikkust ja on tõeline proovikivi nii ukrainlastele kui ka Euroopa Liidule. Komisjoni eelduste kohaselt tulevad läbirääkimised vabakaubanduslepingute üle teiste idapartneritega samarasked.

Vabakaubanduslepingu läbirääkimiste kaheksas voor peeti 5.–9. oktoobrini Brüsselis. Nii EL kui ka Ukraina soovivad jätkuvalt läbirääkimised võimalikult kiiresti lõpule viia.

*
* *

Küsimus nr 55, mille esitas Jacek Włosowicz (H-0353/09)

Teema: tsiviilvalitsus Pakistanis

Pakistanis on valitud tsiviilvalitsus. Kas komisjon arwab, et tsiviilvalitsusel on riigi üle täielik kontroll, või usub komisjon, et nii nagu varem, on praegugi tegelik võim Pakistanis sõjaväe käes?

Vastus

Euroopa Komisjon on kohustunud rajama tugevad ja pikaajalised suhted Pakistaniga. Komisjon arwab, et EL peaks sõlmima Pakistaniga tihedad sidemed mitmes ühist huvi pakuvas valdkonnas, sealhulgas poliitiliste ja piirkondlike probleemide, demokraatia ja inimõiguste, julgeolekuküsimuste, kaubanduse ja arenguabi vallas.

Avaliku halduse ja eelkõige ilmalike demokraatlike institutsioonide tugevdamine on sellise hoiaku kesksed elemendid. Seda punkti rõhutati ELi-Pakistani tippkohtumisel 2009. aasta juunis. Tippkohtumise ühiskommünikees on esitatud suhete edasise arendamise kava.

Esimest korda paljude aastate järel on meil Pakistanis tegemist demokraatlikult valitud valitsusega. Komisjoni peamine eesmärk on riigi demokraatlikku valitsust poliitiliselt ja materiaalselt toetada.

Pakistanis on toimunud positiivne areng. Pakistani valitsus on nüüd võtnud otsustavad meetmed Malakandi piirkonna mässuliste vastu, sealhulgas Swati orus, ning ka see võiks kaasa aidata piirkonna suuremale stabiilsusele.

Nüüd on komisjonil pakiline ülesanne täita kohustus toetada taastamis- ja ülesehitustööd Malakandi piirkonnas. Lisaks 72 miljoni euro suurusele humanitaarabile on komisjon siiani eraldanud 52 miljonit eurot taastamiseks ja ülesehitamiseks. Komisjon suurendab ka osalust julgeolekusektori reformis, valimiste raames ja inimõiguste üle peetava dialoogi hoogustamisel.

Komisjon õhutab Pakistani kindlustama üleminekut stabiilsele demokraatlikule korrale, et sõjaväeriigi aeg viimaks igavesti läbi saaks. Kohtusüsteemi sõltumatuse tugevdamiseks on tehtud suuri edusamme. Kesksed valitsusasutusi ja muu hulgas parlamendi enda usaldusväärsust on tarvis veelgi tugevdada.

Komisjon on valmis seda protsessi toetama kooskõlas soovitustega, mida valimiste ELi vaatlusmissioon pärast 2008. aasta veebruari valimisi andis.

Pakistani otsusekindlus tõestada, et riik suudab kehtestada tõhusa ja erapooletu kohtusüsteemi ning võib üle saada korruptsiooniuhtlusest, on otsustav tema jõupingutustes ekstremistide võitmisel ja demokraatliku korra tugevdamisel.

*
* *

Küsimus nr 56, mille esitas Tadeusz Cymański (H-0355/09)

Teema: Pandžab

India osariik Pandžab on näide liberaalsest ühiskonnast, mille moodustavad erinevad usukogukonnad ning mis on suutnud terrorismile vastu astuda ja mis austab demokraatia põhimõtteid. Kas komisjon kavatseb mõjutada Euroopa riike, et need ei toetaks Khalistani ekstremiste, kes püüavad religiooni ära kasutades muuta olukorda India osariigis Pandžabis ebastabiilseks? Kui jah, siis kuidas?

Vastus

Tuleks märkida, et India osariik Pandžab, mis 1980ndatel kannatas vägivalda, mis kestis kokku üle 15 aasta, on pärast seda, kui äärmusliikumisega 1990. aastate keskel edukalt toime tuldi, normaalse elu juurde tagasi pöördunud. Pärast aastaid otsejuhtimist New Delhist õnnestus demokraatlik areng 1997. aastal demokraatlikult valitud valitsuse eestvedamisel elustada. Viimaste osariigivalimiste tulemusel 2007. aastal tuli tagasi võimule partei Akali Dal (mis esindab üksnes sikhide huvisid).

Vaatamata aeg-ajalt saabuvatele teadetele sikhide säilinud tegevusvõrgustikuga seotud ohu kohta on komisjon analüüsides leidnud, et rahvas on poolteist aastakümnet Pandžabis vägivalda õhutanud ideoloogia tagasi lükanud.

Seepärast puudub vajadus Euroopa riike mõjutada, et need ei toetaks Khalistani ekstremiste. Igal juhul peab esimesena tegutsema India, kui tal peaks selle probleemiga seoses mingeid muresid tekkima. Võiks meelde tuletada, et India nimetas hiljuti ELi liikmesriikide toleleagset solidaarsust selles küsimuses kiiduväärseks ja kasulikuks.

*
* *

Küsimus nr 57, mille esitas Ryszard Czarnecki (H-0356/09)

Teema: sõnavabadus ja separatistlikud suundumused Indias

Kuidas kavatseb komisjon säilitada vabadust avaldada avalikult isiklikku vastuseisu ja erinevaid poliitilisi seisukohti India piiril asuvates provintsid, tagades samas, et nimetatud vabadust ei kasutata India riigi vastaste separatistlike suundumuste toetuseks?

Vastus

Sõnavabadus on põhiõigus, mida tunnistavad nii EL kui ka India. Kohustus tagada, et sõnavabadust ei kuritarvitataks India separatistlike suundumuste toetuseks, paistab siiski olevat eelkõige India valitsusel ja selle raames India siseministeeriumil.

*

* *